
Dokument nr. 15:10

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1351–1500

21. juni - 26. august 2016

Spørsmål

1351.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. befolkningsframskrivinger medregnet 3. generasjons innvandrere, besvart av finansministeren.....	11
1352.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. statlige arbeidsplasser i Buskerud, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	12
1353.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. POD, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	13
1354.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. bioterrorberedskapen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	14
1355.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Skadeforebyggende Forum, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	14
1356.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lovlighetskontroll av folkeavstemming i Rømskog, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	15
1357.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. det norske hvitvaskingsregelverket, besvart av finansministeren.....	16
1358.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ressurser i politidistriktene under gjennomføring av reformen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	17
1359.	Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. planleggingen av rv 19, besvart av samferdselsministeren.....	18
1360.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. kunnskap i klasserommene om terrorangrepene 22. juli 2011, besvart av kunnskapsministeren.....	19
1361.	Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. arbeidsmarkedskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	20
1362.	Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. sosial dumping, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	21
1363.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. behandlig av asylsøknader, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	22
1364.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. passreglene, besvart av finansministeren.....	23
1365.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. analyse eller vurdering av effektiviserings- og avbyråkratiseringsgevinsten, besvart av finansministeren.....	24
1366.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. barns rettigheter innenfor spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	24
1367.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ebola, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	26
1368.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Könberg-rapporten, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	27
1369.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. avtaler om tilskudd under tilskuddsordningen «Post 164.72 Utvikling og nedrustning», besvart av utenriksministeren.....	28
1370.	Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. tilskudd til ulike organisasjoner innenfor rusfeltet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	30
1371.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. regelverk og økonomiske ordninger for dei som pendlar, besvart av finansministeren.....	33
1372.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. beiteressursane, besvart av landbruks- og matministeren.....	34
1373.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. ordningen Fritt Behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	35
1374.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. piratkjøreskoler på Notodden, besvart av samferdselsministeren.....	35
1375.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legeutdanningen i Polen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	36
1376.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. undersøkelser av ulvestammens genetiske sammensetning og opphav, besvart av klima- og miljøministeren.....	37

	side
1377. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. passregler, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	38
1378. Fra stortingsrepresentant Eirin Sund, vedr. ordningen med minoritetsrådgivere på ungdoms- og videregående skoler, besvart av barne- og likestillingsministeren	38
1379. Fra stortingsrepresentant Eirin Sund, vedr. Lånekassen, besvart av kunnskapsministeren.....	40
1380. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Sivilombudsmannens kritikk av UDI, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	40
1381. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. mangel på tillit mellom fiskeri- og havbruksnæringa og Havforskningsinstituttet, besvart av fiskeriministerens	41
1382. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kommunereform, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	43
1383. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. uttalelser på Dagnytt 18, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	44
1384. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. kollektiv avstraffelse av beboere på asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	44
1385. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. barnefattigdom, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	45
1386. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. bosetting og integrering, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	46
1387. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. engasjement i Klara klok, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	47
1388. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Kongsberg skimuseum, besvart av kulturministeren	49
1389. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. nasjonalt beredskapskart, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	50
1390. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. CCS-anlegg, besvart av olje- og energiministerens.....	50
1391. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. landets helseforetak, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	51
1392. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. samarbeid med Storbritannia gjennom EFTA, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	52
1393. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. alternativer til dagens kretsfengsel i Oslo, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	53
1394. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. LAR-behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	53
1395. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. luftambulansetilbudet i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren	55
1396. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kutt i luftambulansetilbudet i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren	55
1397. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. helikopterkapasiteten til politiet over vatn, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	56
1398. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. kostnader for ubrukte plasser i asylmottak i 2015 og 2016, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	57
1399. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. LAR -behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	58
1400. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. nedleggelse av mottaket for enslige mindreårige asylsøkere i Lillesand kommune, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	59
1401. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fuktighetskremer på blå resept, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	59
1402. Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. flyktninger fra Eritrea, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	60
1403. Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. fjerning av føflekker, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	61

1404.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. arbeidskonflikten ved Transplantasjonskirurgisk seksjon, Oslo universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	62
1405.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. skole som belønner elever med gavekort eller økonomiske ytelser, besvart av kunnskapsministeren	62
1406.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. fjerning av MV Krasnoselsk, besvart av samferdselsministeren	63
1407.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Norges humanitære bidrag til Syria-krisen i 2016, besvart av utenriksministeren	64
1408.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. Bell 412-helikoptre, besvart av forsvarsministeren	65
1409.	Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. endringene som Helse Nord har foreslått i luftambulanseberedskapen i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren	65
1410.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Forsvarets logistikkfartøy, besvart av forsvarsministeren	66
1411.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. anlegg for idrett og fysisk aktivitet, besvart av kulturministeren	67
1412.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. voldtektssak på Kongsberg, besvart av justis- og beredskapsministeren	68
1413.	Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. jernbanestasjon på Finse, besvart av samferdselsministeren	69
1414.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. fly/helikopterberedskap i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsministeren	70
1415.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. næringhageprogrammet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	71
1416.	Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. Lister Nyskaping, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	72
1417.	Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. offentlige innkjøp og ideelle og kommersielle aktører, besvart av næringsministeren	73
1418.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kostnader på å bygge vei i Norge, besvart av samferdselsministeren	74
1419.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. tilskudd til elevboliger, besvart av kunnskapsministeren	75
1420.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ny profil for Statkraft, besvart av næringsministeren	76
1421.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. IKT-prosjektet Grindgut, besvart av samferdselsministeren	77
1422.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. gjennomsnitts liggetid på barsel, besvart av helse- og omsorgsministeren	77
1423.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. "Norsk helsesystem", "Kraftforeningen" og "Krefttelefonen", besvart av helse- og omsorgsministeren	78
1424.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. ventetid og familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	79
1425.	Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. samarbeidet mellom UDI, politi og ambassader i familiegjenforeningssaker, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	80
1426.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. hogsten av Bialowiezaskogen på grensen mellom Polen og Hviterussland, besvart av klima- og miljøministeren	81
1427.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. bingospel, besvart av kulturministeren	82
1428.	Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. betjening av huslån, besvart av finansministeren	83
1429.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. kommunesammenslåinger, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	83
1430.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. radikaliserings av fanger, besvart av justis- og beredskapsministeren	84

	side
1431. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. Skatteetaten, besvart av finansministeren.....	85
1432. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. tollfrie kvoter på landbruksprodukter, besvart av landbruks- og matministeren	86
1433. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. kutt i Hæren, besvart av forsvarsministeren.....	87
1434. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. statlige arbeidsplasser, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	90
1435. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. avfall, besvart av klima- og miljøministeren	99
1436. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. meirverdiavgiftsregime for kjøpt og sal av kryptovaluta i Noreg, besvart av finansministeren	100
1437. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. brexit, besvart av finansministeren	101
1438. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. vern av Øystesevassdraget, besvart av olje- og energiministeren.....	102
1439. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. finansiering av terror, besvart av utenriksministeren.....	102
1440. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. å tilby arbeid for flyktninger, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	103
1441. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. å sikra eksporten av norsk økologisk laks, besvart av fiskeriministeren.....	104
1442. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. reinbeite i Lenvikhalvøya, besvart av landbruks- og matministeren	105
1443. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. svømmedyktighet, besvart av kunnskapsministeren.....	105
1444. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. rekning på keisersnitt, besvart av helse- og omsorgsministeren	106
1445. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. lensmannskontorstruktur, besvart av justis- og beredskapsministeren	107
1446. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. tentativ frist i Helse Sørøst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	109
1447. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. hemmelighold rundt helseforetakenes innkjøp, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	109
1448. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. gjennomføringen av kortkurs og eksamen i matematikk, besvart av kunnskapsministeren	110
1449. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. seksuell lavalder i Tyrkia, besvart av utenriksministeren.....	111
1450. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. oppgaver for brannvesen og politi, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	112
1451. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. TISA-avtalen, besvart av utenriksministeren.....	112
1452. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. forsvarlig bemanning for fødende kvinner, besvart av helse- og omsorgsministeren	113
1453. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. ressurs situasjonen i Luftfartstilsynet, besvart av samferdselsministeren	114
1454. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. alternativ behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	115
1455. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. ny arbeidsdeling mellom politi og kommunale brannvesen i distrikts-Norge, besvart av justis- og beredskapsministeren ...	116
1456. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, besvart av klima- og miljøministeren	117
1457. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. teoriundervisningen ved brannskolen til Harstad, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	118
1458. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. utviklingen av PLIVO, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	118

1459.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. å oppnå busetnad for politiet i lokalsamfunna, besvart av justis- og beredskapsministeren	120
1460.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. at svenskene byger veier til halve kostnaden av Norge, besvart av samferdselsministeren	120
1461.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. digital kraftsamling i BT, besvart av næringsministeren	121
1462.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. beredskapshelikoptrene, besvart av forsvarsministeren	122
1463.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. dekninga i det nye DAB-nettet, besvart av kulturministeren	123
1464.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. kirkevedlikehold, besvart av kulturministeren	125
1465.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. karakterer i matematikk, besvart av kunnskapsministeren	126
1466.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. norsk bistand, besvart av utenriksministeren	128
1467.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fødestover i Bergen, besvart av helse- og omsorgsministeren	128
1468.	Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. Nasjonalgalleriet, besvart av kulturministeren	129
1469.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. omorganisering i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	129
1470.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. private fastleger, private jordmorklinikker og private tannleger, besvart av utenriksministeren	130
1471.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. elektroniske helsekort for gravide, besvart av helse- og omsorgsministeren	130
1472.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. barn som ikke blir hørt i barnevernssaker, besvart av barne- og likestillingsministeren	131
1473.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. strakstiltak for pasienter med invalidiserende TMD, besvart av helse- og omsorgsministeren	132
1474.	Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. opphevelsen av klassesdelingstallene, besvart av kunnskapsministeren	133
1475.	Spørsmålet ble trukket.	134
1476.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. næringsrettet forskning og innovasjon, besvart av næringsministeren	134
1477.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. tidslinjen for reiselivsmelding, bioøkonomistrategi og industrimelding, besvart av næringsministeren	135
1478.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. behovet for et nasjonalt løft for å øke kapasitet, kompetanse og kvalitet i akuttkjeden, besvart av helse- og omsorgsministeren	135
1479.	Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. toppsjef hos leverandøren Motorola, besvart av justis- og beredskapsministeren	136
1480.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. at håndteringen av kasserte fritidsbåter finansieres gjennom et årlig gebyr og et obligatorisk småbåtregister, besvart av klima- og miljøministeren	136
1481.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. nytt fengsel på Vestlandet, besvart av justis- og beredskapsministeren	137
1482.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. sentralisering av Lånekassen, besvart av kunnskapsministeren	138
1483.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. manglende politiressurser, besvart av justis- og beredskapsministeren	138
1484.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. oversikt over gjennomførte tilpasningskurs, besvart av arbeids- og sosialministeren	139

	side
1485. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. Lånekassens vurdering om å legge ned avdeling i Ørsta, besvart av kunnskapsministeren	141
1486. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. kritikkverdige forhold for psykisk syke pasienter ved UNN Åsgård, Tromsø, besvart av helse- og omsorgsministeren	142
1487. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. distribusjon av lørdagsavisen, besvart av samferdselsministeren	143
1488. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. uttak av ulv i Rendalen, besvart av klima- og miljøministeren	144
1489. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. tilpasningskurs, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	145
1490. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. Lånekassen, besvart av kunnskapsministeren.....	146
1491. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. kostnadsdekking i tilfeller der brannvesenet må gjøre politiarbeid i politiets fravær, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	146
1492. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. lørdagsombæring av papiraviser i hele landet, besvart av samferdselsministeren.....	147
1493. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren.....	148
1494. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tilsette på norske skip i norsk farvatn, besvart av næringsministeren.....	149
1495. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. forskning i NY-Ålesund, besvart av justis- og beredskapsministeren	149
1496. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Forsvarsbygg, besvart av forsvarsministeren.....	151
1497. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. menneskehandelsaker, besvart av justis- og beredskapsministeren	152
1498. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Statens barnehus, besvart av justis- og beredskapsministeren	153
1499. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. hjemmefødsel, besvart av helse- og omsorgsministeren	155
1500. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. bruken av NoFence i Bergens-området, besvart av landbruks- og matministeren	156

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351 - 1500) for sesjonen 2015-2016.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Dag Terje (A)	1361, 1362
Arnstad, Marit (Sp)	1455
Bergstø, Kirsti (SV)	1395, 1396
Björdal, Fredric Holen (A)	1406, 1485
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1355, 1366, 1414, 1449
Botten, Else-May (A)	1415, 1476, 1477
Breivik, Terje (V)	1413
de Ruiter, Freddy (A)	1360, 1472, 1473
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	1419
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	1412, 1439, 1469
Elvenes, Hårek (H)	1357, 1430
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1385
Greni, Heidi (Sp)	1389, 1398, 1431, 1440, 1458
Grung, Ruth (A)	1367, 1368, 1418, 1460, 1461, 1471, 1478
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1435, 1479
Hansson, Rasmus (MDG)	1426, 1438
Henriksen, Kari (A)	1364, 1365, 1386
Henriksen, Martin (A)	1408, 1462, 1463, 1490
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	1480
Hoksrud, Bård (FrP)	1374
Huitfeldt, Anniken (A)	1410, 1466
Håheim, Stine Renate (A)	1383, 1384
Johansen, Irene (A)	1359
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	1376
Juvik, Kjell-Idar (A)	1492
Kjenseth, Ketil (V)	1387, 1409, 1447
Kjerkol, Ingvild (A)	1452
Klinge, Jenny (Sp)	1358, 1445, 1491, 1495
Knutsen, Tove Karoline (A)	1486
Liadal, Hege Haukeland (A)	1481
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1351, 1352, 1388, 1404, 1434, 1456, 1470,
Micaelsen, Torgeir (A)	1373, 1391, 1446
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1392, 1433, 1450, 1451, 1496
Njåstad, Helge André (FrP)	1356
Nybø, Iselin (V)	1400
Omland, Odd (A)	1416, 1417
Pedersen, Helga (A)	1363
Pollestad, Geir (Sp)	1371, 1372, 1381, 1382, 1420, 1421, 1441,
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1380, 1497, 1498
Rotevatn, Sveinung (V)	1427, 1436

Sivertsen, Eirik (A)	1453, 1457
Skjelstad, André N. (V)	1429
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1369, 1407
Solhjell, Bård Vegar (SV)	1377
Sund, Eirin (A)	1378, 1379
Syversen, Hans Olav (KrF)	1370, 1393, 1394, 1468
Tajik, Hadia (A)	1353, 1354, 1397
Toppe, Kjersti (Sp)	1375, 1399, 1401, 1422, 1423, 1443, 1444,
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	1402, 1403
Trettebergstuen, Anette (A)	1411
Tyvand, Anders (KrF)	1474
Valen, Snorre Serigstad (SV)	1428
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1432, 1437, 1487, 1488
Wold, Morten (FrP)	1454
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	1464, 1465, 1482, 1483
Aasen, Marianne (A)	1405, 1424, 1425, 1448
Aasland, Terje (A)	1390

Dokument nr. 15:10

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 21. juni 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 29. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Statistisk Sentralbyrå (SSB) la i dag fram nye befolkningsframskrivninger. I befolkningsframskrivingene viser SSB hvordan befolkningen i Norge fordeler og vil fordele seg mellom kategoriene innvandrere, personer født i Norge med to innvandrerforeldre og resten av befolkningen i perioden 1990-2100, jf. figur side 10 i Økonomiske analyser 3/2016.

Hvordan vil tilsvarende figur se ut dersom 3. generasjons innvandrere legges til, altså barnebarn av innvandrere?»

Svar:

Som del av befolkningsframskrivingene gir Statistisk sentralbyrå anslag for antall innvandrere, som i befolkningsstatistikken er definert som at både en selv, begge foreldre og alle besteforeldrene er født i utlandet, og antall personer født i Norge med foreldre som begge var innvandrere. Til sammen utgjør dette det som betegnes som befolkningen med innvandrerbakgrunn.

Befolkningsframskrivingene gir ikke anslag for etterkommere etter innvandrere utover dette, dvs. det som i spørsmålet omtales som 3. generasjons innvandrere og etterkommerne deres igjen. Pr. i dag er antallet slike etterkommere lavt, men antallet vil øke gjennom framskrivingsperioden til Statistisk sentralbyrå. Denne gruppen er svært sammensatt med hensyn til graden av innvandrerilknytning, og vil omfatte alt fra barn der for eksempel far er født i utlandet, mens mor er født i Norge av innvandrerforeldre fra samme land som

faren, til personer med liten eller ingen egenopplevd innvandrerilknytning, jf. nærmere omtale i Samfunns-speilet 5/2013¹.

Det er derfor ikke uproblematisk å ta stilling til hvilke grupper som ev. bør inngå hvis en skulle ønske å beregne antall «3. generasjons innvandrere» på et bestemt tidspunkt, selv om en har tilgang til fullstendig befolkningsstatistikk for dette tidspunktet. En relativt enkel og operasjonell måte å definere befolkningen med innvandrerbakgrunn på som ville få med deler av «3. generasjons innvandrere» og senere etterkommerne med fortsatt relativt sterk innvandringstilknøyning kunne være å si at en person har innvandrerbakgrunn hvis 3 av 4 besteforeldre har slik bakgrunn. En slik definisjon ville innebære at barn til en norskfødt med to innvandrerforeldre ville bli regnet med i befolkningen med innvandrerbakgrunn hvis også den andre av foreldrene er norskfødt med to innvandrerforeldre eller kommer fra utlandet med minst en innvandrerforelder. Barn til en norskfødt med to innvandrerforeldre som er gift med en ikke-innvandrer vil derimot ikke inngå i befolkningen med innvandrerbakgrunn. Pr. i dag beregner imidlertid ikke Statistisk sentralbyrå slike eller liknende tall.

Framskrivninger av slike beregninger vil i tillegg reise egne problemstillinger. Det vil for eksempel være nødvendig å gjøre forutsetninger om hvor stor andel av norskfødte med innvandrerforeldre som i framtiden vil få barn med en annen som også er norskfødt med innvandrerforeldre (eventuelt med en innvandrer), både på kort og lang sikt.

¹ http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/151661?_ts=142b3125768

SPØRSMÅL NR. 1353**Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 28. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kor mange ansatte har dei siste tre åra vorte innbeordra til POD frå politidistrikt og særorgan, og kven dekker kostnadane?»

GRUNNGJEVING:

Mykje har vorte skrive den siste tida om utfordringane knytt til politidistrikta sine stadig meir krevjande driftsbudsjettar. Fleire har peika på at Politidirektoratet (POD) held tilbake mange av pengane som skulle ha gått til distrikta, mellom anna for å finansiere sentrale prosjekter og eiga oppbemanning. Me har notert oss at Justis- og beredskapsministaren har peika på at POD dei siste åra er oppbemanna med 100 årsverk. I tillegg er det eit større antall innbeordringar, eller hospiteringar som somme kallar dei, frå politidistrikta til POD.

Svar:

Politiloven § 21 annet ledd gir hjemmel for å innbeordre embets- og tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten med politimyndighet. I Ot. prop. nr. 7 (1999-2000) fremgår det på s. 92 at bestemmelsen muliggjør en «fleksibel personellutnyttelse i politi- og lensmannsetaten». Innbeordringen bidrar til kompetanseoverføring mellom ytre etat og Politidirektoratet, og

kompetanseoppbygging for den medarbeideren som er innbeordret.

Praksis for innbeordring/hospitering i politi- og lensmannsetaten har vært at ansatte i politistillinger innbeordres og sivile innlåneshospiterer. Som hovedregel har dette vært finansiert av Politidirektoratet.

Politidirektoratet har nylig tilpasset sitt regelverk til Kommunal- og moderniseringsdepartementets «Retningslinjer for intern mobilitet for arbeidstakere innenfor det statlige tariffområdet». Videre kan jeg opplyse om at Politidirektoratet har utarbeidet en ny hospiteringsordning som omfatter både politistillinger og sivile. Denne ordningen skal erstatte tidligere bruk av beordring, innlån, ressursavtale mv.

Hospitering kan ikke anvendes til nasjonale prosjekter, programmer eller oppgaver som er tildelt øremerkede midler. I slike tilfelle benyttes ordinær rekruttering. Rent unntaksvis kan innbeordring benyttes med hjemmel i politiloven § 19 annet ledd.

Omfang av innbeordring og innlån/hospitering de siste tre årene

Tabellen nedenfor viser antall innbeordringer og innlån/hospiteringer i Politidirektoratet pr 31.12 for 2013, 2014 og 2015. Dersom en innbeordring erstattes med en ny innbeordring i løpet av samme år, telles dette kun som en innbeordring.

	Innbeordring Politikoder og juristkoder	Innlån/hospitering Sivile koder
31.12.2013	21	1
31.12.2014	24	8
31.12.2015	35	11

På generelt grunnlag kan jeg også opplyse om at veksten i Politidirektoratet fra 2011 til 2015 har vært med om lag 110 årsverk. I 2011 var det 160 årsverk og i 2013 var det 198 årsverk. Ved årsskiftet 2015/2016 var det 270 årsverk i Politidirektoratet. Bakgrunnen for denne veksten er en styrking av Politidirektoratet i lys av de svakhetene og manglene som ble påpekt i bl.a. Politianalysen, 22. juli-kommisjonen og DIFIs evalueringer av POD.

Kostnader

Tidligere har en større del av kostnadene knyttet til ansatte på innbeordring/hospitering vært dekket av Po-

litidirektoratet eller øremerkede prosjektmidler. Midler som tidligere ble brukt til dette i Politidirektoratet er nå fordelt ut til enhetene underlagt Politidirektoratet. I henhold til de nye retningslinjene til Politidirektoratet (som er i samsvar med retningslinjene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet), er hovedregelen nå at avgivende arbeidsgiver dekker lønnskostnader. Mottagende arbeidsgiver dekker/refunderer øvrige kostnader som er knyttet til hospiteringsopphold.

SPØRSMÅL NR. 1354**Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 27. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kva er gjort for å betre bioterrorberedskapen og forbetre koordineringa mellom dei berørte departementa på bioterrorspørsmål?»

GRUNNGJEVING:

Viser til bekymringsbrev datert 15.10.12 frå Bioteknologirådet til Justis- og beredskapsdepartementet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) er ansvarlig for samordning av beredskap mot biologiske agens, som del av departementets ansvar for smittevernberedskap i Norge. Andre berørte departementer er i første rekke Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Forsvarsdepartementet (FD) og Utenriksdepartementet (UD).

JD har ansvar for å bidra til å forebygge at biologisk materiale kommer på uønskede hender, samt etterforskning etter en eventuell bioterrorhendelse.

FD har ansvar for CBRNE-området i forsvarssektoren. Forsvaret og helsesektoren samarbeider om å forbedre muligheten for transport av smittede personer med Forsvarets transportfly og redningshelikoptrene. Forsvarssektoren kan også bidra med kompetanse og CBRNE laboratoriekapasitet.

UD har en viktig rolle innen eksportkontroll og ulike ikke-spredningstiltak for å bidra til å forhindre at uvedkommende får hånd om CBRNE-materiale. Sammen med internasjonalt politi- og etterretnings-samarbeid er dette viktige bidrag for å redusere sannsynligheten for tilsiktede hendelser.

Beredskap mot bioterror bygger på generelle prinsipper som gjelder alle infeksjonssykdommer: gode overvåkningssystemer, varslingsrutiner, faglig ekspertise og godt utbygd helsevesen. Daglig smittevernarbeid utgjør grunnlaget for smittevernberedskapen, herunder beredskapen mot bioterror.

Ved bioterror hvor skadevolder annonserer at smittestoffer er spredd, eller mistenkelig smittestoff oppdages på et sted, har lokale myndigheter (politi, brannvesen, kommunelege) ansvar for å sikre stedet, foreta risikovurdering, ta nødvendige prøver og frakte dem til Nasjonalt beredskapslaboratorium ved Folkehelseinstituttet (FHI) for analyse, og rense skadestedet. Ved bioterror som ikke er annonsert er det ikke snakk om noe tradisjonelt skadested der skaden på menneskene oppstår umiddelbart. Gjennom etterforskning og oppklaring, kan man likevel finne smitekilden. Lokale myndigheter har ansvar for å sikre stedet, foreta risikovurdering og rense skadestedet. FHI har en felterpidemiologisk gruppe som kan bistå kommuner og sykehus ved etterforskning av utbrudd av smittsomme sykdommer uansett om de skyldes uhell, overlatt spredning eller har naturlig årsak. CBRNE senteret ved Oslo Universitetssykehus behandler pasienter og gir assistanse til andre sykehus. De gir også råd og bistand til helsetjenesten og kommunale og statlige myndigheter.

Jeg viser til omtale i Prop. 1 S (2015-2016) der det orienteres om at Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Forsvarsdepartementet 1. september 2015 mottok utkast til nasjonal strategi for kjemisk, biologisk, radioaktiv, nukleær og eksplosiv (CBRNE) beredskap fra en bredt sammensatt arbeidsgruppe. Utkastet til en nasjonal strategi er nå på høring i berørte departementer og underlagte virksomheter og det tas sikte på fastsettelse i inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 1355**Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 1. juli 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden konkret bruke Skadeforebyggende Forum sammen med Kommunenes Sentralfor-

bund(KS) til å utvikle trygge lokalsamfunn, slik det står i Meld.St.19 (2014-2015)?»

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 19(2014-2015) "Folkehelsemeldingen" har regjering og storting forpliktet seg til aktiv deltakelse både fra Helsedepartementet og Kommunaldepartementet for å bidra til å spre verktøyet Trygge lokalsamfunn rundt om i landets kommuner.

Trygge lokalsamfunn bygger på tverrsektorielt samarbeid, med frivilligheten som svært viktig aktør i både forebygging og helsefremming; brukerforankret i lokal og nærmiljø.

Skadeforebyggende Forum som bruker verktøyet Trygge lokalsamfunn fokuserer særlig på to utsatte grupper: barn og ungdom og eldre.

Svar:

Arbeidet med å forebygge skader og ulykker har vært forankret i Ulykker i Norge – nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade 2009-2014. I Meld. St. 19 2014-2015) Folkehelsemeldingen, Mestring og muligheter står det at regjeringen ønsker å videreføre strategien i fire nye år frem til 2018. Strategien vil dermed fortsatt legges til grunn i det skadeforebyggende arbeidet i Norge.

En del av strategien er samarbeid med frivillige organisasjoner. Helse- og omsorgsdepartementet og

Finans Norge gikk i 2013 sammen om å fornye en fem års avtale som gir midler til Skadeforebyggende forum. Skadeforebyggende forum koordinerer bl.a. Trygge lokalsamfunn.

I folkehelsemeldingen står det at Helse- og omsorgsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil legge til rette for å spre metodikken fra Trygge lokalsamfunn i samarbeid med KS og Skadeforebyggende forum.

Som en oppfølging av dette ble det i januar 2016 avholdt et møte mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), KS og Skadeforebyggende forum.

I møtet var det enighet om viktigheten og nytten av å spre metodikken for Trygge lokalsamfunn til flere kommuner, og at KS og KMD vil bidra til dette. Det ble gjennomgått aktuelle samarbeidsområder slik som veiledningssystemer, konferanser mv. hvor Trygge lokalsamfunn kan inngå. Det ble utpekt kontaktpersoner i KS og KMD til Trygge lokalsamfunn.

Arbeidet med spredningen av metodikken for Trygge lokalsamfunn vil være ett av flere tema på det årlige samarbeidsmøtet mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Finans Norge og Skadeforebyggende forum høsten 2016.

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden legge til rette for at Fylkesmannen foretar en lovlighetskontroll av vedtaket som ble fattet i Rømskog kommunestyre 20. juni 2016 om ikke å slå sammen Rømskog og Aurskog Høland kommune da et feilslått habilitetsspørsmål ble utslagsgivende for avstemningen, og hva er departementet sin faglige vurdering av habilitetsspørsmålet?»

BEGRUNNELSE:

20. juni 2016 behandlet Rømskog kommunestyre spørsmålet om kommunesammenslåing mellom Rømskog og Aurskog Høland kommune.

Ved avstemning gjorde kommunestyret flere vurderinger i forhold til habilitetsspørsmål som gir avstemningen grunn til å bli sett nøyere på.

Kommunestyret valgte, etter det som er kjent i media, å la et varamedlem selv være med på å ta stilling til habilitetsspørsmålet der et fast medlem i kommunestyret jobbet i den aktuelle sammenslåingskommunen (Aurskog Høland), for så å erstatte det samme varamedlemmet med den faste representanten. Utfallet av avstemningen ble syv mot seks stemmer, noe som vil si at utbytting av representantene hadde direkte innvirkning på resultatet av avstemningen.

Her bør selve habilitetsspørsmålet vurderes. At man er ansatt i den aktuelle kommunen man skal slå seg sammen med er ikke særlige grunner som gir inhabilitet. I saker om budsjett og kommuneplan som er overordnet, blir man ikke inhabil. Det samme bør gjelde for kommunesammenslåingssaker.

Fra disse forholdene er det naturlig at Fylkesmannen foretar en lovlighetskontroll av vedtaket på eget initiativ dersom ikke 3 representanter sender det inn.

Svar:

I e-post 22. juni 2016 fra Fylkesmannen i Østfold til ordføreren i Rømskog kommune varslet Fylkesmannen at han i medhold av kommuneloven § 59 nr. 5 ville ta habilitetsavgjørelsen opp til lovlighetskontroll.

Fylkesmannen har nå ferdigbehandlet saken, og kommet til at det aktuelle kommunestyremedlemmet

ikke skulle vært ansett som inhabil ved behandlingen av saken om sammenslåing. I vedtak 28. juni 2016 har Fylkesmannen derfor opphevet kommunens vedtak om sammenslåing.

Jeg tar Fylkesmannens vurdering til etterretning, og avventer kommunens fornyede behandling av saken.

SPØRSMÅL NR. 1357

Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 29. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden legge avgjørende vekt på bekjempelse av terror og hvitvasking fremfor eventuelle ønsker om å sikre kanalisering til spillmonopolet når det norske hvitvaskingsregelverket skal revideres, og at eventuelle begrensede unntak for ulike spilltyper skal utformes i tråd med EUs politikk på området?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar på hvordan regjeringen vil følge opp at hvitvasking- og terrorbekjempelsen blir effektiv. Dette blant annet ved å legge til grunn EUs vurderinger av hvilke konkrete spilltyper som medfører risiko for hvitvasking og terrorfinansiering når hvitvaskingsregelverket revideres i tråd med EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv og EU-kommisjonens tiltaksplan på antiterrorfinansieringsområdet, jfr. Dokument nr. 15:1118 (2015-2016).

Samtidig som regjeringen utreder regelverk for effektivt å hindre terrorfinansiering og hvitvasking, utarbeider også regjeringen i disse dager en ny stortingsmelding om spillpolitikken. Disse prosessene løper parallelt og har berøringspunkter med hverandre. I hvilken grad det eksempelvis skal være mulig å spille anonymt og kontantbasert reiser spørsmål om risiko for hvitvasking og terrorfinansiering men kan på den andre siden samtidig handle om fremtidig kanalisering til spillmonopolet.

Undertegnede oppfatter at hensynet til å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering er helt grunnleggende og oppfatter det også dithen at myndighetene har et klart blikk på hvilke konkrete anbefalinger EU har og vil komme med på området.

Svar:

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 1118, nedsatte regjeringen i februar 2015 et lovutvalg (Hvitvaskingslovutvalget) som skal utrede og komme med forslag til nye regler i hvitvaskingsloven, blant annet for å gjennomføre forventede EØS-regler som svarer til EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv (direktiv (EU) 2015/849) og forordning om informasjon som skal følge betalinger (forordning (EU) 2015/847). Lovutvalget skal også vurdere og eventuelt foreslå tiltak for å følge opp merknadene i FATFs evalueringsrapport om Norge fra desember 2014.

Virkeområdet til EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv omfatter visse spilltjenester. Utvidelse av hvitvaskingslovens anvendelsesområde til å dekke tilbydere av spilltjenester er vurdert i Hvitvaskingslovutvalgets første delutredning, NOU 2015:12. Som nevnt i svaret på spørsmål nr. 1118, har utredningen vært på høring, og ligger nå til vurdering i departementet.

Hvilke tiltak aktørene som er underlagt loven, herunder tilbydere av spilltjenester, skal gjennomføre, er fortsatt under utredning av Hvitvaskingslovutvalget. Utvalget har fått utsatt frist med å overlevere sin andre delutredning til 16. desember 2016.

Jeg har vært i kontakt med kulturministeren som ikke ser noen motsetning mellom det å bekjempe terrorfinansiering og hvitvasking, og det å ivareta sosialpolitiske hensyn gjennom spillmonopolet. Tvert om mener hun det er grunn til å tro at dagens organisering av spillmarkedet med en enerett til Norsk Tipping og selskapets krav til registrering av spillere og begrensning av spillinnsats, bidrar til å redusere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering.

SPØRSMÅL NR. 1358**Innlevert 22. juni 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 28. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre nå som det har kommet frem flere eksempler på at gjennomføringen av nærpoltireformen går på bekostning av politiets oppgaveløsning?»

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet er bekymret for ressursituasjonen i politidistriktene under gjennomføringen av politireformen. Jeg viser til mitt muntlige spørsmål til statsråden 11.mai:

«Har det oppstått større problem enn regjeringa foreså i gjennomføringsfasen av politireforma, eller har ikkje statsråden sørgt for at politidistrikta har nok ressursar til å klare denne fasen?».

Statsrådens svar lød:

«(...) det er ingenting som i dag tyder på at gjennomføringen av nærpoltireformen går på bekostning av oppgaveløsningen (...).»

Nylig har det kommet uttalelser i media som tyder på at mange ikke er enige i statsrådens syn.

Forbundsleder Sigve Bolstad i Politiets Fellesforbund sa til Dagbladet 15. juni at

«[vi] er nå kommet til et punkt, hvor vi er nødt til å si ifra. Det går for fort. Prosessene som skal forandre politiet er ikke forankret verken i politiet eller i lokalsamfunnene. Kvalitet er byttet ut med hastighet og økonomi.»

Hovedverneombud Vegard Kristiansen i region Salten i Nordland politidistrikt har fortalt at

«[det] er tildelt midler i et år der vi skal drifte som normalt, samtidig som vi skal gjennom den største omstillingen i etats historie (...) Den såkalte nærpoltireformen er etter mitt syn tidenes bløff fra POD, og for meg er det underlig at våre politikere som har tilført midler til etaten tillater at midlene stopper på toppen i politiet.» (Politiforum, 13. juni).

Hovedtillitsvalgt i Politiets Fellesforbund i Nordland, Geir Nordkil, har uttalt at

"[jeg] opplever at det er verre nå enn det har vært (...) Selv om det bevilges mer penger til politiet, går mye av dette til sentrale prosjekt. Når det kommer midler ut til distriktene blir de bundet opp, og går ikke til vanlig drift." (NRK Nordland 15. juni).

Plassstillitsvalgt ved Nordkapp lensmannskontor, Runar Elde, mener situasjonen er blitt prekær ett år etter at politireformen ble iverksatt og sier at

"[det] er så lite penger i systemet at nå har vi ikke bare skåret helt inn til beinet. Nå holder vi på å skjære av beinet." (NRK Finnmark 1. juni).

Fungerende leder for politiet i Vest-Finnmark, Morten Daae, har vist til budsjettet fra Politidirektoratet i Finnmark politidistrikt og sagt at

«[vi] ser hele tiden på hvilke muligheter vi har og må vurdere opp mot politidistriktets økonomi. Dessverre er økonomien veldig stram nå i omstillingstider." (NRK Finnmark 1. juni).

I Politiets Fellesforbund har vært tydelige på regjeringen må sørge for full finansiering av «nærpoltireformen» og mener at regjeringen i tildelingen til justisområdet ikke har tatt høyde for tilstrekkelige økonomiske rammer for tidenes største politireform. I et innspill til oss har PF sagt at det er vanskelig å anslå et konkret tall for hvor mye midler man behøver for at tjenesteproduksjonen skal kunne opprettholdes i gjennomføringsfasen av reformen, ettersom bildet er sammensatt og komplekst. Slår man sammen de de midlene som er trukket fra politi- og lensmannsetaten for effektivisering og avbyråkratisering og de menneskelige ressursene som brukes i reformen har PF anslått at dette kan utgjøre 500 millioner kroner.

Svar:

Politiet er i gang med en av de største organisasjonsendringene i nyere tid. Samtidig som nærpoltireformen gjennomføres, skal etaten opprettholde tjenesteproduksjonen. Dette er en krevende jobb.

Politiet er etter regjeringsskiftet tilført mer enn 3 mrd. kroner. Det er bl.a. bevilget midler til over 1 000 nye politistillinger og 16 nye statsadvokater, og det er tilsatt over 100 nye politijurister.

Det er bevilget 127,5 mill. kroner i 2015 og 251,9 mill. kroner i 2016 til gjennomføringen av reformen. Dette er i tråd med innmeldte behov fra Politidirektoratet. I tillegg er det i 2016 bevilget 22,7 mill. kroner til oppstart av forbedringstiltak, herunder samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler.

Gjennomføring av nærpoltireformen har høyeste prioritet. Reformen skal særlig gi økt tilgjengelighet, politikraft og kvalitet i oppgaveløsningen, men også bidra til en mer effektiv ressursbruk.

I stortingsrepresentantens begrunnelse for det skriftlige spørsmålet er det referert til uttalelser i media. Ingen av disse er eksempler på at gjennomføringen av nærpoltireformen går på bekostning av politi-

ets oppgaveløsning. Jeg vil allikevel kort kommentere noen av temaene som tas opp.

Store endringer er krevende for de ansatte. Ansattes representanter har flere ganger tatt opp med meg at det er fare for endringstrøtthet i organisasjonen hvis endringene trekker ut i tid, som igjen kan føre til energitap og misnøye i organisasjonen. Jeg har regelmessig kontakt med politiets fagforeninger og organisasjoner, og jeg opplever at vi har god dialog om hva som er utfordringene.

De nasjonale prosjektene det er bevilget midler til vil komme hele etaten til gode, og de er helt nødvendig

for å oppfylle målet om et mer enhetlig politi som skal levere likere polititjenester med bedre kvalitet i hele landet - slik det var et stort flertall for i Stortinget da reformen ble vedtatt.

Jeg har egne møter om reformen hver måned med politidirektøren for å følge opp at reformen gjennomføres i tråd med Stortingets vedtak, og at reformarbeidet skjer innenfor akseptabel risiko. I tillegg besøker jeg mange politidistrikt og får da innsikt i utfordringene lokalt. Jeg kan forsikre deg om at reformen er jobb nr. 1 både i departementet og i Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1359

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 1. juli 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke konkrete tiltak vil samferdselsministeren iverksette for å få til fortgang i planleggingen av rv 19 i SVV, slik at det i størst mulig grad sikres samtidig planlegging og utbygging av rv 19 med planlegging og utbygging av dobbeltsporet gjennom Moss i Østfold, jfr. anmodningsvedtak i RNB Innst. 400 S (2015-2016)?»

BEGRUNNELSE:

Fergesambandet mellom Moss og Horten er landets mest trafikkerte med nærmere 1,8 mill kjøretøy pr. år. Fergetrafikken medfører redusert framkommelighet på rv 19. Arbeidet med å få fjernet ferjetrafikken fra bytrafikken har pågått de siste 20 - 25 årene. Alternativer som å få bygd ut rv 19 gjennom byen, eller flyttet ferjetrafikken gjennom Moss, eventuelt få bygd bru eller tunnel mellom Moss og Horten har vært diskutert og utredet, men ingen av dem har resultert i vedtak om utbygging. Regjeringen har nå godkjent KVVU for hovedvegssystemet i Moss og Rygge. Videre planlegging skal skje etter konsept 5 i KVVUen. I etatenes faglige grunnlag til NTP 2018-2029 er rv 19 foreslått med oppstart i 2024 forutsatt høy ramme. Jernbaneutbyggingen gjennom Moss er planlagt ferdigstilt i 2023. Det er gitt ny konsesjon til ferjedrift Moss-Horten til 2027 for 7 ferjer. Det er kritisk for at ferjetrafikken og trafikken i småbyen Moss skal fungere i anleggsperioden, og at byen ikke blir gravd opp i to omganger, at det sikres en samordnet planlegging og utbygging av rv 19 og dobbeltsporet jernbane gjennom Moss.

Ettersom samordnet planlegging og utbygging av vei og jernbane er prioritert av regjeringen og flertallet på Stortinget, jfr. statsbudsjettet for 2015 s. 167-169 gjengitt nedenfor og anmodningsvedtak i vedtatte reviderte nasjonalbudsjett, Stortingets Innst. 400 S (2015–2016), ber jeg samferdselsministeren redegjøre for de konkrete tiltak som vil bli iverksatt for å få fortgang i planleggingen av rv 19 i Statens vegvesen som gjør dette mulig.

I budsjettet for 2015 står det på side 167-169 omtalt fem prinsipper for ic-utbyggingen. Ett av disse gjelder samtidighet bygging av vei og jernbane:

"Jernbaneverket skal i den videre utredning og planlegging koordinere utbyggingen med andre større infrastrukturinvesteringer, for både å unngå merkostnader ved å bygge flere ganger samme sted, og bidra til å redusere belastningen på lokalsamfunnene ved en kortere samlet utbyggingsperiode. Dette betyr ikke at større veg- og baneprosjekter må bygges ut samtidig, men at det planlegges slik at inngrepsperioden i de mest sentrale områder blir kortest mulig. Dette gjelder spesielt for tiltakene som skal gjennomføres i og rundt Fredrikstad og Sarpsborg på Østfoldbanen, men også for enkelte tiltak på Vestfold- og Dovrebanen. Koordineringen må vurderes ut fra hvordan den påvirker kostnader og samfunnsøkonomisk lønnsomhet for prosjektene."

I Stortingets Innst. 400 S (2015–2016) og vedtak til revidert nasjonalbudsjett for 2016 har H, Frp, V og Krf vedtatt følgende anmodningsvedtak:

"Flertallet viser til at det arbeides med å få på plass en bypakke for Moss der utbygging av rv 19 er et svært sentralt prosjekt, og hvor det samtidig skal etableres

dobbeltspor for jernbanen. Pågående planlegging av jernbanen antas å legge en del premisser for valg av løsning for rv 19. Disse medlemmer ber Samferdselsdepartementet bidra til fortgang i planleggingen, slik at det i størst mulig grad sikres at planlegging og gjennomføring av KVVU veisystemet for Moss/Rygge samordnes med dobbeltsporet gjennom Moss."

Svar:

For regjeringen er det viktig at vi best mulig koordinerer store infrastrukturinvesteringer som vil ligge i tilstøtende områder. Dette er gjenspeilet i flere prosjekter hvor vi har tatt initiativer.

La meg samtidig minne om at i Stoltenberg II-regjeringens arbeid med Nasjonal Transportplan ble det ikke lagt opp til en koordinering av rv 19-prosjektet og utbygging av dobbeltspor gjennom Moss. Ny jernbanetrasé i Moss og Rygge kommuner og ny jernbanestasjon i Moss er forutsatt gjennomført i planperioden for gjeldende Nasjonal transportplan 2014–2023. Det arbeides nå med reguleringsplaner som forventes vedtatt i Moss og Rygge kommuner i løpet av høsten 2016.

Utbygging av rv 19 i Moss er ikke prioritert i Nasjonal transportplan 2014–2023. På grunnlag av KVVU/KS1 fastsatte regjeringen i januar 2015 følgende hovedlinjer for videre utvikling og planlegging:

- Hovedvegssystemet i Moss og Rygge skal utvikles med utgangspunkt i KVVUens konsept 5. I det videre arbeidet skal også videreutvikling av vegtiltakene i KVVUens konsept 6 tas hensyn til.
- Utvikling av bypakke for hovedvegssystemet i Moss/Rygge må ses i sammenheng med konseptvalget som gjøres for fjordkryssing av Oslofjorden. Det vises i denne sammenheng til KVVU/KS1 for kryssing av Oslofjorden. Før det kan konkluderes, skal Statens

vegvesen, Jernbaneverket og Kystverket utarbeide en tilleggsutredning, som også skal til ekstern kvalitets-sikring. Frist for tilleggsutredningen er innen utgangen av 2016.

- Det skal arbeides videre med å konkretisere en finansieringsplan.
- Statens bidrag begrenses til delfinansiering av riksvegtiltak.
- Ved eventuell bompengefinansiering skal det legges vekt på nytteprinsippet, slik at belastningen for gjennomgangstrafikken ikke blir urimelig. Nytteprinsippet skal forstås i vid forstand ved at også tiltak for gange, sykkel og kollektiv kan finansieres, dersom de gir nytte for betaler.

Statens vegvesen arbeider med grunnlaget for en bypakke basert på regjeringens beslutning og prinsippvedtak i Moss og Rygge kommuner om bompengefinansiering av en slik pakke. Statlige midler til delfinansiering av rv 19 er et vesentlig element i en eventuell bypakke. Dette forutsettes avklart gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan 2018–2029 som legges fram våren 2017.

Det er et godt samarbeid mellom Jernbaneverket og Statens vegvesen i reguleringsplanleggingen for jernbanen. I dette planarbeidet søker Statens vegvesen å ivareta behovet for handlingsrom i løsning for ny rv 19 og behovet for trafikkavvikling på rv 19 og øvrige hovedveger i Moss i anleggsperioden for jernbanen.

Som et ledd i arbeidet med en bypakke, er det enighet mellom Moss kommune og Statens vegvesen om et tett faglig samarbeid i tiden framover for å avklare mulighetsrommet for en ny løsning for rv 19. Resultatet av dette arbeidet vil også kunne gi føringer for den formelle behandlingen etter plan- og bygningsloven, f.eks. om det er grunnlag for å gå direkte på reguleringsplanlegging uten forutgående traseavklaring i kommunedelplan.

SPØRSMÅL NR. 1360

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 1. juli 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Flere peker på at 22. juli er tabu i klasserommet og det er på tide at elever ikke bare lærer om samholdet og rosetogene, men også om hatet bak de fryktelige handlingene.

I hvilken grad vil kunnskapsministeren bidra til en gjennomgang av hva (og hvordan) som vektlegges i

skolens undervisning i forbindelse med de politiske terrorangrepene 22. juli 2011?»

Svar:

Skolen har et bredt samfunnsmandat som er nedfelt i opplæringsloven § 1-1. Her står det blant annet at opp-

læringen skal gi elevene historisk innsikt og lære dem å tenke kritisk. Opplæringen skal bygge på verdier som likeverd og solidaritet og respekt for den enkeltes overbevisning. I tillegg skal opplæringen fremme demokrati, likestilling og vitenskapelig tenkemåte. I skolen skal alle former for diskriminering motarbeides.

Læreplanene i blant annet samfunnsfag og KRLE har flere kompetansemål som kan være naturlige utgangspunkt både for undervisning om hva som skjedde 22. juli 2011, hvordan reaksjonene i samfunnet var og også om solidariteten og samholdet i tiden etter. Kompetansemål som handler om rasisme, forebygging av kriminalitet og utfordringer i dagens samfunn er aktuelle for undervisning og diskusjon om hva som kan bidra til at enkeltpersoner utfører så brutale handlinger. Læreplanene har også kompetansemål om ulike ideologiske retninger, trossamfunn og livssyn, om etikk og moral, og om hva som ligger til grunn for et demokratisk samfunn.

Undervisning om bakenforliggende årsaker til angrepet 22. juli og ulike strømninger i samfunnet kan knyttes til kompetansemål i flere ulike fag, men det er

lærerne og skolene som har ansvar for å konkretisere kompetansemålene og velge innhold og metode for undervisningen som vil bidra til at elevene kan nå målene i fagene. Nasjonale utdanningsmyndigheter definerer ikke det konkrete innholdet i fagene og jeg har tillit til at skolene og den enkelte lærer finner gode undervisningsopplegg som bidrar til elevens læring.

I Meld. St. 28 (2015-2016) Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet, foreslår regjeringen en fagfornyelse som legger til rette for progresjon, dybdelæring og tydeligere prioriteringer i fagene. Departementet foreslår tre tverrfaglige temaer som skal sikre at viktige temaer og sentrale utfordringer som er aktuelle over tid, ivaretas i opplæringen. Ett av disse er demokrati og medborgerskap, som skal legge til rette for læring som styrker elevens demokratiforståelse og evne til å delta i demokratiske prosesser og fellesskap. Arbeidet med fagfornyelsen og de tre tverrfaglige temaene vil være en åpen prosess som involverer relevante interessenter og aktører. Målsettingen for dette arbeidet er tydeligere læreplaner som legger bedre til rette for dybdelæring.

SPØRSMÅL NR. 1361

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen

Besvart 28. juni 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvorfor følger ikke politiet riksadvokatens klare instruksjoner om å prioritere arbeidsmarkeds kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

I rapport fra Riksrevisjonen kritiseres lang saksbehandlingstid og ugrunnet opphold i politiets etterforskning av arbeidsmarkeds kriminalitet. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var i 2015 237 dager. Mange saker hadde ugrunnet opphold i etterforskningen. I 13 saker tok det over et halvt år fra anmeldelse til første avhør. Riksrevisjonen konstaterer at for dårlig etterforskning, lang saksbehandlingstid og svak framdrift gjør det vanskelig å innfri Stortingets forutsetninger om at lovbrudd i arbeidslivet skal føre til reaksjoner.

Svar:

Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet ble offentliggjort 21. juni 2016. Rapporten peker blant annet på lang saksbe-

handlingstid og ugrunnet opphold i politiets etterforskning av arbeidsmiljøkriminalitet.

Saksbehandlingstiden i arbeidsmiljøkriminalitetsaker har vist en positiv utvikling i de senere år. For 2015 lå den på 237 dager for de oppklarte sakene. Dette var 67 dager raskere enn i 2013 og 167 dager raskere enn i 2010. Det er Justis- og beredskapsdepartementets vurdering at det fortsatt vil være rom for å få ned saksbehandlingstiden i arbeidsmiljøkriminalitetssakene, i tråd med anbefalingene fra Riksrevisjonen.

Det er som representanten viser til slik at alvorlig arbeidsmiljøkriminalitet er blant sakene det er gitt føringer om prioritering av i Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for 2016 (Rundskriv 1/2016). Politimesteren har ansvaret for at alle saker i distriktet som faller innenfor riksadvokatens prioriteringer gis forrang dersom det er knapphet på ressurser. Det er videre gitt føringer om at det skal tilstrebes kort saksbehandlingstid i de sentralt prioriterte sakene. Det er samtidig slik at kravet til hurtighet må vurderes opp mot oppklaring ved kompleks og alvorlig kriminalitet.

Den faktiske oppklaringen av saker som anmeldes til politiet er avgjørende. Jeg vil i den forbindelse vekt-

legge at oppklaringsprosenten for arbeidsmiljøkriminalitetssaker, i årene som dekkes av Riksrevisjonens undersøkelse, har ligget på mellom 60 og 69 prosent. Det er i den samme perioden kun kriminalitetstypene narkotika og trafikk som har en høyere andel oppklaring.

Justis- og beredskapsdepartementet vil følge opp anbefalingene fra Riksrevisjonen på sine ansvarsområder, blant annet gjennom arbeidet med Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet og gjennom implementeringen av Nærpolitireformen og det pågående arbeidet med å løfte etterforskningsfeltet i politiet.

Det tverretatlige samarbeidet mellom politi og kontrolletatene står sentralt i Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet. Det er som oppfølging av tiltak i planen blant annet etablert en rekke samlokaliserte enheter mot arbeidslivskriminalitet ulike steder i landet. Videre er det i 2016 etablert et nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningscenter mot økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet. Senteret startet sitt arbeid 2. mai 2016 og er lagt til Økokrim. De

samarbeidende aktørene er politi, Skatteetaten, NAV, Arbeidstilsynet og Tolletaten.

Jeg vil også trekke frem at Økokrim, som en oppfølging av tiltak i strategien, har utarbeidet en nasjonal veileder for informasjonsdeling mellom kontrolletatene, og mellom kontrolletatene og politiet. Videre at en arbeidsgruppe på oppdrag fra Politidirektoratet har utarbeidet forslag til tiltak, herunder lovendringer, for å lette informasjonsutvekslingen mellom etatene. Disse er nå til oppfølging i departementene som følger arbeidet med regjeringens strategi.

Gjennom implementeringen av Nærpolitireformen er det et sentralt mål å øke effektiviteten og kvaliteten i etterforskningsarbeidet i politiet. Det er som en bestanddel i reformen i 2016 utarbeidet en handlingsplan for løft av etterforskningsfeltet. Planen er utarbeidet av Politidirektoratet i samarbeid med Riksadvokaten. Planen skal være dynamisk. Jeg nevner også at det som ledd i oppfølgingen av reformen skal gjennomføres en påtaleanalyse, med formålet å videreutvikle påtalemyndigheten. Analysen skal blant annet vurdere om påtalemyndigheten har riktig kapasitet og kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 1362

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen

Besvart 29. juni 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvorfor mener statsråden det ikke er noe kompetanseproblem i Arbeidstilsynet, når inspektørene som skal avdekke sosial dumping selv sier de mangler både kompetanse og erfaring?»

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen peker på at Arbeidstilsynet har store utfordringer med kompetanse i å føre tilsyn mot sosial dumping. To tredeler av tilsynets inspektører oppgir at de har behov for mer kompetanse i hvordan avdekke fiktiv dokumentasjon og fiktive enkeltpersonforetak. 40 prosent av Arbeidstilsynets inspektører som har erfaring med tilsyn mot sosial dumping, har bare gjennomført fem eller færre slike tilsyn de siste tolv månedene. I følge riksrevisoren hevder arbeidsministeren overfor dem at det ikke er noe kompetanseproblem.

Svar:

Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet setter søkelys på et viktig tema. Arbeidslivskriminalitet er et alvorlig problem som har vokst, blitt grovere og mer komplisert det siste tiåret. Jeg deler derfor Riksrevisjonens syn på at dette må tas på alvor.

I mitt brev av 20. mai til Riksrevisjonen har jeg pekt på at Arbeidstilsynet, i tråd med Riksrevisjonens funn, opplever at inspektører ønsker og etterspør mer kompetanse. Dette er ikke ensbetydende med at inspektørens kompetanse i dag er mangelfull eller at Arbeidstilsynet ikke har nødvendig og oppdatert kompetanse til å bekjempe arbeidsmiljøkriminalitet. I mitt svar til Riksrevisjonen har jeg pekt på at det er et kontinuerlig behov i Arbeidstilsynet for videreutvikling av kompetansen på dette området.

Arbeidstilsynet har brukt mye ressurser på å bygge opp inspektørenes kompetanse på sosial dumping og arbeidslivskriminalitet og dette inngår i etatens overordnede kompetanseplan. Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er tema på Arbeidstilsynets introduk-

sjonsprogram for nyansatte, og i 2016 har frekvensen på fagsamlinger og erfaringssamlinger på området økt. I 2015 og 2016 har Arbeidstilsynet også bidratt sammen med andre kontrolletater og Politihøgskolen med å utforme et felles studium i bekjempelse av økonomisk kriminalitet. I tillegg til sentralt initierte opplæringstiltak, gjennomføres det kompetansetiltak i hver av Arbeidstilsynets syv regioner og i de samlokaliserte sentrene i Oslo, Stavanger, Bergen, Kristiansand og Trondheim.

Som Riksrevisjonen har påpekt, ønsker Arbeidstilsynets egne ansatte mer kompetanse på dette krevende området, og jeg har i mitt svar sagt meg enig i dette. Vi er ikke i mål, men mye har blitt gjort de siste årene for å styrke kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. De offentlige etatene koordinerer nå sitt arbeid bedre og det gjennomføres stadig flere felles tilsyn. Samarbeidet gir etatene langt større slagkraft

enn de har hver for seg, og i løpet av de siste to årene har det blitt opprettet fem samlokaliserte sentre mot arbeidslivskriminalitet. Mye kompetanseheving skjer nettopp i samarbeidet mellom etatene. Etatssamarbeidet er fremdeles inne i en tidlig fase, og kunnskap og erfaringsutveksling styrkes etter hvert som etatene får mer erfaring med å jobbe sammen.

Jeg forventer at Arbeidstilsynet skal ha faglig kompetanse som speiler arbeidslivets utfordringer. Gjennom tildelingsbrevet 2015 ble det gitt klare føringer om at Arbeidstilsynet aktivt skal arbeide med å videreutvikle og forbedre kvaliteten på sin virksomhet. Dette ble fulgt opp i tildelingsbrevet 2016, og etaten er nå godt i gang med utviklingsarbeidet. Styrket kompetanse og kvalitet står sentralt i dette arbeidet, og jeg følger opp prosessen tett gjennom styringsdialogen med etaten.

SPØRSMÅL NR. 1363

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 30. juni 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvor mange asylsøkere har fått sin asylsøknad behandlet i Norge som skulle vært returnert til første asylland, og hva har regjeringen gjort for å sikre en tilfredsstillende id-registrering av asylsøkere til Norge?»

BEGRUNNELSE:

På NRK Dagsrevyen 21.06.2016 fremgår det at et ukjent antall asylsøkere som skulle være returnert til første asylland for å få sin søknad behandlet der i tråd med Dublin-regelverket, likevel har fått behandlet asylsøknadene sine i Norge.

Årsaken til dette oppgis blant annet å være mangel på gode nok og detaljerte planer for høye asylankomster, mangel på kompetanse og ressurser, og at de foranklede registreringene som ble foretatt kan ha vært mangelfulle.

Svar:

Idet spørsmålet ikke er avgrenset i tid, har jeg tolket spørsmålsstilleren dithen at det gjelder perioden 01.08.15 til 31.12.15 ettersom det i begrunnelsen for spørsmålet vises til nyhetssak på NRK Dagsrevyen hvor dette var tema. Bakgrunnen for nyhetssaken er

en evalueringsrapport fra Nasjonalt ID-senter hvor det fremgår at de innledende registreringene som ble foretatt i denne perioden kan ha ført til at asylsøkere som skulle vært underlagt Dublin-prosedyren er sendt til realitetsbehandling.

Jeg bemerker at evalueringsrapporten fra Nasjonalt ID-senter er basert på dybdeintervjuer av et utvalg ansatte i utlendingsforvaltningen, og ikke statistisk materiale. Det er uklart hvor mange av sakene som ble innledende registrert som skulle vært underlagt Dublin-prosedyren. Dette har blant annet sammenheng med manuelle rapporteringer i utlendingsforvaltningen, og manglende fingeravtrykksregistreringer i mulige første asylland.

Innledende registrering ble foretatt i en ekstraordinær periode der det ikke var kapasitet til å gjennomføre ordinære registreringer. Innledende registrering innebar at politiet registrerte identitetsopplysninger som navn, fødselsdato, nasjonalitet, samt opptok fingeravtrykk og søkte i aktuelle registre. Prosedyren bidro til å sikre at politiet og utlendingsforvaltningen hadde et grunnlag for senere ID-arbeid og saksbehandling. Mange asylsøkere ble underlagt denne prosedyren, men jeg understreker at også flere ble underlagt en mer omfattende registreringsrutine på bakgrunn av en sikkerhetsprofilering. Sistnevnte ble gjort i samarbeid med Politiets Sikkerhetstjeneste (PST).

Det er særlig såkalte «mulige Dublin-saker», hvor det ikke foreligger et klart ansvarsgrunnlag, som f.eks. fingeravtrykkstreiff i Eurodac, som kan ha blitt påvirket av de innledende registreringene. Disse sakene krever mer informasjon for å bli avdekket. Samtidig er det viktig å være klar over at mange asylsøkere fikk reise uregistrert gjennom Europa, og at ytterligere undersøkelser antakelig i liten grad ville ført til ansvarsetablering (dvs. at et annet Dublin-land aksepterer å overta ansvaret for asylsøknaden).

Det er viktig at norske myndigheter kjenner identiteten til utlendinger som søker om beskyttelse i Norge, og regjeringen prioriterer dette arbeidet. Avklart identitet gir en mer effektiv og sikker saksbehandling i UDI

og UNE, og muliggjør flere returer. Samtidig er ID-avklaring sentralt for politiets arbeid med å kontrollere at personer som oppholder seg i landet har tillatelse til å være her. I tillegg er det ut fra et samfunnssikkerhetsperspektiv viktig at myndighetene vet hvem som befinner seg i landet.

Politiets ID-arbeid ble i Prop. 1 S Tilleggsnr. 1 (2015-2016) foreslått styrket betraktelig. Det ble bevilget 128 millioner kroner ekstra knyttet til registrering og oppfølging av asylsøkere og 58,3 millioner til utvidet registrering av asylsøkere fra områder hvor kjente terrororganisasjoner har fotfeste. I tillegg ble politiets bevilgning økt med 18,8 millioner kroner til ID-etterforskning i tidlig fase.

SPØRSMÅL NR. 1364

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 29. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Politidirektoratet endret passreglene med bakgrunn i en klargjøring fra Skattedirektoratet om hvilke dokumentasjonskrav Folkeregisteret la til grunn for fødested.

Hva er bakgrunnen for at endringene i Folkeregisteret ble gjort, hvem ba om slik endring, når ble det gitt slik beskjed og hva gjøres nå for at dette ikke skjer igjen?»

Svar:

I Folkeregisteret registreres en persons fødeland og fødested. For personer som fødes i Norge, registreres den kommune og det sted (sykehus) hvor personen er født. Personer som er født i andre land og senere innvandrere eller flytter til Norge, skal melde i fra om flyttingen til Folkeregisteret. I den forbindelse skal det opplyses om blant annet fødeland og fødested, som blir registrert i Folkeregisteret i henhold til det som opplyses. Hvis fødested ikke er oppgitt på flyttemeldingen og det heller ikke på et senere tidspunkt blir opplyst om fødested, blir feltet for fødested stående blankt i Folkeregisteret. Det er tilfelle for noen personer som er født for eksempel i regioner i land som ikke har fungerende systemer for fødselsregistrering.

Alle som er bostedsregistrert i Folkeregisteret er således registrert med fødeland, og i de fleste tilfeller også med navnet på kommunen, byen, landsbyen eller provinsen hvor de er født. Dette har vært gjeldende

praksis i mange år, og det har ikke vært noen endring i dette fra folkeregistermyndighetens side.

Barn som blir adoptert fra utlandet av norske foreldre, blir registrert i Folkeregisteret på grunnlag av skjema for innflytting som sendes inn av foreldrene. Her skal blant annet barnets fødeland og fødested oppgis. Dersom foreldrene ikke har oppgitt barnets fødested, kan barnet ha blitt registrert kun med fødeland. Skattedirektoratet har klargjort at folkeregistermyndigheten i slike tilfeller kan legge opplysningen i adopsjonsmeldingen til grunn, dersom fødested fremgår der.

Justisministeren har for øvrig bedt Politidirektoratet rydde opp slik at ingen lenger skal få oppført fødested som ukjent ved utstedelse av pass, jf. hans svar til deg 23. juni 2016 på spørsmål nr. 1277.

For ordens skyld presiserer jeg at folkeregistermyndigheten ikke har slettet fødestedsopplysninger til noen personer som er registrert i Folkeregisteret. Alle som er registrert med fødeland og fødested i Folkeregisteret, vil fortsatt ha dette registrert.

SPØRSMÅL NR. 1365**Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 30. juni 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor mange midler er til nå overført til fellesskapet som en følge av reformen og er det foretatt en analyse eller vurdering av effektiviserings- og avbyråkratiseringsgevinsten?»

BEGRUNNELSE:

I sitt svarbrev av 14.08.2015, spørsmål 15:1290 skriver finansministeren følgende:

«(avbyråkratisering- og effektivitets-) Reformen innebærer at gevinstene fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene overføres til fellesskapet i de årlige budsjettene.»

Svar**Samlet innsparing overført til fellesskapet som følge av ABE-reformen, mill. kroner**

	2015	2016
Reduserte utgifter	1740,8	2218,4
- Reduserte inntekter	77,1	96,2
= Netto reduserte utgifter	1663,7	2122,2

Svar:

Tabellen viser den samlede effekten av ABE-reformen i 2015 og 2016. Beløpene er i nominell verdi. Under Stortingets budsjettbehandling ble satsene økt til henholdsvis 0,6 % og 0,7 % av driftsutgiftene for 2015 og 2016. Reduksjonen i inntektene skyldes at reduserte kostnader for gebyrfinansierte tjenester, skal komme publikum til gode gjennom lavere gebyrsatser.

Regjeringen forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli effektive. Det er den

enkelte etat som vet hvor innsparingsmulighetene er og må gjennomføre de konkrete tiltakene. Finansdepartementet har ikke en samlet oversikt over effektiviseringstiltak som gjennomføres i alle statlige etater.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen som ble innført fra 2015 er et ledd i Regjeringens produktivtetsarbeid. For å oppnå en varig effekt må tiltakene være en del av en planlagt prosess. Reformen inngår derfor som en fast del av budsjettarbeidet framover. Reformen vil stimulere forvaltningen til å bruke ressursene mer effektivt i årene framover.

SPØRSMÅL NR. 1366**Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 29. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for at barn får det de har rett på i spesialisthelsetjenesten, og at det blir sikret nok barnesykepleiere ved alle barneavdelinger landet over?»

BEGRUNNELSE:

Barn er ikke små voksne, og kompleksiteten på barnefeltet krever mer oppmerksomhet. Det er mange grunner til at barn trenger spesialister innenfor barnesykepleie. Barn har andre sykdommer enn voksne. I tillegg er primært syke barn primært barn, og personalet som tar hånd om barn på sykehus må ha spesialkompetanse og kunnskap om barns utvikling både fysisk, psykisk

og emosjonelt, og deres spesielle behov. Dagens situasjon bærer preg av for liten barnefaglig kompetanse i spesialisthelsetjenesten. Bachelorgarden i sykepleie inneholder lite om syke barn og gir derfor ingen spesialkompetanse. Spesialistutdanningen er dermed nødvendig for å dekke barns behov på sykehus, fra syke nyfødte til mindre barn og helt opp til ungdommer. Over 362673 barn mellom 0-18 år Jf. SSB, ble behandlet i spesialisthelsetjenesten i 2015. Dette er en stor gruppe pasienter, som er fordelt på døgn, dag og poliklinisk behandling, hvor kun 1/3 var døgnbehandling. Pasientspennet strekker seg fra barn født i 23 uke i svangerskapet og helt opp til ungdommer inntil 18 år.

Over halvparten av enhetslederne ved landets barneavdelinger oppgir at de har et utilstrekkelig antall fast ansatte med videreutdanning til å opprettholde tilfredsstillende kompetanse ved avdelingene de leder.

Norge har 15 utdanningsinstitusjoner som tilbyr videreutdanning i sykepleie, av disse er det 7 som tilbyr videreutdanning innen barnesykepleie og kun 5 som i dag faktisk har videreutdanning i barnesykepleie. Høgskolene og universitetene oppgir at de kan øke utdanningskapasiteten, men de rapporterer at sykehusene etterspør spesialiserte sykepleiere basert på akutte behov i stedet for langsiktig kompetanseplanlegging.

Et eksempel er St. Olavs hospital som i sin kompetanseplan for BUK 2013-2016 har en målsetting om 75 % spesialiserte sykepleierdekning, den faktiske dekning er 25 %. Behovet for spesialiserte sykepleiere blir på de enkelte seksjoner definert som kritisk. I følge Forskrift om barns opphold i helseinstitusjon har barn krav "på personale med rett kompetanse, og det blir beskrevet slik:" Personalet må ha kunnskap om barns utvikling og behov, og informere og veilede foreldre om barns mulige reaksjoner i forbindelse med sykdommen og institusjonsoppholdet."

Situasjonen ute er at flere og flere sykehus prioriterer intensiv, anestesi og operasjonssykepleie, og andelen barnesykepleiere går nedover og nedover.

Svar:

Representanten Olaus Vervik Bollestad peker på viktige områder i sitt spørsmål. Utfordringer med å rekruttere og beholde tilstrekkelig barnesykepleiere som besitter verdifull kompetanse er vel kjent. For barn og unge som kommer i kontakt med spesialisthelsetjenesten er barnesykepleiere og deres spesialkompetanse viktig. Barn og unge har særskilte behov og er ikke små voksne. I arbeidet med å realisere pasientens helsetjeneste skal det tilrettelegges for å ivareta også denne gruppens behov.

Helse- og omsorgstjenester til barn og unge er et viktig satsingsområde, noe som blant annet slås fast i Meld. St. 11 (2015-2016) Nasjonal helse- og sykehusplan. Det innebærer blant annet at barn og unge under 18 år i størst mulig grad legges inn på enheter som er

tilrettelagt for deres behov, og som har personell med spesiell kompetanse på barn og ungdom. Spesialsykepleiere innen barnesykepleie og nyfødttmedisin er en vesentlig ressurs for å sikre kompetansen ved nyfødteintensiv- og barneavdelingene. Barnesykepleierne er viktige ved behandling og pleie, men er også fagpersoner med spesiell kunnskap om barns utvikling og har erfaring i for eksempel å kunne avdekke omsorgssvikt.

For barn og unge er det avgjørende at de møtes og behandles som barn og ungdom, og at overgangen fra barn til voksen blir god også i helse- og omsorgstjenesten. I tillegg må deres brukerkunnskap og kompetanse tas aktivt i bruk for å forbedre tjenestene. Det skal som ledd i oppfølgingen av Meld. St. 11 (2015-2016) etableres egne ungdomsråd i alle helseforetak.

Helse- og omsorgsdepartementet har et overordnet ansvar for å bidra til at det rekrutteres nok personell til helse- og omsorgstjenestene. Departementet har i flere år stilt krav overfor helseforetakene om å vurdere personell- og kompetansebehov, og legge planer for hvordan behovene skal møtes. Også i Oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2016 er det stilt krav med betydning for dette. Blant annet er det en målsetting at man skal synliggjøre utdanningsaktivitet i sykehusene og gi departementet årlig innspill på dimensjonering av utdanningskapasitet, aktivitet og behov innen området.

I rapporten representanten Bollestad viser til er det enhetsledere ved landets barneavdelinger som oppgir at de har et utilstrekkelig antall fast ansatte med videreutdanning, til at man kan opprettholde tilfredsstillende kompetanse ved avdelingene de leder. Ledere vil også bidra til å vurdere og rapportere behov for kompetanse innad i eget helseforetak. De er ansvarlige for å beskrive i hvilken grad behovet for barnesykepleiere er dekket, slik at helseforetaket kan vurdere dette opp mot behovet for spesialiserte sykepleierutdanning innen andre fagområder. På den måten kan det gis viktige bidrag til personellplanleggingen. Kompetansebehovene tydeliggjøres slik at de inngår i personellplanleggingen og hensiktsmessige tiltak kan iverksettes.

Jeg vil og gjøre oppmerksom på Nasjonal bemanningsmodell som er utviklet i samarbeid mellom de fire regionale helseforetakene. Formålet er å gi bedre modeller for framskrivninger av behovet for ulike typer helsepersonell i spesialisthelsetjenesten, inkludert barnesykepleiere. Den vil gi spesialisthelsetjenesten et bedre verktøy for å møte framtidens personellutfordringer gjennom å samle, analysere og bruke data både nasjonalt og regionalt. I modellen sees aktivitetsdataene sammen med modifierende faktorer for å estimere ulike scenarier.

Avslutningsvis gjør jeg oppmerksom på at i forhandlingene mellom Spekter og Norsk Sykepleierforbund i 2014 ble det inngått avtale om lønn under videreutdanning for sykepleiere. Basert på arbeidsgivers vurdering av behov for videreutdanning, kan sykeplei-

ere ta videreutdanning med minimum 80 prosent lønn. Det skal i disse tilfeller inngås avtaler om bindingstid

etter endt videreutdanning. Dette er også et viktig tiltak i arbeidet med å sikre nok barnesykepleiere.

SPØRSMÅL NR. 1367

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I BT 17. juni skriver kommuneoverlege Bleidvin om Helsedirektoratet sin overstyring av fagfolk som var nær ved å torpedere den norske Ebola-innsatsen i Sierra Leone. Det reageres på at Helsedirektoratet tar så lett på kritikken fra Helse-Bergen.

Hvilke erfaringer har statsråden høstet fra den måten Ebola-innsatsen har vært organisert på, og hvilke konsekvenser vil det få for fremtidig organisering?»

BEGRUNNELSE:

I oktober 2014 ble det inngått avtale om at Norge skulle bidra med helsepersonell til ett av seks Ebola sykehus i Sierra Leone, som en del av et større britisk hjelpeprosjekt. Helsedirektoratet skulle koordinere den norske innsatsen og Helse Bergen ble "operativt ansvarlig".

Helse-Bergen skriver i sin evalueringsrapport at de ble redusert til "et rekrutteringsbyrå", og omtaler Helsedirektoratet som en "kommunikasjonsbarriere" som "satte deler av prosjektet i fare". "Ved to anledninger ble kurs avlyst for over 30 medarbeidere, dagen før avreise. Under voldsomt tidspress hadde man altså gjennomført intervjuer, skrevet kontrakter, bestilt flyreise og hotell, og så ble kurset avlyst dagen før avreise." I tillegg til manglende bistand til et land i krise med skrikende mangel på helsepersonell, så kostet det 60 arbeidsuker med full lønn, samt ikke-refunderbare hotell og flybestillinger.

Informasjonen var elendig og Helsedirektoratet nektet Helse-Bergen direkte kontakt med den britiske bistandsorganisasjonen. Til slutt satte Helse Bergen hardt mot hardt og det skulle bare en times samtale til for å få prosjektet på skinner.

Bistandsorganisasjonen hadde så lav kompetanse på sykehusdrift at "den kunne ha ført til risikofylte situasjoner både vedrørende behandling og sikkerhet for ansatte.» Helse-Bergen overtok pasientbehandling og medisinsk ansvar på sykehuset. Det norskdrivne Ebola sykehuset hadde god overlevelsesrate for pasientene.

Det vises videre til de dårlige erfaringene til Danmark, som deltok i det samme britiske prosjektet, og som ikke fikk kontroll over sitt sykehus.

Svar:

Jeg er glad for at representanten setter helseberedskap og ebolaerfaringer på dagsorden.

Helse- og omsorgsdepartementet ga i mai 2015 oppdrag til Helsedirektoratet om å foreta en erfaringsgjennomgang av norsk ebola-håndtering. Formålet med gjennomgangen har vært å trekke lærdom av erfaringene som ble gjort som grunnlag for å forbedre beredskapen.

Hovedbudskapet i evalueringsrapporten er at norske myndigheter, helsetjenesten og frivillige organisasjoner samlet leverte et godt bidrag til bekjempelsen av ebolaepidemien gjennom innsatsen i Sierra Leone. Det nasjonale beredskapsarbeidet mot ebola har også styrket smittevernberedskapen i Norge. Dette er en vurdering jeg deler.

Evalueringsrapporten omtaler også utfordringsområder. Den belyser at det har vært ulike vurderinger i Helsedirektoratet og Helse Vest/Helse Bergen om hva arbeidsgiveransvaret til Helse Bergen innebar i denne operasjonen. Helsedirektoratet har løftet frem denne problemstillingen som en av tre læringspunkter de mener er særlig viktig å følge opp.

Jeg deler derfor ikke din vurdering av at Helsedirektoratet har tatt lett på kritikken.

Evalueringsrapporten som helhet er nå til behandling i departementet. Oppfølging av problemstillingen du belyser er startet. Helsedirektoratet har laget en rapport hvor de har vurdert alternative modeller for hvordan norske myndigheter kan bistå med helseinnsats i akutte internasjonale kriser. Rapporten er utformet i samarbeid med Folkehelseinstituttet, regionale helseforetak, DSB, Forsvaret, frivillige organisasjoner og andre berørte.

Mitt departement følger nå opp Helsedirektoratets forslag.

SPØRSMÅL NR. 1368**Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 30. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Bo Könberg, tidligere svensk minister, har på oppdrag fra Nordisk ministerråd skrevet en uavhengig rapport om hvordan det nordiske samarbeidet innen helse kan utvikles og forsterkes i løpet av 5-10 år. Prioriterte områder er høyspesialisert behandling, nordisk nettverk for sjeldne diagnoser, psykisk helse, helseberedskap, utveksling av helsearbeidere og antibiotika resistens.

Hva har skjedd konkret siden juni 2014, og hvilke type hindringer har oppstått for å få et bedre behandlingstilbud gjennom økt nordisk samarbeid?»

Svar:

Könberg-rapporten inneholder forslag til en rekke prioriterte områder for helsesamarbeid mellom de nordiske landene. På flere av områdene er landene kommet godt i gang med samarbeidet og det er nedsatt ulike arbeidsgrupper som blant annet kartlegger situasjonen i landene på det enkelte området, for å finne ut hva det er mest hensiktsmessig å samarbeide konkret om. De konkrete resultatene er det derfor litt for tidlig å vise til, men vi kan nevne at de nordiske helseministrene for eksempel har vedtatt å etablere en folkehelsearena. Folkehelsearenaen skal i første omgang ta for seg de tematiske områdene alkohol, tobakk, sosial ulikhet og psykisk helse. Det kan også nevnes at det er etablert en egen nordisk samarbeidsgruppe og et nordisk toppmøte i psykisk helse. Toppmøtet ble avholdt første gang i København i november 2015, mens neste møte er planlagt i Oslo 28. februar 2017. Videre har ministrene vedtatt en felles deklarasjon om antibiotikaresistens, og det er utpekt en strategigruppe som arbeider med forslag til hvordan landene kan motvirke antibiotikaresistens. Dette arbeidet må ses i sammenheng med det arbeidet som pågår i EU og på globalt nivå.

Når det gjelder ditt spørsmål om behandlingstilbud så er det mest aktuelt å belyse samarbeidsområdene rundt høyspesialisert medisin og sjeldne sykdommer. Det er etablert arbeidsgrupper på begge områder. Disse ledes av det landet som til enhver tid har formannskapet i Nordisk Ministerråd. I inneværende år er det Finland, mens Norge overtar formannsskapsledelsen i 2017. Begge arbeidsgruppene skal avgi årlige rapporter for henholdsvis 2016 og 2017.

Helse- og omsorgsdepartementet ba i desember 2015 Helsedirektoratet om å delta i en Nordisk arbeidsgruppe for høyspesialisert behandling på vegne av Norge. Denne ble opprettet basert på Könberg-rapporten. Gruppens mandat er å videreutvikle det nordiske samarbeidet innenfor høyspesialisert medisin

og å understøtte høy kvalitet og effektiv ressursbruk i Norden. Arbeidsgruppen består av representanter på myndighetsnivå og det skal avholdes møter to ganger i året. Det er foreløpig ikke avholdt møter under årets finske formannskap i denne arbeidsgruppen.

Oppgavene omfatter blant annet å utarbeide anbefaling om organiseringen av fremtidig nordisk samarbeid om høyspesialiserte behandlinger, å gjennomføre en undersøkelse blant leger og andre interessegrupper rundt behovet for nordisk samarbeid når det gjelder sentralisering av høyspesialisert behandling i Norden, jevnlig å vurdere behovet og mulighetene for samarbeid og beskrive suksessfaktorer for dette, å avklare juridiske utfordringer og muligheten på felles investeringer i høyspesialiserte behandlingstilbud, å utarbeide anbefaling på samarbeid mellom utvalget for høyspesialisert behandling og utvalget for sjeldne sykdommer, og å diskutere mulig samarbeid på europeisk nivå gjennom opprettelse av European Reference Networks.

I tillegg skal utvalget evaluere arbeidet til en ekspertgruppe nedsatt av den nordiske embedsmannskomiteen for Sosial- og Helsepolitikk (EK-S) vedrørende det nå ferdigstilte tre-årige prosjektet om nordisk samarbeid om høyspesialiserte behandlinger (2013-2015). Basert på en utredning anbefalte ekspertgruppen i 2012 at det skulle etableres piloter for utvikling av nordisk samarbeid om høyspesialisert medisin innen bl.a. nordiske kvalitetsregistre/databaser, nordiske retningslinjer/prosedyrer, samt faglig samarbeid innen barnekirurgi.

Følgende piloter ble etablert:

1. Nordiske retningslinjer for rekonstruktiv kirurgi og rehabilitering av tetraplegisk overekstremitet.
2. Nordiske retningslinjer for utredning og behandling av retinoblastom.
3. Pilotprosjekt – nye ledd i det nordiske registersamarbeidet. Rapport om mulighet for å utvikle nordiske registre for småledds-proteser.
4. Nordisk ryggmargskaderegister – NordicSCIR. Et nordisk kvalitetsregister for ryggmargskader.
5. Nordisk samarbeid innen barnekirurgi – utvikling av samarbeidsmetoder som kan bidra til fagutvikling og kvalitetssikring
6. Nordisk samarbeid om utdanning av spesialister i invasiv fostermedisin.

Sluttrapporten av dette arbeidet vil bli ferdigstilt 30. juni 2016, og skal så følges opp av den nyopprettete arbeidsgruppen for høyspesialisert behandling.

På området sjeldne sykdommer er det også Helse- direktoratet som representerer Norge i et nordisk nett-

verk for sjeldne diagnoser som er opprettet basert på Könberg-rapporten.

Første møte i dette nettverket ble gjennomført 15. mars 2016. Neste møte er planlagt til 30. august 2016 i Helsinki. I tillegg har dette nettverket bevilget DKR 100.000 til en Nordisk konferanse for sjeldne tilstander som arrangeres i København 19. – 20. september 2016. Utvalgets mandat er å videreutvikle og styrke eksisterende og nytt nordisk samarbeid om sjeldne sykdommer.

Nettverket er sammensatt av representanter fra nordiske myndigheter, samt representanter fra sentre for sjeldne diagnoser og pasientorganisasjoner. Oppgavene til nettverket omfatter blant annet informasjonsutveksling på området mellom de nordiske landene, å tilrettelegge for tett samarbeid mellom nordiske

nettverk for sjeldne sykdommer, å vurdere behovet og mulighetene for nye nordiske samarbeidsinitiativer, å monitorere utviklingen på feltet på europeisk nivå og å utarbeide anbefalinger for fremtidig samarbeid etter 2017.

Oppsummert er det igangsatt en rekke prosjekter på nordisk nivå for å følge opp Bo Könbergs rapport om fremtidig nordisk helsesamarbeid som vil kunne bidra til å videreutvikle og styrke behandlingstilbudet til pasienter i de nordiske landene. Som det fremgår av ovennevnte redegjørelse, er midlertidig de fleste av prosjektene i en utviklingsfase og det finnes derfor ikke forskningsbasert dokumentasjon som kan ligge til grunn for en eventuell evaluering av hvilken effekt disse tiltakene faktisk har hatt på pasienttilbudet i de nordiske landene.

SPØRSMÅL NR. 1369

Innlevert 23. juni 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 1. juli 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hvilke organisasjoner/institusjoner har mottatt økonomisk støtte og/eller inngått avtaler om tilskudd under tilskuddsordningen «Post 164.72 Utvikling og nedrustning» siden H-/Frp-regjeringen tiltrådte høsten 2013?»

BEGRUNNELSE:

I sin utenrikspolitiske redegjørelse i Stortinget 1. mars uttalte utenriksministeren:

«Regjeringen arbeider systematisk for å nå målet om en verden fri for kjernevåpen. Her arbeider vi konkret, langsiktig og langs flere spor.»

Stoltenberg II-regjeringen var opptatt av også å trekke det sivile samfunn med i arbeidet for å nå målet om

en verden fri for kjernevåpen. Det såkalte humanitære initiativet om konsekvensene av atomvåpen ville ikke blitt like vellykket uten innsatsen til internasjonale ikke-statlige organisasjoner (NGO-er) som International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). Foreløpige opplysninger tyder på at H-/Frp-regjeringen siden 2013 ikke har inngått en eneste avtale om tilskudd med internasjonale NGO-er under den aktuelle tilskuddsordningen.

Svar:

Følgende organisasjoner/institusjoner har mottatt støtte under tilskuddsordningen «164.72 Utvikling og nedrustning» i perioden siden regjeringen tiltrådte. Avtaleperiode angitt i parentes.

ILPI - International Law and Policy Institute	(2012-2014)
GCI - Green Cross International	(2012-2014)
Carnegie Endowment for International Peace	(2012-2014)
Norsk Folkehjelp	(2012-2014)
IAEA - International Atomic Energy Agency	(2012-2014)
UNODA - UN Office for Disarmament Affairs	(2012-2014)
FFI - Forsvarets forskningsinstitutt	(2012-2014)
Nautilus Institute	(2012-2014)
CTBTO - Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization	(2013-2014)
ICAN - International Campaign to Abolish Nuclear Weapons	(2013-2015)
UNIDIR - UN Institute for Disarmament Research	(2013-2014)
Norske leger mot atomvåpen	(2013-2014)
VERTIC - Verification Research Training and Information Centre	(2013-2015)
IAEA - International Atomic Energy Agency	(2013-2015)
WILPF - Womens International League for Peace and Freedom	(2013-2015)
UNDP - UN Development Programme	(2013-2016)
Wilton Park Executive Agency	(2014)
Global Initiative against Transnational Organized Crime	(2014)
CTBTO - Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization	(2014)
UNODA - UN Office for Disarmament Affairs	(2014)
NUPI - Norwegian Institute of International Affairs	(2014)
Article 36	(2014-2015)
The Royal Institute of International Affairs (Chatham House)	(2014-2015)
IAEA – International Atomic Energy Agency	(2014-2015)
ICCSS - International Centre for Chemical Safety and Security	(2014-2015)
WINS - World Institute for Nuclear Security	(2014-2016)
Norske leger mot atomvåpen	(2014-2016)
ILPI - International Law and Policy Institute	(2014-2016)
UNIDIR - UN Institute for Disarmament Research	(2014-2016)
VCDNP - The Vienna Center for Disarmament and Non-Proliferation	(2014-2016)
Monterey Institute of International Studies	(2014-2016)
Bulletin of Atomic Scientists	(2014-2016)
NTI - Nuclear Threat Initiative	(2014-2016)
IAEA - International Atomic Energy Agency	(2015)
Kazatomprom	(2016)

SPØRSMÅL NR. 1370**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 30. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Jeg viser til budsjettavtalene og vedtatt budsjett for 2015 og 2016 når det gjelder tilskudd til ulike organisasjoner innenfor rusfeltet. Det bes om en oversikt over innvilget støtte som er fordelt fra tilskuddsordningen på kapittel 765, post 72 i statsbudsjettet for henholdsvis 2015 og 2016.

Kan det samtidig bes opplyst om det er foretatt endringer i forutsetningene for støtten og om det er planlagt endringer fremover?»

Svar:

Formålet med kapittel 765, post 72 er å støtte opp om innsatsen som utføres av frivillige og ideelle virksomheter overfor mennesker med rusmiddelproblemer eller prostitusjonserfaring. I tillegg gis det tilskudd til hjelpetelefoner og chattetelefoner. Tilskuddsposten består av to tilskuddsordninger med tilhørende regelverk; *«Grunntilskudd til frivillige organisasjoner som i samarbeid med kommunene driver institusjonsbaserte

tiltak for personer med rusmiddelproblemer eller prostitusjonserfaring».

*«Tilskudd til ideelle og frivillige organisasjoner som driver aktivitetstilbud rettet mot personer med rusmiddelproblemer eller prostitusjonserfaring»

Som det fremgår av Prop. 1 S (2015–2016) skal tiltakene det gis støtte til være et supplement til de ordinære, lovpålagte oppgavene som utføres i regi av kommunene og skal bidra til helhetlige og sammenhengende tjenesteforløp, samt styrking og samordning av samfunnets samlede innsats overfor målgruppene.

Det er stor konkurranse om tilskudd over de to tilskuddsordningene. Som en illustrasjon var det i 2016 om lag 107 mill. kroner som ble kunngjort på tilskuddsordningen til ideelle og frivillige organisasjoner som driver aktivitetstilbud. Helsedirektoratet mottatt søknader tilsvarende 191 mill. kroner. Tilskuddsordningene kunngjøres årlig, men potten som er tilgjengelig for åpen konkurranse reduseres, jf. tabellen under. En del organisasjoner opplever tilskuddsordningen som urettferdig, som følge av stor andel øremerking til navngitte mottakere.

Fordeling av tilskudd i 2015 og 2016:

Organisasjon	Tilskudd 2015	Tilskudd 2016	Merknad
Øremerkede tilskudd			
A-larm	700 000	Post 71	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015). Mottar tilskudd over kap. 765, post 71 i 2016
ATROP	700 000	Post 71	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015). Mottar tilskudd over kap. 765, post 71 i 2016
Evangeliesenteret	22 627 000	30 627 000	Innst. 11 S (2014-2015): Skal vurderes særskilt og videreføring fjorårets tildeling og ytterligere øremerking i Innst. 11 S (2015-2016)
Gatelag - Norsk toppfotball	3 000 000	5 800 000	Øremerket med et fastsatt beløp i Innst. 11 S (2014-2015) og tilleggsbevilgning i RNB for 2015 og øremerket med videreføring i Innst. 11. S (2015-2016)
IOGT Norge - Prosjekt Sammen	5 210 000	3 000 000	Øremerket i Innst. 11 (2014-2015) og øremerket med fastsatt beløp i Innst. 11 S (2015-2016)
Landsforeningen for forebygging av selvskading og selvmord	500 000	750 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016)
Lillehammer Brukerstyrt Senter - HAVANG	800 000	Post 71	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015). Mottar tilskudd over kap. 765, post 71 i 2016
MS Havbrus/Foreningen Alle kan bli rusfri	200 000	200 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016)
No Limitation	500 000	1 500 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016)
Pårørendesenteret i Stavanger	3 000 000	Post 71	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015). Mottar tilskudd over kap. 765, post 71 i 2016
Retretten	2 900 000	3 000 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015)
RIO/Barn Av Rusmisbrukere/Høgskolen i Lillehammer - Prosjektet "Barn som pårørende"	300 000		Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015).
Stiftelsen GUTS	1 200 000	1 500 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015)
Stiftelsen P22	14 800 000	16 000 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016)
Sørum gård rehabiliteringssenter	1 500 000	200 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015)
Unge Blå Kors Ålesund	150 000		Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015)
Veien ut	150 000	800 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016)
Værestedet stabburshella	400 000	200 000	Øremerket i Innst. 11 S (2014-2015) og i Innst. 11 S (2015-2016). Mottar i tillegg over kap. 765, post 71
Bratberg salg og service As		300 000	Øremerket i Innst. 11 S (2015-2016). Beskrevet som Bjugstadhøyden gård.
Frelsearmeen - Gatehospitalet i Oslo	29 228 875	39 228 875	Øremerket i Innst. 11 (2015-2016) Gatehospitalet i Oslo
Frelsearmeen - Opprettelse av Gatehospital i Bergen		20 000 000	Øremerket i Innst. 11 (2015-2016) Opprettelse av Gatehospital i Bergen
Helseklyngen i Valdres og Land		1 000 000	Øremerket i Innst. 11 S (2015-2016)

Stiftelsen Kraft		1 500 000	Øremerket i Innst. 11 S (2015-2016)
Kompasset		3 500 000	Øremerket i Innst. 11 (2015-2016). Senere flyttet til kap. 781, post 79 (rett formål og post)
Fordelt etter kriterier			
Albatrossen ettervernssenter	400 000	380 000	
Bamble idrettsforening	300 000	300 000	
Bergen kontaktsenter	700 000	450 000	
Biri Treningssenter	500 000		Ikke søkt i 2016
Blå Kors Norge	6 028 000	5 500 000	
Blå mandag	500 000		Ikke søkt i 2016
De Norske lenker Oslo 89	170 000	175 000	
Dokka gård bo og arbeidskollektiv	400 000	600 000	
Eidanger Idrettslag	350 000	350 000	
Foreningen Ett Skritt Videre	2 500 000	2 960 000	
Fransiskushjelpen - Sykepleie på Hjul	920 000	950 000	
Frelsesarmeen, diverse regionale tiltak	7 185 000	5 950 000	
Gatelag - Fredrikstad Fotballklubb	400 000		Ikke søkt. Tilskudd gis inntil 3 år
Gatelag - Stabæk fotball	400 000		Ikke søkt. Tilskudd gis inntil 3 år
Gatelag - Vålerenga idrettsforening	550 000	500 000	
Grubeli Rehabiliteringssenter	1 100 000	1 000 000	Endret navn, heter nå Ålgård baptistmenighet
GØTZ	150 000	150 000	
Himsmoenkollektivet	550 000	410 000	
Idrett mot rus	750 000	500 000	
Kirkens bymisjon Bergen - diverse tiltak	800 000	3 000 000	Økningen her skyldes at OPTRA var øremerkes sammen med 24/7. Nå tildelt Bergen. Tilsvarende nedgang i Oslo
Kirkens Bymisjon Bodø - diverse tiltak	1 800 000	1 900 000	
Kirkens bymisjon Drammen - diverse tiltak	3 400 000	3 500 000	
Kirkens bymisjon Kristiansand - diverse tiltak	2 100 000	2 200 000	
Kirkens bymisjon Møre	400 000	450 000	
Kirkens bymisjon Oslo -	29 518 685	25 850 000	
Kirkens bymisjon Rogaland	2 509 800	2 660 000	Inkl. øremerking til prosjektet "I Jobb" jf. Innst. 11 S (2015-2016)
Kirkens bymisjon Tromsø, diverse tiltak	650 000		Ikke søkt
Kirkens bymisjon Vestfold, diverse tiltak	2 800 000	3 000 000	
Kirkens bymisjon Østfold - diverse tiltak	2 300 000	2 400 000	
Kirkens sosialtjeneste	10 850 000	10 850 000	
Kulturdråpen	300 000	300 000	Endret navn, heter nå Dråpekort
Lundevann krise og omsorgssenter	700 000	300 000	
Maritastiftelsen	2 300 000	2 150 000	
Mental helse Øksnes - "Brukerhuset"	700 000	650 000	
Musikkens studieforbund - Musikk i fengsel og frihet	800 000	800 000	
Nappane	450 000	300 000	
Nord-Norsk stiftelse for rusomsorg - Steigen omsorgsheim	620 000	300 000	
Oslofjordens friluftsråd	100 000	Avslag	Tilskudd gis inntil 3 år
Rehabiliteringssenteret F-16 Drift	500 000	500 000	
Rusmisbrukernes interesseorganisasjon - ReStart Bragdøya	600 000	400 000	
Røde Kors Bergen	180 000		Ikke søkt
Røde Kors Norge	4 000 000	3 500 000	
Røde Kors Oslo	550 000	550 000	
Røde Kors Stavanger	150 000	150 000	
Salem Menighet Normisjon Trondheim	55 000	50 000	

Skien diakonale senter	1 650 000	1 550 000	
Stiftelsen gatemagasinet i Salten - Ekko	250 000		Avvist. Klage er til behandling
Stiftelsen Shalam	600 000	500 000	
Stiftelsen YOGA for livet	800 000	700 000	
Trappen motiveringssenter	700 000	700 000	
Varmestua Sarpsborg	500 000	300 000	
Vennesla frivillighetssentral	100 000	200 000	
WayBack – Bergen	550 000	500 000	
WayBack – Kristiansand	500 000	500 000	
WayBack - Oslo	1 000 000	1 000 000	Endret navn fra 2015 til 2016, går nå under navnet Stiftelsen livet etter soning
WayBack – Tromsø	280 000	280 000	
WayBack Trondheim	500 000		Ikke søkt
Stjernegruppen Ringerike AS		300 000	
Center for African mental health propmation and cultural competence		500 000	
Veien tilbake AS		600 000	

Det har ikke vært gjennomført endringer i forutsetningene for støtten som er blitt gitt i 2015 og 2016. Som jeg har redegjort for i kommuneproposisjonen for 2017 pågår det en gjennomgang av tilskuddsordningen til institusjoner som i samarbeid med kommunene driver institusjonsbaserte tjenester. Bakgrunnen for gjennomgangen har vært en usikkerhet knyttet til fortolkningen av reglene om statsstøtte og anskaffelsesreglene.

I påvente av en langsiktig løsning, har jeg prioritert hensynet til pasientene og virksomhetene og bedt Helsedirektoratet om å videreføre dagens tilskuddsordning, med krav om separate regnskaper for inneværende år. Ved et eventuelt brudd på statsstøttereglene er det tilskuddsmottakerne selv som bærer risikoen. Jeg har derfor innledet en prosess for å avklare disse problemstillingene.

SPØRSMÅL NR. 1371

Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 30. juni 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Regjeringa har varsla at folk må vera meir mobile og ha større vilje til å pendla for å ha jobb.

Kva konkrete endringar har regjeringa, sidan stortingsvalet, gjort i regelverk og økonomiske ordningar for dei som pendlar?»

Svar:

Det er viktig at folk er mobile og flyttar eller pendlar til område med ledige jobbar. Sysselsettingspolitikken legg til rette for ein fleksibel arbeidsmarknad som raskt tilpassar seg endringar i etterspørselen etter arbeidskraft. Mellom anna må ein handheve mobilitetskravet i dagpengeordninga i samsvar med intensjonane. Folk kan omstille seg både ved å flytte og ved å skifte bran-

sje eller yrke. Etterutdanning eller omskolering kan vere gode tiltak for arbeidsløyse personar med særskilte kvalifikasjonar som det ikkje er stor etterspørsel etter.

Den økonomiske politikken inneber samla sett ein kraftfull innsats for å sikre folk arbeid. Regjeringa har styrkt innsatsen for arbeid, aktivitet og omstilling dei seinare åra. Det kjem særskilte tiltak for å motverke auken i arbeidsløysa på Sør- og Vestlandet. Regjeringa har mellom anna auka investeringane i veg og jernbane. For å møte dei strukturelle utfordringane ved at arbeidskraft må flytte frå oljerelaterte næringar til andre næringar har Regjeringa satsa særskilt på tiltak som betrar produktiviteten og vekstevna i økonomien.

Endringar i reglene for rett til frådrag i inntekta for pendlarar dei seinare åra må ses i samanheng med Re-

gjeringas arbeid for å forenkla og effektivisera offentlig sektor. Frå 2016 er mellom anna retten til frådrag for såkalla småutgifter fjerna og botnbeløpet i reisefrådraget er auka dei seinare åra, til 22 000 kroner frå

2016. Desse endringane gjer skatteetatens kontroll enklare, og frigjer ressursar til andre område.

SPØRSMÅL NR. 1372

Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 1. juli 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Produksjonen av kjøt frå sau er aukande.

Korleis har utviklinga i bruk av beiteressursane og kraftfôr til denne produksjonen vore dei siste åra sett i samanheng med produksjonen?»

Svar:

Regjeringa har ved jordbruksoppgjera gjennomført fleire viktige tiltak for norsk sauehald. Dette har gjeve ei positiv utvikling innan norsk sauehald i dei seinare åra, og vi har oppnådd marknadsdekning med norsk vare. Produksjonen av kjøt av sau/lam var i åra 2013, 2014 og 2015 på høvesvis 23,6, 24,2 og 25,6 mill. kg.

Materiale frå Landbruksdirektoratet og søknad om det generelle beitetilskotet syner at 99 prosent av norske sau/lam går på beite, og at talet for sau/lam på beite har auka frå 2013 til 2015. Tal frå søknad om tilskot for dyr på utmarksbeite syner at ein svært stor del av norsk sau/lam også går på utmarkbeite. Ser ein på del sau/lam på utmarksbeite etter talet på sau/lam i besetninga finn ein at bruken av utmarksbeite er aukande med aukande storleik på besetninga. For søknadsomgangen 2014 søkte 73 prosent av besetningane med 21-40 dyr på tilskot til utmarksbeite, medan tilsvarende tal for besetningar med over 301 dyr var 88 prosent. Meir informasjon om beitebruken går fram av tabellen nedanfor.

Tabell: Utviklinga i tal sau og lam på beite

År	Sau og lam- tal for dyr på beite 12 (16) veker ¹⁾	Sau/lam på beite i prosent av totalt dyretal	Sau og lam – tal for dyr på utmarksbeite	Sau/lam på utmarksbeite i prosent av totalt dyretal
2006 ²⁾	2 279 598	97,5 %		
2008	2 202 599	98,5 %	1 900 171	86,0 %
2013	2 226 261	98,8 %	1 908 294	85,7 %
2014	2 260 134	99,2 %	1 945 389	86,5 %
2015	2 343 729	99,1 %	2 005 071	85,9 %

1. Tal for sau/lam på beite etter søknad om det generelle beitetilskotet med krav til beitetid i 12 (16) veker
2. Fyrste år med det generelle tilskotet for beiting i 12 (16) veker.

Innanfor den korte tidsfristen for svar, har ikkje alle dei største produsentane av kraftfôr hatt moglegheit til å gje informasjon om utviklinga i sitt sal av kraftfôr til sau/lam. Den informasjonen departementet har motteke dekkjer like fullt storparten av marknaden for 2013-2015. Det er òg bønder som nyttar kraftfôr

laga for storfe til føringa av sau, men informasjon om omfanget av dette er ikkje tilgjengeleg.

Utviklinga i produksjonen av kjøt av sau/lam og i sal av kraftfôr til sau/lam, syner at forbruket av kraftfôr ikkje har auka ut over det som følgjer av veksten i produksjon av kjøt av sau/lam dei siste åra.

SPØRSMÅL NR. 1373**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 30. juni 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvor mange pasienter er så langt behandlet under ordningen «Fritt Behandlingsvalg», og hvilke private virksomheter har så langt søkt om godkjenning og hvilke private virksomheter er så langt godkjent som leverandør under samme ordning?»

Svar:

Per 28. juni er det mottatt oppgjørskrav for 194 unike pasienter. Direktoratet har ikke oversikt over om det er utført tjenester innenfor ordningen som det ikke er sendt inn oppgjørskrav for. Det kan derfor ha vært utført tjenester for flere pasienter, uten at det er sendt inn oppgjørskrav. Helfo publiserer godkjenningene på sine nettsider, inkludert hvilke tjenester hver enkelt leverandør er godkjent for.

Helfo har til nå mottatt 41 søknader om godkjenning fra private leverandører. Det er mottatt søknader fra Stiftelsen Bergensklinikkene, Stiftelsen Karmsund ABR Senter, KOA Psykisk Helse AS, Modum Bad, Privatsykehuset Haugesund AS, Sigma Nord AS, 12 Trinnsklinikken, Farm in Action, Colosseumklinikken Medisinske Senter, Fjordhagen, Alfa kurs- og behandlingssenter, Nevropsykologisk Senter AS, Fekjær Psykiatriske Senter, Vangseter AS, A-Medi AS, Stiftelsen Fossumkollektivet, Mjøs kirurgene AS, Kalbakken-

klinikken AS, Oslo Medisinske Senter AS, Vestfold kirurgene, Ringvoll Klinikken, Prostataklinikken AS, Moloklinikken, Stiftelsen Veien Ut, Kolibri Medical AS, Preventia AS, Aklinikken, Stiftelsen Hiimsmoenkollektivet, VAL-BO AS, Vitalis Helse Kragerø AS, Privathospitalet Fana Medisinske Senter AS, Helseforetaket Incita AS avd. Hurdalsjøen Recoverycenter, Ifocus Øyeklinikk AS, LHL – klinikkene (Feiring, Glitre og Øvrehagen – Rørø), Oslo Ortopedsenter AS og KAL klinikken Privat AS.

Helfo har så langt godkjent 20 søknader. De godkjente søknadene kommer fra Stiftelsen Karmsund ABR Senter, KOA Psykisk Helse AS, Modum Bad, Privatsykehuset Haugesund AS, 12 Trinnsklinikken, A-Medi AS, Mjøs kirurgene AS, Kalbakkenklinikken AS, Oslo Medisinske Senter AS, Vestfold kirurgene, Ringvoll Klinikken, Prostataklinikken AS, Moloklinikken, Kolibri Medical AS, Preventia AS, Aklinikken, Colosseumklinikken Medisinske Senter, Privathospitalet Fana Medisinske Senter AS og Ifocus Øyeklinikk AS.

Enkelte aktører er knyttet til mer enn en søknad. Derfor er antall søknader om godkjenning (41) noe høyere enn antall unike private aktører som har søkt (36). Dette skyldes for eksempel at enkelte aktører kan ha fått avslag, men har søkt på nytt i ettertid, eller at noen aktører har søkt om å utvide utvalget av tjenester de opprinnelig fikk godkjenning for.

SPØRSMÅL NR. 1374**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 1. juli 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Flere steder blant annet på Notodden har det vært store utfordringer med piratkjøreskoler i lang tid, og man ser at dette fortsetter å øke. Man ser at mange av de som skal ta oppkjøring ikke har den kunnskapen de trenger for å ferdes i trafikken. På Notodden nå har det nå gått så langt at en av sensorene har sagt opp i protest.

Hva gjør statsråden for å få bukt med all denne piratvirksomheten?»

Svar:

Jeg er kjent med at det foregår ulovlig virksomhet knyttet til føreropplæringen og at Statens vegvesen nå har fokus på å redusere slik aktivitet. Den ulovlige aktiviteten omfatter både piratskoler og godkjente trafikkskoler. For å melde inn obligatorisk opplæring må en såkalt "piratskole" enten samarbeide med en godkjent skole, eller ulovlig skaffe seg tilgang til systemet.

Statens vegvesen har nylig opprettet en egen seksjon for å styrke innsatsen mot kriminell og samfunns-skadelig aktivitet innenfor trafikant- og kjøretøyområ-

det. Jeg er kjent med at pirattrafikkskoler er et av de områder seksjonen arbeider med, og at det etableres et nært samarbeid med andre offentlige etater og næringen for å finne gode løsninger.

Det er utfordringer i dagens lovverk med å ilegge reaksjoner overfor slik piratvirksomhet og jeg vil derfor foreslå å gi Statens vegvesen hjemmel til å gi pålegg om stans og ileggelse av tvangsmulkt for de som driver godkjenningspliktig opplæring uten formell godkjenning.

For å kunne avdekke om det er privat øvingskjøring eller en piratkjørscole vil jeg også foreslå å underbygge en sammenheng mellom ledsager og elev, ved at det blir obligatorisk å registrere ledsagerforhold i Statens vegvesens register. På denne måten oppnås nye kontrollpunkter som gjør det lettere å avdekke piratskoler som driver under dekke av å utføre ledsagerstøttet opplæring.

Det tas sikte på å sende forslag til endringer i vegtrafikkloven, blant annet om disse temaene, på høring i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1375

Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 10. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva har norske myndigheter gjort for å informere om at det fra 2018 ikke lenger skal være slik at turnustjeneste kan gjennomføres i Norge for norske legestudenter som tar utdanningen i Polen, og hva mener statsråden blir konsekvensene av den nye ordningen for medisinstudentene og helsetjenesten framover i tid?»

BEGRUNNELSE:

Alt i 2012 ble forslag om forskriftsendringer som innfører ny ordning for legers turnustjeneste sendt på høring med frist 20.09. Her fremgikk det at norske legestudenter i Polen ikke lenger ville kunne gjennomføre turnustjeneste i Norge, men at det skulle være en overgangsordning ut 2018. Overgangsordningen skulle sikre at de som allerede hadde påbegynt et studie skulle kunne fullføre dette.

Siden 2012 har det vært krav om at man ha autorisasjon som lege for å få turnusplass i Norge. Polen gir slik autorisasjon kun til de som avtjener turnustjenesten i Polen. Norge har til nå gitt norske studenter i Polen unntak slik at de har fått autorisasjon etter endt turnustjeneste i Norge. Det er denne ordningen som skal opphøre.

En slik ny bestemmelse og overgangsordning er viktig informasjon for norske legestudenter og for de som vurderer å studere medisin i utlandet. Den nye ordningen skal være kjent for yrkesforeningene og studentforeningene siden 2012, men i oppslag i mediene sier likevel medisinstudenter som nå er i starten av utdanningsløpet at de var ukjent med dette.

Hva norske myndigheter har gjort for å informere om endringene og hvordan dette er gjort kjent for studentene, er viktig informasjon. Hva statsråden ser for seg blir vilkårene for norske studenter som tar medisinstudium i Polen framover er viktig å få klarhet i og om ny ordning vil påvirke også den norske helsetjenesten.

Svar:

Som representanten Toppe viser til ble turnustjenesten for leger endret i 2012. Det ble da opprettet en overgangsordning som skulle ivareta medisinstudenter som på det tidspunktet hadde startet eller kommet inn på medisinstudier i visse EU/EØS-land. De fleste av disse studerte i Polen. Overgangsordningen ble opprettet på bakgrunn av tett dialog med ANSA og Legeforeningen.

Departementet orienterte om den tidsavgrensede overgangsordningen på flere måter. Departementet informerte om overgangsordningen i høringsnotatet som lå til grunn for endringene av turnusordningen. Det ble også sendt et eget brev til relevante aktører i etterkant av høringen. Brevet ble også publisert på departementets hjemmesider (<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/hod/sykehus/informasjon.pdf>).

Departementet informerte også om overgangsordningen i en egen orientering om endringene av turnustjenesten i ANSAs magasin for norske studenter i utlandet ANSANYTT (utgave nummer 3 fra 2012). Overgangsordningen ble for øvrig også omtalt hos flere medier og nettsteder.

Utgangspunktet for tidsbegrensningen i overgangsordningen var at Polen gjorde endringer i sin grunn-

utdanning i medisin på samme tid som Norge endret turnustjenestene for leger. De polske endringene ville ført til at de norske studentene i landet ville blitt ferdige med utdanningen i Polen, slik at de ikke behøvde å fullføre turnustjeneste i Norge for å få norsk autorisasjon.

Det er den nevnte endringen Polen nå vurderer å reversere, og som er utgangspunktet for den usikker-

heten som har oppstått om overgangsordningen i senere tid. Situasjonen er fortsatt noe uavklart, men det er dialog mellom de to landenes myndigheter om situasjonen og konsekvensene dette har for de norske studentene i Polen. Departementet har i sommer gått ut med informasjon om situasjonen (lenke: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/soker-avklaring-med-polen-om-norske-medisinstudenter/id2506410/>).

SPØRSMÅL NR. 1376

Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 1. juli 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Kan statsråden informere om hva status er angående gjennomføringen av nye uavhengige undersøkelser av ulvestammens genetiske sammensetning og opphav, for eksempel hva gjelder hvilke metoder som skal brukes og hvilke aktører som skal gjennomføre oppdraget?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Meld. St. 21 (2015-2016) – Ulv i norsk natur – Bestandsmål for ulv og ulvesone. Med hensyn til undersøkelsene som er gjort for å dokumentere ulvestammens genetiske opphav og sammensetning, er det av interesse å vite hvem som skal gjennomføre dette, og hvilke krav til metodikk som blir stilt. Dette er for å sikre at resultatene som fremkommer er så pålitelig som mulig for å dokumentere hvordan den nåværende ulvestammen i Sør-Skandinavia oppstod.

Svar:

Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur ble behandlet i Stortinget den 6. juni i år. Det er flere oppfølgingspunkter regjeringen skal følge opp i den forbindelse.

Enkelte oppfølgingspunkter kan gjennomføres raskt, slik som endring av bestandsmålet for ulv og avgrensning av ulvesonen. Dette har jeg allerede fulgt opp med endringer av forskrift om forvaltning av rovvilt, da jeg mener det var viktig å få dette på plass før regionale myndigheter skal vurdere eventuelle kvoter for lisensfelling av ulv kommende lisensfellingsperiode.

Andre oppfølgingspunkter vil imidlertid kreve mer tid og ressurser, både for planlegging og gjennomføring av oppdragene. Stortingets vedtak nr. 773, der Stortinget ber regjeringen bestille en ny uavhengig utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen i Norge, er blant de oppdragene hvor det er nødvendig med grundige vurderinger og som vil kreve noe tid og ressurser.

På tilsvarende måte, som for alle andre anmodningsvedtak fra Stortinget til regjeringen, vil det også i saken om utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen bli gitt en tydelig tilbakemelding til Stortinget om regjeringens oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1377**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 4. juli 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Justisdepartementet ba for en tid siden Politidirektoratet (POD) se på sin praksis for nye passregler og «... rydde opp i saken raskest mulig, og herunder vurdere å gjeninnføre tidligere praksis mens arbeidet pågår». POD har nå varslet at de vil bruke fødestedet fra adopsjonsmeldingen for adopterte. For andre vil POD oppgi fødeland, ikke fødested.

Hva vil departementet foreta seg for at de som er født i samme land, men har fått statsborgerskap på annet vis, vil få oppgitt sitt fødested i passet?»

BEGRUNNELSE:

De nye passreglene har skapt debatt. Justisdepartementet ba for en tid siden Politidirektoratet se på sin praksis for nye passregler og «... rydde opp i saken raskest mulig, og herunder vurdere å gjeninnføre tidligere praksis mens arbeidet pågår». Politidirektoratet har besluttet å gjeninnføre praksisen med å oppgi fødested fra adopsjonsmeldingen i pass for adopterte til Norge.

For de som har oppnådd statsborgerskap på annet vis, vil de imidlertid bare oppgi fødeland i følge rapporter i media. Det fører til en forskjellsbehandling av mennesker med samme landbakgrunn, som er norske statsborgere, basert på hvordan de oppnådde statsborgerskap. Det framstår ikke rimelig.

Svar:

I svar på skriftlige spørsmål nr. 1260 og 1265 fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Iselin Nybø, viste jeg til at det er et grunnleggende prinsipp at opplysningene i det norske passet skal speile den formelle identiteten i Folkeregisteret, som er statens sentrale personopplysningsregister. Jeg konstaterer at POD i samråd med Skattedirektoratet har funnet en løsning som innebærer at ingen lenger vil få utstedt pass med fødested «ukjent», selv om Folkeregisterets dokumentasjonskrav innebærer at eksakt fødested i en del tilfeller ikke kan registreres. I svar 24. juni 2016 på skriftlig spørsmål nr. 1277 fra stortingsrepresentant Kari Henriksen har jeg understreket at Folkeregisteret ligger under finansministerens konstitusjonelle ansvarsområde.

Praksis med å angi bare fødeland når fødested ikke kan folkeregistreres er beslektet med praksis i andre land. Av PODs nye retningslinjer 16. juni 2016 fremgår at svenske pass angir fødeland og ikke fødested i passet når det er vanskelig å få opplysninger om fødested bekreftet. I Danmark og USA oppgis bare fødelandet i passet for personer født i utlandet. Jeg legger til grunn at POD vil jobbe videre med å vurdere hva som vil være den beste løsningen for norske pass på lang sikt, slik direktoratet også viser til i sine nye retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 1378**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Eirin Sund****Besvart 29. juni 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer regjeringen resultatene, og vil statsråden sørge for at ordningen med minoritetsrådgivere på ungdoms- og videregående skoler fortsetter etter 2016?»

BEGRUNNELSE:

Minoritetsrådgiverordningen ble opprettet i forbindelse med Handlingsplan mot tvangsekteskap i 2008. Må-

let var å styrke kompetansen i skolen, og å etablere et lett tilgjengelig tilbud til ungdom, som er eller kan bli utsatt for ulike former for æresrelatert vold. Initiativet er videreført i ulike handlingsplaner til og med Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016).

Av dokumentasjon fra IMDI, fremgår det at det skjer et omfattende arbeid på både individ- og systemnivå og at innsatsen gir resultater. Det gis også gode tilbakemeldinger fra både skolene og foreldre som er involvert i skole-hjemsamarbeidet.

Svar:

Ordningen med minoritetsrådgivere ble etablert gjennom handlingsplan mot tvangsekteskap 2008-2011, og har blitt videreført som et tiltak i Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016). Handlingsplanene har vært følgeevaluert av Institutt for samfunnsforskning. Innspill om hvordan ordningen har virket har bidratt til justeringer underveis, og minoritetsrådgivere har blitt prøvd ut både på ungdoms- og videregående skoler. Minoritetsrådgiverne skal bidra til forebygging av tvangsekteskap og sterk sosial kontroll, og være et lett tilgjengelig lavterskeltilbud for ungdom. Ordningen har også hatt som formål å overføre og bygge kunnskap i skolesektoren og hos andre samarbeidspartnere. For å få brukernes synspunkter på ordningen ble det gjennomført en brukerundersøkelse. I oktober 2015 leverte Fafo rapporten Et blikk inn i skolen – Minoritetsrådgivere sett fra brukeres ståsted. De overordnede spørsmålene rapporten svarer på, er om minoritetsrådgivere bidrar til å dekke brukernes behov – det vil si elever, foreldre, og kollegaer og skoleledelse. Det andre spørsmålet er hvordan minoritetsrådgivere bidrar til et mer likeverdig tilbud i skolen. Rapporten viser at ordningen er vellykket ved å dekke brukernes behov, samtidig som ordningen har noen utfordringer gitt at den skal være et tiltak primært for å forebygge tvangsekteskap. På spørsmål om hvem elevene ville henvendt seg til dersom man var redd for at en venn var utsatt for tvangsekteskap svarer kun to av ti at de ville henvendt seg til minoritetsrådgiver. De arbeider med en bredde av problemstillinger, som faller mer utenfor mandatet deres enn innenfor. Rapporten viser for øvrig at det er stort behov for flerkulturell og integreringsfaglig kompetanse blant ansatte i skolen, og rapporten advarer mot at minoritetsrådgivere blir de eneste som skal ivareta en særskilt innsats på siden av det generelle tilbudet i skolen.

Disse resultatene, sammen med anbefalinger fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, er resultater som jeg nå vurderer. Det er fortsatt et stort behov for å ha tiltak som forebygger og bekjemper tvangsekteskap og sterk sosial kontroll. Derfor har regjeringen i Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk varslet at vi vil legge frem en ny handlingsplan mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse for perioden 2017 – 2020. I meldingen vises det til

at det nå er viktig at sentrale tiltak mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse videreutvikles på hensiktsmessig måte, og bidrar til å øke kompetansen i det ordinære tjenestetilbudet. Jeg viser her til anmodningsvedtak 437:5 (2015-2016), der Stortinget ber regjeringen om å sørge for at politi, skoler og andre offentlige etater er sikret tilstrekkelig kunnskap om tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold, inkludert æresdrap.

De økte asylankomstene til Norge i 2015 har ført til at både regjering og Storting har tenkt nytt om integreringspolitikken. Meld. St. 30 (2015-2016) som fikk bred tilslutning i Stortinget gir en retning på det videre arbeidet med å utvikle integreringspolitikken, for å svare på samfunnets behov for en målrettet politikk på området. Aldri før har norske kommuner vedtatt å bosette så mange flyktninger som nå. Dette medfører også at flere kommuner med variert erfaring fra bosetting av flyktninger vil kunne ha behov for kompetansebygging om forebygging av tvangsekteskap og sterk sosial kontroll. Samtidig er jeg opptatt av at vi ikke må glemme de ungdommene som er født og oppvokst i Norge av innvandrede foreldre, som også opplever vold, tvang og kontroll, og ikke selv får velge hvem de skal dele livet sitt med.

Tvangsekteskap, vold og overgrep skal ikke skje. Derfor er det svært viktig at vi klarer å forebygge og være tidlig ute. Forebygging er en svært viktig del av arbeide for å bekjempe vold i nære relasjoner og vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Høsten 2016 vil regjeringen legge frem en opptrappingsplan på dette området. Planen vil også vil bety mye for hvordan vi utvikler systemene, for enda bedre å kunne forebygge alle former for vold i nære relasjoner, også tvangsekteskap.

Norsk lov setter rammer for alle som bor i Norge. Alle som bor i Norge skal være kjent med sine plikter og rettigheter, samt verdier som er sentrale i det norske samfunn. Jeg vil nå se på hvordan de ressursene og spisskompetansen som ordningen med minoritetsrådgivere representerer, kan benyttes på best og mest effektiv måte for å forebygge tvangsekteskap.

Dette vil jeg gjøre i forbindelse med at vi nå har startet opp arbeide med en ny handlingsplan mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

SPØRSMÅL NR. 1379**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Eirin Sund****Besvart 1. juli 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«På hvilket måte vil statsråden involvere Stortinget i arbeidet med organisasjonsgjennomgangen i Lånekassen?»

BEGRUNNELSE:

Statens Lånekasse for utdanning, Lånekassen, har over flere år foretatt en større omlegging av sine datasystemer med utgangspunkt i Stortingsmelding nr. 12 fra 2003-2004 «Om modernisering av Statens lånekasse for utdanning». I denne Stortingsmeldingen står det at Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til Lånekassens organisering etter at moderniseringen av Lånekassen er gjennomført. Fornyelse av Lånekassens datasystemer ble fullført i juni 2014.

Det er nå internt satt i gang en organisasjonsgjennomgang.

Lånekassen har siden tidlig på 1980-tallet hatt lokalkontorer i Stavanger, Bergen, Ørsta, Trondheim og Tromsø, i tillegg til hovedkontor på Økern i Oslo.

Lånekassens kontorer ligger i eller i nærheten av større byer, universiteter og høyskoler. De har i dag ekspedisjoner ved alle lokasjoner, der kunder kan henvende seg ved behov. Kunder som velger å oppsøke Lånekassen i ekspedisjonene har gjerne særlige utfordringer i forbindelse med for eksempel språk, digital

kompetanse, regelverksforståelse, sakskompleksitet, helsetilstand osv.

Organisasjonsgjennomgangen skal være slutført sommeren 2016, og Lånekassens ledelse skal da konkludere i saken.

Saken vil så bli lagt fram for Lånekassens styre i august 2016, og styrets vedtak skal så oversendes til Kunnskapsdepartementet.

Svar:

Lånekassen har på eget initiativ satt i gang en organisasjonsgjennomgang for å se på om det er potensial for å ruste virksomheten enda bedre for fremtiden. Det er viktig med en god lånekasse som også i årene som kommer møter behovene og forventningene til elever, studenter og tilbakebetalere.

Lånekassens gjennomgang gjelder både intern avdelingsstruktur og kontorstruktur (regionstruktur). Kunnskapsdepartementets og min involvering vil kun gjelde spørsmålet om kontorstruktur (regionstruktur). Det er ikke avklart om Lånekassen vil foreslå endringer i denne strukturen. Jeg vil ta stilling til et eventuelt forslag dersom styret skulle foreslå slike endringer.

Stortingets involvering vil bli vurdert på vanlig måte i lys av de aktuelle endringene. Jeg vil uansett orientere Stortinget om Lånekassens virksomhet i budsjettproposisjonen som legges frem i oktober.

SPØRSMÅL NR. 1380**Innlevert 24. juni 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 29. juni 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Jeg viser til Sivilombudsmannens kritikk av UDIs organisering av saksbehandlingen, manglende info under saksbehandlingen og ikke minst manglende ressurser i saker om familiejenforening.

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp Sivilombudsmannens anbefalinger og kritiske merknader, og når regner statsråden med at UDI kommer ned på en akseptabel behandlingstid?»

Svar:

Jeg deler sivilombudsmannens bekymring for hvilken betydning lang saksbehandlingstid i familieinnvandringsaker kan ha på søkerne og deres familier. Det er videre viktig for meg at søkerne og deres fullmektiger får konkret og realistisk informasjon om forventet saksbehandlingstid.

I tildelingsbrevet for 2016 har departementet gitt føringer til UDI om at saksbehandlingstid i familieinnvandringsaker i 2016 skal være kortere enn i 2015. Så

langt i år har det vært en positiv utvikling i behandlingen av familieinnvandringsaker.

Saksbehandlingstiden i familieinnvandringsaker har vært for lang. Et stort antall asylsøkere høsten 2015 bidro til at UDI ikke fikk til en forventet økning i saksbehandlingen i 2015. Utviklingen var imidlertid positiv mot slutten av året og UDI rapporter i sin virksomhetsrapport for første tertial 2016 om en fortsatt positiv utvikling i behandlingen av denne sakstypen. UDI behandler nå flere saker enn antall innkommende saker. Antall ubehandlede saker er redusert med over 2 300 saker, noe som er en reduksjon på nesten 19 pst., fra utgangen av 2015.

Å bygge ned antallet ubehandlede saker vil imidlertid i en tid kunne ha en negativ effekt på saksbehandlingstiden, da dette betyr behandling av flere eldre saker. På noe lengre sikt vil imidlertid saksbehandlingstiden reduseres. Det har også vært en økning i antallet saksbehandlere som jobber med denne typen saker. UDI jobber kontinuerlig med å forbedre saksflyten i familieinnvandringsaker. Jeg viser i denne sammenheng til at UDIs bevilgning er økt med 20 mill. kroner i statsbudsjettet for 2016 til generell økning av saksbehandlingskapasiteten utover det som var knyttet

til det økte antallet asylsøkere. Når det gjelder ressurs-situasjonen videre fremover viser jeg til at regjeringen vil legge frem sitt forslag til statsbudsjett for 2017 i oktober.

Jeg forventer at den positive utviklingen i saksbehandlingstiden som vi har sett så langt i år fortsetter. Gitt at saksinngangen og kompleksiteten på saker i UDI ikke endres vesentlig, regner jeg derfor med at saksbehandlingstidene reduseres ytterligere i tiden fremover. Det vil imidlertid ta noe tid før saksbehandlingstidene går betydelig ned, fordi det ligger mange gamle saker til behandling i UDI.

Det er opp til UDI å finne de beste tiltakene og organisering for en mest mulig effektiv saksbehandling innenfor de rammene som er tildelt av Stortinget og gitt av departementet. Det er samtidig viktig at effektivitet i saksbehandlingen ikke går utover nødvendig kontroll og kvalitet. Jeg har tillit til at UDI klarer å balansere de ulike hensynene på en måte som sikrer at søkeres rettigheter under saksbehandlingen blir ivaretatt. Jeg vil imidlertid følge den videre utviklingen i saksbehandlingstidene i UDI. Videre ønsker jeg å se på mulighetene for at UDI kan gi bedre informasjonen til søkerne og deres fullmektiger.

SPØRSMÅL NR. 1381

Innlevert 27. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 1. juli 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Ein forstår ut frå oppslag i media at det framleis er slik at det er mangel på tillit mellom fiskeri- og havbruksnæringa og Havforskningsinstituttet.

Kva vil statsråden gjera for å bygga opp at denne heilt naudsynte tillita?»

GRUNNGJEVING:

Det har over tid vore kjent at det er ei konflikt mellom Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) og Havforskningsinstituttet (HI). I denne saka har statsråden hatt eit møte som seinare i media endte opp med ein diskusjon om statsråden sitt syn på forskning.

Det er ei anna sak knytt til tilhøvet mellom HI og fiskere knytt til bestanden av NVG-sild. Her oppfatter eg det slik at statsråden har ubetinga tillit til HI.

Stortingsrepresentant for Høgre, Ove Trellevik, skriv i eit innlegg på ilaks.no: "Fra mitt politiske ståsted vil det være svært mangelfull forskning om

metodevalgene som er gjort har påvirket resultatene." Det er oppsiktsvekkjande å gjera val av metode innan forskninga til eit spørsmål om politisk ståstad.

For å ta rette politiske val er det naudsynt at stortinget kan ha tillit til den forsking som skjer og at regjeringa har eit avklara syn forsking si rolle. Det er og naudsynt at det er tillit mellom næringa og forsking.

Svar:

Eg er einig i at vi må ha tilstrekkeleg tillit mellom næringa og forskarane som gjev råd. Det vil likevel alltid vere diskusjonar og usemje mellom aktørar som har ulike rollar i fiskeri- og havbrukssektoren. Det er store verdiar involvert og ulike kjelder til kunnskap. Representanten Pollestad peikar på at vi den siste tida har opplevd manglande tillit mellom somme miljø og Havforskningsinstituttet. Dette gjeld spesielt spørsmål knytt til forskingsprosjekt med utgangspunkt i Guddalselva og berekninga av norsk vårgytande sild. Vi har også

motteke meir generelle synspunkt frå næringa, som at rolleutøvinga til instituttet synest å vere noko ulik på fiskeri- og på havbruksområdet.

Det er tre ting eg meiner det er viktig at eg som fiskeriminister gjer i ein slik situasjon. Eg skal sørgje for at vi har eit fagleg solid forskingsmiljø som gjev gode råd ut frå gjeldande kunnskap. Eg skal bidra til at aktørane eg er ansvarleg for har ei god og einsarta rolleforståing og eg skal vere med å skape gode arenaer for dialog med næringa.

Råda styresmaktene tek imot skal vere forankra i uavhengig forskning av god kvalitet. Forskinga skal vere kvalitetssikra blant anna gjennom fagfellelvurderingar, og forskingsmiljøa må evaluerast grundig med jamne mellomrom.

Råda om kvotefastsetjing av bestandane blir gjevne av det internasjonale råd for havforskning (ICES). ICES samanstillar tilgjengeleg kunnskap, både frå vitenskaplege undersøkingar og frå fiskeria, om det marine miljøet og dei levande marine ressursane. Målet er å gje kunnskapsbaserte og fagleg uavhengige råd. Det er forskargrupper med deltakarar frå ulike land som til slutt gjev dei endelege råda frå ICES. ICES er ein berebjelke i forvaltninga vår og gjev legitimitet i internasjonale forhandlingar om forvaltning av felles fiskebestandar. Dei har sidan 2012 også rørt seg inn på havbruksområdet. Det synest eg er bra. Vi treng ein sterk internasjonal rådgjevar også på havbruksfeltet.

Havforskinsinstituttet blei evaluert i 2012. Eit gjennomgåande bilete frå evalueringa er at instituttet står støtt innan dei tradisjonelle arbeidsområda knytt til fiskeriforvaltninga. Instituttets rolle og faglege bidrag til forvaltningsrådgjeving er meir omdiskutert på nyare arbeidsområder som akvakultur og petroleumsrelaterte spørsmål. Mykje er skjedd sidan 2012, og Havforskinsinstituttet vil derfor vere ein del av ei ny evaluering av primærnæringsinstitutta som Forskingsrådet no set i gong. Eg arbeider også med å få oppnemnd eit nytt Faglig råd for Havforskinsinstituttet. Rådet skal bestå av internasjonale ekspertar og ei av oppgåvene rådet får er evaluering av instituttet sine program, medrekna forskinga i Guddalselva.

Nærings- og fiskeridepartementet og Havforskinsinstituttet må samarbeide om å finne forbedringspunkt som kan gjere at Havforskinsinstituttets rolle som leverandør av kunnskap og rådgjeving verken er eller blir oppfatta som ulik på forskjellige område. Eg har allereie satt i gang eit internt arbeid som omfattar styringsrelaterte utfordringar, der dette vil vere eit tema.

Eg vil fortsette å oppmode til dialog mellom partane der det er usemje. Eg veit at Sjømat Norge og Havforskinsinstituttet har hatt møte der det er fagleg usemje. Eg veit også at Havforskinsinstituttet etter nylege oppslag i media igjen har invitert Norske Sjømatbedrifters Landsforening til møte slik at partane kan ha ein dialog om, og ein fagleg gjennomgang av forskinga. Eg har som sagt oppmoda partane til å gå i dialog, og eg er tilfreds med å sjå at dette no skjer.

Eg vil også nemne at det er etablert årlege dialogmøter om både overvaking av rømt oppdrettsfisk og luseovervaking. Desse møta bidreg til openheit mellom anna omkring overvakingsmetodar, og gjev næringa høve til å kome med innspel til forbedringar. Dette er viktige møte for å skape tillit mellom næring og forvaltning.

I arbeidet med å etablere ein indikator for lakselus i samband med det nye vekstsystemet for havbruk, er no alle relevante kunnskapsinstitusjonar inviterte med på laget. I det siste arbeidsgruppemøtet var òg næringsorganisasjonar og miljøorganisasjonar inviterte til å delta. Dette førte til gode diskusjonar i gruppa og bidreg til transparens og openheit som vil gje aktørane tillit til det nye vekstsystemet.

Metodeutvikling skjer heile tida og det er allereie etablert fleire arenaer der næringsaktørar og næringsorganisasjonar kan gje innspel til både bestandsestimering og forvaltning, og der næringsaktørar og forskarar samarbeider om felles utfordringar.

For å sikre god dialog og samarbeid mellom forskning og næring oppretta departementet i fjor eit Faglig råd for ressursforskning (FUR). Formålet med det nye utvalet er å utveksle informasjon om forvaltningsretta forskning og erfaringane til næringa, ved at aktuelle faglege problemstillingar blir presenterte og drøfta. I tillegg skal FUR vere ein arena der fiskerinæringa kan fremje innspel og råd om forskings- og overvakingsfaglege problemstillingar og prioriteringar knytt til dei viltlevande ressursane i havet. Eg vil også nemne referansegruppa for ressursforskning. Det er også eit samarbeid mellom næringa og forskarar og skal ta føre seg emne som krev meir fordjuping enn FUR.

Sjølv om det er usemje mellom næring og forskning om vurderinga av enkelte bestandar og tolkinga av enkelte forskingsprosjekt, er det mi oppfatning at det generelt er god dialog mellom næring og forskning og gjensidig respekt for dei rollene begge leirar skal utøve.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 27. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 29. juni 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kva føringar har regjeringa lagt for Fylkesmennene når dei skal utarbeide sitt innspel til "kommunereforma" og skal dei leggja til grunn Stortinget sitt syn på tvang?»

GRUNNGJEVING:

Fleirtalet i kommunalkomiteen har sagt dette om tvang og frivillighet i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S (2013-2014)):

"Unntak fra frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i helt spesielle situasjoner der enkeltkommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn."

Det er altså understreka at det berre må skje i "helt spesielle situasjoner".

Det er fleire gonger sagt at det er for å unngå at ein kommune står i vegen for å etablera ein storkommune der fleire andre seier ja.

For å ta utgangspunkt i dei vedtak ein har gjort i kommunane i Rogaland vil det ikkje vera rom for Fylkesmannen å gjera andre vedtak enn dei kommunestyra har gjort. Det er ingen døme på at ein kommune hindrar andre i å slå seg saman. Der ser ut som om kommunereforma i Rogaland ender med at Finnøy og Rennesøy kommunar vert lagt inn under Stavanger kommune og Forsand vil verta innlemma i Sandnes.

Svar:

Føringane for fylkesmennene er i hovudsak gjeven gjennom tildelingsbrevet til fylkesmennene. I tildelingsbrevet for 2017 er følgjande oppdrag gjeven:

"Fylkesmannen skal på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene der det legges vekt på helheten i regionen og fylket,

og gi råd om framtidig kommunestruktur, jf. anmodningsvedtak nr. 691 i forbindelse med behandlingen av Prop. 121 S (2014-2015) Kommuneproposisjonen 2016, Innst. 375 S (2014-2015). Det henvises til brev fra statsråden med utdypning av oppdraget av samme dato. Tilråding må baseres på de lokale prosessene, målene for reformen og kriteriene for en god kommunestruktur (se omtale i Prop. 95 S (2013-14) Kommuneproposisjonen 2015).

Til hjelp i oppsummeringene og tilrådingen, vil departementet utarbeide en mal som skal brukes i fylkesmannens oppsummering. Malen vil kunne tilpasses det enkelte fylket.

Fylkesmannens tilråding skal sendes innen 1. oktober 2016."

I brev til fylkesmennene av 7. juni med oversending av mal for tilråding frå fylkesmennene skriv eg:

"Malen legger rammene for at fylkesmennene kan gi faglig godt begrunnede forslag. Tilrådingene baseres på de lokale prosessene, sett opp mot målene for reformen og kriteriene for en god kommunestruktur. Dette vil gi både Regjeringen og Stortinget et best mulig beslutningsgrunnlag når vi skal gjøre en nødvendig politisk avveining av lokale, regionale og nasjonale hensyn, jf. Innst. 300 S (2013-2014) der flertallet på Stortinget skriver at "unntak fra dette frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i helt spesielle situasjoner der enkeltkommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn." "

Fylkesmennene skal ikkje fatte vedtak i saka, men summere opp prosessane og vedtaka, og gje ei tilråding. Eg er trygg på at fylkesmennene gjer gode og grundige avveingar, og at dei gir gode grunnlag for regjeringa og Stortinget sitt vidare arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1383**Innlevert 27. juni 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 29. juni 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil statsråden innrømme at hennes utsagn på Dagsnytt atten 21. juni 2016 var uriktig?»

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt18 21. juni 2016 sa statsråden i en debatt om integreringspolitikken og integreringsmeldingen at Arbeiderpartiet «kom ikke med ett nytt forslag til nye grep i integreringspolitikken, på samme måte som de ikke gjorde på de åtte årene de satt i regjering.»

Stoltenberg-regjeringen gjennomførte en rekke tiltak for bedre integrering. Blant annet en dobling av rett og plikt til norskopplæring for voksne innvandrere og gjeninnføring av norskundervisning til asylsøkere. I tillegg ble Jobbsjansen innført, som innebærer grunnleggende kvalifisering til arbeid. Jobbsjansen er særskilt rettet mot hjemmевærende kvinner som ikke deltar i opplæring eller kvalifisering, og som ikke får sosialhjelp. Under behandlingen av integreringsmeldingen i vår fikk Arbeiderpartiet blant annet flertall for å styrke forskningen på integrering.

Svar:

Det har vært tatt flere store grep i integreringspolitikken opp gjennom årene. Ett av disse var innføringen av introduksjonsordningen for flyktninger og deres familiemedlemmer, som ble innført i september 2004 under Bondevik II regjeringen, med Erna Solberg som kommunalminister.

Når representanten Håheim nevner Jobbsjansen, vil jeg påpeke at den var en videreføring av ordningen Ny sjanse, som ble iverksatt i 2005, under den samme Bondevik II regjeringen.

I Meld.St. 30 Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk, tas det nye viktige grep i integreringspolitikken. Jeg vil særskilt nevne oppstart av integreringsmottak, hvor formålet er å legge til rette for raskere arbeids- og samfunnsdeltakelse for nyankomne innvandrere med fluktbakgrunn, gjennom blant annet språkopplæring og kvalifiseringsarbeid. Samtidig skal det innføres opplæring i 50 timer kultur- og samfunnskunnskap for asylsøkere i mottak.

Det er med glede jeg konstaterer at det er bred enighet i Stortinget om de nye grepene vi tar.

SPØRSMÅL NR. 1384**Innlevert 27. juni 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 29. juni 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Mener statsråden at en praksis med kollektiv avstraffelse av beboere på asylmottak er akseptabel praksis, og hva vil hun eventuelt gjøre med en slik praksis?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har vært i kontakt med mange frivillige som bidrar svært positivt med aktiviteter på asylmottak, men flere av disse er bekymret for forholdene på mottakene. På ordinære mottak er det beboerne selv som har ansvar for renhold. Noen av de frivillige forteller om en praksis med kollektiv avstraffelse av alle beboere på mottak dersom renhold av mottaket ikke er tilfredsstillende. Frivillige forteller at dette skaper stor

frustrasjon, særlig fordi uskyldige blir hardt rammet i form av "bøter".

Svar:

Asylmottakene har ikke anledning til å praktisere kollektiv avstraffelse av beboere. Jeg har blitt informert av Utlendingsdirektoratet (UDI) om at direktoratet ikke er kjent med at kollektiv avstraffelse forekommer på asylmottak. Dersom frivillige blir kjent med at dette forekommer ved enkelte asylmottak, er det viktig at de snarest mulig informerer UDIs regionkontor, slik at UDI får tatt dette opp med asylmottaket.

Asylmottakene har riktignok, i medhold av UDIs rundskriv, anledning til å trekke beboere kr. 100,- ved brudd på husordensreglenes krav til obligatoriske akti-

viteter. Pålagt renhold er et eksempel på en slik obligatorisk aktivitet. Mottakene kan da trekke kr. 100,- fra enkeltbeboere som ikke utfører pålagt renhold, men da

som en individuell sanksjon, og ikke som en kollektiv avstraffelse.

SPØRSMÅL NR. 1385

Innlevert 27. juni 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 30. juni 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Aktivitetsguide i Tromsø er en suksess og har bidratt til sosial inkludering gjennom idretten. Prosjektet bidrar til at barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, gis mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Prosjektet blir fremhevet i integreringsmeldingen. Men i den nasjonale tilskuddsordningen ekskluderes slike integrerende prosjekter, og Aktivitetsguide vil følgelig stå utenfor støtteordningen fra nyttår.

Hva tenker statsråden om dette?»

BEGRUNNELSE:

Barnefattigdom er et økende problem, og er en av årsakene til sosial eksklusjon og isolasjon. Behov for deltakelse i fritidsaktiviteter blir ofte underordnet i NAVs oppfølging av lavtlønnsfamilier. Den største og kanskje viktigste arenaen for frivillighet er idretten. Den engasjerer og organiserer flest barn og unge i Norge, nesten 12 000 bare i Tromsø. Om lag 80 % av barn i Norge er med i barneidretten (5- 12 år).

Helse- og sosialproblemer reproduseres. Gjennom den organiserte idretten får ikke bare barn og unge, men også deres foreldre grunnleggende kunnskaper om folkehelse, demokrati og deltakelse. Spesielt er ikke-vestlige innvandrere underrepresentert i den organiserte idretten, særlig jenter.

I dette perspektiv burde det være en hovedoppgave å bidra til at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, har mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre.

Det vises til regelverk for nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, Bufdir rundskriv 01/2016. Her utelukkes eksplisitt dette: tiltak og prosjekter som primært har deltakelse i ordinære idrettsaktiviteter som målsetting ekskluderes i den nasjonale tilskuddsordning mot barnefattigdom.

Deltakelse på like vilkår uansett bakgrunn må være en bedre målsetting for denne type tilskudd enn flere parallellaktiviteter.

Aktivitetsguide i Tromsø blir eksplisitt fremhevet i integreringsmeldingen (Meld. St. 30 (2015–2016)) som et godt integreringstiltak, men er et prosjekt som nettopp vil bli holdt utenfor denne støtteordningen.

Aktivitetsguide Tromsø er et samarbeid mellom NAV Tromsø og Tromsø idrettsråd for å inkludere barn og unge som ikke har, eller ikke deltar i, en idrettsaktivitet. Aktivitetsguiden veileder, følger og bistår barn, unge og foresatte. Erfaringene etter to år er svært gode, og det har vakt stor interesse i andre deler av landet som nå vurderer å gjøre det samme. Problemet er at støtteordningen holder slike integreringsprosjekter utenfor.

Svar:

Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom skal motvirke og/eller dempe konsekvensene av fattigdom blant barn og unge. Tilskuddsordningen skal være et virkemiddel for å bedre mulighetene for at flere barn og ungdom skal få delta på viktige sosiale arenaer, som ferie- og fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes inntekt og sosiale situasjon. Ordningen har blitt vesentlig styrket de siste årene, og er i 2016 på om lag 164 mill. kroner.

Bufdir forvalter den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom. Bufdir har behandlet søknaden fra Tromsø Idrettsråd til tiltaket "Aktivitetsguide". Søknaden ble avslått, og klagen er nå til behandling i mitt departement. Jeg kan derfor ikke kommentere denne saken før departementet har tatt stilling til klagen.

Det medfører riktighet at nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom ikke støtter tiltak/prosjekter som kun primært har deltakelse i ordinære idrettsaktiviteter som eneste målsetting. Dette står nærmere omtalt i regelverket som regulerer tildelingen av midler fra ordningen (rundskriv 01/2016 punkt 4 d). I veileder til rundskrivet er bestemmelsen nærmere utdypet. Det står at med dette menes for eksempel tiltak der idrettsklubber kun søker om midler til å dekke medlemskontingent, turer og nødvendig utstyr for barn og

unge som ikke har råd til å være med i den aktuelle idrettsklubben, og andre rekrutteringstiltak til ordinære idrettsklubber.

Denne avgrensningen er lagt inn i vår nasjonale tilskuddsordning for å hindre dobbeltfinansiering av lag og organisasjoner som faller inn under andre departementers tilskuddsordninger. Kulturdepartementets ulike tilskuddsordninger til idrett og friluftsliv, som inkludering i idrettslag, tilskudd til lokale lag og foreninger og friluftstiltak for barn og ungdom er eksempel på slike.

De siste årene er ordningene knyttet til inkludering av barn og ungdom på fritiden styrket både i Barne- og likestillingsdepartementet og Kulturdepartementet. Vi ser departementenes tilskuddsordninger i sammenheng. Sammen er de alle viktige bærebjelker i inkluderingen av utsatte barn og ungdom på ulike fritidsarena-

er og aktiviteter. Regjeringen prioriterer dette arbeidet høyt.

I juni signerte statsministeren og berørte statsråder, frivillige organisasjoner, idretten og KS Fritidserklæringen. Fritidserklæringen skal bidra til at alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre.

Vi har nå fått på plass et bredt samarbeid med sentrale aktører om deltakelse på fritiden for utsatte barn og unge. I dette arbeidet vil jeg i samråd med mine kolleger vurdere de tilskuddsordningene vi har i dag, for å se om de når målsettingen om inkludering for alle barn og unge på best mulig vis. Det er mitt ønske at engasjementet for dette arbeidet vil spre seg i lokalsamfunnene over hele landet, slik at ingen barn som ønsker å delta skal bli stående utenfor.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 28. juni 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 1. juli 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Innst. 366 S (2015-2016) slår fast at målet er rask bosetting og integrering og at barnefaglig kompetanse skal styrkes i mottakskjeden. Lillesand kommune opprettet mottak og vedtok bosetting av EM. UDI pålegger disse å flytte til andre mottak pga. økonomi. Ungdommene er godt integrerte. Bolig, skole og arbeid er klart for mange til høsten. UDI har avslått henvendelsen om å se på saken på nytt.

Hvordan forklarer departementet at føringene fra Stortinget om barns beste blir ivaretatt av UDI i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

IMDI og UDI har i flere sammenhenger vært svært tydelige overfor kommunene at det er viktig at tjenester bør koordineres og være helhetlige overfor EM. Det oppleves nå som om disse tydelige henstillingene, som er fulgt opp tverrpolitisk i Lillesand og der administrasjonen har gjort stort arbeid for å tilrettelegge og iverksette koordinerte og samordnede tjenester, ikke følges opp fra sentrale myndigheter side. Både IMDI og UDI peker på at disse personene er spesielt sårbare og skal prioriteres i mottaksarbeidet. Flere venter på å få avgjort sine asylsøknader, noe som har tatt svært lang tid. Man kan stille seg spørsmål om ikke denne

gruppen også skulle vært prioritert i henhold til å få søknadene sine behandlet, ut fra hensyn til deres spesielle sårbarhet.

Men her er det en kommune som ønsker å oppfylle sentrale myndigheters mål og krav, som opplever å bli motarbeidet av de samme myndigheter.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) prioriterer behandlingen av asylsøknader fra enslige mindreårige i alle ledd i prosessen. Arbeidet med å bygge ned restanser for disse sakene har høy prioritet. Samtidig må UDI tilpasse mottakskapasiteten til behovet. Det er for tiden overkapasitet i mottak for enslige mindreårige asylsøkere. I denne situasjonen vurderer UDI løpende behovet for å redusere kapasiteten. Når en legger ned mottak, må beboerne flytte til nye mottak.

Fordi avtalen for det midlertidige mottaket for enslige mindreårige i Lillesand kommune utløper, og for å gi beboerne mulighet til å etablere seg på nytt i god tid før skolestart, er flytteprosessen for beboerne i gang. I UDIs korrespondanse med Lillesand kommune har kommunen lagt særlig vekt på skoletilbudet til ungdommene, og det har ikke vært nevnt at noen av ungdommene har tilbud om arbeid. Skoletilbud vil derfor være det mest aktuelle for denne aldersgruppen. Jeg

har blitt informert av UDI om at brev om ny mottaksplass går ut til beboerne i disse dager.

UDI tar så langt som mulig hensyn til beboernes ønsker og behov ved flytting til nye mottak. I Lillesand-saken har UDI et nært samarbeid med mottaksleder for å finne en best mulig løsning for alle beboerne. De som ønsker å flytte til bestemte mottak pga. nærhet til familie, slekt eller venner, har søkt om flytting til disse mottakene, og de aktuelle har fått søknadene innvilget. UDI har også tilstrebet at de som er gode venner og ønsker å komme på samme mottak, så langt som mulig skal få ønsket innvilget. Det er videre tatt hensyn til beboernes mulighet for aktiviteter og lignende når de fordeles til nytt mottak. Samtlige beboere får dessuten ny mottaksplass i Region Sør, fordelt på to mottak. Gitt rammebetingelsene anser UDI at hensynet til barnas beste er ivarettatt i denne prosessen.

UDI har på landsbasis 18 avtaler for midlertidig drift av mottak eller avdelinger for enslige mindreårige asylsøkere. Disse ble direkteanskaffet høsten 2015 som midlertidige løsninger. Avtalene ble inngått for 6 måneder, der UDI har hatt opsjon på videre drift i 3 + 3 måneder. I de fleste av disse avtalene har UDI benyttet den første tremånedersopsjonen. På grunn av utviklingen i kapasitetsbehovet, har UDI varslet driftsoperatørene for disse mottakene om at den siste opsjonen ikke vil bli benyttet. Dette gjelder til sammen 622 plasser på landsbasis, deriblant det aktuelle mottaket i Lillesand. For ordens skyld vil jeg nevne at Lillesand midlertidige mottak drives av Stiftelsen Sana, ikke Lillesand kommune slik det fremgår av det skriftlige spørsmålet.

Avtalen for dette mottaket utløper 31. juli 2016. Lillesand kommune krever at UDI skal forlenge avtalen i perioden 1. august til 31. oktober. Dersom UDI skulle benytte den siste opsjonen for forlengelse, ville avtalen utløpe endelig 31. oktober. Det er 27 beboere i mottaket, i alderen 15 – 18 år.

Pr. dags dato har ingen av beboerne i det aktuelle mottaket gjennomført asylintervjuet. Uansett priorite-

ring av intervjuer og videre saksbehandling i hhv. UDI og deretter Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI), krever prosessen fram mot bosetting tid. Noen grunnleggende forutsetninger må også være til stede før bosetting kan skje:

Beboerne skal først intervjues og gjennomgå aldersundersøkelse, og dernest må behandlingen av asylsøknadene resultere i vedtak som danner grunnlag for bosetting. Enslige mindreårige kan også få midlertidig oppholdstillatelse, som ikke danner grunnlag for bosetting. Søkere som får positivt vedtak og skal bosettes, må så gjennomgå bosettingsintervju i mottaket før de til slutt bosettes.

Enslige mindreårige er en prioritert gruppe for UDI, men på grunn av det store antallet søkere i denne gruppen er det lite sannsynlig at prosessene vil være sluttført slik at et antall beboere fra dette mottaket skal kunne bosettes i Lillesand kommune i tide før 31. oktober.

Lillesand kommune har også vedtatt å bosette 10 enslige mindreårige i alderen 15 – 18 år. Dette betyr at flertallet av beboerne i mottaket under ingen omstendighet vil kunne bosettes i Lillesand kommune, selv om de får innvilget en oppholdstillatelse.

For beboerne vil det etter UDIs vurdering være best å flytte fra mottaket i løpet av skoleferien for å etablere seg ved sitt nye mottak før skoleåret starter.

Jeg har for øvrig blitt informert av IMDi om at de er positive til at enslige mindreårige i mottak bosettes i den kommunen hvor de har fått kontakt og tilhørighet. Forutsetningen er at den enslige mindreårige har fått oppholdstillatelse som danner grunnlag for bosetting, noe som altså pr. nå ikke er tilfellet for beboerne på mottaket i Lillesand.

IMDi har en god dialog med UDI vedrørende deres prioriteringer og vedtakskapasitet på et overordnet nivå.

SPØRSMÅL NR. 1387

Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 1. juli 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for statens engasjement i Klara Klok for 2016, og vil statsråden vurdere å kjøpe tjenesten fra Nordland fylkeskommune og implementere den inn i ung.no?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er svært tilfreds med at regjeringen har fulgt opp Stortingsflertallets vedtak (H, Frp, V og SV) fra 2014 med å utarbeide Norges første Ungdomshelsestrategi - som nylig ble lansert. I den er livsmestring, psykisk

helse og den (første hel-)digitale generasjonen sentrale temaer.

Klara Klok (www.klara-klok.no) er en landsdekkende digital helsestasjon for ungdom på internett og landets fremste portal for ehelse for ungdom. Ett av målene er å være en lavterskel helseinformasjonstjeneste målrettet mot ungdom mellom 10 og 25 år, med flest henvendelser fra ungdom mellom 13 og 18 år. I tillegg til å lese seg til informasjon, kan brukerne også stille anonyme spørsmål til et fagpanel. De siste årene har det kommet inn mellom 50 000 og 60 000 spørsmål. Trenden er en vekst i spørsmål knyttet til kropp og helse og mestring av følelser - og særlig knyttet til psykisk helse. Over 73 pst av trafikken og henvendelsene kommer nå via mobile enheter.

Nordland fylkeskommune eier og driver Klara Klok, med støtte fra Helsedirektoratet. Senest i 2014 var Klara Klok nedleggingstruet. Nå virker det som alarmen går igjen. Nordland fylkeskommune har nylig fattet et nesten enstemmig vedtak om at de vil avvikle Klara Klok dersom staten ikke tar et nødvendig økonomisk ansvar.

Klara Klok er et sertifisert ehelsetilbud. De har bred, faglig kompetanse og ikke minst - ungdom har funnet fram til tjenesten. Som er døgnåpen. Mens mange ungdommer i sommer opplever å møte en sommerstengt helsestasjon for ungdom i sin hjemkommune.

I lys av den nylig framlagte #Ungdomshelsestrategien, vil det være å gå baklengs inn i den digitale framtida dersom ett av få utviklede ehelsetilbud rettet mot nettopp den digitale generasjonen igjen viser seg å være "nær døden".

Spørsmålet er om ikke Klara Klok bør anses som en nasjonal, samfunnskritisk infrastruktur. Hvem som eier og driver den har jeg et pragmatisk forhold til, så lenge de faglige kravene dokumenteres.

Staten satser stadig mer på portalen ung.no for å nå fram til ungdom. Det bra. Men foreløpig er helse bare en liten del av tilbudet på ung.no og per i dag framstår den ikke som en digital helsestasjon for ungdom.

Svar:

Det er bred politisk enighet om viktigheten av lavterskel helsetjenestetilbud til barn, unge og deres familier. Nordland fylkeskommune har gjennom Klara Klok ivaretatt et behov i en periode hvor ungdom etterspurte digital informasjon, men hvor tilbudet av slike tjenester var labert. Det er ingen tvil om at tjenesten har spilt en verdifull rolle som et lavterskel folke- helsetilbud for ungdom.

Nettopp fordi lavterskel helsetjenestetilbud til barn, unge og deres familier er så viktig, har regjeringen i årene 2014–2016 bevilget 667 mill. kroner som økning i de frie inntektene til kommunene for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I budsjettforliket med Venstre og KrF for 2016 ble det bevilget ytterli-

gere 100 mill. kroner til et øremerket tilskudd til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er en betydelig sum! Men, som representanten Kjenseth viser til, er dagens ungdomsgenerasjon også en digital generasjon, og det er derfor behov for gode lavterskel informasjonstjenester på nett som kan gi svar om alt ungdom lur på, inkludert spørsmål relatert til helse.

Behovet for et helhetlig lavterskel digitalt tilbud er, som representanten kjenner til, viet et helt kapittel i ungdomshelsestrategien, #Ungdomshelse. Regjeringen vil videreutvikle digital informasjon og interaktive tjenester til ungdom knyttet til kropp og helse, samtidig som vi ønsker å få til en samordning, integrering og forenkling av dagens tilbud av digitale tjenester til ungdom. Vi mener dette er riktig vei å gå for å senke terskelen ytterligere for at ungdom kan søke relevant og kvalitetssikret informasjon om helse, og slik skaffe seg nødvendig kunnskap og handlingskompetanse knyttet til kropp og helse.

Flere aktører tilbyr digitale helse- og informasjonstjenester rettet mot ungdom. Flere av nett-stedene tilbyr informasjon om de samme temaene, og ungdom har gitt tilbakemelding om at de ønsker seg et bedre og mer koordinert tilbud. Vi vet at ungdom i økende grad benytter seg av mobil og nettbrett. Det er derfor også viktig at informasjonen er tilgjengelig på alle flater.

Det har lenge vært et ønske om å samordne digitale informasjonstjenester. Tjenestene kan samordnes på flere måter. Det kan være hensiktsmessig å integrere innholdet i noen av nettjenestene på samme plattform, og det pågår allerede prosesser hvor enkelte tjenester samles opp mot innbyggerportalen HelseNorge.no. I andre tilfeller vil det være viktigst at tjenestene informerer om hverandre og sender leserne til hverandre på en god og oversiktlig måte. Tjenester som direkte chat og ikke-anonyme tjenester vil trenge høyere grad av sikkerhet enn tjenester der bruker er anonym, og dette vil påvirke hvilke løsninger som kan velges.

En aktuell mulighet er, slik representanten selv er inne på, å samle all informasjon fra offentlige myndigheter på en felles e-arena hvor ungdom finner informasjon om temaene de ønsker. Regjeringen jobber med hvordan man best kan møte brukernes behov og ønsker, samtidig som man ivaretar sikkerhet og kvalitet. Klara Klok sitter på mange års kompetanse og erfaring og vil være en svært viktig ressurs i regjeringens videre arbeid for å videreutvikle det digitale informasjonstilbudet rettet mot ungdom.

Jeg er klar over fylkestingets behandling av videre finansiering av tjenesten. Min statssekretær Lisbeth Normann hadde et møte med Nordland fylkeskommune og Klara Klok i mai d.å. Helsedirektoratet er nå i dialog med Klara Klok med sikte på å finne en tilfredsstillende løsning for finansiering for 2016. Jeg ser det som svært viktig at det finnes et tilbud om kvalitets-sikret digital helsefaglig informasjon rettet mot ungdom.

SPØRSMÅL NR. 1388**Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 6. juli 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Et museum er normalt avhengig av frivillighet, lokal oppslutning og entusiasme.

Hva vil statsråden gjøre for å gjenopprette tilliten mellom lokalsamfunnet og Norsk Bergverksmuseum og vil statsråden medvirke til at Kongsberg Skimuseum igjen blir vedtektsfestet som avdelingens rette navn?»

BEGRUNNELSE:

Det har i de tre-fire siste årene vært en eskalerende konflikt mellom direktøren ved Norsk Bergverksmuseum (NBVM) og styret i Kongsberg Skimuseums Venner. Kongsberg Skimuseum er en avdeling i Bergverksmuseet og ble bygget opp av de tidligere storhopperne Birger Ruud og Petter Hugsted i spissen for en dugnadsgjeng av «skigutter». Avdelingen har samlet bl.a. de store premiesamlingene til de mange skihopperne fra Kongsbergs storhetstid i hoppbakken. Kong Olav åpnet museet i mai 1987, mens dronning Margrethe åpnet en utvidelse allerede året etter.

Konflikten skyldes bl.a. beslutninger foretatt av ledelsen ved NBVM i strid med det som venneforeningen oppfatter er intensjonene med museumsavdelingen og uten at den er informert på forhånd. Konflikten eskalerte ytterligere i 2012 da ledelsen endret avdelingens navn, igjen uten å informere om endringen på forhånd. Konflikten toppet seg ved da NBVMs erfarne styreleder fra 2014, Olav Soleng, i februar i år fant det nødvendige å trekke seg fra styret etter at han ønsket å imøtekomme venneforeningens ønske om navneendring, men fikk direktøren og et knapt styreflertall mot seg.

Denne saken har skapt betydelig negativitet rundt NBVM i Kongsbergsamfunnet. Kongsberg Skimuse-

ums Venner har vedtatt nedleggelse og etterkommere av de nevnte storhopperne og andre vurderer nå å hente premiesamlingene og alt øvrige materiellet som er gitt skimuseet og som er deler av utstillingen, dersom ikke navnet Kongsberg Skimuseum igjen blir vedtektsfestet. Det er en utbredt oppfatning blant giverne at alle gavene er gitt til Kongsberg skimuseum og ikke til NBVM. Venneforeningen har dessuten ønsket styreplass i NBVM, men har ikke fått dette ønsket innvilget.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at dette spørsmålet blir stilt. Vi har etter hvert fått mange gode museer landet rundt med profesjonelle fagfolk og med aktive venneforeninger, museumslag og liknende. Dette samspillet mellom på den ene siden fagpersoner som har museet som sin faste arbeidsplass, og på den andre siden frivillige som yter en verdifull innsats, fordi det oppleves som en meningsfull fritidsaktivitet, medvirker sterkt til å knytte museet til lokalsamfunnet og regionen på en positiv måte.

Det er derfor meget uheldig at samarbeidet mellom Norsk Bergverksmuseum og Kongsberg Skimuseums Venner har låst seg. Denne konflikten må det være mulig å finne en løsning på som alle parter finner tilfredsstillende.

Kulturdepartementet har nå oppnevnt ny styreleder, og jeg legger til grunn at styret i nær framtid tar fatt i de aktuelle problemstillingene og løser opp knuten som har oppstått.

Norsk Bergverksmuseum er en frittstående stiftelse; de nærmere enkelthetene i hvordan saken skal løses, er det museets styre som må avklare – basert på drøftelser med involverte parter.

SPØRSMÅL NR. 1389**Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 20. juli 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Det er inngått avtale mellom Forsvaret, Politiet og Kartverket om nasjonalt beredskapskart som politiets- og forsvarets enheter samt frivillige redningsorganisasjoner skal bruke på øvelser og i krisesituasjoner. Kommunene er gjennom brannvesen og kommunale kriseledelse sentral del av en kriseberedskap som må kunne kommunisere effektivt med nasjonale enheter.

Hvorfor er ikke kommunene med i samarbeidet om nasjonalt beredskapskart og vil det være aktuelt å utvide samarbeidet til også å gjelde norske kommuner?»

Svar:

Juni 2015 inngikk Forsvaret ved Forsvarets militærgeografiske tjeneste, Politiet ved Politiets Fellestjenester og Statens kartverk avtale om bruk, vedlikehold og videreutvikling av den militære kartserien M711 som nasjonal beredskapskartserie. Kartserien trykkes i målestokk 1:50.000. Det digitale grunnlaget produseres av Kartverket. Forsvaret sørger for trykking og lagerhold og forsyner politiets enheter.

Den valgte målestokken 1:50.000 og det faktum at det dreier seg om trykte kart, gjør kartene egnet for bruk av Forsvarets og Politiets mannskaper ved en rek-

ke nasjonale beredskapssituasjoner. Politiet kan utstyre underlagte etater, organisasjoner eller grupper som de får myndighet over med beredskapskartene, for eksempel i forbindelse med søk- og redningsaksjoner. Det gjelder også kommunale etater når det er relevant.

Kart og geografisk informasjon vil i dag i de fleste sammenhenger være basert på digitale systemer. Det gjelder også til beredskap i etater på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Det gjelder også for kommunene. I de fleste tilfeller vil man i beredskapssituasjoner som håndteres av kommunen, ha behov for langt mer detaljerte kart og opplysninger enn det som framgår av det nasjonale beredskapskartet M711, gjerne detaljerte kart i målestokk 1:10.000 og større. Dette kartgrunnlaget forvaltes av kommunen selv eller i samarbeid med Kartverket og andre deltakere i forvaltningssamarbeidet Norge digitalt. Dette samarbeidet gir dessuten samtlige norske kommuner tilgang til det samme digitale datagrunnlaget som Kartverket benytter for å produsere trykkegrunnlag for M711.

Det har derfor ikke vært ansett som praktisk å utvide avtalen mellom Forsvaret, Politiet og Kartverket til også å omfatte kommunene. Dersom kommunene gjennom KS ønsker en slik utvidelse, er det selvsagt ikke noe i veien for å vurdere dette nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1390**Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 6. juli 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hvordan mener statsråden at et CCS-anlegg først i 2022 skal kunne bidra til at Norge når sitt nasjonale klimamål for 2020, slik Stortinget har vedtatt?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 10. mai, jfr. Innst. 275 (2016-2016) å be regjeringen sikre realisering av minst et CCS-anlegg for å bidra til at Norge når sitt nasjonale klimamål for 2020. Olje- og energiministeren sier til NTB og Dagsnytt 24. juni at gjennomføring av et fullskala demonstrasjonsanlegg for karbonfangst- og lagring ikke

vil være på plass før 2022. Mulighetsstudiene som legges frem 4. juli viser ifølge statsråden at anleggene kan bidra til kutt på 1,5 millioner tonn CO².

Svar:

Regjeringens strategi for arbeidet med CO²-håndtering ble lagt fram i Olje- og energidepartementets Prop. 1S (2014-2015). Strategien omfatter et bredt spekter av aktiviteter, blant annet arbeid med mulige fullskala CO²-håndteringsprosjekter i Norge. Med bakgrunn i strategien gjennomførte Gassnova en utredning av mulige CO²-håndteringsprosjekter som ble lagt fram

våren 2015. Denne ble videreført i mulighetsstudiene av fullskala CO²-håndtering i Norge som ble lagt fram 4. juli 2016. Parallelt med mulighetsstudiene er det også gjennomført en konseptvalgutredning etter statens ordning med kvalitetssikring av store prosjekter. Konseptvalgutredningen viser at et fullskalaprojekt i Norge kan være samfunnsøkonomisk lønnsomt, men at dette avhenger av at kunnskap og læring fra prosjektet blir spredd til andre prosjekter slik at disse kan få redusert barrierer og kostnader. En forutsetning for at dette kan oppnås er at prosjektet er utviklet etter beste industripraksis slik at en har god kontroll på kostnader og risiko. Basert på industriaktørenes mulighetsstudier legges det derfor opp til å gjennomføre en konsept- og forprosjekteringsfase som skal gi staten og industriaktørene et godt grunnlag til å fatte investeringsbeslutning.

Dersom arbeidet med fullskala CO²-håndtering blir framskyndet risikerer vi å gjennomføre prosjekter uten tilstrekkelig kontroll på kostnader og tidsplan. Det er en risiko jeg ikke ønsker vi skal ta i vårt arbeid med å oppnå målet om å utvikle og demonstrere teknologi for fangst og lagring av CO² med et spredningspotensial.

Regjeringen vil nå gjøre en vurdering av resultatene i mulighetsstudiene og de videre planer for regje-

ringens arbeid med fullskala CO²-håndtering vil bli presentert i statsbudsjettet for 2017.

Regjeringens arbeid med å utrede et mulig fullskala CO²-håndteringsprosjekt i Norge har vært basert på den ovennevnte strategien som ble behandlet av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2015. I strategien er ikke realisering av fullskalaambisjonen knyttet til oppfyllelse av norske klimamål i 2020. Med en forsvarlig tidsplan vil ikke prosjektene som er utredet i mulighetsstudien kunne bidra til å nå det nasjonale klimamålet for 2020. Det målet må nås på andre måter.

Stoltenberg-regjeringen valgte å avvikle planleggingen av fullskala CO²-håndtering på Mongstad etter en planleggingsperiode som var sterkt forstyrret av politiske diskusjoner om frister for realisering. Jeg hadde ønsket at vi alle kunne trekke lærdom av dette, og at vi denne gangen kunne samle oss om å arbeide etter en realistisk, industrielt forankret framdriftsplan. Å realisere en fullskala kjede for CO²-håndtering i Norge er krevende nok.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på eget møte når det gjelder oppfølgingen av vedtaket av 10. mai, jf. innst. 215 (2015-2016).

SPØRSMÅL NR. 1391

Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 11. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden fremvise en tabell for alle landets helseforetak som inneholder 1) Antall med passert tentativ tid fordelt på fagområde og helseforetak. Antallet bes fordelt på antall som er ventelisteavklart og ikke. 2) Antall planlagte kontakter per fagområde og helseforetak 3) En kolonne i samme tabell som viser antall ventende og snitt ventetid for ventende per fagområde og helseforetak?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål 1347. I svaret fremkommer det tall for de 10 fagområdene med flest antall ventelisteavklarte pasienter med passert tentativ frist, og kun tall for foretakene Helse Sør-Øst. I mitt spørsmål, ba jeg om å få en oversikt over de 20 fagområdene med flest brudd på såkalt tentativ frist for pasienter som er i et pasientforløp. I tillegg presiserte jeg at jeg ønsket

svar for samtlige helseforetak i hele landet, ikke kun Helse Sør-Øst. Jeg er gjort kjent med at et slikt data-uttrekk vil være fullt mulig å få til når Stortinget ber om å få se tallene på den måten jeg ber om i spørsmålet. Helse Vest og Helse Nord bruker som kjent samme pasientadministrative system som Helse Sør-Øst så jeg forutsetter at det umiddelbart som et minimum kan skaffes informasjon på samme indikator som det henvises til er benyttet for Helse Sør-Øst fra disse to regionene (i tillegg til Helse Sør-Øst som jeg har fått svar på).

Svar:

Jeg viser til mitt svar på likelydende spørsmål nr. 1347. Som jeg understreket i svaret er det per i dag ikke etablert nasjonal statistikk for antall med passert tentativ tid og antall planlagte kontakter. Det er derfor vanskelig å sammenstille god og sammenlignbar statistikk av tilfredsstillende kvalitet på dette.

Å sammenlikne tall med varierende definisjoner og ulik kvalitet vil ikke understøtte styring og forbedringsarbeid i spesialisthelsetjenesten. Det er for eksempel flere kategorier av pasienter i et pasientforløp. Noen pasienter vil ha startet helsehjelp i form av videre utredning, og som deretter venter på start av behandling eller ytterligere utredning. Noen pasienter har startet behandling, og venter på ytterligere utredning eller behandling i et tidsavgrenset opplegg. Noen pasienter har avsluttet behandling, men går i et planlagt kontrollopplegg. Inntil det foreligger en omforent og entydig definisjon av hvilke pasienter som skal inngå i den aktuelle indikatoren, vil ikke tallene som tas ut av ulike systemer fra helseforetakene være sammenlignbare. Disse tallene vil ikke gi et godt bilde av antall pasienter som opplever å være i en ventesituasjon. En stor andel av disse pasientene vil tvert imot at oppleve med rette at de er inne i et planlagt og forutsigbart pasientforløp.

Jeg vil også minne om at en stor del av befolkningen til enhver tid befinner seg i et pasientforløp i spesialisthelsetjenesten. I 2015 fikk 1,9 millioner av Norges

befolkning helsehjelp på somatiske sykehus, og det ble utført om lag 7 millioner utredninger, behandlinger og kontroller ved norske somatiske sykehus samme år.

Jeg har for øvrig i revidert oppdragsdokument 2016 av 30. juni til de regionale helseforetakene bedt om at tentativ tid til kontakt skal etableres som en styringsindikator fra og med andre halvår 2016, i første omgang innen utvalgte fagområder. Det tas sikte på at endelig definisjon av indikatoren, og sammenlignbare og kvalitetssikrede tall for utvalgte fagområder, skal foreligge i løpet av høsten 2016. Når vi får kvalitetssikrede tall på denne indikatoren vil utviklingen over tid og sammenlikning mellom foretak kunne gi oss nyttig informasjon om sykehusenes evne til å planlegge og gjennomføre gode pasientforløp. Jeg er derfor enig med representanten i at dette vil være nyttige og nødvendige tall å få frem.

Tall for antall ventende og snitt ventetid per fagområde og i helseforetak ble oppgitt i mitt svar på spørsmål nr. 1347.

SPØRSMÅL NR. 1392

Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. juli 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Vik Aspaker

Spørsmål:

«Korleis vil regjeringa arbeide for at Noreg utnyttar moglegheitene som opnar seg etter at Storbritannia har avgjort at dei trekker seg frå EU med omsyn til eventuelt samarbeid med Storbritannia gjennom EFTA, og vil regjeringa kome til Stortinget med ein strategi på dette området?»

GRUNNGJEVING:

I artikkel 56 i EFTA-konvensjonen vert det stadfesta at «enhver stat kan tiltre denne konvensjon, forutsatt at Rådet vedtar å godkjenne tiltredelsen, på de betingelser og vilkår som er fastsatt i vedtaket».

Neue Züricher Zeitung skriv tysdag 27. juni at Island på EFTA-ministtermøtet i Bern nyleg sette fram ynskje om å formidle ei positiv haldning ovanfor Storbritannia i høve medlemskap i EFTA. Noreg har på si side motsett seg dette forslaget, i følgje Neue Züricher Zeitung.

Svar:

Eg takker representant Navarsete for spørsmålet.

Det er uvisst korleis Storbritannia sitt tilhøve til EU vil utvikle seg i kjølvatnet av folkerøystinga. Prosedyren for å tre ut av EU (artikkel 50 i Traktaten om Den europeiske union) er førebels ikkje sett i funksjon. Når dette skjer, vil ein stå overfor ein lang prosess, der utfallet er ukjent. Inntil vidare vil vi difor ha å gjera med eit Storbritannia som er fullverdig medlem av EU.

Samstundes er det klart at framtidige endringar i tilhøvet mellom Storbritannia og EU også vil påvirke norske interesser, og vi vil følgje situasjonen svært nøye i tida framover. EFTA-landa er samde om at det på noverande tidspunkt er for tidlig å drøfte ei eventuell tilknytning for Storbritannia til EFTA. Vi må vente på kva Storbritannia sjølv ønskjer. Det var ikkje usemje mellom EFTA-landa om dette på EFTA-ministtermøtet 27. juni. Regjeringa har også satt i gang eit arbeid for å vurdere alle sidene ved det framtidige tilhøvet mellom EU og Storbritannia og konsekvensane dette kan få for Noreg.

SPØRSMÅL NR. 1393**Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 13. juli 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Stortinget har bedt regjeringen se på alternativer til dagens kretsfengsel i Oslo (Innst. 305 S - 2014-2015). Justiskomiteen viser til at fengselet er gammelt og beslaglegger verdifullt tomteareal. Stortinget vedtok i samme sak å komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for kriminalomsorgen våren 2016.

Hva er status for denne planen og for flytting av Oslo kretsfengsel, og hvilken dialog er det med de politiske myndigheter i Oslo om dette?»

Svar:

Opptrappingsplanen for kriminalomsorgen ble lagt fram i revidert nasjonalbudsjett, Meld. St. 2 (2015–2016).

Oslo fengsel avdeling A skal avvikles som følge av den bygningsmessige tilstanden. I budsjettet for 2016 vedtok Stortinget, etter forslag fra regjeringen, å bevilge midler til å bygge nye avdelinger ved Ullersmo

fengsel og Indre Østfold fengsel avdeling Eidsberg, som erstatning for avdeling A. De nye plassene forventes klare i løpet av 2017, og driften flyttes da fra Oslo fengsel avdeling A til de nye avdelingene ved Ullersmo og Eidsberg.

Det foreligger ikke planer om å avvikle driften i resten av Oslo fengsel. I konseptvalgutredningen (KVU) for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet, som nå er til kvalitetssikring (KS1), foreslås det videre drift av Oslo fengsel. Kvalitetssikrers tilrådning vil være et viktig innspill i regjeringens videre arbeid med endringer og utvidelser av fengselskapasiteten på Østlandet.

Statsbygg eier Oslo fengsel. Videre dialog om utnyttelse av bygg og eiendom som ikke lenger skal brukes til fengselsdrift vil bli avklart mellom Statsbygg, Kriminalomsorgsdirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Oslo kommune vil bli trukket inn i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1394**Innlevert 29. juni 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 1. juli 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Legemiddelbasert rehabilitering (LAR) har økt betraktelig siden det ble innført i 1998. Terskelen for LAR-behandling er gradvis senket. Samtidig har det både blant brukere og fra politisk hold vært en målsetting med gode behandlingstilbud som er medikamentfrie og har rusfrihet som mål.

Kan statsråden redegjøre for hvordan denne valgfriheten for brukerne nå reelt blir sikret og gi en oversikt over hvor mye henholdsvis LAR-behandling og medikamentfri behandling kostet det offentlige i 2015 og prognose for 2016?»

Svar:

Som representanten Syversen skriver ble legemiddelassistert rehabilitering (LAR) gjort landsomfattende fra 1998. Siden oppstarten har det i alt vært noe over

10 500 pasienter inkludert i LAR. Ved siste årsskiftet var det 7 498 personer i LAR.

Da LAR ble etablert som et nasjonalt tilbud fra 1998 var aldersgrensen 25 år og minst 10 års vedvarende opiatavhengighet for å kunne bli inkludert. I tillegg var det en betingelse at man hadde gjennomgått medikamentfri behandling "i rimelig omfang". Unntaksvis kunne man bli inkludert i LAR om det i tillegg til alvorlig opiatavhengighet, forelå en dokumenterbar, behandlingstrengende, kronisk og livstruende medisinsk tilstand.

Grunnlaget for å bli inkludert i LAR har endret seg siden 1998. Aldersgrensen som ble satt i 1998 ble i praksis oppfattet som "et absolutt". Etter den tid har fagfeltet endret seg i erkennelsen av at alder ikke kan være en eksklusjon for også å kunne få legemiddelassistert behandling. Som for annen behandling er derfor medisinsk forsvarlighet lagt til grunn.

I den nasjonale retningslinjen for LAR (Helsedirektoratet, 2010) ble det lagt til grunn at pasienten har hatt en opiatavhengighet over tid. Det er ikke fastsatt noen aldersgrense, men i forskriften til LAR fremkommer følgende:

Legemiddelassistert rehabilitering skal som hovedregel ikke være det første behandlingsalternativet som velges ved behandling av opioidavhengighet med mindre det etter den faglige vurderingen anses som det mest egnede og forsvarlige behandlingsalternativet. Det skal alltid foretas en konkret vurdering av andre tiltak enn legemiddelassistert rehabilitering.

Videre sies det i forskriften:

Pasientens alder og lengde på opioidavhengighet skal alltid tillegges særskilt vekt ved vurderingen av om legemiddelassistert rehabilitering skal tilbys.

Dessuten slår forskriften også fast at beslutning om innskrivning og utskrivning av LAR treffes av lege i spesialisthelsetjenesten. Med forskriften og retningslinjen for LAR har man således et rammeverk som legger individuelle vurderinger til grunn.

Helsedirektoratet sluttførte i inneværende vår arbeidet med nasjonale retningslinjer for alle deler av tverrfaglig spesialisert behandling for rusavhengighet (TSB). I Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet, under behandlingsmål fremkommer følgende:

Den vesentligste premissleverandøren for behandlingsmålene er pasienten selv.

Behandlingsmålene vil variere betydelig mellom ulike pasienter, men behandlingsmål knyttet til selve rusmiddelbruken vil alltid være sentralt. Videre vil behandlingsmål eller delmål knyttet til bakenforliggende problematikk og livssituasjon forøvrig være viktig.

Behandlingsmålene utformes og konkretiseres i samarbeid mellom pasient og behandler. Eksempler på mål tilknyttet rusmiddelbruk kan være:

- totalavhold
- kontrollert bruk
- substitusjonsbehandling
- redusert bruk

Som det fremgår av avsnittet ovenfor, er det en grunnleggende forutsetning at behandling av rusavhengige

tar utgangspunkt i hva pasienten selv ønsker og velger. Brukermedvirkning er derfor helt sentralt for at pasienten kan aktivt ta del i sin egen rehabiliteringsprosess. Ønsker pasienten å ha rusfrihet – total avhold – som mål, så skal det legges til rette for dette.

Hvert år gir Helsedirektoratet ved SAMDATA ut rapporter med oversikt over blant annet kostnader til de ulike deler av spesialisthelsetjenesten – inkludert TSB. Disse rapportene er basert på informasjon som er innhentet fra alle de regionale helseforetakene.

For 2014 var ifølge SAMDATA de samlede kostnadene til TSB kr. 4 581 000 000. Det skilles ikke mellom kostnader som er knyttet til medikamentfri behandling eller medikamentell behandling. SAMDATA-rapporten for 2015 kommer i løpet av høsten 2016.

Fra 2014 fikk de regionale helseforetakene det finansielle ansvaret for både legemiddel- og utleveringskostnaden i LAR. Det foreligger ikke noen oversikt over kostnadene de regionale helseforetakene har knyttet til LAR.

Slik det er i dag, tar de fleste behandlingsinstitusjoner innen TSB imot pasienter, uavhengig av om de er i LAR eller ikke. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2014 ble RHF bedt om å øke døgnkapasiteten innen TSB med 200 plasser. Plassene skulle kjøpes av ideelle virksomheter og skulle sikre at alle regioner har avtaler om TSB-plasser der rusfrihet er et mål i behandlingen (ikke LAR). Alle helseregionene foretok slike anskaffelser, der det også ble inngått avtaler med institusjoner som kun tok imot pasienter som ikke var i LAR.

Det er viktig å understreke at for alle pasienter som ønsker å ha rusfrihet som mål i sin rehabiliteringsprosess skal det legges til rette for dette. Behandling for rusavhengighet medfører i utgangspunktet å få hjelp til å mestre eget liv. I dette ligger at det ikke settes som en betingelse ved oppstart av behandling at den enkelte skal ha rusfrihet som mål. Et slikt mål kan endre seg i en behandlingsprosess og nettopp være uttrykk for den rehabiliteringsprosess den enkelte pasient går igjennom.

SPØRSMÅL NR. 1395**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 1. juli 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Forslagene om kutt i luftambulansetilbudet i Finnmark vil få alvorlige følger for mennesker som bor langs kortbanenettet, og har akutt behov for å komme seg til sykehus. Det vil også ha konsekvenser for tilgangen til Hammerfest sykehus, fordi Hammerfest har kort rullebane.

Vil helseministeren sørge for at Kirkenes får en anestesilege-funksjon knyttet til luftambulansen, for å bøte på den kraftige svekkelsen i beredskapen i Finnmark, som helseministeren virker å gå inn for?»

Svar:

Det er de regionale helseforetakene og kommunene som har ansvar for å sikre befolkningen hjelp i akuttmedisinske situasjoner. Helse Nord RHF har i en redegjørelse til Helse- og omsorgsdepartementet beskrevet hvilke tiltak som vurderes for å styrke beredskapen i nordre og østre del av Finnmark. Ett mulig tiltak er å etablere anestesilege-backup i Kirkenes slik at også dette flyet kan tilby økt kompetanse ved transport av de sykeste pasientene. Dette vil bli håndtert i dialog med Finnmarkssykehuset.

SPØRSMÅL NR. 1396**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 1. juli 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Andelen akutt- og hasteoppdrag utgjør ca. 39 % av de samlede pasientoppdrag, ifølge Helse Nord, skriver statsråden i et svar til Stortinget.

Hvor mange av oppdragene til hver av flyplassene i kortbanenettet, delt opp i årlige tall for de siste fem årene, har vært henholdsvis akutt og hasteoppdrag, og hva konkret ville skjedd med disse oppdragene i en situasjon med færre fly som har mulighet til å lande på de forskjellige kortbaneflyplassene?»

BEGRUNNELSE:

De foreliggende planene om kutt i luftambulansetilbudet i Finnmark vil føre til at beredskapen for de av våre innbyggere som bor langs kortbanenettet får dårligere tilgjengelighet til helsehjelp ved fødsel, akutt sykdom eller ulykke.

I motsetning til i storbyområder eller det sentrale Østlandet er ambulanseflyene en viktig lokal akuttmedisinsk ressurs i Finnmark. Det er ikke sann at det

nødvendigvis hjelper å ligge i en ambulanse i Berlevåg hvis det du trenger er å komme deg til sykehus. Situasjonen i Finnmark er ikke som på Østlandet, eller rundt storbyene, der landeveien mange steder er det raskeste alternativet for å rekke sykehuset før det er for sent. I Finnmark er luftambulansen avgjørende, og må behandles som en helt nødvendig del av den lokale akuttmedisinske beredskapen. Det står om liv eller død.

Svar:

Oversikt over andelen akutt- og hasteoppdrag fordelt på de 7 basene for ambulansefly (Gardermoen, Ålesund, Brønnøysund, Bodø, Tromsø, Alta og Kirkenes) fremgår av Luftambulansetjenesten ANS' årsrapporter. Årsrapportene gir ikke samlede oversikter over hvilke flyplasser ambulanseflyene henter eller avleverer pasienter på.

Tabellen under viser fordelingen av gjennomførte haste- og akuttoppdrag på de fem nordligste basene i 2014. For foregående år viser jeg til årsrapportene til Luftambulansen ANS.

	Kirkenes	Alta	Tromsø	Bodø	Brønnøysund
Haster	305	537	264	329	137
Akutt	160	404	292	286	93

Stortingsrepresentant Bergstø spør videre om hva som vil skje med haste- og akuttoppdragene i en situasjon med færre fly som har mulighet til å lande på de forskjellige kortbaneflyplassene. Når det gjelder enkeltoppdrag, er svaret at det alltid vil være en medisinsk prioritering av oppdragene.

Helse Nord RHF har gjennomgått og analysert ulike scenarier for behov, kapasitet, flytyper og stasjonering i forbindelse med ny strategisk plan for ambulanseflytjenesten 2019 – 2030. Basert på denne gjennomgangen, har Helse Nord RHF foreslått å forsterke tjenesten ved å gjøre om et dagfly til døgnfly av typen langdistanse. Ved å prioritere jetfly til de lange strekningene, vil det frigjøre betydelig tid til å fly på kortbanenettet med propellflyene. Jetfly og mer bruk av helikopter vil avlaste kortbaneflyene slik at de får mer kapasitet til å betjene de små flyplassene - ikke minst i

Finnmark. Fem av seks ambulansefly i Nord-Norge vil fortsatt være propellfly som kan operere på kortbaneflyplassene.

Helse Nord RHF's vurdering er at det helhetlige luftambulansetilbudet vil bli styrket fra 2019. Ny ambulanshelikopterbase på Evenes, frigjort kapasitet på stort ambulanshelikopter i Tromsø, nytt og bedre redningshelikopter på Banak og jetfly i tjenesten vil sammen bidra til en styrket beredskap for Finnmark. Propellflyene som har nærhet til befolkningen i Finnmark i kommuner med kortbaneflyplasser vil få styrket kapasitet for primæroppdrag.

Jeg vil understreke at ambulansflyene er – og fortsatt vil være - en viktig akuttmedisinsk ressurs for befolkningen i Finnmark. Jeg legger til grunn at Helse Nord har gjort en helhetlig vurdering som vil styrke luftambulansetjenesten i Finnmark og i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1397

Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 13. juli 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kva har justis- og beredskapsministeren gjort for å betre helikopterkapasiteten til politiet over vatn?»

GRUNNGJEVING:

I svar til Jenny Klinge i skriftleg spørsmål «Dokument nr. 15:490 (2014-2015)», skriv justis- og beredskapsministeren mellom anna at «I tillegg har Forsvaret en dedikert helikopterberedskap for politiet. Responstiden for Forsvarets helikopter som står i beredskap for politiet har fra 1.1.2015 blitt redusert fra to til en time. Disse helikoptrene kan også brukes som ildstøtteplattform og til taktisk innsetting for politiet over land». Han avgrensar sjølv denne delen av svaret til å gjelde «over land».

Svar:

Redningshelikoptrene kan benyttes dersom politiet har behov for helikopterkapasitet over vann. I tillegg kan politihelikoptrene benyttes i begrenset grad over vann. Begrensningene er knyttet til helikoptrenes sertifisering og kapasitet. De nye redningshelikoptrene som innføres i perioden 2018-2020 har langt større rekkevidde og kapasitet enn dagens redningshelikopter, noe som også vil komme politiet til gode.

For ytterligere å styrke politiets tilgang på helikopter, som kan benyttes både over land og vann, inngikk Politidirektoratet i juni 2016 en avtale med Kystverket om anvendelse av los-helikoptrene som er stasjonert i Bergen og Hammerfest.

SPØRSMÅL NR. 1398**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 6. juli 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«UDI har inngått avtaler om mottakskapasitet for asylsøkere som langt overskrider det faktiske behovet. På grunn av de lave ankomsttallene for asylsøkere, opplyser UDI på sin hjemmeside at de nå avlyser flere regionale anbudskonkurranser. Som følge av at mottaksdrift er konkurranseutsatt, sitter likevel UDI på en rekke bindende og langsiktige avtaler hvor det betales for ubrukt kapasitet.

Hva er de totale kostnader for ubrukte plasser i asylmottak i 2015 og 2016?»

Svar:

I planleggingen av mottakskapasitet må UDI løpende avveie hensynet til å sikre tilstrekkelig med innkvartering til personer som søker beskyttelse opp mot hensynet til effektiv ressursbruk. Som følge av blant annet inn- og utflyttinger i asylmottak, familiesammensetning, sesongsvingninger i ankomstene og anskaffelses- og oppsigelsestid knyttet til kontraktene, er det ikke realistisk å legge til grunn full eller lik kapasitetsutnyttelse i mottakssystemet til enhver tid. I budsjetteringen av postene knyttet til mottaksdrift har det de senere år vært lagt til grunn at det i en normalsituasjon vil være realistisk med en gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse på årsbasis på 85 prosent knyttet til ordinære mottaksplasser og plasser for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år.

Hovedstammen av mottakssystemet består av avtaler med tre års varighet og tre måneders oppsigelsestid. For å øke fleksibiliteten i avtalene består de gjerne av en del som gjelder plasser som det betales for uavhengig av om de er i bruk, og en del for stykkpris-plasser som kan tas i bruk og betales for etter anmodning fra UDI.

Det bor for tiden om lag 23 000 personer i UDIs asylmottak.

Som et resultat av de høye ankomstene høsten 2015 består mottakssystemet for tiden av en rekke ulike plasstyper. I tillegg til ordinære transittplasser og ordinære plasser for asylsøkere og enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år, ble det høsten 2015 bygget opp to ankomstsentre og fire store løsninger for å ivareta den høye tilstrømmingen. I tillegg gikk man til anskaffelse av en rekke akuttinnkvarteringer som hotell og andre overnattingssteder. På det meste var det om lag 17 000 akuttinnkvarteringsplasser. Disse akuttinnkvarteringsplassene er nå bygd ned, men i nedbyggingsfasen har det av praktiske årsaker oppstått betydelig ledig kapasitet. Sett opp mot en teoretisk, men ikke realistisk utnyttelsesgrad på 100 prosent, kan det antas at utgiftene til ubrukt kapasitet i akuttinnkvartering utgjorde om lag 258 mill. kroner i 2015 og om lag 374 mill. kroner i de seks første månedene i 2016. Ankomstsentrene er ikke med i disse tallene.

For de ordinære mottaksplassene, inkludert transittplasser og plasser for enslige mindreårige asylsøkere, samt de fire store løsningene, kan det antas at sammenlignet med en teoretisk, men ikke realistisk utnyttelsesgrad på 100 prosent, utgjorde utgiftene til ubrukt kapasitet om lag 122 mill. kroner i 2015 og om lag 391 mill. kroner i de seks første månedene i 2016.

Prognosen for asylsøkere til Norge i 2016 ble nylig betydelig nedjustert fra et punktanslag på 25 000 asylsøkere til et punktanslag på 10 750 asylsøkere innenfor et usikkerhetsspenn fra 4 000 til 25 000 asylsøkere. Den store usikkerheten på feltet knyttet til blant annet hvilken effekt både innenlandske tiltak og tiltak på europeisk nivå kan ha for tilstrømmingen til Norge, gjør det for tiden krevende å planlegge mottakskapasiteten. Dette gjør det også aktuelt å inntil videre beholde en noe større overskuddskapasitet enn vanlig i mottakssystemet. Dersom asylankomstene holder seg lave legger UDI opp til en større nedbygging av mottakskapasiteten utover høsten.

SPØRSMÅL NR. 1399**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at Helsedirektoratet snarast mogleg føl opp fleirtal merknader frå innstillinga i Opptrappingsplan for rusfeltet (2016-2020) og Stortingets vedtak om LAR-behandling og graviditet gjort i saka, slik at dette får konsekvensar for pågåande revidering av retningslinjer for gravide i LAR?»

GRUNNGJEVING:

Viser til brev frå Barneombodet til Helsedirektøren datert 29/6-16, som oppfølging av svarbrev frå Helsedirektoratet til Barneombodet datert 25/5-16. Barneombodet er bekymra for at Helsedirektoratet ikkje føl opp det som er den samla politiske målsettinga for området, og som kjem tydeleg fram i fleirtalsmerknader i innstillinga til den nyleg behandla opptrappingsplanen for rusfeltet. I svarbrevet frå Helsedirektoratet verkar det som om at fleirtalsmerknader og stortingsvedtak har lita interesser for fagpersonane i direktoratet, sidan dei avfeiær problemstillinga med å vise til at dette kan ein drøfte i ein konsensuskonferanse, som kanskje kan gjennomførast i 2017!

Stortinget gjorde tre konkrete vedtak, og hadde fleire merknader der ein problematiserte praksisen der barn blir født med abstinensar på grunn av LAR-medikamentbruk under mors graviditet. Vedtak 627 ba regjeringa vurdere å gi alle kvinner med alvorleg rusmiddelavhengighet, tilbod om langtidsverkande prevensjon. Vedtak 628 ba regjeringa sørge for at det blir stilt krav til helsetenesta om å gi alle kvinner i reproduktiv alder som skal starte opp i LAR, grundig informasjon om LAR-behandling og graviditet. Kvinner i LAR som ønskjer å få barn, må få tilbod om hjelp til nedtrapping av LAR-medikament, men det vert understreka at det må gjerast individuelle vurderingar av konsekvensane av eventuell nedtrapping. I vedtak 629 ba Stortinget regjeringa innføre ei enkel og utbyråkratisk ordning som kan gi kvinner i LAR gratis langtidsverkande prevensjon ved oppstart i LAR.

På tross av dette held Helsedirektoratet tilsynelatande på dei gamle retningslinjene, og vil ikkje endre på desse eller endre på praksisen for gravide i LAR på tross av Stortingets klare bodskap. Spørsmålsstillar viser også til at Barneombodet i brevet viser til problem med habilitet i denne saka.

Svar:

Som representanten Toppe viser til fattet Stortinget ved behandlingen av Opptrappingsplanen for rusfeltet (Prop. 15 S (2015-2016)) tre romertallsvedtak som omhandlet LAR (Innst. 240 S 2015-2016)):

Vedtak 627: Stortinget ber regjeringa vurdere å gi alle kvinner med alvorlig rusmiddelavhengighet tilbud om gratis langtidsverkande prevensjon.

Vedtak 628: Stortinget ber regjeringa sørge for at det stilles krav til at helsetjenesten skal gi alle kvinner i reproduktiv alder som skal starte opp i LAR, grundig informasjon om LAR-behandling og graviditet. Kvinner i LAR som ønsker å få barn, må få tilbud om hjelp til nedtrapping av LAR-medikamenter, men det understrekes at det må gjøres individuelle vurderinger av konsekvensene av en eventuell nedtrapping.

Vedtak 629: Stortinget ber regjeringa innføre en enkel og utbyråkratisk ordning som kan gi kvinner i LAR gratis langtidsverkande prevensjon ved oppstart i LAR.

Vedtak 627: Departementet utreder nå saken og vil komme tilbake til Stortinget på vanlig måte.

Vedtak 628: Jeg er kjent med brevet Barneombudet har sendt Helsedirektoratet ved helsedirektør Bjørn Guldvog. I nevnte brev tar Barneombudet opp de forhold som representanten Toppe også refererer. I brevet fra Barneombudet blir det bedt om et møte med helsedirektøren. Etter et slikt møte vil jeg bli orientert av helsedirektøren i sakens anledning.

Vedtak 629: Helsedirektoratet har på oppdrag fra departementet foretatt en vurdering av grunnlaget for å innføre en slik ordning som omtales i vedtaket. Helsedirektoratets vurdering er nylig oversendt departementet og dette vil bli fulgt opp i løpet av høsten.

Til orientering har Norges Forskningsråd nå i vår bevilget 18,5 mill. kroner til ett 4-årig forskningsprosjekt som berører barn født av mødre i LAR. Forskningen vil følge barnas utvikling og studere konkrete tjenestemodeller for disse barna. Tidligere studier har vist at disse barna har høyere risiko for psykiske lidelser. Prosjektet vil utvikle modeller for hvordan barnevern og psykisk helsevern kan samhandle bedre om å gi disse barna god psykisk helsehjelp. Jeg er veldig tilfreds med at en slik forskning nå blir styrket.

SPØRSMÅL NR. 1400**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 3. august 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvilke kriterier legger UDI til grunn når de avgjør hvilke mottak som skal bestå og hvilke som skal legges ned, herunder hvilke barnefaglige vurderinger gjøres og hvilken vekt legges det på dette?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til Dokument nr. 15:1386 (2015-2016) der representanten Kari Henriksen stiller spørsmål ved beslutningen om å legge ned mottaket for enslige mindreårige asylsøkere i Lillesand kommune. Det bes om at spørsmålet over besvares i lys av denne problemstillingen.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for opprettelse, drift og nedleggelse av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI).

UDI har utarbeidet interne rutiner for nedbygging av mottakskapasitet, IM 2010-039. Den aktuelle internmeldingen er offentlig tilgjengelig på UDIs hjemmesider, www.udi.no.

Når det gjelder det særskilte mottaket for enslige mindreårige i Lillesand kommune, som det blir vist til i begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Iselin Nybø, gjelder ikke dette oppsigelse av en avtale som reguleres av den aktuelle internmeldingen. I dette tilfellet er det snakk om en midlertidig kontrakt som utløper og som UDI ikke tar initiativ til å fornye. Det vises i denne sammenheng til at UDI er pålagt å tilpasse mottakskapasiteten til behovet til enhver tid, og at det for tiden er overkapasitet i mottak for enslige mindre-

årige asylsøkere. Når et mottak avvikles, må beboerne flytte til nye mottak.

Jeg vil imidlertid understreke at UDI så langt som mulig tar hensyn til beboernes ønsker og behov når beboere må flytte til nye mottak. I Lillesand-saken samarbeider UDI nært med mottaksleder for å finne en best mulig løsning for alle beboerne, og jeg viser her til mitt svar på spørsmålet i Dokument nr. 15:1386 fra representant Kari Henriksen.

Når det gjelder nedbygging av mottakskapasitet som omfattes av internmelding 2010-039, skjer dette med utgangspunkt i en rangering av mottakene etter kriteriene pris, innhold i drift, innkvarteringstilbudet, organisatoriske og administrative forhold, samt tjenestetilbudet i vertskommunen. Rangeringen danner hovedgrunnlag for beslutninger om oppsigelse.

Videre foretar UDI en skjønnsmessig vurdering av ulike forhold, herunder behovet for å beholde mottak med spesiell nøkkelkompetanse og at ulike kategorier driftsoperatører skal være representert. Utover dette kan avdelingsdirektør i Region- og mottaksavdelingen gi føringer for regionkontorenes behandling avhengig av situasjon på tidspunktet for nedbygging.

Flere av kriteriene i UDIs interne rutiner innebærer at kvaliteten på mottakenes barnefaglige arbeid og kompetanse har betydning. Det legges herunder vekt på spesielle program, arbeid og tiltak rettet mot spesielle grupper som blant annet enslige mindreårige. Innkvarteringstilbudet er i utgangspunktet tiltrettelagt for enslige mindreårige, og ved nedbygging vurderes bl.a. kvalitet, egnethet og sikkerhet.

For øvrig vurderes bemanningen i mottaket generelt, og de ansattes kompetanse spesielt, samt omfang og tilgjengelighet av kommunale tjenestetilbud.

SPØRSMÅL NR. 1401**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 3. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre greie for kvifor fuktighetskremer som Canoderm, AD-vitaminkrem og andre ikkje blir tilgjengeleg på blå resept for pasientar med ichtyoser,

og vil statsråden ta initiativ til at fuktighetskremer slik som Canoderm og AD-vitaminkrem blir tilgjengelege på blå resept for pasientar med ichtyoser?»

GRUNNGJEVING:

Pasientar med moderat til alvorlig atopisk eksem har frå 1. april 2016 fått dekt utgifter til kløstellande og førebyggjande Canoderm fuktighetskrem på blå resept §2. Pasientar med sjukdomar i gruppa ichtyose ("fiskehud") har livslange plager med kløande, tørr hud lik dei som har atopisk eksem, og dei har typisk behov for store mengder lindrande fuktighetskrem. Sidan ichtyoser er sjeldne sjukdomar, er det usannsynleg at det vil bli gjort systematiske studier for å dokumentere behandlingseffekt med ulike fuktighetskremer for denne gruppa. Det synes klart at dagens system ikkje ivaretek denne pasientgruppa sitt behov for livslang behandling av sin hudsjukdom.

Svar:

Ut frå blåreseptforskrifta § 2 (førehandsgodkjent refusjon) yter folketrygda stønad til legemiddel som er oppført på refusjonslista. Eit krav for å få førehandsgodkjent refusjon, er at legemiddelet har marknadsføringsløyve i Norge for den sjukdommen eller tilstanden det skal brukast mot. Det er som hovudregel legemiddelfirmaet (innehavar av marknadsføringsløyve (MT)) som søker om refusjon, og Statens legemiddelverk som fører legemiddel opp på refusjonslista dersom kriteria for førehandsgodkjent refusjon er oppfylt.

Canoderm krem inneheld urea (karbamid) og er eit legemiddel med marknadsføringsløyve i Norge. Canoderm er godkjent til fuktbevarande behandling av tørr hud av ulike årsaker og førebygging av tilbakefall av atopisk eksem. Canoderm er det einaste legemiddelet

der effekten hos pasientar med atopisk eksem er vist i randomiserte kontrollerte studiar.

Produsenten søkte berre om førehandsgodkjent refusjon for vedlikehaldsbehandling for å førebyggje tilbakefall av moderat til alvorleg atopisk eksem. Legemiddelverket kom til at behandling av moderat og alvorleg atopisk eksem med Canoderm oppfyller dei fire faglege kriterieria for førehandsgodkjent refusjon. Canoderm kan derfor føreskrivast på blå resept ved moderat til alvorleg atopisk eksem.

Legemiddelverket har ikkje vurdert førehandsgodkjent refusjon for Canoderm til bruk ved ichtyoser, fordi produsenten ikkje har søkt om det.

Gjennom ordninga med individuell stønad kan HELFO yte stønad til legemiddel som ikkje er godkjent for førehandsgodkjent refusjon. Eg er kjent med at HELFO har innvilga eit fåtal søknader om individuell stønad for Canoderm til andre hudlidingar enn atopisk eksem, men det er førebels ikkje klart om nokre av søknadene gjeld pasientar med ichtyose.

Det finnast mange ulike fuktbevarande kremer, nokre av dei godkjende legemiddel, som brukast ved tørr hud av ulike årsaker. Det er berre Canoderm som har førehandsgodkjent refusjon. Kremer som ikkje er godkjente som legemiddel, kan ikkje få førehandsgodkjent eller individuell stønad etter blåreseptforskrifta.

Folketrygda kan likevel yte bidrag til dekning av kostnader til reseptfrie salvar, kremer og oljar, til bruk i behandling av betydelege og kroniske hudlidingar med uttørring av huda. Det er eit vilkår at det er varig (to år eller meir) behov for tilførsle av salvar, kremer og oljar. Pasienten må sjølv dekke utgifter opp til 1732 kroner i året, men kan få dekkja 90 prosent av kostnadene over dette taket.

SPØRSMÅL NR. 1402

Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 3. august 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Flyktninger fra Eritrea som bor i Norge kan naturlig nok ikke besøke familie og slekt i hjemlandet som de har flyktet fra. Ifølge tilbakemeldinger fra eritreiske flyktninger kan de på grunn av norske regler heller ikke besøke slekt i naboland som Etiopia eller Sudan.

Stemmer dette, hva er bakgrunnen for regelen og er det mulighet for å lempe på disse reglene?»

Svar:

En utlending som får oppholdstillatelse i Norge som flyktning, gis som hovedregel også reisebevis for flyktninger. Reisebeviset er som utgangspunkt gyldig for reise til alle land med unntak av flyktningens hjemland. Dersom særlige grunner taler for det, kan det også gjøres unntak for andre land enn hjemlandet. Begrensninger i reisebeviset gyldighetsområde er begrunnet i kontrollhensyn. Å begrense reisedokumentet overfor andre land enn hjemlandet bidrar til å hindre

omgåelse av regelen om at dokumentet ikke gir rett til tilbakereise til hjemlandet. Reisebevis kan inndras dersom innehaveren foretar reiser i strid med reisebevisets gyldighetsområde.

Utlendingsdirektoratets (UDI) rundskriv om gyldighetsområde og gyldighetstid for reisebevis og utlendingspass (RS 2011-005) gir nærmere anvisning på hvordan regelverket praktiseres. Reisebevis og utlendingspass til eritreiske borgere gis normalt gyldighetsområde for alle land utenom Eritrea, Etiopia og Sudan. Dette er begrunnet i at UDI er kjent med at eritreere i

Norge har omfattende reisevirksomhet til Eritrea via Etiopia og Sudan.

Jeg mener det er viktig og riktig å ha regler som forhindrer at flyktninger reiser tilbake til landet de har flyktet fra. Slike reiser representerer misbruk av asylinstituttet. Dersom slik reisevirksomhet og misbruk avdekkes, følger det av departementets instruks av 14. januar i år at utlendingsmyndighetene skal reagere med tilbakekall av oppholdstillatelsen og opphør av utlendingens status som flyktning, samt inndragning av reisebevis.

SPØRSMÅL NR. 1403

Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 8. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Har statsråden forståelse for at dette oppleves unødvendig byråkratisk for pasienten, og hva vil statsråden gjøre for endre på dette?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt gjort oppmerksom på et tilfelle av unødvendig byråkratisering som gir vanskeligheter for pasienter som har behov for et enkelt inngrep. Jeg gjenforteller deler av denne historien for å gi en bakgrunn for spørsmålet. I dette tilfellet er det en mann som oppdager en urovekkende føflekk som må fjernes og analyseres. Fastlegen hans er enig i dette, men han får beskjed om at fastlegen har "sluttet å fjerne føflekker" og at han dermed ikke kan hjelpe pasienten sin, men han kan henvise til en privat klinikk hvor dette vil koste over 1700 kr å få utført. Mannen drar videre til legevakten for å få hjelp der, men siden dette ikke er en sak for legevakten kunne ikke de heller hjelpe. Legevakten tar kontakt med fastlegen hans og de blir enige om å sende en rekvisisjon til sykehuset. Mannen må da regne med ventetid på flere måneder for å fjerne denne føflekken. Mannen ringer så til et annet lokalt le-

gesenter og de viste forståelse for situasjon, men kunne heller ikke hjelpe han da "det var strengt forbudt å behandle noen andre enn dem de var fastlege for". Denne mannen må derfor enten vente i mange måneder eller betale for behandling på privat klinikk for å få fjernet en føflekk fastlegen hans kunne ha fjernet om han ikke hadde sluttet med dette.

Svar:

Oppgaven med å fjerne føflekker og annen småkirurgi skal ikke alltid henvises til spesialisthelsetjenesten. Samtidig kan det ikke utelukkes at en henvisning er riktig og nødvendig. Hva som er riktig oppfølging i det enkelttilfelle vil bero på en konkret vurdering. Jeg kan derfor ikke svare på om den behandlingen pasienten i ditt eksempel fikk, var unødvendig byråkratisk.

Dersom fastlegen kommer til at det er nødvendig å henvise en pasient til spesialisthelsetjenesten for å få fjernet en føflekk, har vedkommende rett på å få henvisningen vurdert og prioritert av spesialisthelsetjenesten. Det skal således ikke være nødvendig å oppsøke en privat klinikk for å få den nødvendige behandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1404**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 8. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Har arbeidskonflikten ved Transplantasjonskirurgisk seksjon, Oslo universitetssykehus (OUS), som førte til at tre av de fire mest erfarne legene ble permittert og seinere sluttet, hatt betydning for kvaliteten på utførte transplantasjoner (nyre, lever og bukspyttkjertel) og det faktum at for året 2015 har antall nyretransplantasjoner ikke vært lavere i perioden 2011-2015, samtidig som ventelistene i denne perioden også var høyest i 2015?»

Svar:

Jeg har i forbindelse med representant Lundteigens henvendelse bedt Helse Sør-Øst RHF om en vurdering av hvilke konsekvenser det har hatt for den aktuelle avdelingen ved Oslo universitetssykehus HF at tre av legene har sluttet. Helse Sør-Øst RHF har i sin tur forelagt spørsmålet for sykehuset. Tilbakemeldingen fra Oslo universitetssykehus HF er at det er tre svært kompetente leger som har sluttet, men at det fortsatt er flere svært kompetente og erfarne kirurger med bred kompetanse på avdelingen. Ved at disse har arbeidet noe mer, og at det også i en begrenset periode ble leid inn kirurger fra Sahlgrenska Sjukhuset i Göteborg, har

avdelingen sørget for at pasientsikkerheten hele tiden har blitt ivaretatt. Det er derfor ikke holdepunkter for å si at kvaliteten på avdelingens transplantasjonsaktivitet har blitt påvirket av den konflikten som ligger til grunn for at de tre legene har sluttet ved avdelingen.

Antall gjennomførte nyretransplantasjoner vil til enhver tid bestemmes av tilgangen på organer. Arbeidskonflikten har ikke hatt innvirkning på antallet gjennomførte transplantasjoner.

Når det gjelder gjennomførte transplantasjoner viser jeg for øvrig også til mitt svar av 28. juni 2016 til representant Toppes spørsmål som lød:

"Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen i gjennomførte årlige transplantasjoner (alle de ulike organ) og omfanget/utviklingen av ventelister for hver av disse organområdene i de siste fem årene, samt utviklingen når det gjelder reoperasjoner/komplikasjoner i samme tidsrom ved klinikk for kirurgi, inflammasjon og transplantasjon ved OUS, avdeling Rikshospitalet?" Mitt svar til henne gir utfyllende informasjon om transplantasjonsvirksomheten i Norge og om omfang/utvikling og ventelister de siste fem årene. Svaret finnes her: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-spor-smal/?qid=66009>

SPØRSMÅL NR. 1405**Innlevert 30. juni 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 22. juli 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Synes kunnskapsministeren det å gi gavekort eller andre økonomiske ytelser er en god pedagogisk praksis?»

BEGRUNNELSE:

På en ungdomsskole i Meløy deles det ut gavekort til elever som har utmerket seg med høyt karaktersnitt eller lavt fravær. Mange foreldre har reagert på dette fordi mange elever ikke har mulighet til å klare å konkurrere på slike vilkår.

Svar:

God pedagogisk praksis skapes innenfor det handlingsrommet den enkelte skole har. Dette handlingsrommet avgrenses av de rammene som følger av opplæringsloven med forskrifter, inkludert læreplanene. Regelverket er i utgangspunktet ikke til hinder for at gavekort benyttes, så lenge dette praktiseres med klokskap og ikke fører til at andre hensyn, som for eksempel elevens rett til et godt psykososialt miljø, blir skadelidende.

Loven fastsetter at alle skoler skal ha en forsvarlig faglig, pedagogisk og administrativ ledelse. Alle skoler skal også ha elevråd og foreldreutvalg, som skal holdes løpende orientert om planer og tiltak som har vesentlig

betydning for skolemiljøet. Skolens råd og utvalg skal også så tidlig som mulig tas med i planlegging og gjennomføring av blant annet miljøtiltak i skolen. Elevråd og foreldreutvalg har også rett til å uttale seg og gi for-

slag i alle saker som har betydning for elevenes skole- og læringsmiljø. Gjennom media er jeg kjent med at saken ved ungdomsskolen i Meløy vil bli drøftet i skolens foreldreutvalg.

SPØRSMÅL NR. 1406

Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 12. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva vil regjeringa gjere for å bistå Sykkylven kommune og kaieigar med å fjerne MV Krasnoselsk, slik at vraket i framtida ikkje vil føre til tapte moglegheiter og inntekter for næringslivet i området?»

GRUNNGJEVING:

Den russiske trålarer MV Krasnoselsk forliste ved kai i Hundeidvik i Sykkylven 26. desember 2011. Trålarer er tømd for olje, men ligg til hinder for båttrafikken til kaia. Kaieigar har no, saman med kommunen, teke initiativ til å få flytte vraket nokre meter for å gje passasje for båttrafikk. Dette er så langt avvist av statlege myndigheiter, av di det blir rekna som dumping. Når det har synt seg umogleg å få reiar og forsikringsselskap til å ta ansvar for å fjerne vraket, og initiativet om flytting truleg vert stoppa av forvaltinga, er ein tilbake til start. Det må seiast å vere svært urimeleg å legge ansvaret for å fjerne vraket på kommunen og kaieigar, og spørsmålet er kva regjeringa vil gjere for å få fjerna dette vraket som i snart fem år har skapt store problem for Hundeidvik og Sykkylven.

Svar:

Den russiske trålarer MV "Krasnoselsk" sank ved kai i Hundeidvik i Sykkylven kommune 25. desember 2011 under stormen "Dagmar". Fartøyet hadde ca. 80 tonn diesel og 5 tonn smøreolje om bord da det sank.

Eg vil framheve at det er forureinar som har ansvar for og plikt til å sørge for nødvendige tiltak for å hindre

forureining og etterkomme pålegg gitt i medhald av reglane i forurensningsloven.

Kystverket ga 26. desember 2011 eigaren av MV "Krasnoselsk" pålegg om å sette i verk tiltak for å hindre og begrense akutt forureining frå havarist. Vidare har Kystverket, med heimel i forurensningsloven, gitt eigar pålegg om å fjerne fartøyet.

Det har i denne saka generelt vore vanskeleg å få ansvarleg eigar til å følgje opp pålegga.

Det var ikkje ubetydelig med petroleumsprodukt i havaristen. Ved ein lekkasje ville oljen kunne forureine eit viktig hekkeområde for sjøfugl som ligg i nærleiken av vraket og spreie seg til eit større område og påverke andre naturområder samt fiskeoppdrettsanlegg. Kystverket bestemte på denne bakgrunn å gjennomføre tiltak på vegne av ansvarleg forureinar. Fartøyet MV "Krasnoselsk" er nå tømt for olje og utgjør såleis ikkje lenger nokon fare for akutt foreining. Utgifter som Kystverket er blitt belasta i samband med tømmeoperasjonen vil bli kravd dekkja av ansvarleg eigar.

Eg har stor forståing for at kaieigar og Sykkylven kommune ønskjer at vraket blir fjerna. Det er som nemnd den som vedtaket er retta mot som har plikt til å fjerne vraket. Vidare har kommunen eit sjølvstendig ansvar for sikkerheit og framcomelegheit i kommunens sjøområde. Dersom kommunen meiner at vraket hindrar dette, har dei på den bakgrunn myndighet til å fatte eit vedtak om fjerning av vraket etter havne- og farvannsloven.

Sykkylven kommune kan i så fall følgje opp saka med Miljødirektoratet som ansvarleg myndighet.

SPØRSMÅL NR. 1407**Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 5. august 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hva er status for utbetaling av Norges humanitære bidrag til Syria-krisen i 2016 og hva vil regjeringen gjøre for å sikre at de internasjonale lovnadene fra Syria-giverkonferansen blir fulgt opp?»

BEGRUNNELSE:

Den humanitære krisen i Syria vedvarer. 4,8 millioner syrere har søkt beskyttelse i Syrias naboland, om lag 1 million syrere har søkt asyl i Europa og 6,5 millioner mennesker er drevet på flykt internt i Syria. En Syria-giverkonferanse ble avholdt i London 4. februar. Storbritannia, Tyskland, Kuwait, Norge og FN var medarrangører. Dette var et viktig og riktig initiativ. Under giverkonferansen varslet regjeringen at Norge i 2016 vil bidra med 2,4 mrd. kr og om lag 10 mrd. kr over fire år. Totalt forpliktet giverlandene seg til å bidra med USD 6 mrd. i 2016 og ytterligere USD 6,1 mrd. for 2017–20. Men halvveis i 2016 melder FNs høgkommissær for flyktninger at finanseringen så langt bare utgjør 30 prosent av appellen for støtte til flyktninger i Syrias naboland og 22 prosent av appellen om støtte til nødhjelpsarbeid inne i Syria.

Svar:

Norge har så langt kontraktfestet eller utbetalt mer enn 1,6 milliarder kroner av tilsagnsbeløpet på 2,4 milliarder kroner fra London-konferansen, som fant sted i februar i år. Dette plasserer oss blant landene som har utbetalt høyest andel av sine forpliktelser. Utbetalings takten er justert i henhold til utviklingen på bakken, men når mer enn 2/3 av tilsagnsbeløpet er kontraktfestet eller utbetalt åtte måneder inn i budsjettåret 2016, må det sies å være tilfredsstillende.

FNs appeller for Syria og nabolandene er underfinansiert. Bare om lag 37 prosent av behovene er dekket ved inngangen til august i år. Derfor arbeider Norge tett sammen med de øvrige arrangørene fra London for å legge press på andre giverland slik at de står ved sine forpliktelser.

Medarrangørene møtes jevnlig for å diskutere status og oppfølging. I begynnelsen av mai ble det avholdt et såkalt «Top Donor Group-møte» i Kuwait. Norge deltok sammen med de 15 andre største giverne. I likhet med de øvrige arrangørene av konferansen i London, understreket Norge viktigheten av å utbetale midler hurtig, samtidig som man fremhevet behovet for å yte mer langsiktig støtte.

I umiddelbar forkant av Verdens humanitære toppmøte (WHS) i Istanbul, tok Norge initiativ til å lage et oppfølgingsbrev fra London-arrangørene som gikk ut til alle giverland. I brevet ble det sterkt oppfordret til hurtig utbetaling, og det ble gitt en påminnelse til alle giverland om å følge opp forpliktelsene inngått under konferansen. Brevet gikk fra stats- og regjerings-sjefsnivå.

Norge tar opp Syria-krisen i alle politiske sammenhenger og samtaler der det er relevant. Budskapet er det samme: Behovet for å følge forpliktelsene fra London og viktigheten av hurtig utbetaling understrekes.

I begynnelsen av september vil det bli avholdt et nytt møte i «Top Donor Group» for å opprettholde presset på givere som har ingen eller lav fremdrift i utbetalingen av sine forpliktelser. Til grunn for dette, ligger utbetalingsoversikt fra FN. Det planlegges også et sidearrangement under FNs generalforsamling i New York i høst, der oppfølging av London-konferansen vil stå sentralt.

Det er viktig å understreke at mange land under London-konferansen også gav tilsagn om utviklingsstøtte, støtte gjennom Verdensbanken og liknende institusjoner, direkte og indirekte budsjettstøtte til naboland og/eller andre type bidrag. Dette går ikke under FNs-nødhjelpsappell og blir heller ikke registrert av FNs kontor for humanitær koordinering (OCHA).

Arrangørene av London-konferansen, med Storbritannia i spissen, har etablert en ny mekanisme for å følge opp samtlige tilsagn fra konferansen. Denne kartleggingen er igangsatt og vil være et nyttig bidrag for å kunne sørge for at giverland leverer på forpliktelser inngått i London.

SPØRSMÅL NR. 1408**Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 9. august 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Forsvaret har i dag Bell 412-helikoptre på beredskap både på Bardufoss og Rygge.

Hvor mange oppdrag har disse helikoptrene hatt, fordelt mellom Bardufoss og Rygge, og hvor mange oppdrag har 339-skvadronen flydd for Hæren i 2015 og så langt i 2016?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 1. august 2016 med spørsmål fra stortings-representant Martin Henriksen om Bell 412 helikoptrenes beredskap og oppdrag for Hæren.

Forsvaret har fire Bell 412 helikoptre på en times beredskap, to på Rygge og to på Bardufoss flystasjon. Helikoptrene på Rygge skal på anmodning yte håndhevelsesbistand til politiet. Dette innebærer at helikoptrene aktivt kan bistå i politiets skarpe oppdrag, i tillegg til transportstøtte. Helikoptrene på Bardufoss skal på anmodning kunne yte alminnelig bistand til politiet. Dette innebærer at helikoptrene kan bistå med transportstøtte til politiet i sikre områder.

I 2015 ble beredskapshelikoptrene brukt to ganger, en gang på Rygge og en gang på Bardufoss. Så langt for 2016 er beredskapshelikoptrene også brukt to ganger, en gang på Rygge og en gang på Bardufoss.

Hærens mobilitet er basert på belter og hjul, ikke på helikopter. 339 skvadronen utfører likevel en rekke oppdrag for Hæren. I hovedsak er dette støtte til administrasjons- og transportoppdrag. Mange av disse oppdragene kan løses på andre måter.

Skvadronen støtter Brigade Nord og Hæren med en eller flere maskiner. Denne støtten måles i antall oppdrag og sorties, hvor sorties tilsier antall helikopter be-

nyttet til oppdraget. Forsvaret har opplyst at Hæren har fått støtte til 65 oppdrag, til sammen 275 sorties i 2015 fra Bardufoss, og 14 oppdrag, til sammen 14 sorties fra Rygge. Hittil i 2016 er 131 oppdrag gjennomført, til sammen 241 sorties fra Bardufoss, og tilsvarende 29 oppdrag og 29 sorties fra Rygge. Tallene fra 2016 inkluderer økt bruk av helikoptrene i forbindelse med øvelsene Cold Response og Balder.

I langtidsplanen for forsvarsektoren, jf. Prop. 151 S (2015-2016), har regjeringen anbefalt å samle Bell 412 helikoptre på Rygge, for å få mest mulig operativ evne ut av denne begrensede ressursen ved å gi økt mobilitet til spesialstyrkene. Kravene som stilles er svært høye, og det finnes i dag ingen alternative løsninger for spesialstyrkene. En samling av ressursene på Rygge er en forutsetning for at krav til beredskap og samtrening med spesialstyrker og politiet kan tilfredsstilles. Den fagmilitære vurderingen er derfor at en samling av helikoptermiljøet på Rygge er det som bidrar mest til Forsvarets operative evne og Forsvarets evne til støtte i forbindelse med kontraterror.

Som det fremgår av proposisjonen betyr dette at helikopterstøtten til Hæren i Nord-Norge med dette tiltaket vil reduseres. Den totale helikopterkapasiteten i Nord-Norge vil øke med innføring av NH90-helikoptre og AW101-redningshelikoptre. Flyttingen av Bell-helikoptrene vil gjennomføres når tilstrekkelig helikopterkapasitet er etablert i Nord-Norge.

En del av den logistiske understøttelsen som Bell 412 gjennomfører for Brigade Nord og Grensevaktene i fredstid kan leies inn sivilt. Forsvaret vil også kunne omprioritere bruken av Bell 412 til andre landsdeler i perioder dersom situasjonen tilsier det. Eksempler på dette kan være bruk ved større øvelser og lignende, slik vi har sett det i år, i forbindelse med øvelsene Cold Response og Balder.

SPØRSMÅL NR. 1409**Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 8. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når et samlet medisinsk fagmiljø i Finnmark er sterkt kritisk til de endringene som Helse Nord har foreslått

i luftambulanseberedskapen i Finnmark, hvilke utredninger vil ministeren da iverksette for å være sikker på at beredskapen i Finnmark ikke svekkes i forhold

til dagens nivå, og dersom utredningen viser at beredskapen vil bli svekket, vil helseministeren gripe inn og sørge for at Finnmark beholder dagens beredskap med tre ambulansefly stasjonert i Finnmark?»

BEGRUNNELSE:

I dag er det to ambulansefly i Alta og ett i Kirkenes. Helse Nord er av den oppfatning at luftambulanseberedskapen i Finnmark vil bli styrket dersom ett ambulansefly stasjoneres i Alta og ett ambulansefly stasjoneres i Kirkenes, samt at Tromsø får ett jetfly. Jeg mener dette vil innebære at ambulansedyktigheten i Finnmark blir redusert. Et enstemmig fagmiljø innen helse i Finnmark har gått ut mot påstandene fra Helse Nord Finnmark og advart mot kutt i antall ambulansefly.

Legeforeningen i Finnmark mener at økt sårbarhet vil være uunngåelig dersom antallet ambulansefly reduseres fra 3 til 2 i Finnmark. Pasient- og brukerombudet er bekymret for at et jetfly ikke kan lande der hvor fylkets hovedsykehus ligger, og ansatte i luftambulansen advarer mot å svekke beredskapen. Finnmarksykehuset mener at det ikke er lagt frem nok fakta og data til å kunne vurdere endringen som er foreslått.

Et jetfly kan kun lande ved tre av Finnmarks flyplasser, Alta, Banak og Kirkenes, og dette vil derfor svekke beredskapen for alle innbyggere som bor ved en kortbaneflyplass i fylket.

Tiden det tar å få brakt pasienter til sykehus forlenges også kraftig, når pasienten må vente på et jetfly stasjonert i Tromsø.

Advarslene fra et samlet medisinsk fagmiljø er entydig og advarer mot en kraftig svekkelse av pasientsikkerheten i Finnmark. Det er derfor viktig at Helseminister Bent Høie kan garantere at pasientsikkerheten i Finnmark ikke er i ferd med å svekkes.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for dimensjonering av luftambulansetjenesten slik

at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap. Det er derfor de regionale helseforetakene som må utrede behov om beredskap for luftambulanse. Helse Nord RHF opplyser at de har gjennomgått og analysert ulike scenarier for behov, kapasitet, flytyper og stasjonering i forbindelse med ny strategisk plan for ambulansedyktigheten 2019 – 2030. Basert på denne gjennomgangen, har Helse Nord RHF foreslått å forsterke tjenesten ved å gjøre om et dagfly til døgnfly av typen langdistanse. Ved å prioritere jetfly til de lange strekningene, vil det, ifølge Helse Nord RHF, frigjøre betydelig tid til å fly på kortbanenettet med propellflyene. Jetfly og mer bruk av helikopter vil avlaste kortbaneflyene slik at de får mer kapasitet til å betjene de små flyplassene - ikke minst i Finnmark. Fem av seks ambulansefly i Nord-Norge vil fortsatt være propellfly som kan operere på kortbaneflyplassene.

Helse Nord RHF vurdering er at det helhetlige luftambulansetilbudet vil bli styrket fra 2019. Ny ambulanshelikopterbase på Evenes, frigjort kapasitet på stort ambulanshelikopter i Tromsø, nytt og bedre redningshelikopter på Banak og jetfly i tjenesten vil sammen bidra til en styrket beredskap for Finnmark. Propellflyene som har nærhet til befolkningen i Finnmark i kommuner med kortbaneflyplasser, vil få styrket kapasitet for primæroppdrag.

Samtidig har beslutninger om fremtidig luftambulanse skapt diskusjon i fagmiljøene, slik stortingsrepresentant Kjenseth viser til i sitt spørsmål. Helse Nord RHF har derfor invitert Finnmarksykehuset HF og kommuneoverlegene i Finnmark til et møte om flyambulansetjenesten i september. På møtet skal blant annet sentrale premisser for dimensjonering av flyambulansen 2019 – 2030 diskuteres. Det er positivt at Helse Nord RHF inviterer til et slikt faglig møte om luftambulansen, og jeg legger til grunn at møtet kan bidra til en bedre dialog om utfordringer og premisser for luftambulansen i Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 8. august 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Forsvarets logistikkfartøy skal etter opprinnelig plan leveres denne høsten. I kontrakten med det sørkorean-

ske verftet ligger det også en gjenkjøpsavtale for norsk industri.

Kan statsråden bekrefte at fartøyet vil leveres i tråd med planen og at vilkårene om gjenkjøp oppfylles?»

BEGRUNNELSE:

I 2013 inngikk Forsvaret en avtale med sørkoreanske Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering (DSME) om kjøp av et nytt logistikkfartøy. Leveringstidspunkt var den gang satt til seinest oktober 1. oktober 2016. Logistikkfartøyet forsterker Norges operative beredskap og er særlig viktig for tilstedeværelse over lengre tid i våre store havområder. Etter levering er det lagt til grunn tid til montering av spesielt utstyr i Norge og behov for en innkjøringsperiode med blant annet trening av mannskap før skipet vil være operativt. Som en del av avtalen skal det også gjøres gjenkjøp hos norske bedrifter.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 1. august 2016 med spørsmål fra stortings-representant Anniken Huitfeldt om Forsvarets nye logistikk- og støttefartøy.

Prosjektet nytt logistikk- og støttefartøy ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 370 (2008–2009) til St.prp. nr. 70 (2008–2009). Fartøyet skal understøtte Forsvarets maritime kapasiteter slik at disse kan oppnå betydelig økt operativ tilgjengelighet og evne til tilstedeværelse over tid. Fartøyet skal også kunne understøtte andre avdelinger i Forsvaret samt samfunnet for øvrig i beredskapssammenheng. Fartøyet vil inngå som en viktig plattform i et moderne og alliansetilpasset forsvar.

Det er det sør-koreanske selskapet Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering (DSME) som er an-

svarlig for leveransen. DSME ble valgt som leverandør basert på en anbudskonkurranse. Kontrakt ble inngått juni 2013 med frist for leveranse 30. september 2016. Grunnet forhold på leverandørens side har leverandøren nå varslet en forsinkelse i leveringen av fartøyet til begynnelsen av 2017. Som tiltak for å unngå ytterligere forsinkelser ble fartøyet overført til DSMEs «Offshore Unit» den 6. juni 2016. Dette har etter Forsvarsmateriells vurdering allerede gitt en positiv effekt. Forsvarsmateriell styrer verftet strengt med tilgjengelige virkemidler på alle parametere Forsvarsmateriell kan påvirke.

Samtidig med kontraktsinngåelsen i juni 2013 ble det signert en industriell samarbeidsavtale (gjenkjøp) mellom FD og DSME. Med denne avtalen forplikter DSME seg til å etablere kontrakter med industrien i Norge for 100 % av kontraktens verdi. Leverandøren ligger så langt etter våre forventninger med hensyn til å inngå forpliktende avtaler. Vilåårene i gjenkjøpsavtalen gir DSME ti år på å innfri forpliktelsene i gjenkjøpsavtalen. Kompetanseområdene i Meld. St. 9 (2015-2016) er styrende for hvilke type prosjekter som aksepteres under gjenkjøpsforpliktelsene. Forsvarsmateriell følger opp leverandørens forpliktelser vedrørende gjenkjøpsavtaler ved å godkjenne leverandørens kontrakter med norsk industri. Leverandøren er også forpliktet til å rapportere status årlig.

Gjenkjøpsforpliktelsene vil bidra til at norske selskaper kvalifiserer seg som mulige langsiktige partnere i leveransekjeden hos leverandøren, noe som vil gi positive synergieffekter inn i det norske leverandørmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 1411

Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 8. august 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva er det i Stortingets behandlede grunnlag for anleggsutvikling, som statsråden vil endre, eller gå bort fra, og hvorfor?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget drøftet og la føringer for utviklingen av anlegg for idrett og fysisk aktivitet gjennom St.meld.nr 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen.

I brev til kommuner og fylkeskommuner av 17. juni d.å. sår statsråden tvil om hvorvidt denne an-

leggsfinansieringen bør videreføres, og signaliserer at endringer kan bli iverksatt allerede fra 2017 med virkning fra 2018.

Både for frivillige organisasjoner, idrettslag og kommuner er annleggsutvikling og drift tunge beslutninger som modnes og utvikles over år. Dette trenger stabile offentlige rammer, noe statsråden nå skaper usikkerhet rundt. I behandlingen av St.meld. nr. 26 ble følgende lagt til grunn for spillemidler til anlegg og fysisk aktivitet:

"Gjennom rammefordeling av spillemidler til fylkeskommunene søker departementet å ivareta en tilnærmet lik tilgang på anlegg for befolkningen uavhengig

av bosted. Hvilke anleggstyper som bygges er i første rekke et resultat av kommunale og fylkeskommunale prioriteringer. Målet for anleggsutbyggingen er å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet. Anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og unge, som kan brukes av mange og som gir mulighet for egenorganisert fysisk aktivitet er prioritert.

Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer eller omdannes til fortjeneste for private eiere."

Svar:

Regjeringen nedsatte Strategiutvalget for idrett 28. januar 2015. Utvalgets mandat har vært å identifisere utfordringer og utarbeide forslag til strategier som kan løse utfordringer på idrettsområdet.

Jeg fikk overlevert utvalgets første delrapport Statlig idrettspolitik inn i en ny tid, 8. juni.

Departementet vil gjennomgå utvalgets anbefalinger og vurdere behovet for endringer.

Jeg vil også ha en prosess hvor berørte parter og andre relevante aktører kan involveres og komme med innspill til departementets oppfølging av strategiutvalgets rapport.

Det er for tidlig å si hvilke forslag til endringer som vil komme etter denne behandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1412

Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 12. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Politiet på Kongsberg etterforsker for tiden en voldtektssak der 5 personer er involvert. Ifølge politiet er det mer enn én gjerningsmann, men de betegner det ikke som en gruppevoldtekt.

Med dette som bakteppe, vil jeg gjerne ha statsrådets syn på hvilket antall overgripere som skal til før denne typen voldtekt kalles en gjengvoldtekt?»

Svar:

Dette vil bero på innholdet i straffeloven 2005 § 293, som viser til straffeskjerpene elementer som kommer til anvendelse i vurderingen av hvorvidt en voldtekt er å anse som grov. Straffebudet har følgende ordlyd: § 293. Grov voldtekt

Grov voldtekt straffes med fengsel inntil 21 år. Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291, 294 eller 299.

Ved avgjørelsen av om voldtekt er grov skal det særlig legges vekt på om

a) den er begått av flere i fellesskap,

b) den er begått på en særlig smertefull eller særlig krenkende måte, eller

c) den fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på kropp eller helse. Seksuelt overførbar sykdom regnes alltid som betydelig skade på kropp eller helse etter denne paragrafen.

Bokstav a viser til når «den er begått av flere i fellesskap». Det fremgår av rettspraksis at dette alternativet får anvendelse når det er to eller flere gjerningspersoner.

Hvilken bestemmelse i straffeloven som kommer til anvendelse er et resultat av politiets etterforskning og påtalemyndighetens tiltalebeslutning. Den endelige avgjørelse ligger til domstolen. Hvilke bestemmelser som kommer til anvendelse i den enkelte sak vil jeg derfor ikke ta stilling til.

SPØRSMÅL NR. 1413**Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Terje Breivik****Besvart 8. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Er samferdsleministeren samd med NSB i at jernbanestasjonen på Finse skal leggjast ned, eller ser han at meirverdien dei to tilsette der representerar meir enn forsvarar kostnadane?»

GRUNNGJEVING:

I følgje medier som Bergens Tidende og Hordaland har NSB vedteke at den betjente jernbanestasjonen på Finse skal leggjast ned 1. oktober i år.

Dette skjer i eit tid der satsinga på jernbane, ikkje minst Bergensbanen, er historisk stor i frå regjeringa og samarbeidspartia Venstre og Krf si side. For Finse betyr dette mellom anna svært stor trafikk av syklistar sommartid og skigåarar vinterstid. Lokalsamfunnet og infrastrukturen på Finse er i stor grad bygd opp som eit resultat av jernbanen, og er i dag svært avhengig av NSB og tilbodet og servicen dei til ei kvar tid har tilgjengeleg. Samstundes som NSB utvilsamt tener på attraktiviteten til Finse og Finsesamfunnet.

At stadig fleire reisande bestiller togbilletter elektronisk, får nødvendigvis følgjer for mannskapsbehovet på jernbanestasjonane. For reisande til Finse, næringsdrivande på Finse og lokalsamfunnet der, representerar dei to tilsette NSB likevel langt meir enn ein jernbanestasjon og billettosal. Dei er mellom anna "beredsskapssentral", og døma på kor viktig det har vore og er, ikkje minst når veret ikkje tillet helikoptertrafikk, er fleire. For næringsdrivande som logistikk-messig er heilt avhengig av toget, er det uvurderleg å kunne ha direkte kontakt med tilsette i NSB, ikkje minst når uføresette ting skjer.

Og sjølv om høg fjellstrekka på Bergensbanen er manaleg tryggare i dag enn i stordomstida lunefullt at til Finse reint jernbanemessig, er fjellet uventa hendingar både kan og vil skje. Då tilsette utgjera forskjellen på katastrofe framleis så kan to lokalkjende, og ein lukkeleg røynde NSB utgang.

Det historiske ansvaret, betydinga dei NSB - tilsette har i dag for tryggleik, beredskap og infrastruktur på Finse, gjer ein meirverdi som tilseier at ein opprettheld stillingane på Finse, ikkje legg dei ned.

Svar:

Samferdselsdepartementet er opptatt av at dei reisande skal oppleve NSB som ei kunde- og serviceorientert

verksemd, og me er kjende med at NSB jobbar målretta med dette. Saman med NSB er også Jernbaneverket og Finse 1222 aktørar på Finse stasjon, og tar saman hand om oppgåver på stasjonen. Som representanten Breivik tar opp har NSB etter ei heilskapleg vurdering vedtatt å avvikle billettisalet ved blant anna Finse stasjon på Bergensbanen, då sal av billetter over skranke står for ein lav del av det totale billettisalet. Dette har allereie skjedd ved ein rekkje stasjoner i landet for øvrig. Dette betyr at NSB ikkje lenger vil ha stadlege tilsette på stasjonen. Det betyr ikkje at stasjonen vert nedlagt eller at han mister nærvær frå dei andre aktørane på Finse.

Kundanes behov for billettkjøp vil bli løyst gjennom sjølvbetjente løysingar som billettautomatar, nsb.no og NSBs billettapp, som er i tråd med NSB sin distribusjonsstrategi.

Hjelp i forbindelse med av- og påstiging vil dei reisande få bistand med frå togpersonalet, som har ei viktig rolle i kontakten med kundane.

Andre gjeremål på stasjonen, som NSB-tilsette har utført, men som ligg utanfor NSB sitt ansvarsområde, vil bli overtatt av andre aktørar. Jernbaneverket har nyleg gjennomført ein anbudsprosess for å samle og ivareta oppgåver på Finse. Dette anbodet vant Finse 1222.

Det er grunn til å tru at Finse 1222 vil ha ei interesse av å halde fram med å sørgje for gode opplevingar for reisande til området.

På Finse er det utleige av sykklar til turistar som skal sykle Rallarvegen av Finse 1222 og Haugastøl Turist-senter. Desse selskapa har avtale med NSB om returtransport av sykklar til Finse og Haugastøl, og denne avtalen vert oppretthaldt.

Omsynet til beredskap har blitt vurdert i avgjerda om å avvikle det betjente billettisalet. Jernbaneverket har avtale med Finse 1222 om innlosjering og forpleiing i ein krise- og beredskapssituasjon. Finse 1222 har derfor alltid personale på Finse, også når hotellet er stengt. Om vinteren har Jernbaneverket også eige personale (snøkoordinator) til stades. I tillegg har toga på Bergensbanen den seinare tida fått ekstra utstyr om bord, og NSB sine tilsette har god opplæring og er dermed godt rusta om noko skulle skje. Vidare har nødetatane og Røde Kors beredskapsordningar om noko skjer i høg fjellet og er tilgjengeleg for dei som treng det.

Me viser også til NSB si pressemelding om Finse stasjon av 30. juni, sjå <https://www.nsb.no/om-nsb/for-presse/pressemeldinger/finse-stasjon-bestar>.

SPØRSMÅL NR. 1414**Innlevert 1. august 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 8. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre en god fly/helikopterberedskap i hele Finnmark?»

BEGRUNNELSE:

Styret i helse Nord har fattet et vedtak hvor de vil ta bort et av flyene i ambulansetjenesten som i dag er stasjonert i Alta, og erstatte dette med et jetfly stasjonert i Tromsø. I Finnmark kan et jetfly lande i Alta, Porsanger og Kirkenes. Ambulanseflyene som er i Alta i dag kan lande på alle kortflyplassene i fylket. I alt 8 kortflyplasser, herunder flyplassen i Hammerfest hvor sykehuset i Vest- Finnmark ligger.

Det å fjerne dette ene flyet i Alta skaper frykt for svekket beredskap i Finnmark. Det å fjerne et fly betyr mer enn å fjerne det ene flyet. Man har ikke lenger to fly, slik at det ene kan dekke det andre opp når det andre er i oppdrag. En vil heller ikke ha to besetninger å spille på.

Selv om det kan være klare fordeler med et jetfly, særlig med tanke på beredskapen på Svalbard, er det en alvorlig svakhet at flyet ikke kan lande på kortbanenettet.

Flyet kan heller ikke lande i Hammerfest, noe som igjen gir bekymring for pasientgrunnlaget for sykehuset og for pasientene.

En situasjon hvor pasienter som kan behandles ved Hammerfest sykehus flys til Tromsø vil kunne undergrave sykehuset, fagmiljøet og helsetilbuget i Vest-Finnmark.

Det har også tidligere kommet kritikk om at hjertepasienter ikke sendes raskt nok fra Hammerfest til Tromsø. Undertegnede stiller dermed spørsmål med hvordan dette skal bedres ved å erstatte fly i Finnmark med et jetfly som ikke kan lande i Hammerfest.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for dimensjonering av luftambulansetjenesten slik at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap.

Helse Nord RHF opplyser at de har gjennomgått og analysert ulike scenarier for behov, kapasitet, flytyper og stasjonering i forbindelse med ny strategisk plan for ambulanseflytjenesten 2019 – 2030. Basert på denne gjennomgangen, har Helse Nord RHF foreslått å forsterke tjenesten ved å gjøre om et dagfly til døgnfly av typen langdistanse. Ved å prioritere jetfly til de lange strekningene, vil det, ifølge Helse Nord RHF, frigjøre betydelig tid til å fly på kortbanenettet med propellflyene. Jetfly og mer bruk av helikopter vil avlaste kortbaneflyene slik at de får mer kapasitet til å betjene de små flyplassene - ikke minst i Finnmark. Fem av seks ambulansefly i Nord-Norge vil fortsatt være propellfly som kan operere på kortbaneflyplassene. Helse Nord RHF understreker at det fremdeles skal være et ambulansefly stasjonert i Alta med tilstedevakt døgnet rundt.

Helse Nord RHF's vurdering er at det helhetlige luftambulansetilbudet vil bli styrket fra 2019. Ny ambulanshelikopterbase på Evenes, frigjort kapasitet på stort ambulanshelikopter i Tromsø, nytt og bedre redningshelikopter på Banak og jetfly i tjenesten vil sammen bidra til en styrket beredskap for Finnmark. Propellflyene som har nærhet til befolkningen i Finnmark i kommuner med kortbaneflyplasser, vil få styrket kapasitet for primæroppdrag.

Det er også viktig å understreke at de primære pre-hospitale ressursene alltid vil være bil- og båtambulanse og legevakt. Luftambulansetjeneste er en viktig tilleggsressurs som er avhengig av værforhold og åpne flyplasser. Jeg legger til grunn at Helse Nord har gjort en helhetlig vurdering som samlet vil styrke ambulansetjenesten i området.

SPØRSMÅL NR. 1415**Innlevert 2. august 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 9. august 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I juli fikk flere næringshager rundt om i landet beskjed om at de ikke lenger skal være med i SIVAs næringshageprogram. Begrunnelsen er at SIVA innfører en ny finansieringsmodell for næringshageprogrammet allerede fra 1.7.16. Iht. SIVAs nettsider skal programmet spisses inn mot næringshager med "god måloppnåelse og stort utviklingspotensial".

Hvorfor kommer plutselig disse endringene i næringshageprogrammet nå, og hvilke vurderingskriterier er lagt til grunn for beslutningen om hvilke næringshager som tas ut av programmet?»

BEGRUNNELSE:

SIVA er et viktig næringspolitisk virkemiddel for lokalt og regionalt næringsliv. Så sent som i budsjettet for 2016 slo en samlet næringskomite fast at SIVA har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene. SIVA har på sine nettsider lagt ut informasjon om at den nye finansieringsmodellen innebærer at det blir etablert tre nivåer basert på "en rekke kriterier for verdiskaping, måloppnåelse og framtidig potensial". Det fremgår imidlertid ikke hva disse kriteriene er, og om f eks historiske tall vektlegges i større grad enn nåværende situasjon og fremtidsmuligheter. Det fremgår heller ikke om det vektlegges hvilken rolle næringshagen har i et fremtidsperspektiv i regionen. 8 næringshager rundt om i landet tas nå ut av programmet, på svært kort varsel. Endringen som ble varslet i juli får virkning allerede fra 1.7.16, og med full effekt fra 1.1.17. Saken har heller ikke vært forelagt Stortinget.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet.

Jeg er opptatt av at Næringshageprogrammet oppnår best mulig resultat både for regionalt næringsliv og regional utvikling.

Siva presenterte i juli en ny, differensiert finansieringsmodell innenfor programmet. Hensikten var å videreutvikle programmet til et mer effektivt virke-

middel og sikre større måloppnåelse. Den nye modellen skal også å bidra til å forsterke velfungerende næringshagemiljøer, og bidra til raskere utvikling av lokalt og regionalt næringsliv. Siva vil i sin oppfølging av endringene stille tydeligere krav om resultater innenfor programmet, noe som blant annet innebærer en tettere oppfølging og sterkere kontroll av hvordan næringshagene bruker tildelte midler.

Det er fra Sivas side formidlet informasjon om overnevnte endringer i programmet siden begynnelsen av 2015. Endringene i programmet er utarbeidet i dialog med fylkeskommunene. Videre er endringene diskutert med både foreningen Næringshagene i Norge og Nasjonalt programråd for næringshageprogrammet. Nye retningslinjer for programmet ble vedtatt av Siva i vår og er kommunisert til miljøene.

Den nye finansieringsmodellen har tre nivåer basert på en rekke kriterier for verdiskaping, måloppnåelse og fremtidig potensial som alle gjeldende programoperatører er vurdert opp mot. Kriteriene er både objektive og erfaringsbaserte indikatorer, bl.a. er næringshagens aktivitet innenfor programmet, måloppnåelse sett i forhold til egen handlingsplan og kundetilfredshet vurdert. Historiske tall er benyttet i vurderingene, men Siva har også benyttet tallmateriale fra inneværende år i sine vurderinger. Resultatene fra ovennevnte vurderinger er gjennomgått med de respektive fylkeskommunene, og slik Siva oppfatter det, omforent med de enkelte, foruten en fylkeskommune. I disse samtalerne er selvfølgelig regionale hensyn blitt vektlagt.

Jeg er klar over at noen miljø ikke har oppfylt de kravene Siva har stilt. Vi håper likevel at dette kan få disse miljøene til å stå på enda hardere i tiden fremover slik at de på et senere tidspunkt kan kvalifisere seg til å være med i programmet.

Innenfor programmet er det inngått avtaler mellom Siva, den respektive fylkeskommune og den respektive næringshage. En avtale som kan sies opp med seks måneders varsel. Siva har valgt å si opp avtalen med åtte miljøer på bakgrunn av ovennevnte kriterier. Disse miljøene vil likevel motta tilskudd fra Siva i oppsigelsesperioden.

SPØRSMÅL NR. 1416**Innlevert 3. august 2016 av stortingsrepresentant Odd Omland****Besvart 9. august 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Lister Nyskaping (LN) er en av flere næringshager som faller ut av SIVAs næringshageprogram i 2017. Avgjørelsen, som kom i juli, kom svært uventet på LN, som i dialog med SIVA er midt i en prosess med å styrke satsingen på næringsutvikling i de seks kommunene i Lister. LN dekker en region som er hardt rammet av arbeidsledighet grunnet nedgangen i oljeindustrien.

Hvilke vurderinger er gjort knyttet til avgjørelsen om at LN ikke lenger skal være en del av SIVAs næringshageprogram?»

BEGRUNNELSE:

Lister nyskaping er et samarbeid mellom 6 kommuner i Lister-regionen, og er en viktig aktør i næringsutviklingen i en region som preges av store utfordringer på arbeidsmarkedet, først og fremst grunnet nedgangen i oljeindustrien. Næringshagen har over tid hatt negativ måloppnåelse i forhold til handlingsplanen. Etter at ny daglig leder ble ansatt i 2015, er det tatt en rekke grep som mest sannsynlig vil gi bedre måloppnåelse framover. LN har fått en rekke positive tilbakemeldinger på de tiltak som er igangsatt, bl.a. fra SIVA, men også fra andre aktører som Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Avgjørelsen om at næringshagen faller ut av næringsprogrammet allerede neste år kommer derfor svært overaskende. Fra SIVAs side blir avgjørelsen bl.a. begrunnet med negative resultater for næringshagen i 2013, 2014, og 2015. Den nye lederen har siden da tatt en rekke grep for å sikre bedre resultater, og at næringshagen leverer på den godkjente handlingsplanen. Fremtidsutsikter og den rollen næringshagen nå har ser ikke ut til å ha blitt vektlagt.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet.

Siva presenterte i juli en ny, differensiert finansieringsmodell innenfor næringshageprogrammet. Den nye finansieringsmodellen har tre nivåer basert på en rekke kriterier for verdiskaping, måloppnåelse og fremtidig potensial som alle gjeldende programoperatører er vurdert opp mot. Kriteriene er både objektive og erfaringsbaserte indikatorer, bl.a. er næringshagens aktivitet innenfor programmet, måloppnåelse sett i forhold til egen handlingsplan og kundetilfredshet vurdert. Historiske tall er benyttet i vurderingene, men Siva har også brukt tallmateriale fra inneværende år i sine vurderinger. Resultatene fra ovennevnte vurderinger er gjennomgått og omforent med fylkeskommunen. I disse samtalene er selvfølgelig regionale hensyn blitt vektlagt.

Siva har siden begynnelsen av 2015 informert om endringene i programmet. Endringene i programmet er utarbeidet i dialog med fylkeskommunene. Videre er endringene diskutert med både foreningen Næringshagene i Norge og Nasjonalt programråd for næringshageprogrammet. Nye retningslinjer for programmet ble vedtatt av Siva i vår og er kommunisert til miljøene.

Jeg er klar over at noen miljø ikke har oppfylt de kravene Siva har stilt, og at Lister Nyskaping er blant dem. Siva har ansvaret for Næringshageprogrammet, og vurderer hvilke næringsmiljøer som skal inn og ut av programmet. Departementet involverer seg ikke i Sivas behandling av enkeltsaker. Vi håper likevel at dette kan få de miljøene som nå går ut av programmet, til å stå på enda hardere i tiden fremover, slik at de på et senere tidspunkt kan kvalifisere seg til å være med i programmet.

Viser også til svaret jeg ga på spørsmål nr. 1415 som kom fra Else-May Botten.

SPØRSMÅL NR. 1417**Innlevert 3. august 2016 av stortingsrepresentant Odd Omland****Besvart 11. august 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Da Stortinget i juni vedtok ny lov om offentlige anskaffelser, ble det gitt klart uttrykk for at ideell sektor fortsatt skal være en viktig leverandør av velferdstjenester til det offentlige, og at handlingsrommet i EØS må utnyttes fullt ut for å sikre dette. NHO har i medieutspill i sommer gitt uttrykk for at ideelle og kommersielle aktører nå skal likestilles i offentlige innkjøp, og skapt mye usikkerhet.

Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets vedtak og legge til rette for ideelle aktører i offentlige innkjøp?»

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av ny lov om offentlige anskaffelser denne våren, jf. Prop. 51 L (2015-2016) og Innst. 358 L (2015-2016), slo næringskomiteen fast følgende: "Komiteen mener det vil være samfunnsmessig hensiktsmessig at det åpnes for at reservasjonsmulighet videreføres, og ber om at dette gjennomføres i anskaffelsesforskriften innenfor EØS-avtalen."

En samlet komité slo fast at det skal legges til rette for at ideelle aktører fortsatt skal være en viktig leverandør av velferdstjenester til offentlig sektor, og var tydelige på at handlingsrommet i EØS-regelverket skal utnyttes. En samlet komité slår også i en ny lovparagraf fast at det skal gis særskilte regler om anskaffelser av helse- og sosialtjenester.

Stortinget har bedt om at regjeringen, så raskt som mulig, parallelt med og i etterkant av forskriftsutforming og implementering av det nye regelverket, skal innhente en ekstern juridisk vurdering av handlingsrommet for å ivareta ideelle aktører innenfor helse- og sosialområdet, herunder utrede ulike former for samarbeidsmodeller.

NHO har i ulike medieutspill denne sommeren gitt uttrykk for at ideelle og kommersielle aktører nå skal konkurrere på like vilkår om leveranser til det offentlige, og indikerer at en utredning av handlingsrommet vil være å sløse med skattebetaleres penger.

Siden dette utspillet har skapt mye usikkerhet, spesielt for offentlige innkjøpere og i ideell sektor, er det behov for en avklaring fra statsrådets side om hvordan hun stiller seg til disse uttalelsene, og hvordan hun vil følge opp Stortingets vedtak i saken for å legge til rette for ideelle aktører i offentlige innkjøp.

Svar:

I behandlingen av ny lov om offentlige anskaffelser var et samlet Storting enig om at de ideelle organisasjonene har vært pionerer innenfor helse- og sosialområdet og at de har spesielle egenskaper som er verdifulle for samfunnet.

Regjeringen ønsker at ideell sektor også fremover skal være en viktig leverandør av velferdstjenester til det offentlige og mener at anskaffelsesregelverket fortsatt gir rom for at kontrakter reserveres for ideelle organisasjoner i flere ulike situasjoner. For det første vil konkurranser kunne reserveres for de ideelle under EØS-terskelverdi. For et andre kan konkurranser reserveres, eller kontrakt tildeles direkte, dersom kontrakten gjelder utøvelse av offentlig myndighet. For det tredje kan kontrakter om tjenester til enkeltbrukere i enkelte tilfeller tildeles direkte til ideelle aktører og for det fjerde kan kontrakter reserveres på bakgrunn av bestemmelsen i artikkel 77 i direktivet, som åpner for å reservere kortvarige kontrakter om blant annet helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner.

For å legge til rette for at ideelle organisasjoner i så stor grad som mulig skal kunne tilby tjenester til det offentlige, ba Stortinget regjeringen om å utrede hvilket handlingsrom som EØS-regelverket gir utover dette jf. Innst. 358 L (2015-2016) s. 19:

"Komiteen ber regjeringen så snart som mulig, parallelt med og i etterkant av forskriftsutforming og implementering av det nye regelverket, innhente en ekstern juridisk utredning av handlingsrommet for å ivareta ideelle aktører innenfor helse- og sosialområdet, herunder utrede ulike former for samarbeidsmodeller."

Regjeringen er tydelig på vårt mål om å utnytte det handlingsrommet som EØS-retten gir. Regjeringen arbeider nå med å ferdigstille mandatet for den juridiske utredningen som skal innhentes. Til å oppfylle mandatet vil regjeringen søke å snarlig få på plass en nøytral og uavhengig juridisk vurdering som skal se nærmere på handlingsrommet for en reservasjon av kontrakter for ideelle aktører. Det vil bes om at den juridiske utredningen vurderer og omtaler alle muligheter og ulike former for samarbeidsmodeller som kan være egnet til å ivareta ideelle aktører. Regjeringen vil også be om at det omtales hvordan tilsvarende spørsmål er løst i Sverige og Danmark, og eventuelt i andre relevante EØS-land.

Regjeringen tar sikte på at utredningen skal ferdigstilles i løpet av 2016. Hvilke konklusjoner som vil fremkomme av utredningen er imidlertid på dette tidspunktet noe som verken NHO eller regjeringen har kjennskap til. For regjeringen er hensikten med

å innhente en slik utredning nettopp at det foretas en uavhengig og nøytral juridisk vurdering av det handlingsrommet som ulike aktører har vist til at eksisterer.

Først når dette er gjort vil regjeringen ha mulighet til å ta endelig stilling til hvilke regler som skal gjelde for ideelle aktører i norsk rett.

SPØRSMÅL NR. 1418

Innlevert 3. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 15. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I debatten om Nye Veier AS vises det til at svenskene bygger motorveier til halve prisen av det Norge gjør.

Hvilke dokumentasjon er lagt til grunn for denne påstanden?»

Svar:

Nye Veier AS har sammen med McKinsey foretatt en detaljert gjennomgang av de viktigste driverne av kostnadsforskjeller mellom norsk og svensk veibygging. Sweco og Metier har hatt leveranser inn i dette arbeidet og tallunderlaget er gjennomgått i møte med Vegdirektoratet.

Hensikten med denne analysen har fra Nye Veiers side vært å forstå kostnadsforskjellene i veibygging mellom Norge og Sverige, og hva som driver disse. Målet har ikke vært å utvikle en mening om hvorvidt standard-, gjennomførings-, eller designvalg er hensiktsmessig, kun å vurdere kostnadseffekt. For å gjøre funnene mest mulig relevante for Nye Veier AS, er denne analysen kun gjennomført for en teoretisk sammenlignbar 4-feltsvei i Norge og Sverige

Kostnadsdifferansene er brutt ned i de fire kategoriene topografi, prisforskjell, gjennomføring og design

- Topografi justerer for forskjellene i terreng og krav til masseuttak for ulendt lende. I tillegg justeres det for at norsk terreng øker andelen tunnel og bro som kreves

- Prisforskjell omhandler de rene prisforskjellene mellom Norge og Sverige på innsatsfaktorene lønn, materialer (bitumen, asfalt, pukk, betong, stål etc.) samt maskinleie
- Gjennomføring handler om hvordan man bygger veien, inkludert prosjektledelse, parsellering av strekninger samt kontraktsmodell
- Designvalg handler om hva man bygger, inkludert både de valgene som gjøres på grunnlag av standarder i håndbøker, lover og forskrifter, og valg som bestemmes i hvert enkelt prosjekt

Rekkefølgen er valgt for suksessivt å øke sammenlignbarheten. F.eks. kan en etter å ha justert for topografi og pris snakke om gjennomføring med basis i norske forhold og priser.

De største driverne av kostnadsforskjeller under hver av de fire kategoriene er undersøkt. Nedbrytningen er ikke fullstendig eller uttømmende, men går langt i å identifisere hoveddriverne av forskjeller mellom Norge og Sverige.

Resultatene fra undersøkelsen viser at norske 4-felts motorveier har en kostnad ca. 94 % høyere enn svenske veier. Topografi og prisnivå, som er lite påvirkbare fra utbyggers side, gir isolerte kostnadsøkninger på hhv. 32 % og 10 % mens prosjektgjennomføring og designvalg, som kan påvirkes av utbygger, gir økninger på hhv. 16 % og 15 %.

SPØRSMÅL NR. 1419**Innlevert 4. august 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 16. august 2016 av fungerende kunnskapsminister Elisabeth Vik Aspaker****Spørsmål:**

«Hvorfor gis det i dag ikke tilskudd til elevboliger (boliger for borteboere under Videregående opplæring) fra Husbanken, på lik linje med det som gis til studentboliger, og vil ministeren vurdere å endre regelverket på dette området?»

BEGRUNNELSE:

I disse dager sluttføres inntakene til videregående opplæring, og mange elever starter jakten på et sted å bo. Det er vanskelig å finne oppdaterte tall på hvor mange som er borteboere i videregående opplæring per i dag, men tall fra 2011 tilsier at det på landsbasis er over 30.000 hybelboere i videregående opplæring. Regjeringens forslag om å lovfeste fritt skolevalg over fylkesgrensene kan øke dette tallet noe.

Noen elever velger å bli borteboere utfra ønsket om en bestemt utdanning. Flertallet av borteboerne er likevel ungdom som må flytte, fordi avstanden til nærmeste videregående skole er for lang til at dagpendling er mulig. I Finnmark og Nordland er om lag en tredel av alle ungdommer i videregående opplæring borteboere, men også i Sogn og Fjordane og i Nord-Trøndelag er reiseavstandsindeksene svært høye og borteboerne mange.

Årsakene til frafall i videregående skole er mange, men en tydelig risikofaktor er likevel nettopp hybelliv i ung alder. Dette er påpekt generelt i SINTEF-rapporten «Intet menneske er en øy» fra 2007, og ytterligere konkretisert i rapporten «Bortvalg og gjennomstrømming i videregående skole i Finnmark» fra Norut (2009). Her vises det til at frafallet blant borteboerne i Finnmark er om lag dobbelt så høy som hos hjemmeboerne.

Erfaringer fra Troms fylke, der man har vært bevisst de utfordringene borteboere har og har søkt å gi disse ekstra tett oppfølging fra skolens side, er at man ser best resultater der man kan tilby elevhjem/internater. Her kan elevene tilbys måltider og sosiale aktiviteter, samt fysisk nærhet til skole og kommunale sentra.

Økonomi, endringer i skolestruktur og behov for betydelige oppgraderinger i foreldet bygningsmasse gjør imidlertid at stadig mer av dette tilbudet fases ut. Dermed blir elevene blir i stadig større grad henvist til det private leiemarkedet. I konkurranse med mer bemidlede studenter blir botilbudet gjerne av lav standard og utenfor sentrumskjernene, noe som igjen gir utfordringer for elever uten førerkort i distrikter med lite utviklet kollektivtilbud.

Signalene fra Troms er at det er vanskelig å finne en innretning for finansiering av oppgradering og ny-

bygg av elevboliger, da tilskudds-ordningene ikke er innrettet mot dette formålet. Det virker også relativt uforståelig at det i dagens regelverk gis tilskudd til studentboliger og ikke til elevboliger.

Husbankens ordning med tilskudd på 37,5 % av totalrammen på studentboliger skal «bidra til et mer forutsigbart og rimelig boligtilbud for studenter». Det er umiddelbart vanskelig å se det annerledes enn at elever i utgangspunktet er en svakere stilt part enn studentene, både med tanke på økonomi, behov for skolenært botilbud og trygge, forutsigbare rammer rundt bostedet.

Svar:

Videregående opplæring skiller seg fra høyere utdanning på flere måter, og jeg kan ikke se at det ut fra dagens situasjon er behov for å innføre en tilskuddsordning for elevboliger.

Fylkeskommunen har plikt til å ha et videregående opplæringstilbud til alle ungdommer som er bosatt i fylket. I de fleste tilfeller har derfor ungdommer mulighet til å velge en skole hvor de fortsatt kan bo hjemme hos foreldrene. I tilfeller der reiseveien er så lang eller så uhensiktsmessig at eleven i praksis blir nødt til å flytte nærmere skolen, skal fylkeskommunen hjelpe til med å skaffe eleven et sted å bo. Dersom det ikke er mulig å skaffe et sted å bo for elevene innenfor en avstand der det er mulig med daglig skyss til en av de fylkeskommunale skolene, følger det av opplæringsloven at fylkeskommunen må bygge elevboliger. Fylkeskommunen har ikke plikt til å dekke elevens boutgifter, men elever i videregående opplæring som bor hjemmefra, kan ha rett på bostipend gjennom Lånekassen.

Tilskudd til studentboliger skal sikre etablering av boliger for studenter i høyere utdanning. Studentboliger er et supplement til det private boligmarkedet og de aller fleste studenter bor privat. Tilskuddet fra staten dekker en andel av kostnadene og det resterende må studentsamskipnadene og studentboligstiftelsene betale selv, som i praksis vi si studentene.

For elever i videregående opplæring sikres etablering av boliger ved at fylkeskommunene har plikt til å bygge elevhjem dersom det ikke er mulig å skaffe et sted å bo for elevene i nærheten av skolen. Jeg forutsetter dessuten at fylkeskommunene er opptatt av å ivareta «borteboere» og etablerer gode ordninger for disse elevene. Fylkeskommunene kan ivareta disse elevene gjennom oppfølging og veiledning og fylkeskommunene kan også bygge elevhjem i tilfeller hvor dette

ikke er påkrevd etter loven dersom de mener dette er hensiktsmessig.

Lovendringen om friere skolevalg vil gi ungdommer større frihet til å velge videregående skoler i andre fylker. I noen tilfeller vil dette kunne innebære at ungdommer vil velge å flytte hjemmefra. I andre tilfeller vil friere skolevalg kunne bidra til at ungdommer kan fortsette å bo hjemme fordi de får plass på skoler i an-

dre fylker som ligger nærmere hjemmet enn skolene i eget fylke. Uansett vil lovendringen på kort sikt ikke medføre vesentlige endringer i inntaket mellom fylkene da kapasiteten på den enkelte skolen vil begrense inntaket av gjesteelever. På lengre sikt kan det bli større endringer, og departementet vil følge med på denne utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 1420

Innlevert 4. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 11. august 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Kan statsråden konkretisere hva som menes med ny profil for Statkraft?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har utpekt ny styreleder i Statkraft. Begrunnelsen for skiftet, som er fremkommet i offentligheten, er at statsråden har hatt ønske om en ny profil.

Svar:

Vi har et stort statlig eierskap i Norge. Noe av det viktigste vi gjør som eier i statlige selskaper er å velge styremedlemmer som gir kompetente styrer. Dette jobbes det grundig med, i prosesser som pågår over flere måneder. Det er selskapenes behov for kompetanse som er avgjørende. I år var hele Statkraft-styret på valg. I et selskap som Statkraft er det ønskelig at det med jevne mellomrom gjøres endringer i styret for å bringe ny kompetanse og nye perspektiver inn. Basert på de vurderinger jeg gjorde, ble det foretatt flere endringer i styret.

Den nye styrelederen, Thorhild Widvey, har solid leder- og styreerfaring. Hun kjenner energimarkedet godt etter å ha vært tidligere olje- og energiminister. Hun har hatt en rekke verv i norsk næringsliv. I tillegg ble Peter Mellbye, Helene Biström og Bengt Ekensterna valgt inn som nye styremedlemmer. Det nye styret i Statkraft er svært kompetent, med mye ledererfaring,

god innsikt i norsk næringsliv, god samfunnsforståelse, internasjonal erfaring og tung industriell bakgrunn. Det har også en betydelig kompetanse på kraft- og energimarkedet.

I Meld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen), fremgår det at det er et hovedprinsipp for forvaltningen av statens eierandeler at den begrenser seg til overordnet styring. Statens eierskapsutøvelse skal skje slik at styret og daglig ledelse får handlingsrom innenfor gitte rammer. Det følger av selskapslovgivningen at selskapets formål (virksomhet) skal fremgå av vedtektene. Staten som eier vil i de heleide selskapene søke å gi selskapet et klart formål i samsvar med statens mål med eierskapet.

Målet med statens eierskap i Statkraft, slik det er beskrevet i eierskapsmeldingen, er å bidra til en lønnsom og ansvarlig forvaltning av norske naturressurser. Videre skal det statlige eierskapet bidra til at hovedkontorfunksjoner blir i Norge, og til utvikling av norsk kompetanse innenfor fornybar energi, som også kan benyttes til å gjennomføre lønnsomme kraftprosjekter internasjonalt. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere en konkurransemessig avkastning.

Da Stortinget behandlet eierskapsmeldingen var det bredt flertall for denne målformuleringen for Statkraft. Endringene som er foretatt har samlet gitt styret en profil som samsvarer godt med de muligheter og utfordringer selskapet møter.

SPØRSMÅL NR. 1421**Innlevert 4. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 15. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en kronologisk oversikt over hvilken informasjon politisk ledelse har hatt underveis om det feilslåtte prosjektet IKT-prosjektet Grindgut?»

Svar:

Prosjektet ble omtalt i Samferdselsdepartementets budsjett for 2013 under den forrige regjeringen, hvor representanten Pollestad var statssekretær. Jeg har naturlig nok ikke kjennskap til hvilken informasjon daværende politisk ledelse fikk om prosjektet, men hele forberedelse av prosjektet har dermed skjedd i en tidsperiode hvor representanten Pollestad selv var statssekretær i Samferdselsdepartementet. Jeg minner om at forrige regjering slo fast at prosjektets kostnader skulle belastes bompengeselskapene, jf. Prop. 1 S (2012–2013).

Det synes å være glemt i den nylige mediedebatten, hvor representanten Pollestad har vært aktiv.

Kontrakt med IBM ble inngått i desember 2013. Prosjektet Grindgut skulle anskaffe og sette i drift nytt sentralsystem for bompengeneinnkrevingen. Vegdirektoratet skulle være eier av det nye systemet og var ansvarlig for prosjektet.

Samferdselsdepartementet har blitt holdt orientert om Vegdirektoratets prosjekt gjennom de faste etatsstyringsmøtene med etaten f.o.m. 29. oktober 2013, jevnlig statusmøter fra september 2014 samt skriftlige rapporter. I forbindelse med Samferdselsdepartementets oppfølging av Vegdirektoratets arbeid med prosjektet, anskaffet departementet ekstern rådgivning.

Samferdselsdepartementet har blitt holdt orientert om prosjektet som skissert over, men som prosjekteier var det Vegdirektoratets egen avgjørelse å terminere prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1422**Innlevert 5. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 16. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helse- og omsorgsministeren gi svar på kor lang gjennomsnitts liggetid på barsel dei ulike helseføretaka legg til grunn når dei skal planlegge og dimensjonere behovet for barselrom i framtidige sjukehusbygg og fødeavdelingar, og om regjeringa har ein plan for korleis kommunane skal få bygd opp barseltilbodet til nybakte mødrer, slik at dei nye nasjonale retningslinjene faktisk kan bli fylgd opp?»

GRUNNGJEVING:

Barselomsorga har vore i endring i dei siste åra, med gradvis forkorting av liggetid på sjukehus og tidlegare utskriving til heim og oppfølging i kommunehelsetenesta. Underteikna er gjort kjent med at Haukeland sjukehus planlegg for at 60 prosent av dei fødande i framtida skal reise heim 6 timar etter fødsel, og ber om ei stadfesting av om dette kan vere riktig informasjon, og om dette er "malen" i andre helseføretak. Dei nye nasjonale retningslinjene for barselomsorga

krev ei sterk oppgradering av kommunehelsetenesta sitt barseltilbod, i og med at mange nybakte mødrer i dag ikkje opplever å bli godt nok ivaretatt i barseltida. Ammeandelen er og blir redusert, noko som er svært bekymringsfullt. Om gjennomsnitts liggetid på sjukehus skal bli ennå kortare enn i dag, krev det ekstra omstilling og forbetring av tilbodet i kommunane. Det er derfor viktig at kommunane i god tid får vite kva spesialisthelsetenesta planlegg når det gjeld utviklinga av barseltilbodet i nær framtid.

Svar:

Barselomsorgen har endret seg mye de senere årene med kortere opphold på sykehus. Dette har i all hovedsak vært en ønsket utvikling. En mer desentralisert barselomsorg er under utvikling med en mer tilpasset oppfølging i hjemmet og på hjemstedet. Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinje for barselomsorgen, "Nytt liv og trygg barseltid for familien", anbefaler en individuelt tilpasset barselomsorg. Lengden

på sykehusoppholdet bør imøtekomme individuelle behov, og det bør sikres at kvinnen har tilstrekkelig støtte i hjemmet, og at det er tilgjengelig tilstrekkelig fagkompetanse i kvinnens nærmiljø.

Når det gjelder dimensjoneringen av føde- og barseltilbudet i sykehusbygg som er under planlegging, har de regionale helseforetakene informert om at det planlegges med gjennomsnittlige liggetider på barsel på mellom to og tre døgn. Når det gjelder Helse Bergen spesielt, legges det i det nye barne- og ungdomssykehuset opp til en differensiert barselomsorg, der man har beregnet at 40 % av de fødende vil få tilbud om tidlig hjemreise med individuell oppfølging hjemme i samarbeid med kommunehelsetjenesten. Hvilken modell for oppfølging som vil bli valgt, er ikke avklart enda.

Helse Vest har informert meg om at den regionale planen for svangerskaps- fødsels- og barselomsorgen skal revideres. Som en del av dette arbeidet skal samhandling mellom helseforetakene og kommunene gjennomgås og beskrives. Det skal også gjennomføres en kartlegging av pasienterfaringer med barselomsorgen. Helse Vest vil gjennom dette bidra til en ensartet praksis i regionen for å sikre at kravene i nasjonale retningslinjer er likt forstått, og at erfaringene fra Helse Bergen med ulike modeller for individuelt tilpasset barselomsorg blir gjort kjent ved de øvrige helseforetakene.

Representanten Toppe er som meg opptatt av at kommunene skal ha et godt barselstilbud. Derfor har

Regjeringen gjennom flere år satset på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I årene 2014-2016 ble det bevilget 667 mill. kroner som økning i de frie inntektene til kommunene for å styrke denne tjenesten og gi et bedre tilbud til barn, unge og familier. I tillegg ble det i 2016 bevilget 100 mill. kroner til en øremerket tilskuddsordning til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Regjeringens arbeid bidrar til endringer i riktig retning. Det viser nye tall for kommunehelsetjenesten som SSB publiserte i sommer. Det er en positiv utvikling i antall årsverk i denne delen av tjenesten. Fra 2014 til 2015 viser tall fra SSB en samlet netto økning av alle årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten på 2,7 prosent.

Det anbefales at alle familier til nyfødte får hjemmebesøk i løpet av de to første ukene etter hjemkomst fra sykehus. Aktivitetstall viser nå at flere nyfødte barn/nybakte foreldre nå mottar hjemmebesøk fra helsestasjonen. SSB publiserte tall i sommer som viser at siden 2011 har andelen som har fått hjemmebesøk, økte jevnt fra 78 til 83 prosent. Regjeringen vil følge den videre utviklingen i tjenesten nøye. I tillegg forventer jeg at helseforetakene har en dialog med kommunene, slik at de forsikrer seg om at tilbudet i kommunen er godt nok for nyfødte og nybakte mødre som utskrives til hjemmet.

SPØRSMÅL NR. 1423

Innlevert 5. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 16. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren sørge for at det blir gjort ei vurdering av om "Norsk helsesystem", "Kraftforeningen" og "Krefttelefonen" driv marknadsføring og helsetenester i tråd med norsk lovgiving?»

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i Bergens Tidende den 28. juli. "Kraftforeningen" tilbyr gjennom selskapet Norsk helsesystem blant anna behandlingsreiser for kreft, KOLS, kroniske smerter, MS og ME. Behandlinga består av blant anna detox, magnetterapi og gjenoppretting av PH- verdier, mineralar og kosttilskot, styrkedrikkar og spesialtilpassa juice. Kraftforeningen og Norsk

helsesystem samarbeider også med Krefttelefonen.no, som også tilbyr behandlingsreiser til Cancun i Mexico. Der skal pasientane få behandling ved Hope4Cancer-Cancun. Behandlingane her blir presentert som nye og revolusjonerande, smertefrie, blant anna ved bruk av virusterapi og sono- fotodynamisk terapi. Ifølgje nettsidene skal behandlingane gi betre mulegheit for overlevelse og i tillegg koste mindre enn tradisjonell kreftbehandling. I reklamen blir det også påstått at "det finnes ikke noe som heter uhelbredelig kreftsykdom", og "forskning på kreft er feil bruk av midler".

Den såkalla kvakksalverlova blei i 2004 erstatta av lov om alternativ behandling av sjukdom. Kreftsjukdom er ein alvorleg sjukdom, der behandling er og bør vere regulert for å sikre forbrukarane(pasientane) sine rettar. Å tilby alternativ, "smertefri" kreftbehandling

og markedsføring av dette slik det kjem fram i denne saka, er etter spørsmålsstilar sitt syn sterkt villedande og spekulativt retta mot pasientar med alvorleg kreftdiagnose.

Svar:

Den såkalte kvakksalverloven ble i 2004 erstattet av lov om alternativ behandling av sykdom. Kreftsykdom er en alvorlig sykdom, der behandling er og bør være regulert for å sikre pasientenes rettigheter. Å tilby alternativ, "smertefri" kreftbehandling og markedsføre dette slik det kommer fram i denne saken, er etter spørsmålsstiller sitt syn sterkt villedende og spekulativt rettet mot pasienter med alvorlig kreftdiagnose.

Jeg oppfatter det slik at Krefttelefonen i samarbeid med blant andre Norsk Helsestøttesystem AS og Kraftforeningen, tilbyr behandlingsreiser til utlandet. Det fremstår som noe uklart hva slags behandlingstilbud man der kan motta, men mye tyder på at det i hovedsak dreier seg om det vi i Norge definerer som alternativ behandling. Samtidig kan det også synes som om det er visse innslag av tradisjonell skolemedisinsk undersøkelse og behandling.

Slik jeg oppfatter det dreier det seg om markedsføring av et tilbud som innebærer at pasienter kan få en vurdering av sin helsetilstand og deretter tilbud om behandling. Det er uklart om vurderingen eller behandlingen utføres av helsepersonell, men jeg legger til grunn at så vel vurdering som behandling skjer i utlandet. Jeg registrerer for så vidt at Kraftforeningen som omtales i spørsmålet, tilsynelatende nå har avvirket sin virksomhet.

I Norge har vi strenge regler for markedsføring av helse- og omsorgstjenester. Av helsepersonelloven § 13 følger at markedsføring skal være forsvarlig, nøktern og saklig. Bestemmelsen omfatter markedsføring

og annonsering av enhver art og i ethvert medium. Plikten pålegger både helsepersonell og virksomhet. Statens helsetilsyn fører tilsyn med at bestemmelsen overholdes, og kan reagere med administrative reaksjoner overfor helsepersonell som markedsfører sin virksomhet i strid med loven.

Når det gjelder markedsføring av alternativ behandling, er dette regulert i lov om alternativ behandling § 8 og i egen forskrift. Også her stilles det strenge krav og det kan i markedsføringen kun gis en nøktern og saklig beskrivelse av virksomhetens art. Det kan ikke benyttes påstander om at en behandlingsform har virkning mot konkrete sykdommer eller lidelser, eller på andre måter utforme markedsføringen slik at det gis inntrykk av dette. Det kan videre ikke markedsføres behandlingsformer eller behandling av sykdommer eller lidelser som vedkommende etter loven ikke har lov til å utøve eller behandle. Reguleringen gjelder annonsering og markedsføring av enhver art og i ethvert medium. Forbrukerombudet og Markedsrådet skal ut fra hensynet til forbrukerne føre tilsyn.

Jeg er kjent med at Statens helsetilsyn sammen med Forbrukerombudet i 2012 gjennomførte en felles kontrollaksjon av markedsføring av alternativ behandling. Erfaringen viste at flere tilbydere drev ulovlig markedsføring, eksempelvis gjennom påstander om å kunne helbrede alvorlige sykdommer som kreft, og undergraving av anerkjente medisinfaglige behandlingsopplegg.

Jeg kan som helse- og omsorgsminister ikke gripe inn i denne type enkeltsaker, og heller ikke pålegge Statens helsetilsyn eller Forbrukerombudet å gjennomføre tilsyn basert på medieoppslag. Jeg legger imidlertid til grunn at tilsynsmyndighetene har merket seg medieoppslagene som har vært, og at de på selvstendig grunnlag vurderer om det er behov for tilsyn med markedsføringen i denne konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 1424

Innlevert 5. august 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 12. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Finnes det statistikk over ventetiden ved de ulike politidistriktene når det gjelder familieegjenforening, og hva vil justisministeren gjøre for at denne ventetiden blir kortere?»

BEGRUNNELSE:

Sivilombudsmannen har kritisert UDIs organisering av saksbehandling, manglende informasjon og ikke minst manglende ressurser i saker om familieegjenforening. Det er flere flaksehalser. Å bli intervjuet av politiet er en av dem. Det er nå flere som venter 11 mnd. på inter-

vju i Oslo Politidistrikt. Dette er i tillegg til ventetida i UDI, som allerede er lang for mange.

Svar:

Fra Politidirektoratet (POD) har jeg fått opplyst at det føres statistikk over generell behandlingstid, der politiet skal avgjøre en søknad i utlendingssaker. Det føres også statistikk for tiden det tar fra politiet mottar en søknad til den sendes til en annen etat. Det er ifølge POD i dag ikke mulig å produsere tilstrekkelig presis statistikk over ventetid i politiet hva gjelder søknader om familiegjenforening hvor politiet er bedt av Utlendingsdirektoratet (UDI) om å intervjuer aktuelle personer som ledd i saksbehandlingen. Hovedgrunnen til dette er at den elektroniske saksoverføringen mellom UDI og politiet kan gjøres uten at det anmerkes særskilt at dette gjelder en familiegjenforeningssak. Således kan det ikke knyttes god statistikk til politiets behandling av nettopp disse sakene.

Politidirektoratet har underrettet Justis- og beredskapsdepartementet om at blant annet Oslo Politidistrikt har iverksatt flere tiltak for å redusere ventetiden i antatt kurante familiegjenforeningssaker. Politiet har jevnlig dialog med UDI om tiltak for å redusere ventetiden. De to direktoratene har sammen med Utlendingsnemnda og Utenriksdepartementet etablert et felles prosjekt, der målet er å analysere saksforløpet i familiegjenforeningssaker, og avdekke rutiner og forhold som forsinker den samlede saksbehandlingen.

Jeg nevner avslutningsvis at Politidirektoratet viser til at familiegjenforeningssakene byr på flere utfordringer for politiet som kan forsinke saksbehandlingen. Her pekes det på at stadig flere saker gjør det nødvendig med avklaringer av riktig identitet på involverte personer. Dessuten opplever politiet ikke sjelden at intervjuerpersoner avlyser eller ikke overholder avtaler om intervju. Behovet for tolk forsinker også mange saker.

UDI, Utenriksdepartementet og politiet ser sammen på saksgangen i familiegjenforeningssaker med formål om å identifisere forbedringspunkter.

Tillegg til svar på skriftlig spørsmål nr. 1424 fra stortingsrepresentant Marianne Aasen mottatt 9. september 2016.

Jeg viser til mitt svar datert 12. august d.å. på skriftlig spørsmål nr. 1424 fra stortingsrepresentant Marianne Aasen.

Etter at jeg sendte svaret, er jeg i forbindelse med en annen sak, nettopp blitt gjort kjent med at Oslo politidistrikt for sitt vedkommende i 2013 igangsatte en nærmere kartlegging av restanser og ventetid i saksporfølgen som omhandler familie-innvandring. Den aktuelle ventetiden gjelder fra politiet mottar saken fra UDI. Politiet opplyser at ventetiden var på 6 måneder i juni 2015, mens den i dag er på 11 måneder. Utviklingen synes å peke mot ytterligere forlenget ventetid. Årsakene ligger i stort arbeidspress i politidistriktets utlendingsavsnitt, herunder ikke minst på grunn av det store antallet migranter som kom høsten 2015.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 5. august 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 12. august 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at det kan gjøres endringer i rutine i samarbeidet mellom UDI, politi og ambassader som vil føre til raskere saksbehandling?»

BEGRUNNELSE:

Det er fortsatt lang ventetid hos UDI, noe Sivilombudsmannen har kritisert. De er kritiske til organisering av saksbehandlingen, manglende info under saksbehandlingen og ikke minst manglende ressurser i saker om familiegjenforening. En av årsakene til dette er måten saksbehandlingen er organisert på. Saker ankommer UDI, sendes så til politi, eventuelt ambassade først et-

ter at de har ligget på vent i UDI i flere måneder. Så kommer ventetida hos politi/ambassade i tillegg.

Dette kan gjøres bedre ved at UDI tar en første sortering hvor de sjekker dokumentasjon, og ber om ettersending av manglende dokumentasjon hvis noe mangler, og deretter siler ut de sakene som må til politi/ambassade, for så å sende dette riktig sted med en gang.

Svar:

Jeg ønsker en kortere saksbehandlingstid i familieinnvandringssaker. Utlendingsdirektoratets (UDI) saksbehandlingskapasitet på området ble styrket fra høsten

2015. Så langt i år har det vært en positiv utvikling i behandlingen av familieinnvandringsaker, og med dagens kapasitet så forventer jeg at saksbehandlingstiden vil være redusert ved utgangen av 2016.

Søknader om familieinnvandring kan registreres på nett og fremmes ved at søkeren møter personlig på norsk utenriksstasjon eller ved norsk politidistrikt. Søkeren blir ved registrering av søknad på nett gjort kjent med sjekklisten over hvilken dokumentasjon som skal legges ved søknaden. Søkeren tar med denne dokumentasjonen til utenriksstasjonen/politiet som kontrollerer at søknaden er fullstendig og gir søkeren en mulighet til å fremlegge eller forklare eventuelt manglende dokumentasjon. Politiet og ambassaden i Manila har myndighet til å innvilge visse søknader. De aller fleste førstegangsvedtakene om familiegjeningforening fattes imidlertid av UDI.

UDI gjennomgår innkomne søknader innen tre måneder for å avklare hvilke søknader som trenger ytterligere opplysninger. Denne ordningen er gjeninnført etter at saken ble tatt opp av Sivilombudsmannen tidligere i år, og på bakgrunn av at antallet ubehandlede søknader har økt og det derfor tok for lang å avklare hvilke søknader som trengte ytterligere opplysninger.

I silingen blir det vurdert og besluttet hvilke søknader som kan avgjøres ut fra de opplysningene som ligger i saken og hvilke søknader som sendes til politiet eller utenriksstasjonene for innhenting av ytterligere opplysninger. Ytterligere opplysninger vil normalt bety intervju eller DNA-test eller eventuelt verifisering av dokumenter eller opplysninger. Manglende dokumentasjon er normalt ikke en grunn til at en søknad blir sendt til politiet eller utenriksstasjonene, dette blir

normalt håndtert av UDI ved at søkeren blir bedt om å fremlegge denne eller ved at søknaden blir avslått.

Om lag 1/3 av søknadene sendes til politiet eller utenriksstasjonene for innhenting av ytterligere opplysninger. Grunnene til dette er flere. Noen søkere kommer fra land der dokumentasjon på identitet og familierelasjoner ikke har slik troverdighet at den alene kan legges til grunn. Noen søknader sendes til intervju på grunn av fare for tvangsekteskap og pliktig intervjuordning eller for avklaring av spørsmål om proformaekteskap eller foreldreansvar for barn og barns beste. Forskjellig behov for utredning av søknader medfører at søknader fra forskjellige land kan få forskjellig saksbehandlingstid.

Når det gjelder ev. ytterligere forbedringstiltak er det opp til UDI å finne de beste tiltakene og organisering innenfor de rammene som er tildelt av Stortinget og gitt av departementet. Det er viktig at effektivitet i saksbehandlingen ikke går utover nødvendig kontroll og kvalitet. Jeg har tillit til at UDI klarer å balansere de ulike hensynene på en måte som sikrer at søkerens rettigheter under saksbehandlingen blir ivarettatt.

Politiet og utenriksstasjoner har utlendingsforvaltning som en av flere andre viktige oppgaver. Som en følge av dette har forskjellige politidistrikt og utenriksstasjoner varierende kapasitet, og dermed også behandlingstid i disse sakene. Jeg vet at UDI, Utenriksdepartementet og politiet sammen ser på saksgangen i familiegjeningforeningssaker med formål om å identifisere forbedringspunkter.

Jeg vil følge den videre utviklingen i saksbehandlingstidene i familieinnvandringsaker.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 8. august 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 17. august 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Bialowiezaskogen på grensen mellom Polen og Hviderussland er det eneste området i Europa der kontinentets opprinnelige lavlandsurskog fortsatt er intakt. Skogen utgjør et unikt og uerstattelig økosystem og er rik på arter som har dødd ut alle andre steder. Polske myndigheter har nå tillatt storskala hogst i området til tross for sterke reaksjoner fra blant annet biologer, miljøbevegelse og EU-kommisjonen.

Vil statsråden ta kontakt med polske myndigheter og oppfordre Polen til å stanse hogsten?»

Svar:

Bialowiezaskogen på grensen mellom Polen og Hviderussland ble innskrevet på UNESCOs liste over verdens natur- og kulturarv i 1979, senest utvidet i 2014.

Utfordringene knyttet til hogst i verdensarvområdet og påvirkning på verdensarv-verdiene har vært behandlet av verdensarvkomiteen over flere år i forbindelse med rapportering på status for tilstanden for verdensarvområdet. Jeg er kjent med at saken senest ble behandlet under komiteens møte i Istanbul 10. juli til 17. juli i år. Det ble fattet vedtak med oppfordring til

Polen om ikke å gjennomføre utvinning av skog i strid med verdensarvverdiene. Videre ble Polen oppfordret til å levere en oppdatert statusrapport mht. forvaltningen av verdensarvområdet innen 1. februar 2017. Vedtaket innebærer også at komiteen, ved behandling av rapporten i neste års møte, vil vurdere mulig oppføring av området på listen for verdensarv i fare dersom det kan konstateres potensiell fare for de framstående universelle verdiene som begrunnet innskriving på ver-

densarvlisten. IUCN (Verdens naturvernunion), som er komiteens rådgiver i naturspørsmål, har gjennom dette vært koplet inn.

Norges rolle i andre lands forvaltning av sine verdensarvsteder utøves gjennom deltakelse i møter og prosesser under Verdensarvkonvensjonen. I disse diskuteres prinsippene for forvaltning av verdensarvverdiene. Norge er en aktiv deltaker i Verdensarvkonvensjonen.

SPØRSMÅL NR. 1427

Innlevert 8. august 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 15. august 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Korleis ser statsråden på utviklinga innanfor bingo-spel dei siste åra med tilhøyrande konsekvensar for frivilligheita, og vil regjeringa i den varsla spelmeldinga legge større vekt på at ulike aktørar i spelmarknaden i framtida får operere under like rammevilkår?»

GRUNNGJEVING:

Bingo er ei viktig inntektskjelde for frivillige lag og foreiningar i Noreg. 3387 lag og foreiningar mottok midlar frå Bingo i 2015. Alle lag og organisasjonar som har ein bingolisens kan delta i bingospel, og det er kun tillatt med éin lisens per lag eller organisasjon.

Andre store aktørar innanfor norsk spel, som Norsk Tipping og Rikstoto, har fått høve til å fornye seg, medan dette ikkje har vore tilfelle for bingo. Sidan 2011 har det vore ein stor nedgang i omsetnaden for bingohallane. Om dette skuldast at folk spelte mindre totalt, kunne ein gjerne sett på dette som positivt, men det er grunn til å tru at mykje av nedgangen skuldast auka konkurranse, mellom anna frå utanlandske aktørar og Norsk Tipping si plassering av automatar i bingohallane.

Sidan førre stortingsmelding om spelpolitikken, har landskapet endra seg. Pengespel har flytta seg inn på nye, digitale plattformer, noko Norsk Tipping, men ikkje bingo, har fått ta del i. Sidan 2009 har omsetnaden for bingo gått ned med 34,5 prosent. Det medfører tapte inntekter for frivilligheita på nærare 600 millionar kroner. For lokale lag og foreiningar er inntektene frå bingo ofte ei av få inntektsstraumar som er frie midlar, og ikkje avgrensa til spesifikke prosjekt eller føremål.

Denne inntektsstraumen har difor viktig for å finansiere den daglege drifta for mange organisasjonar.

Svar:

Føremålet med gjeldande regulering av bingo er å sikre at slik verksemd skjer innanfor samfunnsgagnleg forsvarlege rammer. I tillegg skal bingo vere ein sosial møteplass og ei inntektskjelde til drift av lokale lag og foreiningar.

Hausten 2010 vart det vedteke fleire endringar i forskrift 30. november 2004 nr. 1528 om bingo. Endringane skulle sikre at bingo finn stad innanfor samfunnsgagnleg forsvarlege rammer og ikkje fører til nye speleproblem. Det vart òg fastsett spelereglar for Belago, som er ein spesialtilpassa spelterminal som er utvikla for Norsk Tipping til bruk i bingohallar. Meininga med dette speltilbodet var å erstatte dei tidlegare bingoautomatane, og det nye tilbodet skulle sikre at spel i bingohallar skjer på ein måte som er sosialt ansvarleg.

Den norske pengespelmarknaden har ein struktur der det er Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som skal tilby dei største pengespela. Både EFTA-domstolen og norske domstolar har konkludert med at ein slik modell er i samsvar med EØS-avtalen. Noreg kan samstundes ha ein avgrensa privat lotterimarknad ved sidan av eignerettsmodellen. Ein føresetnad for dette er at det er dei statlige kontrollerte aktørane som tilbyr dei pengespela som har størst omsetjing og størst fare for å utvikle speleproblem. Dette skal sikre tilstrekkeleg offentleg kontroll. Reguleringa av bingomarknaden speglar desse føresetnadane.

I budsjettinnstillinga Innst. 14S (2015 – 2016) bad fleirtalet i Familie- og kulturkomiteen (medlemane frå

Høgre og Frp) regjeringa om å sjå nærare på rammevil-kåra for bingo og at dette temaet bør handsamast grun-dig, seinast i den varsla stortingsmeldinga om penge-

spel. Eg vil difor kome tilbake til dette i meldinga, som regjeringa etter planen skal fremje for Stortinget innan utgangen av 2016.

SPØRSMÅL NR. 1428

Innlevert 8. august 2016 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 16. august 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mange mennesker har anslagsvis i dag proble-mer med å betjene sine huslån, og hvor mange flere mennesker vil anslagsvis få problemer med å betjene sine huslån om styringsrenten øker med hhv. et halvt, ett, to, tre, fire og fem prosentpoeng?»

Svar:

Et lån er regnet for å være i mislighold hvis det ikke er betjent innen 30 dager etter et forfall. Andelen mislig-holdte lån i personkundemarkedet lå samlet sett på om lag 0,7 prosent i 2015, se tabell 5 i vedlegg 1 til Norges Banks rapport Finansiell stabilitet 2015 og figur 2.15 i Finanstilsynets rapport Finansielt utsyn 2016. Mislig-holdet ligger på et relativt lavt nivå historisk sett.

Det er begrenset med statistikkgrunnlag for å bely-se hvor mange lånekunder som kan havne i mislighold eller på annen måte få problemer med å betjene sine boliglån ved renteøkninger. Undersøkelser og analy-

ser fra Norges Bank og Finanstilsynet kan imidlertid gi indikasjoner på hvor mange som er sårbare. Blant annet har Norges Bank i sin rapport Finansiell stabilitet 2014 definert særlig risikoutsatte husholdninger som husholdninger som har høy gjeld, lav betalingsevne og dårlig pantesikkerhet, se kapittel 4 i rapporten. Norges Banks analyse viste at i 2012 var det nær 30 000 sli-ke særlig risikoutsatte husholdninger. Ved en økning i rentenivået på 3 prosentenheter, ville antallet økt med om lag 13 500, gitt daværende gjelds- og rentenivå.

Etter forskrift om krav til nye utlån med pant i bo-lig, som trådte i kraft 1. juli i fjor, skal bankene beregne kundens evne til å betjene boliglånet ut fra inntekt og alle relevante utgifter, og ta høyde for en renteøkning på 5 prosentenheter. Finanstilsynets boliglånsundersø-kelse fra høsten 2015 viste at 98 prosent av innvilgede boliglån ble gitt til låntakere som ville tåle renteøkning-en på 5 prosentenheter og fremdeles ha likviditets-overskudd, se temakapittel I i Finanstilsynets rapport Finansielle utviklingstrekk 2015.

SPØRSMÅL NR. 1429

Innlevert 9. august 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 16. august 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Med de kommunesammenslåingene som er vedtatt pr 1. juli:

Hvor mange nye kommuner omfattes av den ved-tatte nye tilskuddsordningen for mellomstore kommun-er (over 9.000 innbyggere) med regionsenterfunk-sjon, og hvor mye kan påregnes i ekstra inntekter pr innbygger pr år for disse nye kommunene?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i juni et nytt inntektssystem for kom-munene. Her er det vedtatt innført en ny tilskuddsord-ning for nye sammenslåtte mellomstore kommuner (over 9 000 innbyggere) som ved å slå seg sammen utgjør et sterkere tyngdepunkt i sin region. Ordningen skal ha et årlig omfang fra 2018 på 200 mill. kr.

Når en foreløpig status gjøres opp for kommunereformen 1. juli 2016, er det mulig å lage en oversikt over hvilke nye kommuner som kommer inn under kriteriene for den nye ordningen. Det bes om at departementet gir en slik oversikt i svaret, og et tentativt anslag for hvor mye ekstra inntekter pr år disse kommunene kan påvente pr. innbygger når ordningen får helårsvirkning med 200 mill. kr samlet, gitt at ordningen forbeholdes mellomstore kommuner som ikke f.eks. omfattes av storbytilskudd.

Det må selvsagt tas forbehold om at detaljene i utformingen av ordningen ikke er vedtatt, og at det kan bli flere kommunesammenslåinger i tiden fremover som påvirker regnestykket.

Svar:

Regjeringen foreslo i kommuneproposisjonen for 2017 å opprette en ny tilskuddsordning for mellomstore kommuner som slår seg sammen og dermed utgjør et

sterkere tyngdepunkt i sin region. Den nye tilskuddsordningen er et resultat av avtalen mellom Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet om nytt inntekstsystem for kommunene. Ordningen vil omfatte kommuner som har mer enn 9 000 innbyggere etter sammenslåing. Det er satt av 200 mill. kroner til ordningen fra 2018 og tilskuddet innføres med halvårsvirkning på 100 mill. kroner fra 2017.

Departementet vil foreslå nærmere kriterier for tildeling av det nye tilskuddet i statsbudsjettet for 2017. Siden detaljene rundt utformingen av ordningen ikke er klare enda, er det ikke mulig å si noe sikkert om hvilke nye kommuner som vil motta tilskuddet. Videre pågår det fremdeles mange lokale prosesser ute i kommunene som kan føre til flere kommunesammenslåinger i reformperioden, noe som kan få betydning for antallet kommuner som vil motta det nye tilskuddet. Den konkrete beregningen av tilskudd per kommune kan derfor først foretas når kriteriene for ordningen og fremtidig kommunestruktur er avklart.

SPØRSMÅL NR. 1430

Innlevert 9. august 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 16. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at straffedømte fremmedkrigere ikke får mulighet til å radikalisere medfanger, og rekruttere terrorister under soning?»

BEGRUNNELSE:

To menn fra Østfold er i Oslo tingrett nylig dømt til 6 og 7,5 års fengsel for å ha deltatt i terrororganisasjonen IS i Syria og for å ha planlagt terror. I flere medier i mai uttalte PST-sjef Benedicte Bjørnland at PST frykter at hjemvendte fremmedkrigere kan radikalisere medfanger og rekruttere terrorister under soning.

Svar:

Jeg er veldig opptatt av at Kriminalomsorgen har de nødvendige virkemidlene til å hindre at straffedømte fremmedkrigere får mulighet til å radikalisere medfanger. Det mener jeg etaten har i dag.

Kriminalomsorgen har flere virkemidler for å hindre at dømte fremmedkrigere får muligheten til å påvirke andre innsatte. Sikkerheten har høyeste prioritet

i fengslene og de tilsatte har god kompetanse og oversikt over fangemiljøene.

Risikoen for at dømte fremmedkrigere skal radikalisere medfanger blir nøye vurdert ved valg av soningssted. Kriminalomsorgen har vide fullmakter til å flytte innsatte til andre fengsler dersom det viser seg å være nødvendig. Kriminalomsorgen kan også isolere enkeltinnsatte dersom de utgjør en trussel for å radikalisere medfanger.

Gjennom regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme har kriminalomsorgen etablert en mentorordning for domfelte som er i faresonen for radikalisering. Handlingsplanen har også sørget for styrket opplæring og kunnskap om radikalisering og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen. Dette gjelder både i grunnutdanningen av nye fengselsbetjenter samt opplæring av nøkkelpersonell. Det er bevilget midler over statsbudsjettet for å sikre at kriminalomsorgen har ressurser til å gjennomføre tiltakene.

Det er allerede etablert gode rutiner med utveksling av informasjon mellom kriminalomsorgen og politiet gjennom infoflytssystemet. Dermed får både kriminal-

omsorgen og politiet gjensidig tilgang til informasjon for å kunne håndtere risikopersoner.

Jeg vil imidlertid følge utviklingen på området nøye fremover og fortløpende vurdere nye hensiktsmessige tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1431

Innlevert 9. august 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 16. august 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Skatteetaten har fremmet forslag til ny kontorstruktur til Finansdepartementet. Etaten foreslår å flytte skattekontoret på Røros til Tynset, noe som betyr at Røros mister seks viktige kompetansearbeidsplasser. Finansministeren har tidligere i brev til ordføreren i Røros framhevet at Røros er et sted det bør satses på, og som er godt egnet for skatteoppkreverfunksjonen.

Vil statsråden følge opp sine tidligere signaler gjennom å sørge for at Skatteetatens kontor på Røros opprettholdes?»

BEGRUNNELSE:

Skatteetaten foreslår en omfattende sentralisering gjennom å halvere antallet kontorer fra dagens 107 til 53. I forslaget inngår en nedlegging av kontoret på Røros og etablering av ett kontor for Fjellregionen på Tynset. Seks statlige arbeidsplasser går tapt på Røros.

I brevutveksling med ordføreren i Røros kommune fra 2015 sier finansministeren at regjeringen er opptatt av å opprettholde en god regional fordeling av arbeidsplasser. Hun vurderer Røros som et sted det bør satses på og som er godt egnet for å lokalisering av skatteoppkreverfunksjonen.

Finansministerens forslag om statliggjøring av skatteoppkrevingen ble stoppet av Stortinget. Det mener jeg var en helt riktig beslutning som hindret at viktig kompetanse i kommunene gikk tapt og som ville ha ført til en omfattende sentralisering.

Det er imidlertid svært overraskende at Skatteetaten rett etter Stortingets vedtak fremmer forslag om en omfattende strukturendring gjennom halvering av antallet lokale kontorer i etaten. Det er dette sentreringsforslaget som nå setter Skatteetatens kontor på Røros i faresonen for nedlegging.

Svar:

I Prop. 1 S (2015-2016) for Finansdepartementet og Prop. 1 LS (2015-2016) la Regjeringen fram et forslag

om å overføre skatteoppkrevingen til Skatteetaten. I de vurderingene som da ble gjort var Røros ett av stedene der det var grunnlag for å ha et skattekontor, da med 14 ansatte, forutsatt en sammenslåing med de kommunale skatteoppkreverne. Forslaget ville både på Røros og flere andre steder sikret større og mer robuste skattekontorer. Stortinget sluttet seg som kjent ikke til Regjeringens forslag.

Skattedirektoratet fikk allerede sommeren 2014, som en del av arbeidet med å forbedre skatte- og avgiftsforvaltningen, i oppdrag å gjennomgå etatens kontorstruktur, jf. omtale i Prop. 1 S (2014-2015) for Finansdepartementet. Når spørsmålet om overføring av skatteoppkrevingen var avklart, var det naturlig og helt i tråd med finanskomiteens merknader, jf. Innst. 355 L (2014 – 2015), at arbeidet med Skatteetatens kontorstruktur ble tatt opp igjen.

Skatteetaten har i dette arbeidet naturlig nok vært nødt til å legge etatens gjeldende organisering til grunn for arbeidet med ny kontorstruktur. Hvor det finnes gode skatteoppkrevermiljøer er med andre ord ikke lenger en del av vurderingen. Etatens vurdering er at det ikke er behov for mer enn ett skattekontor i Fjellregionen, med sine 23 000 innbyggere.

Vesentlig økt bruk av elektroniske løsninger og opprettelsen av telefontjenesten Skatteopplysningen og har medført en betydelig endring i Skatteetatens samhandling med skattyterne de senere år. Dette har redusert behovet for personlig oppmøte ved skattekontorene, hvor antallet henvendelser nesten er halvert bare de siste fire årene. Disse utviklingstrekkene, sammen med endringene i Skatteetatens oppgaveportefølje og behovet for effektivisering i offentlig sektor, tilsier at kontorstrukturen i Skatteetaten må gjennomgås. Færre og større kontorenheter gir mer effektiv ressursbruk, bedre muligheter for spesialisering, sterkere fagmiljø, mer ensartet behandling av saker og forutsigbarhet i tjenestetilbudet. Den eneste tjenesten Skatteetaten utfører som krever personlig oppmøte er id-kontroll ved tildeling av d-nummer. I Skatteetatens forslag vil denne tjenesten tilbys på akkurat like mange lokasjoner (42) som i dag.

Skattedirektoratets rapport med forslag til ny kontorstruktur er nå til behandling i Finansdepartementet. Det er derfor for tidlig for meg å si noe konkret om hvordan Skatteetatens kontorstruktur vil se ut. Jeg kan imidlertid forsikre stortingsrepresentanten Greni om at jeg vil sette meg godt inn i forslaget og eventuelt gjøre de tilpasninger jeg mener er nødvendig for at vi skal ha en best mulig skatte- og avgiftsforvaltning i fremtiden. Regjeringen vil også vurdere den regionale fordelingen av arbeidsplassene.

For at Skatteetaten skal kunne ivareta sine oppgaver på en god måte, herunder ivareta næringslivets

behov og møte utfordringer knyttet til blant annet svart økonomi, arbeidslivskriminalitet og en stadig mer globalisert økonomi, må etaten ha tilstrekkelig store fagmiljøer og kunne rekruttere personer med høy kompetanse. Dette har betydning for hvilke steder etaten bør være lokalisert. Jeg har merket meg at Skattedirektoratet i sin rapport påpeker at større kontor også vil gi etaten langt større frihet til å omfordele oppgaver internt i etaten, og bedre muligheter til å flytte flere oppgaver ut av Oslo.

SPØRSMÅL NR. 1432

Innlevert 9. august 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 18. august 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«I henhold til artikkel 19 skal Norge og Den europeiske union (EU) gjensidig gi hverandre tollfrie kvoter på visse mengder basislandbruksprodukter. Når EU forminskes som følge av brexit, vil det være naturlig å redusere kvotene forholdsmessig for eksempel etter brutto nasjonalprodukt (BNP). Storbritannia stod for ca. 17 % av EUs BNP i 2015.

Vil landbruksministeren ta initiativ til å endre norske forhandlingsposisjoner da et av EUs største medlemsland nå har varslet at de vil melde seg ut av EU?»

BEGRUNNELSE:

Når Storbritannia forlater EU, vil Norge miste tilgangen til det britiske markedet gjennom EØS-avtalen. De tollfrie kvotene på landbruksprodukter er for alle praktiske formål en motytelse Norge gir for markedstilgangen gjennom EØS-avtalen all den tid Norge i liten grad utnytter sine tilsvarende tollfrie kvoter i EU. Når tilgangen reduseres gjennom brexit, er det naturlig at prisen som betales, kuttes tilsvarende.

Det er også slik at Norge mest trolig vil komme til å inngå en eller annen form for handelsavtale med Storbritannia, enten direkte eller indirekte. Storbritannia vil som del av en slik avtale kunne komme til å kreve tilgang til å eksportere landbruksprodukter til Norge. Dersom kvotene EU har i Norge ikke reduseres samtidig som Storbritannia her gis innrømmelser, vil dette innebære at Norge vil måtte betale en høyere pris for den samlede markedstilgangen enn tilfellet er i dag. Det forutsettes at statsråden og regjeringen gjør hva

den kan for å hevde norske interesser og følgelig tar grep for å påse at Norges handelsvilkår ikke forverres på denne eller andre måter.

Svar:

I medhald av artikkel 19 i EØS-avtala skal Noreg og EU møtast for å gjennomgå vilkåra for handel med basis landbruksvarer med sikte på ei gradvis liberalisering. Forhandlingane skal skje innanfor rammene av partane sin respektive landbrukspolitik, og vidare reduksjonar av handelshindringar skal skje på gjensidig fordelaktig basis.

Noreg og EU har tidlegare inngått to avtaler om auka handel med landbruksvarer i medhald av artikkel 19, i 2003 og sist i 2010 med iverksetjing frå 2012. I 2015 starta nye forhandlingar etter artikkel 19. Det har til no vore tre forhandlingsmøter, det siste var 5. april. Det er ikkje avtalt dato for nytt forhandlingsmøte med EU.

Storbritannia og EU står overfor krevjande avklaringar knytt til utmeldinga, og det vil mellom anna vere ei lang rekke spørsmål òg på det handelspolitiske området.

I lys av dette og der situasjonen ikkje er avklara korkje formelt eller faktisk, samt av omsyn til artikkel 19-forhandlingane sjølve, kan eg ikkje kommentere detaljar i det norske opplegget for forhandlingane på det noverande tidspunktet.

Vår haldning i artikkel 19-forhandlingane vil framleis vere å finne konstruktive løysingar som legg til

rette for auka handel, samstundes som vi tek vare på viktige norske landbruksinteresser.

Regjeringa har dessutan sett i gang eit breitt analysearbeid for å sjå på Noregs tilhøve til Storbritannia og kva for konsekvensar den britiske utmeldinga av EU vil ha for vårt samarbeid. Før sommaren blei det nedsett ei

interdepartemental arbeidsgruppe på høgt embetsnivå under leiing av Utanriksdepartementet. Arbeidsgruppa har medlemmer frå alle departementa. Gruppa skal følge forhandlingane mellom EU og Storbritannia og gi innspel til regjeringa om korleis norske interesser best kan varetakast.

SPØRSMÅL NR. 1433

Innlevert 10. august 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 17. august 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil statsråden syte for at dei ugraderte delane av rapporten frå FFI vert offentleggjort i sin heilskap snarast, og at forskarane bak rapporten får høve til å leggje fram dei graderte delane av rapporten ovanfor UFK seinast ved høyringa til Forsvarets langtidsplan som tek til 24. august?»

GRUNNGJEVING:

Klassekampen skreiv fredag 8. juli at ein kritisk rapport frå Forsvarets forskingsinstitutt som omhandla konsekvensane av kutt i Hæren vart stansa etter at sjefen for langtidsplanlegging i Forsvarsdepartementet tok kontakt med instituttet.

Rapporten hadde ifølgje Klassekampen tittelen «Strategisk overfall med fiendtlig luftlandsetting – håndtering uten egen landkomponent». Bakgrunnen for rapporten var ifølgje Klassekampen at Landmak-tavdelingen ved FFI hadde fått i oppdrag å teste korleis ein struktur med svekka landmakt ville fungere under ein lett russisk invasjon av Finnmark.

Klassekampen viser til at forskerane ved FFI i rapporten har undersøkt eit scenario der den mekaniserte brigaden vert lagt ned. Rapporten slår ifølgje Klassekampen fast at Noreg då ikkje vil vere i stand til å møte sjølv ein lett styrke som tek seg inn i dei nordlegaste delane av landet. Sjølv om rapporten i følgje Klassekampen vart ferdigstilt for over eit halvt år sidan, er den enno ikkje publisert.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. august 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om bl.a. offentliggjøring av deler av et utkast til en rapport fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) som er omtalt i Klassekampen 8. juli 2016.

FFI har som kjent til formål å drive forskning og utvikling for forsvarssektorens behov. I dette inngår også å gi den politiske og militære ledelsen rettidige råd i faglige spørsmål innenfor instituttets arbeidsområde. Særlig gjelder dette forhold som kan påvirke forutsetninger for forsvarspolitikken, forsvarsplanleggingen og forvaltningen av sektoren. FFI har således vært en viktig bidragsyter i grunnlagsarbeidet for forsvarssjefens fagmilitære råd og den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 151 S.

Forsvarsdepartementet har med bakgrunn i spørsmålet fra stortingsrepresentant Navarsete anmodet FFI om en nærmere redegjørelse for instituttets arbeid med utkastet til rapport om «Strategisk overfall med fiendtlig luftlandsetting - håndtering uten egen landkomponent».

Redegjørelsen fra FFI av 11. august 2016 følger vedlagt.

Som det fremgår av redegjørelsen har administrerende direktør, i lys av de innspill og kommentarer til utkastet til rapport som ble mottatt på den interne kvalitetssikringsrunden ved instituttet, konkludert med at rapporten ikke kunne utgis i sin nåværende form. Det er i redegjørelsen bl.a. vist til at utkastet til rapport, som kun belyste én av over 20 problemstillinger knyttet til et nytt operativt konsept, ikke var dekkende for en helhetlig bedømmelse av konsekvenser av endringer i norske landstyrker.

Det fremgår videre at FFIs arbeid med utkastet til den aktuelle rapporten har fulgt instituttets etablerte rutiner og retningslinjer for kvalitetssikring av rapporter før eventuell publisering. I lys av at det ikke foreligger en ferdigstilt rapport, har jeg følgelig ikke grunnlag for å imøtekomme representanten Navarsetes anmodning knyttet til offentliggjøring.

Jeg vil avslutningsvis vise til at regjeringen i langtidsplanen vil styrke Hærens operative evne og tilgjengelighet gjennom å ta inn det langvarige etterslepet på vedlikehold og mangler i beredskapsbeholdninger, og

øke antall øvingsdøgn. Denne styrkingen begynner umiddelbart i denne planperioden, fra 2017. Regjeringen legger dessuten opp til å styrke Grensevakten med et jegerkompani. Det er også avsatt betydelige investeringsmidler.

Regjeringen ønsker også velkommen en debatt om innretningen av landmakten og vil derfor, som omtalt

i Prop. 151 S, iverksette en landmaktstudie for å sikre et best mulig grunnlag for beslutninger om fremtidig innretning. Forskningen ved FFI vil i denne sammenhengen kunne utgjøre viktige bidrag.

Vedlegg til svar:

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

Dato:	Vår referanse:	Deres referanse:
11 august 2016	Doknr / FFI16/1518-2	Deres ref spørsmål nr. 1433 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant L.S. Navarsete

Rolf Kjos, avdelingsdirektør, NK FD/IV
att Morten Tiller, ass. Depråd, FD
Pb. 8126 Dep.,
0032 Oslo

Nærmere redegjørelse for FFIs arbeid med utkast til rapport om "Strategisk overfall med fiendtlig luftlandsetting – håndtering uten egen landkomponent"

Vi viser til henvendelse fra Forsvarsdepartementet 10. august 2016 om en nærmere redegjørelse for (1) instituttets arbeid med utkast til rapport om "Strategisk overfall med fiendtlig luftlandsetting – håndtering uten egen landkomponent" og (2) en nærmere beskrivelse av instituttets interne kvalitetssikringsrutiner.

1. For å møte Forsvarets grunnleggende strategiske utfordringer på operativ og økonomisk side igangsatte FFI høsten 2014 arbeidet med den såkalte «Terskelstudien». Resultater fra studien ble spilt inn til arbeidet med Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR), og første del av denne helhetlige studien ble avsluttet i august 2015. Siden terskelstudien innebærer en konseptuell nyorientering av Forsvaret, handler mye av arbeidet om å finne gode, konkrete løsninger. Derfor studerer FFI hva ulike strukturvalg betyr i et bredt spenn av utfordrende situasjoner (taktiske vignetter). Dette pågående arbeidet er meget omfattende.

Arbeidet som ligger til grunn for utkastet til rapport om "Strategisk overfall med fiendtlig luftlandsetting – håndtering uten egen landkomponent" ble gjennomført våren 2015 som et innspill til arbeidet med FMR og «Terskelstudien». Utkast til rapport forelå i september 2015.

Utkastet til rapport omhandler en analyse som ett av instituttets fagmiljøer har gjort av én av de mer enn 20 vignettene som hittil er definert. Følgelig omhandlet denne analysen bare én av mange problemstillinger knyttet til et nytt operativt konsept, herunder en endret landmakt. Arbeidet som ligger til grunn for denne rapporten, var med andre ord ikke dekkende for en helhetlig bedømmelse av konsekvensene av endringer i norske landstyrker.

Saksbehandler:
Anne-Lise Hammer
Epost: Anne-Lise.Hammer@ffi.no

Sentraltid:
63807100
Dir: 63807103

Mil retn nr:
Org.nr: NO 870 863 340 MVA
e-post: ff@ffi.no

Til rapportutkastet kom det faglige innspill med en del merknader fra en rekke fagmiljøer. På bakgrunn av dette konkluderte administrerende direktør med at rapporten ikke kunne utgis i sin nåværende form.

2. Den skriftlige dokumentasjonen er den viktigste kanalen for FFIs forskningsformidling. Kvalitet i framstillingen er viktig for instituttet og en god kvalitetssikringsprosess er avgjørende. Det er derfor utarbeidet interne retningslinjer for produksjon og kvalitetssikring for de ulike trinnene i prosessen fram til ferdig FFI-publikasjon. Et hovedmål er at FFIs publikasjoner skal representere instituttets samlede kompetanse.

For de fleste FFI-rapporter er det avdelingssjefene som har det endelige ansvaret for at å kontrollere at publikasjonen er kvalitetssikret både når det gjelder innhold og språk og fordelingsliste.

Noen rapporter kan berøre tema eller fagfelt ved andre avdelinger. Avdelingssjef skal derfor forsikre seg om at ansvarlig forskningsleder har hatt tilstrekkelig kommunikasjon med relevante prosjekter ved instituttet, og om nødvendig sende rapporten på høring til berørt(e) avdelingssjef(er). I noen tilfeller kan det være aktuelt å sende rapporten på høring til hele instituttleidergruppen.

Publikasjoner som er av overordnet strategisk betydning for FFI eller Forsvaret, eller som kan få innvirkning på det forsvarspolitiske ordskiftet, skal sendes til administrerende direktør for endelig godkjenning.

Omtalt rapport var en slik type rapport som berører tema/fagfelt i flere prosjekter og som derfor skulle sendes på bered høring internt på instituttet. Dette var ennå ikke gjort da administrerende direktør ble oppmerksom på at utkast til rapporten hadde begynt å sirkulere i forsvarssektoren. Det viste seg da at kvalitetssikringen som gjelder denne typerapporter, ikke var sluttført. Det gjenstod at rapporten ble sendt på bred høring internt ved FFI. På bakgrunn av de faglige innspillene som da framkom konkluderte altså administrerende direktør med at rapporten ikke kunne utgis i sin nåværende form.

FFI deler med glede kunnskap som vi står inne for. Så langt er instituttets terskelstudie dokumentert i FFI-rapport 2015/01450, gradert BEGRENSET, utgitt i august 2015. Det pågående arbeidet i studien vil bli dokumentert i en rapport som vi planlegger å utgi høsten 2016.

Kjeller 11. august 2016

Vennlig hilsen

John-Mikal Størdal
administrerende direktør, FFI

SPØRSMÅL NR. 1434**Innlevert 10. august 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 17. august 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Det vises til mitt spørsmål av 21. juni og svar fra statsråd Sanner av 30. juni med referanse til statistikk fra statens sentrale tjenestemannsregister.

Kan statsråden gi tilsvarende kommunefordelt statistikk relatert til institusjon/virksomhetstype, samt av-

klare om, og i tilfelle hvilke, heleide statlige virksomheter som ikke inngår i statistikken?»

Svar:

Statistikken som etterspørres fra statens sentrale tjenestemannsregister er brutt ned på institusjoner/virksomhetstype for 2005 og 2015 i tabellene under.

2005	Årsverk	Månedslønnsmasse
0602 DRAMMEN	1 539,93	45 339 798
AETAT I FYLKENE	75,60	1 992 370
ARBEIDSTILSYNETS DISTRIKTSADMINISTRASJON	18,50	569 764
BARNE- UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN (BUFETAT)	81,18	2 347 429
DEN NORSKE STATS HUSBANK	126,30	4 378 069
DRIFT AV STATSEIENDOMMER	3,43	77 749
FOLKEHØGSKOLENE	8,60	255 121
FYLKESMANNSEMBETENE	103,80	3 048 946
FYLKESNEMNDENE FOR SOSIALE SAKER	6,80	265 225
FYLKESSKATTEKONTORENE	62,50	1 819 671
FYLKESTRYGDEKONTORENE	33,43	1 032 874
FØRSTEINSTANS DOMSTOLENE	28,30	710 849

HJELPEMIDDELSENTRALENE	51,60	1 325 840
JERNBANEVERKET	8,88	239 239
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	96,30	2 913 870
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR UTBYGGING KONSULENTTJENESTER	19,60	651 654
JERNBANEVERKET TRAFIKK	55,20	1 645 298
JORDSKIFTERETTENE	12,20	357 387
KONFLIKTRÅDENE I FYLKENE	1,50	47 337
KRIMINALOMSORGEN KIA/KIF	50,20	1 344 083
KYSTVERKETS DISTRIKTSADMINISTRASJON	2,00	74 250
LIKNINGSKONTORENE	80,69	2 093 123
MATTILSYNET REGIONENE	15,00	430 437
PRESTESKAPET	13,00	414 141
VEGVESENET, REGION 2 SØR	124,25	3 985 542
SENTER FOR STATLIG ØKONOMISTYRING FYLKESENHETENE	46,25	1 346 789
SIVILFORSVARSDISTRIKTENE	9,00	243 796
SKATTEFOGDKONTORENE	22,40	583 541
SOSIAL- OG HELSEDIREKTORATET	2,50	75 471
STATLIGE HØGSKOLER	60,99	1 991 404
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	197,23	5 772 340
TOLLREGIONENE	41,90	1 104 750
TRYGDEETATENS ARBEIDSLIVSSENTERE	20,00	602 850
TRYGDEKONTORENE	60,80	1 598 589
604 KONGSBERG	310,07	9 070 534
AETAT I FYLKENE	15,40	376 553
ARKIVVERKET	11,48	307 699
BARNE- UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN (BUFETAT)	12,50	375 326
DRIFT AV STATSEIENDOMMER	3,00	69 591
FØRSTEINSTANS DOMSTOLENE	6,57	159 543
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	12,00	306 988
JERNBANEVERKET TRAFIKK	7,00	192 555
LIKNINGSKONTORENE	26,02	671 183
MATTILSYNET REGIONENE	8,55	258 256
PRESTESKAPET	6,00	193 124
VEGVESENET, REGION 2 SØR	9,10	279 242
STATLIGE HØGSKOLER	111,55	3 603 827
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	54,40	1 605 401
TRYGDEKONTORENE	26,50	671 246
605 RINGERIKE	817,11	23 994 324

AETAT I FYLKENE	19,90	513 055
BARNE- UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN (BUFETAT)	16,55	460 750
DRIFT AV STATSEIENDOMMER	2,00	51 432
FOLKEHØGSKOLENE	13,40	412 208
FØRSTEINSTANS DOMSTOLENE	6,75	171 768
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	23,00	646 288
JERNBANEVERKET TRAFIKK	6,00	190 144
KRIMINALOMSORGEN KIA/KIF	167,02	4 413 086
LIKNINGSKONTORENE	28,10	743 715
MATTILSYNET REGIONENE	13,24	410 355
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	101,10	3 159 948
PRESTESKAPET	6,80	217 417
VEGVESENET, REGION 2 SØR	41,33	1 284 315
STATENS KARTVERK	277,60	8 421 486
STATLIGE HØGSKOLER	64,52	2 128 026
TRYGDEKONTORENE	27,20	697 041
UTRYKNINGSPOLITIET	2,60	73 290
612 HOLE	16,06	412 137
DSBS SKOLER	10,50	261 888
PRESTESKAPET	1,00	32 092
TRYGDEKONTORENE	4,56	118 157
615 FLÅ	2,70	75 047
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	1,70	51 814
TRYGDEKONTORENE	1,00	23 233
616 NES	22,61	589 472
FØRSTEINSTANS DOMSTOLENE	4,70	112 393
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	8,50	218 143
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	4,71	123 709
PRESTESKAPET	1,80	56 990
TRYGDEKONTORENE	2,90	78 237
617 GOL	85,64	2 456 437
AETAT I FYLKENE	8,60	220 027
FOLKEHØGSKOLENE	12,86	394 476
JORDSKIFTERETTENE	5,60	165 549
LIKNINGSKONTORENE	21,70	564 569
MATTILSYNET REGIONENE	9,60	291 211
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	10,43	333 836
PRESTESKAPET	2,00	60 450
VEGVESENET, REGION 2 SØR	7,25	230 014
TRYGDEKONTORENE	7,60	196 305
619 ÅL	49,73	1 492 081

FOLKEHØGSKOLENE	6,00	189 117
JERNBANEVERKET	0,80	17 060
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	23,60	730 684
JERNBANEVERKET TRAFIKK	5,00	145 267
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	7,70	221 408
PRESTESKAPET	3,00	96 458
TRYGDEKONTORENE	3,63	92 087
620 HOL	17,90	487 540
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	4,00	97 310
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	7,50	215 273
PRESTESKAPET	2,00	58 900
TRYGDEKONTORENE	4,40	116 057
621 SIGDAL	6,10	180 669
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	2,50	83 357
TRYGDEKONTORENE	3,60	97 312
622 KRØDSHERAD	5,50	164 627
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	3,50	109 311
PRESTESKAPET	1,00	30 983
TRYGDEKONTORENE	1,00	24 333
623 MODUM	89,48	2 599 212
BARNE- UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN (BUFETAT)	55,36	1 670 945
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	5,13	117 923
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	13,29	393 123
PRESTESKAPET	2,00	63 049
STATLIGE SPESIALPEDAGOGISKE KOMPETANSESENTRA	2,20	68 955
TRYGDEKONTORENE	11,50	285 217
624 ØVRE EIKER	235,27	6 443 131
AETAT I FYLKENE	40,38	1 034 355
BARNE- UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN (BUFETAT)	20,27	602 867
FOLKEHØGSKOLENE	11,25	345 969
FØRSTEINSTANS DOMSTOLENE	11,60	322 028
JERNBANEVERKET INFRASTRUKTUR	37,70	1 121 803
KRIMINALOMSORGEN KIA/KIF	30,13	806 073
LIKNINGSKONTORENE	40,60	1 054 412
PRESTESKAPET	3,50	114 308
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	19,14	502 545
TRYGDEKONTORENE	20,70	538 771
625 NEDRE EIKER	49,00	1 340 339

PRESTESKAPET	4,00	125 217
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	24,00	666 965
TRYGDEKONTORENE	21,00	548 157
626 LIER	87,89	2 468 593
PRESTESKAPET	4,80	153 983
VEGVESNET, REGION 2 SØR	37,53	1 092 219
SIVILFORSVARETS HOVEDMAGASIN OG SIVILFORSVARSLERE	4,76	110 803
STATLIGE SPESIALPEDAGOGISKE KOMPETANSESENTRA	2,00	64 267
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	20,00	553 263
TRYGDEKONTORENE	18,80	494 058
627 RØYKEN	47,50	1 289 724
AETAT I FYLKENE	10,40	259 509
PRESTESKAPET	3,00	94 316
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	17,10	486 354
TRYGDEKONTORENE	17,00	449 545
628 HURUM	20,00	531 748
PRESTESKAPET	2,00	63 075
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	10,30	265 982
TRYGDEKONTORENE	7,70	202 691
631 FLESBERG	6,20	203 975
PRESTESKAPET	1,00	26 467
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	3,50	135 419
TRYGDEKONTORENE	1,70	42 089
632 ROLLAG	16,10	502 161
FOLKEHØGSKOLENE	11,60	364 615
PRESTESKAPET	1,00	33 233
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	1,50	47 738
TRYGDEKONTORENE	2,00	56 575
633 NORE OG UVDAL	8,00	231 250
NORDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT	4,50	132 159
PRESTESKAPET	1,00	33 233
TRYGDEKONTORENE	2,50	65 858
Totalsum	3 432,79	99 872 799

2015	Årsverk	Månedslønnsmasse
0602 - DRAMMEN	1843,21	83 851 615
04:03:1 - KONFLIKTRÅDENE	3,5	151 649
04:05:8 - KRIMINALOMSORG I REGIONENE	72,31	3 054 534
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	302,2	14 377 777
04:11:2 - DIREKTORATET FOR	8	328 612

SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)		
11:05:2 - MATTILSYNET REGIONENE	16,4	700 419
13:09:2 - VEGVESENET REGIONENE	216,7	10 369 904
16:3:3 - SKATT SØR	129,15	5 444 377
16:3:8 - SKATTEETATENS IT- OG SERVICEPARTNER	1,6	57 025
16:5:2 - TOLLREGIONENE	44,4	1 659 371
39:02:2 - HELSEDIREKTORATET , OMBUD MV	4,3	195 073
42:08:22 - STATLIGE HØGSKOLER	157,5	7 827 301
50:6:13 - NEDRE BUSKERUD JORDSKIFTERETT - 974727625	12	631 681
50:8:09 - DRAMMEN TINGRETT - 974726963	22,5	842 610
52:3 - HUSBANKEN HOVEDKONTORET - 974714795	114,95	6 056 995
59:15:06 - FYLKESMANNEN I BUSKERUD	123,25	5 549 352
83:02:05 - FYLKESNEMNDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER BUSKERUD OG VESTFOLD - 973674471	12,8	745 888
83:06:2 - BUFETAT REGIONENE	40,62	1 730 551
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	143,74	6 022 699
90:02:06 - NAV HJELPEMIDLER	49	1 929 176
90:02:09 - NAV KONTAKTSENTER	42	1 596 282
90:02:10 - NAV KONTROLL STYRINGSENHET	8	323 048
90:02:13 - NAV FORVALTNING	112,29	4 327 322
90:05:2 - ARBEIDSTILSYNET REGIONENE	21,2	958 124
89:48 - PRESTESKAPET	13	655 523
13:08 - JERNBANEVERKET	170,8	8 272 951
59:23 - STATSBYGG	1	43 369
0604 - KONGSBERG	252,12	11 518 939
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	35,1	1 685 737
11:05:2 - MATTILSYNET REGIONENE	7,3	287 625
13:09:2 - VEGVESENET REGIONENE	10,6	463 495
16:3:3 - SKATT SØR	19,1	737 413
39:23:20 - HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN KONGSBERG - 994416448	8	276 535
42:08:22 - STATLIGE HØGSKOLER	104,3	5 369 312
50:8:28 - KONGSBERG TINGRETT - 974797984	5,2	192 908
83:06:1 - BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET	12,8	474 118
89:11:05 - STATSARKIVET I KONGSBERG - 874718882	12,62	526 507
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	17,1	645 192

13:08 - JERNBANEVERKET	12	485 885
59:23 - STATSBYGG	3	119 463
89:48 - PRESTESKAPET	5	254 749
0605 - RINGERIKE	1051,82	45 142 022
04:05:8 - KRIMINALOMSORG I REGIONENE	156,8	6 387 168
04:07:08 - UTRYKNINGSPOLITIET	1,8	84 840
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	144,6	6 749 716
11:05:2 - MATTILSYNET REGIONENE	9,9	410 709
13:09:2 - VEGVESENET REGIONENE	24,83	1 048 233
16:3:3 - SKATT SØR	20,35	765 457
42:08:22 - STATLIGE HØGSKOLER	69,35	3 525 902
50:8:47 - RINGERIKE TINGRETT - 974727994	4	149 755
83:06:2 - BUFETAT REGIONENE	55,5	2 509 081
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	30,2	1 186 843
59:22 - STATENS KARTVERK	486,29	20 128 433
13:08 - JERNBANEVERKET	34,7	1 558 030
59:23 - STATSBYGG	3,5	141 259
89:48 - PRESTESKAPET	10	496 596
0612 - HOLE	4,9	201 446
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	3,9	151 326
89:48 - PRESTESKAPET	1	50 120
0615 - FLÅ	2,91	122 412
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	1,91	85 987
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	1	36 425
0616 - NES I BUSKERUD	18	783 629
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	5,2	262 302
50:8:19 - HALLINGDAL TINGRETT - 874728152	4	142 508
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	2,6	104 885
13:08 - JERNBANEVERKET	5	212 958
89:48 - PRESTESKAPET	1,2	60 975
0617 - GOL	65,84	2 931 411
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	22,69	1 101 330
11:05:2 - MATTILSYNET REGIONENE	7,75	331 743
13:09:2 - VEGVESENET REGIONENE	10,4	447 936
16:3:3 - SKATT SØR	10,5	394 175
50:6:33 - ØVRE BUSKERUD JORDSKIFTERETT - 974728192	5	261 311
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	7,5	298 755
89:48 - PRESTESKAPET	2	96 161
0618 - HEMSEDAL	1	34 725
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	1	34 725
0619 - ÅL	41,8	2 049 094

04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	4,7	203 142
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	2,8	101 758
13:08 - JERNBANEVERKET	30	1 523 371
89:48 - PRESTESKAPET	4,3	220 823
0620 - HOL	10,5	471 250
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	3,5	142 587
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	2	70 575
13:08 - JERNBANEVERKET	3	153 224
89:48 - PRESTESKAPET	2	104 864
0621 - SIGDAL	7,9	342 410
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	2,9	127 197
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	3	119 025
89:48 - PRESTESKAPET	2	96 188
0622 - KRØDSHERAD	4,2	192 001
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	2	83 151
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	1,2	55 483
89:48 - PRESTESKAPET	1	53 367
0623 - MODUM	28,49	1 188 053
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	11,29	491 332
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	11,2	449 417
13:08 - JERNBANEVERKET	4	150 718
89:48 - PRESTESKAPET	2	96 585
0624 - ØVRE EIKER	248,58	10 677 344
04:05:8 - KRIMINALOMSORG I REGIONENE	31,03	1 268 486
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	17,6	739 414
16:3:3 - SKATT SØR	28	1 055 634
50:8:10 - EIKER, MODUM OG SIGDAL TINGRETT - 974728303	10	369 441
83:06:2 - BUFETAT REGIONENE	88,55	3 919 170
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	16,5	669 107
90:02:13 - NAV FORVALTNING	9,9	368 935
13:08 - JERNBANEVERKET	40	1 939 950
89:48 - PRESTESKAPET	7	347 206
0625 - NEDRE EIKER	60,1	2 447 496
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	32,6	1 370 447
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	23,5	887 900
89:48 - PRESTESKAPET	4	189 150
0626 - LIER	97,7	4 122 369
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	25,6	1 142 246
13:09:2 - VEGVESENET REGIONENE	48	1 981 002
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	18,1	693 360
89:48 - PRESTESKAPET	6	305 761

0627 - RØYKEN	43,2	1 795 137
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	26,8	1 123 843
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	14,4	573 114
89:48 - PRESTESKAPET	2	98 180
0628 - HURUM	12,5	503 178
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	10,5	410 227
89:48 - PRESTESKAPET	2	92 951
0631 - FLESBERG	4	190 187
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	3	138 954
89:48 - PRESTESKAPET	1	51 233
0632 - ROLLAG	7	295 430
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	1	53 392
90:02:02 - NAV FYLKESLEDD	5	195 800
89:48 - PRESTESKAPET	1	46 239
0633 - NORE OG UVDAL	4,11	177 426
04:07:15 - POLITI- OG LENSMANNSETATEN	3,11	134 942
89:48 - PRESTESKAPET	1	42 483
Totalsum	3 809,88	169 037 572

Eierskapsmeldingen til Nærings- og fiskeridepartementet gir oversikt over heleide statlige virksomheter. De statseide selskapene det ses på, er statsaksjeselskaper, statsforetak og særlovselskaper. Dette er grunnlaget for tabellen nedenfor, som angir heleide statlige selskaper som ikke inngår i statistikken for tjenestemenn, men som er registrert i Buskerud.

2016, selskaper med 100 pst. statlig direkte eierskap registrert i Buskerud
NSB AS
Posten Norge AS
AS Vinmonopolet
Mesta AS
Norsk rikskringkasting AS
Statnett SF
Statskog SF
Avinor AS
Helse Sør-Øst RHF*

* Helse Sør-Øst RHF er ikke registrert i Buskerud. Selskapet er likevel inkludert i tabellen fordi dets datterselskap Vestre Viken HF har mange ansatte i Buskerud.

SPØRSMÅL NR. 1435**Innlevert 10. august 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 19. august 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Klima- og miljøvernministeren vil prisverdig oms-tille Norge til et lavutslippssamfunn gjennom å skape ny grønn konkurransekraft for Norge, VG 27.07.2016. Dette skal skje gjennom bl.a. reduksjon av CO² og NOX fra biler, samt finne gode null- lavutslippsløsninger for vare- og tungtrafikk.

Vil statsråden på denne bakgrunn vurdere tiltak for å redusere den unødige avfallstransporten til Sverige, som hemmer material- og energigjenvinning i Norge, og ønsker statsråden egen stortingsmelding for av-fall?»

BEGRUNNELSE:

Sydsvenska Dagbladet skriver 3.mai i år at den sven-ske avfallsimporten er mer enn tredoblet de siste tre år, og at Norge står for mer enn halvparten - tilsvarende 60.000 trailere årlig. Tallmaterialet henviser til statis-tikk fra Naturvårdsverket - det svenske Miljødirekto-ratet. Den norske avfallseksporten stopper motivasjonen til å materialgjenvinne i Norge, kommenterer Avfall Norge og viser til at det er billigere å brenne i Sverige enn å materialgjenvinne i Norge.

Stortinget anmodet om egen stortingsmelding 12.de-sember 2015 der det het:

"Komiteen mener det er behov for en helhetlig gjen-nomgang av norsk avfallspolitikk i lys av de utfordrin-ger vi har med avfallseksport, økte materialgjenvin-ningskrav og de forpliktelser vi vil møte ved en mer offensiv politikk fra EU, og ber derfor regjeringen leg-ge frem en melding om avfallspolitikken og den sirku-lære økonomien."

Etter at stortingets anmodning om avfallsmelding kom, opplever representanter for material- og energi-gjenvinningsbransjen i Norge at lite har skjedd i sakens anledning. Den negative utviklingen i norsk material-gjenvinning ser ut til å fortsette. I 2008 var material-gjenvinningsgraden 44 %. Siste tall fra Miljødirekto-ratet viser fallende tall, knappe 37 %. Dette skyldes bl.a. at Norge har spesielt dårlige vilkår for energigjen-vinning i Norden, skriver Thema Consulting Group i en rapport statssekretær Lars A. Lunde mottok 24.mai 2016.

Rapporten "Operasjonalisering av EUs nærhets-prinsipp" er skrevet på oppdrag av flere norske gjenvin-ningsselskaper. Rapporten sammenligner de nærings-politiske rammevilkårene energigjenvinningsbransjen har i de ulike nordiske land. Den slår fast at Norge har størst eksport, lavest materialgjenvinning og klart dår-ligst konkurransevilkår sammenliknet med de nordiske

landene. Rapporten anbefaler derfor at Norge innfører samme rammevilkår som Finland, der flere krav som stimulerer til nasjonal materialgjenvinning må innfris før eksporttillatelse gis. Norges og Finlands situasjon med fjernvarme og energigjenvinning under utbygging er sammenlignbare. Rapporten er juridisk kvalitetes-sikret av prof. Eivind Hjelmeng ved juridisk fakultet, Universitetet i Oslo.

60.000 avfallstrailere til Sverige tilsvarende 1,2 mill. tonn avfall årlig. Det er et stort potensiale for mer kli-ma- og miljøvennlig fjernvarme i Norge, grunnet stor befolkningsvekst i de større byene. Det norske avfallet vil gi en besparelse på ca. 600 kg CO² pr. tonn, tilsva-rende vel 720.000 tonn årlig - under forutsetning av at svenskene hentet avfall hos deponiland i stedet for i Norge.

Svar:

Synet på avfall er i endring, med stadig sterkere vekt på å forebygge avfall, ta ut ressursene i avfallet og å utnytte avfallsprodukter og biprodukter. Dette er ut-fordrende, men gir også muligheter. Europakommi-sjonens arbeid med sirkulær økonomi og endringene som diskuteres i EU, fremhever økt materialgjenvin-ning som et viktig grunnlag. Det vil være viktig også i Norge, og jeg er opptatt av at vi skal ha en avfallspoli-tikk som bygger opp om en sirkulær økonomi, og som fremmer grønn innovasjon.

Avfall er en ressurs som fritt selges i et europeisk marked. Norske aktører både eksporterer og importerer avfall til materialgjenvinning, energiutnyttelse og sluttbehandling. Avfallet importeres og eksporteres gjennom flere ulike avfallsstrømmer, avhengig av ty-pen avfall og hva avfallet skal brukes til. Norske kom-muner står fritt til å behandle avfall selv, kjøpe behand-lingsløsninger i et internasjonalt marked, eller tildele enerett til behandling til egne anlegg. Flere kommuner velger å sende avfallet til Sverige til forbrenning.

Miljødirektoratet vurderer at praksisen og regel-verket Norge har i dag bidrar til å sørge for et integrert og tilstrekkelig nett av gjenvinnings- og sluttbehand-lingsanlegg for avfall, og til at Norge når fastsatte mål i miljøpolitikken.

I EUs arbeid med sirkulær økonomi og ressurseffektivitet, er avfallspolitikken sentral.

Europakommisjonens handlingsplan for en sirku-lær økonomi peker på behovet for å vurdere hele ver-dikjeden – fra produktdesign via ombruk, reparasjon, materialgjenvinning og bruk av avfalls- og biprodukter i annen produksjon til avfall – for å underbygge og ut-

vikle en sirkulær økonomi. Høy grad av innsamling og materialgjenvinning er viktige elementer.

Norge og EU har i stor grad felles regelverk på avfallsområdet, og det er derfor viktig at vi vurderer EUs planer for en sirkulær økonomi med mål og virkemidler i avfallspolitikken fram mot 2030. Disse forslagene behandles nå i EUs organer, og vi vil følge nøye med og formidle vårt syn til Europakommisjonen og Europaparlamentet.

Det er et sentralt poeng at den sirkulære økonomien skal bidra til å nå viktige miljømål. Norge deler disse målene med EU-landene.

Stortinget har anmodet Regjeringen om å lage en stortingsmelding om avfallspolitikk og den sirkulære økonomien. Regjeringen vil utarbeide en melding som skal legges fram for Stortinget. Å sikre at avfallspolitikken bidrar til en sirkulær økonomi, blant annet gjennom økt materialgjenvinning, vil være et sentralt element i denne meldingen.

SPØRSMÅL NR. 1436

Innlevert 10. august 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 16. august 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Når vil departementet ta stilling til framtidig meirverdiavgiftsregime for kjøpt og sal av kryptovaluta i Noreg?»

GRUNNGJEVING:

Kjøp og sal av bitcoin og annan kryptovaluta er gjensstand for meirverdiavgift i Noreg. Kjøp og sal av gyltige betalingsmiddel og finansielle instrument som aksjar er derimot unnateke slik avgift. EU-domstolen slo i si avgjersle C-264/14 at omsetnad av bitcoin er unnatake frå den allmenne meirverdiavgiftsplikta. I sitt svar til underteikna 11. november 2015 (dok. 15:182 (2015-2016)) skreiv finansministeren:

"Etter dommen 22. oktober 2015 har departementet i brev 13. november 2015 bedt Skattedirektoratet på nytt om å vurdere «digital valuta» og meirverdiavgift. Vi har også bedt direktoratet å vurdere om ein bør gjere endringar i meirverdiavgiftslova. Direktoratet er bedt om å svare innan 15. januar 2016. Det er på denne bakgrunn for tidleg for meg å seie noko om kva for betyding denne EU-dommen får for meirverdiavgiftsretten i Noreg."

Spørsmålet er om det framleis er for tidleg å seie noko om kva konsekvensar avgjersla frå EU-domstolen vil få for Noreg.

Svar:

Skattedirektoratet har uttalt at dei ser på omsetning av bitcoin som ei meirverdiavgiftspliktig teneste. Finansdepartementet har uttalt til Skattedirektoratet at det er mykje som taler for at Noreg på dette feltet bør ha lik praksis som dei andre EØS-landa.

Som vist til i spørsmålet, har EU-domstolen i si avgjerd C-264/14 konkludert med at tenester som gjeld veksling av bitcoin er omfatta av eit liknande unntak for finansielle tenester i EU-retten. Etter oppdrag frå Finansdepartementet har difor Skattedirektoratet vurdert meirverdiavgiftsbehandlinga av digital valuta på nytt.

Spørsmålet ligg etter dette til vurdering i Finansdepartementet. Departementet vil gjere sitt syn kjend så snart denne vurderinga er ferdigstilt.

Utan å forskuttere departementet si vurdering, vil eg likevel gjenta synet om at det er gode argument for å hevde at avgiftsbehandlinga bør vere den same innanfor EØS-området.

SPØRSMÅL NR. 1437**Innlevert 10. august 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 16. august 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Da Stortinget i vårsesjonen hastebehandlet spørsmålet om Norge skal underordne seg EUs finanstilsyn ble det argumentert med at en slik tilknytning ville gi Norge og norske finansinstitusjoner bedre tilgang til EUs finansmarkeder. Storbritannia kommer nå til å forlate EU, og med det forsvinner det desidert viktigste av finansmarkedene Norge skulle få bedre tilgang til.

Vil statsråden komme tilbake til Stortinget med saken nå som situasjonen er fullstendig endret?»

BEGRUNNELSE:

Den norske regjeringens fremste oppgave er å forsvare norske interesser. Suverenitetsavståelsen på finansområdet som stortingsflertallet gikk inn for i vår, utgjør en alvorlig begrensning i den nasjonale sjølråderetten og er i så måte ytterst problematisk. Ettersom man nå står overfor en helt ny situasjon vil det være naturlig å gi Stortinget anledning til på nytt å vurdere om en så betydelig suverenitetsavståelse kan forsvares.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på EØS-avtalen. Avtalen sikrer oss tilgang til det indre markedet til alle 28 medlemsland i EU, også på området for finansielle tjenester. Norges forhold til EU blir ikke direkte berørt av en fremtidig britisk utmeldelse av EU. Regjeringen vil følge opp forholdet til Storbritannia i lys av folkeavstemningen, men dette røkkes ikke ved Norges forhold til EU gjennom EØS-avtalen.

Som redegjort for i Prop. 100 S (2015-2016) er det et betydelig antall rettsakter på finansmarkedsområdet som «står på vent» og ikke kan innlemmes i EØS-avtalen før vi har gjennomført EØS-tilpasningen til EUs finanstilsynssystem. Dette medfører et økende sprik

mellem henholdsvis forpliktelsene og rettighetene EU-statene imellom og de forpliktelsene og rettighetene Norge, Island og Liechtenstein har overfor EUs medlemsstater og hverandre. Homogeniteten i markedet reduseres, og det kan bli usikkerhet om fremtidige rammebetingelser for norske aktører. Norge har allerede ensidig innarbeidet mange nye EU-regler i norsk rett. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig for å sikre norske foretak tilgang til EUs indre marked på det aktuelle området. Uten innlemmelse i EØS-avtalen av de utestående rettsaktene vil det over tid bli vanskelig å opprettholde et velfungerende EØS-samarbeid for finansielle tjenester. Vi er derfor fortsatt avhengig av en tilknytning til EUs finanstilsynsbyråer om vi ønsker å videreføre finansielle tjenester som en del av EØS-avtalen. Dersom EFTA-siden ikke følger opp regelverksutviklingen i EU ved å ta nye relevante EU-rettsakter inn i EØS-avtalen, vil det også kunne bli reist spørsmål om hvordan EØS-avtalen skal videreføres.

Tilgangen til EUs indre marked vil fortsatt være viktig selv om Storbritannia melder seg ut av EU. Storbritannia er EUs nest største økonomi, og står for om lag 18 pst. av EUs samlede BNP. Tysklands BNP utgjør om lag 21 pst. av totalen. Storbritannia har EUs største banksektor, og har om lag 21 pst. av samlet forvaltningskapital i EUs bankmarked. Banksektorene i Frankrike og Tyskland er nesten like store, med andeler av samlet forvaltningskapital på hhv. 19 og 18 pst.

Videre er en av virkningene av EØS-avtalen også at utenlandske aktører har trygghet for at norsk regulering er i tråd med den standarden EU setter. Uten en reelt fungerende EØS-avtale på finansmarkedsområdet må vi derfor også ta høyde for økt usikkerhet rundt det norske finansmarkedet.

Jeg legger derfor ikke opp til å komme tilbake til Stortinget med denne saken på nytt.

SPØRSMÅL NR. 1438**Innlevert 11. august 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 23. august 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«I vår sa regjeringen nei til å vurdere vern av Øystesevassdraget. En rapport fra Stiftelsen Biofokus dokumenter nå nesten fem ganger flere rødlistearter enn kraftutbyggernes fagrapporter som lå til grunn da Statsråden og Stortinget stanset forslaget om vern. Flere av artene er sårbare for endringer i vannføringen og vil rammes ved en utbygging. Argumentene for vern er derfor kraftig styrket.

Vil statsråden sikre at det ikke tillates utbygging før Stortinget har vurdert vern av vassdraget i lys av rapporten?»

Svar:

Spørsmålet ble stilet til klima- og miljøministeren, men er oversendt meg som rette vedkommende.

Stortinget har lagt til grunn at spørsmålet om kraftutbygging i Øystesevassdraget skal avgjøres gjennom

konsesjonsbehandling etter vassdragslovgivningen. Basert på NVEs innstilling, foretar departementet som vassdragsmyndighet nå den videre behandling av konsesjonssaken.

Departementet har nylig fått oversendt Biofokus' rapport fra Naturvernforbundet og FNF Hordaland. Vassdragsmyndigheten skal i henhold lovverket sørge for at kunnskapsgrunnlaget om blant annet virkningene for naturmiljøet skal være tilstrekkelig når det skal tas en beslutning om tiltak i Øystesevassdraget. Innholdet i rapporten vil derfor inngå i departementets konsesjonsbehandling av søknadene.

Departementet skal avholde folkemøte og befarings i vassdraget 31. august og 1. september. Her vil funnene i rapporten bli presentert. De mulige konsekvensene av de omsøkte vannkraftprosjektene for de nylig kartlagte artene vil bli grundig belyst og vurdert i den videre konsesjonsbehandlingen i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1439**Innlevert 11. august 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 18. august 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Med jevne mellomrom dukker det opp saker i media som viser påståtte konsekvenser av norsk bistand. Det hevdes blant annet at norsk bistand benyttes til å finansiere terroraktivitet. Jeg forutsetter at norske myndigheter gjør alt de kan for å forhindre at sånt skjer og at det er uakseptabelt.

Mitt spørsmål blir derfor om utenriksministeren kan garantere at norske bistandsmidler ikke på noen måte kan gå til lønn eller annen form for godtgjøring til personer som er dømt for det vi kaller terrorhandlinger?»

BEGRUNNELSE:

NN var 15 år da hun ble drept i Israel den 9. august i 2001. Palestinerne som utførte ugjerningen var ifølge media strålende fornøyd med resultatet som førte til tap av liv. Det som opprører mange i etterkant er at det

hevdes at drapsmannen mottok 9 000 kroner pr. måned mens vedkommende satt i fengsel, og at midlene til dette kom fra Norge. I så fall er det totalt forkastelig. Jeg antar at utenriksministeren ikke selv heller vil akseptere dette, og ser derfor fram til å få utenriksministerens bekreftelse på at norske midler ikke benyttes på denne måten.

Svar:

Norsk bistand til Palestina er strategisk innrettet mot stat- og institusjonsbygging. Den internasjonale bistanden er nødvendig for å legge til rette for en to-statsløsning, bidra til økonomisk vekst, skape arbeidsplasser og skaffe palestinerne offentlige tjenester som skolegang og helsetilbud.

I 2011 foretok palestinske selvstyremyndigheter (PA) en økning i utbetalingene til familiene til palestinske fanger i israelske fengsler. Norge gjorde det

klart overfor PA at en ordning der økonomiske utbetalinger øker med fangenes soningstid er uakseptabel. I mai 2013 kom vi til en enighet med PA om at norske bistandsmidler ikke skal brukes til dette formålet. Vi har ved flere anledninger siden, senest i møte med president Abbas 3. mai i år, fått bekreftet at denne avtalen blir overholdt.

Selv om norske bistandsmidler ikke brukes til å finansiere ordningen, vil Norge, som en betydelig giver til PA, fortsette å gi uttrykk for at vi finner ordningen uakseptabel og at den bør avvikles.

Norge har null-toleranse for korrupsjon, og vi legger stor vekt på kontroll og oppfølging av all norsk bistand. Vi stiller høye krav til organisasjoner som mottar

norsk støtte, både når det gjelder faglige kompetanse, økonomistyring, resultater og kostnadseffektivitet.

Gjennom oppfølging av St. Meld. 37 om «Globale sikkerhetsutfordringer i utenrikspolitikken» arbeider Norge aktivt med målrettede tiltak som skal forebygge terrorisme og voldelig ekstremisme, bl.a. i land som mottar norsk bistand. Den norske satsningen på utdanning og jobbskaping skal også i en bredere sammenheng bidra til å forhindre at unge mennesker rekrutteres til terrororganisasjoner.

Videre arbeider Norge aktivt for å hindre terrorfinansiering gjennom sanksjonsregimet mot al-Qaida og ISIL, gjennom arbeidet i Financial Action Task Force (FATF), samt i anti-ISIL koalisjonens arbeidsgruppe om finansiering.

SPØRSMÅL NR. 1440

Innlevert 11. august 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 22. august 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Det er bred enighet om at det er viktig for integreringen at flyktninger kommer raskest mulig i arbeid. Dette lykkes samfunnet dårlig med i dag. I 2011 ble 13 pst. av den totale arbeidsinnsatsen i jordbruket utført av arbeidsinnvandrere. En stor del av denne innsatsen vil kunne være egnet for flyktninger uten formalkompetanse om det legges til rette for det.

Vil statsråden vurdere initiativ overfor NAV og jordbruket for å etablere et tilrettelagt samarbeid for å tilby arbeid for flyktninger?»

BEGRUNNELSE:

Det norske arbeidsmarkedet har få stillinger for ufaglærte. Alt for mange flyktninger som gjerne vil arbeide for å forsørge seg selv, møter et stengt arbeidsmarked. Målsettingen om å få flyktningene i arbeid må møtes med tiltak for å tilrettelegge for kontakt mellom relevante arbeidsgivere og flyktningene.

Jordbruket sysselsetter mange arbeidsinnvandrere, særlig i innhøstingssesongen. Det bør settes som mål at en større del av denne arbeidsinnsatsen rekrutteres fra arbeidssøkende flyktninger. Mitt inntrykk er at NAV i dag i liten grad setter inn ressurser for å stimulere flyktninger til å søke arbeid i primærnæringene. Jeg er kjent med at enkelte initiativer om arbeid for flyktninger i landbruket har blitt hindret av NAVs regler for avstand til servicefunksjoner. Sjøl om avstand til boligområ-

dene skaper transportutfordringer og det ofte vil være slik at det søkes etter sesongarbeidskraft, vil jordbruket kunne tilby verdifull arbeidstrening som kan gjøre det lettere å få annet arbeid senere.

Utfordringene kan løses dersom det er vilje til det.

Jeg mener statsråden bør bidra til å etablere et samarbeid mellom NAV og jordbrukets organisasjoner for å gi flyktninger arbeid i jordbruket.

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for at flyktninger raskere kan delta i arbeidslivet og bli i stand til å forsørge seg selv. Tidlig og aktiv innsats er vesentlig for å lykkes med dette. I Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk, har regjeringen lagt fram strategier og tiltak som skal bidra til at innvandrere med fluktbakgrunn kommer raskere i jobb eller utdanning. Tiden i asylmottak skal utnyttes mer effektivt og introduksjonsprogrammet skal gjøres mer arbeidsrettet. Arbeids- og velferdsetaten skal komme tidligere inn og bidra med sin arbeidsmarkedsfaglige kompetanse i samarbeidet med kommunene om planlegging og gjennomføring av introduksjonsprogrammet.

Regjeringen ser positivt på å bruke grønn sektor som arena for integrering av flyktninger, og har gjennom Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) arbeidet opp mot denne sektoren på flere områder.

Jordbruk, fiske og skogbruk står for en viktig del av arbeidskraftsbehovet i flere av landets kommuner og regioner, og inngår som en naturlig del av IMDi's regionale strategier. Det er flere prosjekter og initiativ som skal bidra til at flyktninger kan rekrutteres inn i jobber i jordbruket, samt prosjekter som gir flyktninger arbeidstrening i jordbruket. Et eksempel er «Integrering av flyktninger – opplæring og arbeidserfaring innen grønn sektor» som er et programforslag initiert av Norskog og stiftelsen Sana. Høsten 2016 igangsettes et forprosjekt som er finansiert gjennom tilskuddsmidler fra IMDi. Målsettingen er å bidra til integrering gjennom opplæring og arbeid innen primærnæringene, med utgangspunkt i arbeidskraftsbehovet lokalt og regionalt. Fylkeslagene i Norges Bondelag og Norsk bonde- og småbrukarlag spiller en avgjørende rolle for å rekruttere og forankre prosjektet i næringen. Jeg skal selv snart besøke Stange kommune i Hedmark for å lære mer om dette prosjektet.

Et annet eksempel er at regionrådet for Fjellregionen, som består av åtte kommuner, i 2016 igangsetter et kommunalt utviklingsprosjekt som kobler det regionale sysselsettingsbehovet innen grønn sektor med språk- og arbeidspraksis i introduksjonsprogrammet

for flyktninger. Et av hovedmålene i Fjellregionen er å sondere mulighetene for et utdanningsløp innen sektoren, hvor målgruppen flyktninger inngår.

Arbeidsgiver står i utgangspunktet fritt i rekrutteringen av sesongarbeidskraft, også fra land utenfor EU/EØS, forutsatt at vilkårene i regelverket er oppfylt. Oppholdstillatelse til sesongarbeid gir arbeidstakere fra land utenfor EU/EØS som ikke fyller kravene til oppholdstillatelse som faglært, anledning til å ta arbeid innen sesongbasert virksomhet i jordbruks- eller skogbruksnæringen. Tillatelsen gis for inntil seks måneder som kan fordeles på flere tillatelser hos samme arbeidsgiver eller forskjellige arbeidsgivere. Det er et vilkår at arbeidstakeren er omfattet av en kvote satt av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Kvoten for 2016 er på 2 500 sesongarbeidstillatelser. Asylsøkere med rett til midlertidig arbeidstillatelse kan tilby sin arbeidskraft til sesongbasert virksomhet, og de som har fått oppholdstillatelse vil normalt kunne ta et hvilket som helst arbeid.

Som sagt er regjeringen positiv til å bruke grønn sektor og primærnæringen for øvrig som arena for integrering av flyktninger og vil spre erfaringer fra de igangsatte prosjektene til hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1441

Innlevert 12. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 23. august 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Kva vil regjeringa gjera for å sikra eksporten av norsk økologisk laks?»

Svar:

Vi er godt orienterte om situasjonen og konsekvensane for norsk laks i EU-marknaden som følgje av at EU sitt økologiregelverk ikkje er implementert i EØS-avtalen. Eg arbeider tett med EØS/EU-ministeren og landbruks- og matministeren om saka fordi økologiregelverket òg

vil påverke produksjon av økologiske landbruksvarer. Vi vil på kort sikt gjere det vi kan for å sikre ei overgangsordning slik at laksen framleis kan eksporterast til EU med EU sin logo for økologiske produkt. Det vil bli halde fleire møter med Europakommisjonen i september. Eg har òg drøfta saka med den islandske ministeren i eit møte 16. august i og med at Island og Noreg må vere samde om å implementere EU sitt regelverk i EØS-avtalen. Målet er å kunne oppretthalde eksport til EU-landa av økologisk produsert laks. Dei neste vekene vil syne korleis vi kan få dette til.

SPØRSMÅL NR. 1442**Innlevert 12. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 24. august 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at vedtaket om at det ikke skal foregå reinbeiting på Lenvikhalvøya, overholdes i tråd med gjeldende vedtak?»

Svar:

Problemstillinga med rein på Lenvikhalvøya har tidlegare vore oppe som spørjetimespørsmål, spørsmål for skriftleg svar i 2011, og spørsmål for skriftleg svar i 2012. Det har elles vore teke kontakt mot departementet om saka frå lokale interesser ei rekkje gonger. Konfliktene er gamale og vel kjente.

Den ulovlege beitinga på Lenvikhalvøya har tidvis temmeleg intenst vore følgt opp av reindriftsforvaltninga ved bruk av reindriftslova sine føresegnar, men utan at ein har lukkast med å komme denne beitinga

til livs. Oppfølginga må òg skje etter forvaltningslova sine føresegnar, og det vil ofte gå noko tid før eit vedtak ligg føre og kan setjast i verk, ikkje minst om det vert satt fram klage. Utdriving/uttransport har tidvis òg vore forsinka på grunn av omsynet til velferda for dyra, knytt til mellom anna kalving.

Etter reindriftslova er det Fylkesmannen og Reindriftsstyret som har kompetanse til å fatte naudsyn-te vedtak og følgje dei opp. Som landbruks- og matminister er eg oppteken av at styresmaktene si oppfølging er så effektiv som mogleg. Av den grunn vil eg be om at fylkesmannen i Troms og Landbruksdirektoratet, i god tid før neste "sesong", generelt klargjer dei formelle rammene og dei ulike trinna i sakshandsaminga, slik at det ved eventuell ny reinbeiting på Lenvikhalvøya raskt kan gjerast det som er naudsynt for å treffe vedtak og følgje dei opp. Mattilsynet må òg trekkast inn dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1443**Innlevert 12. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 23. august 2016 av fungerende kunnskapsminister Elisabeth Vik Aspaker****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi svar på kor stor andel av elevar som innfrir nye krav til svømmedyktigheit, kor mange timar elevar i gjennomsnitt får i symjeundervisning i grunnskulen og vil regjeringa legge fram ein handlingsplan for å auke antal timar med symjeundervisning allereie frå fyrste klasse og som viser korleis og kortid dei nye krava til svømmedyktigheit skal bli implementert og gjelde for alle elevar i grunnskulen?»

GRUNNGJEVING:

Hausten 2015 blei det innført nye krav til svømmedyktigheit i kroppssøving. Ifølge kompetansemåla skal elevane på 4.trinn blant anna kunne falle uti på djupt vatn, svømme 100 meter, dykke ned og hente opp ein gjenstand frå bassengbotn, stoppe og halde seg flytande i tre minutt for så å svømme 100 meter rett tilbake til land. Ifølge NIFUs rapport blant skuleleigarar gir halvparten av skulane symjeopplæring frå fyrste klasse. Mesteparten av undervisninga skjer i fjerde trinn,

men det er stor variasjon i kor mange timar symjeundervisning elevane får. Ved ein av fire skular får elevane maksimalt ti timar syning i heile fjerdeklasse.

Svar:

Regjeringa er opptatt av å styrke barn og unge sine symjedugleikar. Vi har innført nye kompetansemål for symjing, og vi reviderte samstundes rundskrivet om forsvarleg symje- og livredningsopplæring i grunnskuleopplæringa. Det er også løyvt 25 millionar til ei tilskotsordning for symjing i barnehagane og 10 millionar til ei tilskotsordning for symjing for nykomne elevar.

Dei nye kompetansemåla for symjing vart innførte hausten 2015. Det er no tydeleg og konkret skildra kva elevane skal kunne og kva det vil seie å vere symjedyktig. Å organisere og gjennomføre symjeopplæring er ikkje noko nytt for kommunane, og dei nye kompetansemåla er først og fremst ei konkretisering av kva symjedugleik inneber og dei gjer tydeleg kva ansva-

ret til skolane er. Som med all anna opplæring, er det kommunane og skolane som vel korleis dei organiserer symjeopplæringa. Det er skolane og lærarane som har ansvaret for å gjennomføre opplæringa slik at elevane kan nå dei ulike kompetansemåla i læreplanen. Det betyr mellom anna at nasjonale myndigheiter ikkje legg føringar for kor mange timar symjeopplæring skolane skal gi elevane. Regjeringa meiner at dette er ein del av den profesjonelle kompetansen som skolane og lærarane har, og som vi frå nasjonalt hald verken skal eller bør detaljstyre.

For å støtte kommunane og skolane har Utdanningsdirektoratet, med utgangspunkt i dei nye kompetansemåla og saman med dei frivillige organisasjonane, utvikla testøvingar for ein trinnvis progresjon frå tilvenjing i vatnet til symjedugleik. Utdanningsdirektoratet har også hatt på høyring eit forslag til ein dugleiksprøve i symjing. Fleirtalet av høyringsinstansane er positive til ein slik dugleiksprøve, og dei er einige om at den må sjåast i samanheng med prinsippet om tilpassa opplæring og som ein del av eit pedagogisk opplegg. Høyringsinstansane peika også på at ein dugleiksprøve bør legges til rette for progresjon og høve til å sette i

verk tiltak undervegs. Regjeringa vil med bakgrunn i dette innføre ein dugleiksprøve for symjing for elev-ar på 1.-4. trinn med utgangspunkt i testøvingane for tilvenjing til vatnet og symjedugleik. Dugleiksprøven skal delast opp i fleire delprøver og er i samsvar med synspunkta frå fleirtalet av høyringsinstansane om at delprøvene må gå over tid og vere ein del av eit pedagogisk opplegg. Dugleiksprøven er frivillig skoleåret 2016-2017, og blir deretter obligatorisk på alle skolar med 1.-4. trinn. Ein dugleiksprøve i symjing vil bidra til at skolane og kommunane kan følgje med på måloppnåinga til elevane. Det er ikkje lagt opp til nasjonal rapportering på dugleiksprøven.

Regjeringa har nyleg lagt frem fleire tiltak for betre symjeopplæring. Desse vil saman med dei nye kompetansemåla og dugleiksprøven vere ein del av regjeringa si symjepakke. Tiltaka tek utgangspunkt i fagleg støtte og omfattar ein nettportal for symjing, symje- og livredningskurs for lærarar og støttemateriell for å få til betre samarbeid mellom skolane, kommunane og dei frivillige organisasjonane. Eg har tillit til at kommunane og skolane no arbeider vidare med dei nye kompetansemåla og dugleiksprøven til det beste for elevane.

SPØRSMÅL NR. 1444

Innlevert 12. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden gi svar på kva føringar som blir gitt til helseføretaka når det gjeld å sende rekning på keisersnitt og anna fødetilbod, til kvinner som ikkje har sine juridiske papir i orden med omsyn til lovleg opphald, kor mange slike faktura dei ulike helseføretaka har sendt siste åra og om regjering vil endre lov og forskrift for å sikre alle barn rett til eit forsvarleg fødetilbod, uavhengig av betalingsevna til foreldra?»

GRUNNGJEVING:

Viser til Bergens Tidende sitt oppslag 7/7-16 om foreldra til Keziah på Laksevåg i Bergen som fikk ei kostbar keisersnittrekning frå Haukeland Universitetssjukehus, som familien ikkje hadde moglegheit til å betale. Mora hadde på fødetidspunktet ikkje sine juridiske papir i orden, men faren og dermed det ventande barnet, var norske statsborgarar. Saka løyste seg og fakturaen blei trekt tilbake, men advokaten som representerer famili-

en fortalte om mange liknande saker, som ikkje kjem i media.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at dagens regelverk gir personer uten fast opphold i Norge rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som ikke kan vente. Det betyr at alle gravide som oppholder seg i Norge har rett til nødvendig helsehjelp før og etter fødsel, herunder svangerskaps- og barselomsorg. Dette fremkommer av forskrift av 16.12.2011 nr. 1255 om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket og departementets Rundskriv I-5/2011 Helsehjelp til personer uten fast opphold i riket og personer uten lovlig opphold. I tillegg har departementet i Rundskriv I-2/2008 Utgifter ved helsehjelp i norske helseinstitusjoner under den offentlige spesialisthelsetjeneste, blant annet for personer som ikke er bosatt i Norge gitt nærmere veiledning om betalings spørsmål.

Når det gjelder spørsmålet om betaling er hovedregelen at pasienter som ikke har bosted i riket selv må dekke sine behandlings- og forpleiningsutgifter med mindre de er medlemmer av folketrygden eller stønadsberettiget i henhold til avtale med annen stat. Dersom pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, må helseinstitusjonen eller tjenesteyteren dekke utgiftene.

Et barn som fødes i Norge kan etter omstendighetene anses som medlem i folketrygden som bosatt allerede fra fødselen av, selv om barnets mor ikke er bosatt i Norge. Dette kan være aktuelt hvis en av foreldrene er norsk statsborger. I slike tilfeller får barnet automatisk norsk statsborgerskap ved fødsel og har på dette grunnlaget lovlig opphold i Norge. Det lovlige oppholdet kan etter en konkret vurdering danne grunnlag for medlemskap i folketrygden, og barnet vil kunne anses å ha fast bosted i Norge. Utgifter knyttet til barnet i forbindelse med fødselen skal i disse tilfellene dekkes av det regionale helseforetaket på ordinær måte. Det vil innebære at regningen for fødselen blir delt. Mor vil måtte betale for helsehjelpen hun har mottatt i forbindelse med fødselen, mens det regionale helseforetaket belastes utgiftene knyttet til den helsehjelpen barnet mottar etter fødselen. Departementet har i brev fra oktober 2015 til Helsedirektoratet, som har fortolkningsansvaret for helselovgivningen, presisert dette.

I oktober 2015 sendte departementet også brev til de regionale og lokale helseforetakene hvor det bl.a. ble gitt en nærmere veiledning om betalingsreglene. Departementet viste her til Norges forpliktelser etter internasjonale menneskerettighets-konvensjoner som innebærer et krav om effektiv gjennomføring og reell tilgjengelighet til helsehjelp for personer som oppholder seg i riket. Departementet ga her uttrykk for pasientens evne til å betale for øyeblikkelig hjelp og helse-

hjelp som ikke kan vente, ikke bør tas opp før slik hjelp ytes, men bør vurderes i etterkant. Det er fremhevet i brevet at dette blant annet vil gjelde ved fødselshjelp. Også i rundskrivet fra 2011 har departementet uttalt at sykehusene ikke kan kreve forhåndsbetaling for øyeblikkelig hjelp eller helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten som ikke kan vente.

Når det gjelder antall fakturaer sendt av de ulike helseforetakene de siste årene, har jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Tilbakemeldingene viser at det ikke er mulig å oppgi tall på hvor mange fakturaer som er sendt ut de siste årene til kvinner som ikke har sine juridiske papirer i orden når det gjelder lovlig opphold. Dette fordi disse kvinnene kommer i kategorien selvbetalende, og det er mange ulike årsaker til at pasienter kommer i denne kategorien. Tilbakemeldingen viser imidlertid at det er noe ulik praksis blant helseforetakene når det gjelder forsøk på innkreving av betaling fra personer som er i kategorien selvbetalende.

Jeg mener at dagens regelverk sikrer alle barn rett til et forsvarlig fødetilbud uavhengig av betalingsevnen til foreldrene, men jeg vil vurdere behovet for å presisere hvordan regelverket er å forstå.

Til orientering er departementet i ferd med å oppdatere Rundskriv I-2/2008 Utgifter ved helsehjelp i norske helseinstitusjoner under den offentlige spesialisthelsetjeneste, blant annet for personer som ikke er bosatt i Norge. Departementet tar her sikte på å klargjøre enkelte forhold knyttet til betalingsspørsmål, herunder betaling for fødsel.

Dersom jeg gjennom arbeidet med oppdateringen av rundskrivet ser at regelverket kan fremstå som uklart vil jeg vurdere behovet for endringer eller presiseringer av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1445

Innlevert 15. august 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 18. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Meiner justisministeren at intensjonen til fleirtalet i justiskomiteen er tilstrekkeleg ivareteken når dei enkelte kommunane ikkje får delta i styringsgruppene som skal arbeide med tenestestadsstruktur i politiet, og viss ikkje, kva vil han gjera for å sikre kommunane deltaking i desse gruppene?»

GRUNNGJEVING:

Sjølv om ikkje Senterpartiet var einig i den politireforma som vart vedteken, er vi svært opptekne av at resultatet blir så godt som mogleg innanfor dei rammene som no er sett. Regjeringa har lova kommunane deltaking i prosessane, då må også denne deltakinga vera reell. Å gjera alle til lags når det er bestemt på førehand at det skal gjennomførast ei massiv nedlegging av lensmannskontor vil vera praktisk talt umogleg. At

politimeistrane lyttar til dei kommunane som blir påverka av nedleggingane må likevel vera eit minstekrav. Kommunane må også kunne påverke utfallet med relevante innspel. Det er dessverre allereie no grunn til å stille spørsmål ved kor reell kommunane si deltaking vil bli.

I Innst. 307 L (2014-2015), jf. innst. 306 S (2014-2015) la fleirtalet i justiskomiteen føringar for korleis prosessen ved endringar skulle gjennomførast. Det vart lagt opp til at kommunane skulle ha rett til å uttale seg om spørsmåla. Det skulle opprettast ei styringsgruppe som mellom anna skulle utforme mandat for arbeidet med endringsprosessen, gje føringar og bidra til gjennomføringa, og i tillegg gje skriftleg tilråding om struktur for tenestestad til politimeisteren. Vidare seier merknadene at «Styringsgruppen ledes av politiet og skal som et minimum bestå av representanter for politimesteren og ha representasjon fra de berørte kommunene."

Dei prosessane som er sett i gong av politimeistrane rundt om i landet speglar ikkje den reforma som Regjeringa har lova og som stortingsfleirtalet har røysta for. No ser vi at føringane frå fleirtalet i justiskomiteen blir tolka på ein slik måte at dei enkelte kommunane ikkje får delta i styringsgruppene. Dette er tilfellet mellom anna i Telemark, der berre ein representant frå kvart regionråd er invitert til å sitje i styringsgruppa. Berre fire av 18 kommunar i Telemark får då vera med i styringsgruppa. Dette vil seie at fleirtalet av kommunane står utan ein representant som kan fremje deira lokale synspunkt og vurderingar i styringsgruppa. Regjeringa har gjeve eit heilt anna inntrykk overfor Stortinget og media når dei har snakka om lokal forankring og at dei einskilde kommunane skal få noko å seie i prosessen.

Eg meiner at måten prosessen no blir gjennomført på, er urovekkjande. Det er klart at dei einskilde kommunane ofte vil ha ulike synspunkt på kvar desse tenestestadane skal liggje. Plasseringa av lensmannskontora betyr mykje for dei som bur lokalt og som kan risikere å miste lensmannskontora sine. Det er dei enkelte kommunane som best kjenner til lokale behov og utfordringar. Vi ønskjer at avgjerdene skal byggje på best mogleg grunnlag. Å ha alle kommunar, med sine ulike interesser, representerte i styringsgruppene er derfor heilt sentralt viss Regjeringa skal følgje opp sine egne lovnader om lokalt medeigarskap.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal ha et kompetent og effektivt lokalt politi, som sikrer innbyggerne trygghet. Den lokale tjenestestedsstrukturen skal legge til rette for et nærpoliti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger.

I Innst. 306 S (2014-2015) går det klart frem at berørte kommuner skal tas med på råd i lokalisering av tjenestesteder, men at det også må legges vekt på de

politifaglige vurderingene når lokalisering avgjøres. I vårt brev datert 14.3.2016 til Politidirektoratet, er det gitt retningslinjer for arbeidet med lokal struktur, basert på Stortingets føringer.

Spørsmålet fra representanten Klinge er forelagt Politidirektoratet. Direktoratet bekrefter at Stortingets intensjoner følges opp, slik at samtlige berørte kommuner får tilbud om representasjon i styringsgruppen og at kommunene skal sikres reell deltakelse og innflytelse i prosessen.

I spørsmålet vises det til prosessen i Telemark. Det hevdes at de enkelte kommunene ikke får delta i styringsgruppen og at det kun er en representant fra hvert regionråd som er invitert til å sitte i styringsgruppen.

Politidirektoratet opplyser at dette ikke medfører riktighet. Sør-Øst politidistrikt har sendt brev til samtlige berørte kommuner i politidistriktet der det inviteres til representasjon i styringsgruppen og det inviteres til dialogmøte med kommunene i september. Politidistriktet understreker i brevet at de ønsker god involvering fra kommunene.

I Sør-Øst politidistrikts invitasjon til representasjon i styringsgruppen ble kommunene i utgangspunktet anmodet om representasjon gjennom regionråd. Sør-Øst politidistrikt består av 54 kommuner. Konkret ble det anmodet fra politidistriktet om representasjon gjennom Grenlandssamarbeidet, Midt-Telemarkrådet, Vest-Telemarkrådet og Kongsbergregionen. Bakgrunnen for denne anmodningen har vært et ønske om å etablere en styringsgruppe av en slik størrelse at den kan bli en arena for tett og god dialog og meningsutveksling.

Kommunene er bedt om å gi Sør-Øst politidistrikt tilbakemelding på ønsket representasjon i styringsgruppen innen 17. august. Politidistriktet har fått tilbakemelding fra noen kommuner om at det er ønskelig at flere kommuner deltar i styringsgruppen. Dette vil politidistriktet imøtekomme, og de har derfor sørget for at alle kommuner som ønsker å være representert i styringsgruppen får delta i dette arbeidet.

Sør-Øst politidistrikt har videre lagt opp til bred involvering med fylkesvise dialogmøter med alle kommunene, skriftlig spørreundersøkelse til alle kommuner og høringskonferanser. I tillegg inviteres alle berørte kommuner til å gi skriftlige innspill til politimesterens forslag til ny lokal struktur.

Det er Politidirektoratet som, på grunnlag av politifaglige kvalitetskriterier og prosessuelle krav, er gitt myndighet til å fastsette endringer i politiets lokale struktur. Jeg legger til grunn at politidistriktene og Politidirektoratet lojalt følger arbeidet med ny tjenestestedsstruktur i samsvar med enigheten i Stortinget. Avslutningsvis vil jeg minne om at Politidirektoratets beslutning om tjenestestedsstruktur kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av den eller de kommunene som vil bli direkte berørt av endringen.

SPØRSMÅL NR. 1446**Innlevert 15. august 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 23. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge frem oppdaterte tall for antall pasienter i Helse Sørøst med passert tentativ frist for behandling?»

BEGRUNNELSE:

Helseminister Bent Høie (H) opplyste i Stortinget 10. juni 2016 at Helse Sørøst har etablert en indikator som viser antall pasienter som har passert såkalt tentativ frist. I tråd med svar på spørsmål 1391 viser det seg at det ikke er mulig å få sammenlignbare tall per nå for hele landet. Gitt at statsråden har brukt tallene for landets største regionale helseforetak i Stortinget, antar jeg at Stortinget inntil videre fortsatt kan få oppdaterte tall for dette helseforetaket i påvente av tall for resten av landet.

Svar:

Indikatoren passert tentativ frist er innført i Helse Sør-Øst og brukes i styringsdialogen med helseforetakene. Tentativ tid til kontakt er definert som antall nyhenviste

te pasienter og pasienter i forløp der planlagt dato for kontakt er overskredet. Helse Sør-Øst opplyser at det per 5. august er 61 906 pasienter med passert tentativ frist. Tallet omfatter pasienter henvist etter 1.1.2010. Dette er om lag samme antall som per mai 2016, jf. mitt svar på spørsmål nummer 1347. Helse Sør-Øst opplyser om at de fra juli 2016 også vil inkludere pasienter henvist før 2010, dvs. at flere pasienter med lengre behandlingsopplegg vil inkluderes. Foreløpige tall viser at antall pasienter med tentativ passert tid vil øke med omlag 20 000 dersom man foretar denne endringen i datagrunnlaget.

Jeg har i revidert oppdragsdokument 2016 av 30. juni til de regionale helseforetakene bedt om at tentativ tid til kontakt skal etableres som en styringsindikator fra og med andre halvår 2016, i første omgang innen utvalgte fagområder. Det tas sikte på at endelig definisjon av indikatoren, og sammenlignbare og kvalitetssikrede tall for utvalgte fagområder, skal foreligge i løpet av høsten 2016. Når vi får kvalitetssikrede tall på denne indikatoren vil utviklingen over tid og sammenlikning mellom foretak kunne gi oss nyttig informasjon om sykehusenes evne til å planlegge og gjennomføre gode pasientforløp.

SPØRSMÅL NR. 1447**Innlevert 15. august 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 23. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva synes statsråden om at administrerende direktør i Helseforetakenes Innkjøpsservice (HINAS) har (hastet) besluttet at legemiddelpriser i offentlige anbud skal hemmeligholdes, hvilket ansvar skal HINAS ha videre, og kan statsråden gi en klar definisjon på når hemmelighold rundt helseforetakenes innkjøp er akseptabelt i tråd med Forvaltningslovens § 13?»

BEGRUNNELSE:

I et brev sendt alle landets helseforetak tidligere i år varslet Helseforetakenes Innkjøpsservice (HINAS) at legemiddelpriser inngitt i offentlige anbud ikke lenger skal være offentlige. Dette er i strid med praksisen som

Legemiddelinnkjøpssamarbeidet (LIS) har praktisert i 20 år.

Foretaksmodellen i sykehussektoren har en slett historie knyttet til åpenhet i sitt 14 år korte liv i norsk forvaltning. Hadde de øverste lederne i denne modellen fått sette standarden, hadde både pasienter og journalister vært utelukket fra styrerommene, og både saks-papirer og postjournaler hadde blitt hemmeligholdt. Gjennom norske sykehus og spesialhelsetjenesten passerer det i 2016 om lag 140 mrd. skatte kroner, hvorav legemidler i offentlige anbud utgjør om lag 8 mrd. kr.

med innlemmingen av LIS i HINAS har vi sett en nylig praksisendring. Innkjøpssjefen i HINAS har besluttet at enhetspriser i nasjonale anskaffelser skal reg-

nes som forretningshemmeligheter, og mener dette er i tråd med offentlighetsloven og forvaltningsloven.

Det skjer, nokså umusikalsk, omtrent samtidig med at Helse- og omsorgsdepartementet ved statsråden presenterer Meld. St. 34 Verdier i pasientens helsetjeneste - den såkalte prioriteringsmeldingen. I Kapittel 14, "Åpenhet og brukermedvirkning", inviteres Stortinget til "tydeligere å ta stilling til prinsippene som skal ligge til grunn for prioriteringsbeslutninger i helsetjenesten".

Åpenhet bør fremdeles være en hovedregel i anbudsutlysninger, også når det kommer til legemidler. I dag er det stor usikkerhet knyttet til hvor stort rommet for hemmelighold er. Det er behov for en tydelig og prinsipiell avklaring fra politisk hold.

Svar:

Utgangspunktet er åpenhet i beslutningsprosessene i helsetjenesten. Det er viktig for legitimiteten til beslutningene. Samtidig kan åpenhet i visse situasjoner ha en kostnad, og det må tas et valg mellom fordeler og ulemper ved åpenheten i disse situasjonene. Dette er særlig aktualisert gjennom utviklingen i legemiddelmarkedet de siste årene, og da særlig i tilknytning til spørsmålet om ikke-offentlige rabatter. Som drøftet i stortingsmeldingen om prioritering mener regjeringen at ulempene knyttet til et særnorsk krav om åpenhet om priser på legemidler vil være vesentlig større enn fordelene, jf. omtale i kapittel 14.1.1.

Bruk av rabattavtaler mellom det offentlige og legemiddelindustrien må håndteres innenfor de rammer som dagens lovverk setter. Dette ble bl.a. drøftet i Prop. 83 L (2015-2016) Endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter og rabatter) som Stortinget behandlet i vår. Offentleglova, forvaltningsloven og legemiddeloven regulerer i hvilken grad legemiddelpriser kan unntas offentlighet. Forvaltningen har etter forvaltningsloven § 13 taushetsplikt om forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å unnta offentlighet av hensyn til den som opplysningene angår. En tilsvarende bestemmelse finnes i legemiddeloven § 30. Legemiddelpriser kan være underlagt taushetsplikt, for eksempel fordi produsenten ved åpenhet vil kunne få et vanskelig forhandlingsutgangspunkt i andre land.

De regionale helseforetakene ble i foretaksmøtet 7. januar 2015 bedt om å etablere et felles eid foretak for samordning av innkjøp. Sykehusinnkjøp HF ble stiftet i desember 2015. Foretaket skal understøtte spesialisthelsetjenestens behov for innkjøpstjenester. HINAS eies av de regionale helseforetakene, og vil inngå i det nye foretaket. De regionale helseforetakene er ansvarlige for at bruk av ev. rabattavtaler med legemiddelindustrien og hemmelighold av priser i offentlige anbud praktiseres innenfor gjeldende regelverk. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene har nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede problemstillingen som stortingsrepresentanten refererer til i sitt spørsmål nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1448

Innlevert 15. august 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 24. august 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«På hvilken måte forsikret statsråden som at gjennomføringen av kortkurs og eksamen i matematikk for lærerstudenter foregikk på en rettferdig og forsvarlig måte?»

BEGRUNNELSE:

Kortkursene i matematikk for de som vil forbedre matematikk-karakteren og som ble gjennomført for første gang i år har hatt uvanlig høy strykprosent. I tillegg har det kommet fram i mediene at det har vært lite eller ingen undervisning, mye rot på eksamen og uprofesjonelle forhold omkring eksamensavviklinga.

Dessuten har selve eksamensoppgavene fått kritikk fra faglig hold både på innhold og tiden som var til rådighet for såpass omfattende oppgaver. Flere universitet tar selvkritikk, men det hjelper lite for studenter som ikke kommer inn på lærerutdanninga i år og hvor dette muligens kan skyldes klare systemsvikt.

Svar:

Fra høsten 2016 er det som ledd i strategien "Lærerløftet" innført et høyere karakterkrav i matematikk for søkere til grunnskolelærerutdanning og lektorutdanning. For delvis å kompensere for en forventet reduksjon i antall kvalifiserte søkere til disse utdanningene, tok

jeg initiativet til å arrangere et forkurs. Dette forkurset var spesielt rettet mot søkere som hadde oppnådd minimum karakter tre i matematikk fra videregående opplæring slik at disse likevel skulle ha mulighet for å kvalifisere seg. 485 studenter gikk opp til prøven etter fullført forkurs, og 124 av disse bestod og er etter dette kvalifisert for opptak.

Gjennomføringen av forkurset og prøven har vært delegert til universiteter og høyskoler. Departementet har ikke lagt føringer for hvordan denne oppgaven skulle løses. Universiteter og høyskoler er underlagt strenge krav til kvalitetssikring av egen virksomhet. De har hatt ulike undervisningsopplegg for søkere som altså i utgangspunktet ikke tilfredsstilte opptakskravet. Jeg vet at mange læresteder har gjennomført oppgaven på en god måte og vil berømme dette arbeidet. Ansvaret for utforming av prøvesettet har vært lagt til Utdanningsdirektoratet, som normalt er ansvarlig for å utvikle prøven i matematikk for videregående skole.

Det er kommet reaksjoner på at strykprosenten på forkurset har vært høy, opp mot 75 %. Noen studenter har ment at oppgaven har vært for omfattende eller lagt på et for høyt nivå, og noen har opplevd feil ved gjennomføringen av prøven. Utdanningsdirektoratet har sammen med de som har sensurert besvarelsene,

vurdert at prøven som ble gitt holdt et riktig nivå og omfang for å oppnå karakteren fire i matematikk.

130 kandidater har klaget på sensuren. Av disse har seks fått medhold og tilfredsstiller dermed karakterkravet i matematikk. Det har kommet flere klager på formelle feil ved gjennomføring av prøven. Enkelte institusjoner har gitt signaler om at kritikken delvis er berettiget. Klagesakene er nå til behandling ved ansvarlige høyskoler og universiteter. Jeg har allerede besluttet at studenter som får medhold i klage på formelle feil ved avvikling av prøven, raskt får gå opp til ny prøve slik at det er mulig å bli tatt opp til lærerutdanning fra innværende semester.

Kravene for å begynne på lærerutdanning skal være høye. Det hadde selvsagt vært ønskelig at flere kvalifiserte seg gjennom forkurset. Det er lett å forstå at søkere som ikke har bestått forkursprøven, er skuffet over dette. Deltakelse på kurset gir imidlertid ingen garanti for å bestå prøven, og det kan være krevende å gå fra karakter tre til fire.

Forkurset var et kompensatorisk tiltak som ikke er ment innført på permanent basis. Erfaringene fra årets gjennomføring vil tas med ved eventuelle senere forkurs, men det er ennå ikke bestemt om dette skal videreføres og eventuelt i hvilken form.

SPØRSMÅL NR. 1449

Innlevert 15. august 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 23. august 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren ta opp med Tyrkiske myndigheter den situasjonen som spesielt unge jenter er kommet i i Tyrkia, når det ikke lenger skal være ulovlig å ha sex med barn helt ned til 12 år?»

BEGRUNNELSE:

I juli 2016 vedtok Tyrkias forfatningsdomstol å fjerne artikkelen i straffeloven som kriminaliserer sex med barn under 15 år. Beslutningen ble tatt med 7 stemmer for og 6 stemmer imot. Dette er alvorlige brudd på flere internasjonale konvensjoner. Ikke minst barnekonvensjonen som sier at alle barn har behov for økt beskyttelse mot seksuell utnyttelse. Lovendringen skal tre i kraft 13. januar 2017.

Svar:

Denne saken, som fikk brede oppslag i norske og andre utenlandske medier, var basert på uriktige faktaopplysninger. Dette dreier seg om vanlig domstolskontroll av lovgivningen i Tyrkia. Forfatningsdomstolen har annullert deler av en lovbestemmelse og gitt parlamentet en frist for å få vedtatt ny lovgivning som ikke er i strid med konstitusjonen. På dette grunnlaget arbeides det nå med en ny lov. Denne saken dreier seg derfor ikke om fastsettelse av seksuell lavalder, men om lovens rom for å kunne utøve skjønn i straffeutmålingen. Den seksuelle lavalder i Tyrkia er i dag 18 år.

SPØRSMÅL NR. 1450**Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 19. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kva heimel har politiet sine operasjonssentralar for å kalle ut det kommunale brannvesen i distrikts-Norge til reine politioppdrag fordi det vil ta uforsvarlig lang tid før politiet kjem fram, og kven skal betale når brannvesenet rykkjer ut for å løyse oppgåver som er politiet sitt ansvar?»

GRUNNGJEVING:

I brev av 13.04.2015 frå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har landets kommunale brann- og redningsvesen og 110-sentralar fått tilsendt "Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold" (PLIVO).

Prosedyren er ikkje sendt kommunane sin arbeidsgjevarorganisasjon KS for uttale og er heller ikkje sendt til kommunane ved rådmann/ordførar som er vanleg praksis for kontakt mellom statlege etatar og kommunane.

I Høyanger kommune vart brannvesenet 01.08.2016 kalla ut til ei livstruande hending med knivstikking. Brannvesenet fekk avklara situasjonen og politipatruljen kom først etter nær 50 min.

Både lensmannen og det lokale brannvesenet uttrykkjer uro og bekymring for dette.

Svar:

Jeg viser til at Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO) er

ett av oppfølgingstiltakene etter 22- juli kommisjonens rapport. Prosedyren er utviklet i samarbeid mellom politi, brann- og redningstjenesten og helsetjenesten, og skal danne grunnlag for bedret nasjonal beredskap for å håndtere hendelser der det utøves livstruende vold mot flere personer.

Jeg har fått opplyst av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) at prosedyren blant annet ble sendt på høring til Kommunenes arbeidsgiverorganisasjon (KS), og til kommunene via brannsjefen.

Politiet har ikke hjemmel for å pålegge brannvesenet rene politioppdrag, men politiets operasjonssentraler vil varsle relevante nødetater i situasjoner hvor skadeomfanget er uklart og/eller i situasjoner hvor den enkelte nødetat skal bistå innenfor sine lovpålagte primæroppgaver. Det fremkommer av brann- og eksplosjonsvernloven § 12 at dersom brann- og redningsvesenet kommer først frem til et ulykkessted har brannsjefen myndighet og ansvar for ledelsen av skadestedet inntil politiet kommer til stedet. Den enkelte etat dekker sine utgifter.

Gjennomføring av nærpolitireformen skal blant annet bidra til å bedre politiets responstid og kapasitet. I begrunnelsen til spørsmålet fra stortingsrepresentanten er det vist til en konkret hendelse. Jeg synes ikke det er naturlig at jeg kommenterer enkelthendelsen, men det er ikke tilfredsstillende at politiet ikke rykker ut til alvorlige hendelser. Jeg vil på overordnet nivå, følge dette videre opp med Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1451**Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 23. august 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Korleis var prosessen i dei ulike departementa for å avgjere kva område Noreg ynskjer å halde utanfor "National Treatment" i TISA-avtala, vart det sett i gang ekstern utgreiing, utgreiing gjort av fagfolk i Helse – og omsorgsdepartementet og var det halden open intern høyring for departementa?»

GRUNNGJEVING:

Onsdag 4. februar 2015 stila underteikna følgjande spørsmål til Helseministeren: Har det skjedd endringar når det gjeld Noreg sine tilbod knytt til helsesektoren i forhandlingane om TISA-avtala?

Då svara helseministeren at «nå går representanten inn på et relativt detaljert nivå innan et område som

jeg ikke har det konstitusjonelle ansvar for, så representanten må nesten stille det spørsmålet til ansvarlig statsråd».

Onsdag 3. februar arrangerte Senterpartiet ope møte om TISA-avtala på Stortinget med Fernando Gambera, som er internasjonal sekretær i arbeidstakarane sin hovudorganisasjon i Uruguay og Roberto Chiazar som er parlamentsmedlem i Uruguay. Der forklara dei at regjeringa i Uruguay før ein vedtok å gå ut av TISA-forhandlingane hadde bede departementa om å gjere ei analyse av konsekvensane TISA-avtala kunne få innan deira fagområde. Det enda mellom anna med at helsedepartementet i Uruguay åtvare mot at TISA-avtala kom til å gjere det vanskeleg å opprette nye offentlige helsetenester, og fleire andre departement åtvare mot konsekvensane innan sine saksområde.

Svar:

Proessen som leia fram til det norske opningstilbudet starta under førre regjering, som Navarsete var del av. Då regjeringa stadfesta Noregs deltaking i TISA og la

fram eit opningstilbud i november 2013, var det utvikla i samråd med fagdepartementa.

Regjeringa vurderte at det ikkje var grunn til å avgrense rekkevidda av opningstilbudet i TISA meir enn det som følgde av Noreg sitt siste tilbod i Doha-forhandlingane, lagt fram i juni 2005, om WTO-avtalen om handel med tenester (GATS).

Innanfor helsesektoren er Doha-tilbudet ei oppramsing av gjeldande plikter etter GATS, som vi sidan 1995 har vore bundne av. Dei norske TISA-tilboda (opningstilbudet frå november 2013 og det reviderte tilbodet frå mai i år) medfører ingen endring i innhaldet av noverande plikter på helsesektoren. Røynsla viser at eksisterande pliktar ikkje har gjort det vanskeleg for kommunar og andre helsemyndigheiter å halde fram med eit godt offentleg helsetilbod.

For å sikre handlingsrom i sektorar som er dominererte av offentlig tenestetilbod, har vi skrive inn breie reservasjonar mot prinsippet om nasjonal handsaming av sjukehusenester og andre institusjonaliserte helsetenester. Det er ikkje skrive inn ein plikt til marknadstilgang på dei same sektorane.

SPØRSMÅL NR. 1452

Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 24. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre forsvarlig bemanning for fødende kvinner i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

I sommer har vi på nytt hørt at bemanningen på norske fødeavdelinger er for lav. Ifølge Jordmorforbundet fører dette til at enkelte kvinner føder alene, og til at jordmødrene ikke klarer å følge opp anbefalingen fra Helsedirektoratets veileder "Et trygt fødetilbud - Kvalitetskrav til fødselsomsorgen, 2010", om at «alle fødende skal ha en jordmor hos seg så tidlig som mulig i aktiv fase av fødselen og til fødselen er over.»

Helseministeren har ved flere tidligere anledninger svart at bemanningen er forsvarlig. Det virker å være uenighet om faktagrunnlaget for om og hva økte fødsler på sommeren faktisk skyldes. Videre virker det å være et stort sprik i oppfatningen av hva som er virkeligheten for fødende kvinner mellom jordmødrene på den ene siden og ledelsene i de ulike helseforetakene og Helse- og omsorgsdepartementet. Dette skaper stor

usikkerhet blant kvinner og deres pårørende i en allerede sårbar situasjon.

Svar:

Tradisjonelt har sesongvariasjonene i fødselstall vært slik at det har vært flest fødsler om våren, men dette har endret seg de senere årene. I 2015 var det 35 % flere fødsler i juli måned enn i desember. Det endrede mønsteret for sesongvariasjoner har vært satt i sammenheng med ordningen med ett barnehageopptak i året. I tillegg til disse sesongvariasjonene er det betydelige dag-til-dag variasjoner i fødselstall som skyldes at fødsler i liten grad lar seg planlegge.

Disse forholdene gjør det krevende å bemanne fødeavdelinger. Det vil ikke være riktig å pålegge helseforetakene dimensjonere grunnbemanningen ut fra toppene i fødselstall. Men helseforetakene må ha bemanningsplaner som gjør dem i stand til å følge opp kvalitetskravene når fødselstallet varierer, og sikre at ingen kvinner føder alene. Det siste er selvsagt helt uakseptabelt.

Det er helseforetakene som har ansvaret for å sikre forsvarlig bemanning. Jeg følger denne saken nøye i min dialog med de regionale helseforetakene. Jeg har bedt om en foreløpig tilbakemelding om erfaringene med jordmorbemanningen i sommer, og vil avklare om det er ulik virkelighetsoppfatning mellom jordmororganisasjonene og ledelsen av fødeinstitusjonene. Jeg har også bedt om en tilbakemelding om hvilke tiltak

som er planlagt eller iverksatt for å møte topper i aktivitet.

Et annet viktig tiltak for å lette presset på fødeavdelingene er at vi nå utvider retten til barnehageplass etter fylte ett år til også å gjelde barn født i september og oktober. På sikt kan dette føre til færre fødsler midt på sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1453

Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 24. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvorfor ble ikke Stortinget orientert om dette i statsbudsjettene for 2015 og 2016, hvilke vurderinger gjør statsråden av situasjonen og er han enig med Luftfartstilsynet i at dette ikke er en bærekraftig situasjon?»

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende i dag vises det til at ressursituasjonen i Luftfartstilsynet ikke er bærekraftig på sikt og at oppgavene ikke blir fullt ut løst. Det fremkommer også opplysninger om at Luftfartstilsynet over tid har rapportert om manglende ressurser til departementet.

Svar:

Det er regjeringens klare målsetning at det skal være trygt å ferdes i vårt land, til sjøs, på land og i luften. Regjeringen har derfor kraftig økt satsingen på utbedring av infrastrukturen, både gjennom vedlikehold og nybygging. Det brukes store midler på fornyelse av transportmateriell og opplæring av personell. Tilsynsvirksomheten er en viktig del av denne helheten. Vi trenger kompetente personer og organisasjoner som kan sjekke at lover og regler etterfølges. Departementet jobber godt og konstruktivt med våre tilsyn og med Statens Havarikommisjon. Luftfartstilsynet var for øvrig en av de første som jeg avla besøk etter regjeringsskiftet i 2013.

I begrunnelsen for spørsmålet refererer representanten Sivertsen til oppslag i Bergens Tidende, hvor det hevdes at ressursituasjonen i Luftfartstilsynet ikke er bærekraftig på sikt, og at oppgavene ikke blir fullt ut løst. Det vises i begrunnelsen også til at det fremkommer opplysninger om at Luftfartstilsynet over tid har rapportert om manglende ressurser til departemen-

tet. La meg da minne om at Luftfartstilsynets direktør i samme avis har tilbakevist avisens påstander, og har i et innlegg skrevet "Sikkerheten i norsk luftfart er god. Det er trygt å fly i Norge. Luftfartstilsynet er ikke bekymret over flysikkerheten." Og "I saken skapes det et inntrykk av at knappe ressurser har ført til at Luftfartstilsynet ikke har kunnet utføre et tilstrekkelig antall tilsyn, og at sikkerheten i luftfarten dermed har vært truet. Det blir sterkt misvisende."

Samferdselsdepartementet har en tett etatsstyringsdialog med Luftfartstilsynet, blant annet om ressurser, aktiviteter og resultater. Etatsstyringsdialogen har også omhandlet Luftfartstilsynets arbeid med effektivisering. Jeg har ikke vurdert det slik at Luftfartstilsynet ikke har hatt ressurser til å opprettholde sin virksomhet på et forsvarlig nivå. Det samme synet bekrefter tilsynets direktør i sitt innlegg. Luftfartstilsynet mener de har et godt grep om å kontrollere flysikkerheten og at det er trygt å fly i Norge. Samtidig har Luftfartstilsynet formidlet i sin rapportering til Samferdselsdepartementet at virksomheten ikke er bærekraftig på sikt. Luftfartstilsynet har i 2016 igangsatt en gjennomgang av sin virksomhet for å se om tilsynet kan utføre sine oppgaver på en enda bedre og mer effektiv måte. Luftfartstilsynet vil også sette i verk digitaliseringstiltak som vil effektivisere flere av arbeidsprosessene.

Jeg har full tillit til Luftfartstilsynet og tilsynets prioriteringer. Luftfartstilsynet arbeider hver dag tett med luftfartsnæringen og har en risikobasert tilnærming i sitt tilsynsarbeid. Det vil si at de konsentrerer innsatsen der tilsynet anser sikkerhetsgevinsten for å være størst. Antall tilsyn er kun én del av arbeidet med flysikkerheten. Luftfartstilsynet legger også mye arbeid ned i formidling av flysikkerhet og sikkerhetskultur og i gjennomføring og videreutvikling av regelverk.

Luftfartstilsynet har informert meg om at flysikkerheten i Norge er tilfredsstillende. Luftfartstilsynet

baserer dette på statistikk, rapportering av hendelser og ulykker, tilsynsvirksomhet og øvrige analyser. 2015 hadde det laveste antall ulykker i perioden 2010-2015. På noen områder ser Luftfartstilsynet likevel utfordringer, særlig for helikopter-operasjoner som utføres i innlandet og for allmennflygning. Luftfartstilsynet setter i verk tiltak for å kompensere for disse utfordringene.

La meg også minne om at dagens regjering har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som omfatter både departementer og offentlige etater. Reformen har støtte i et flertall på Stortinget, og de siste årene har stortingsflertallet også økt innsparingen fra reformen sammenlignet med regjeringens budsjettforslag. Reformen bidrar til omstilling og effektivisering av offentlig sektor. Reformen utgjør en del av grunnlaget for at Luftfartstilsynet har satt i gang med en omstillingsprosess mot et mer tilpasset og effektivt tilsyn.

Videre ble Stortinget i forbindelse med Prop. 1 S (2014-2015) for Samferdselsdepartementet orientert

om at Samferdselsdepartementet hadde satt i gang en sammenlignende studie (benchmarking) av Luftfartstilsynet. Utredningen ble gjennomført av Integra A/S, som leverte sin rapport 11. august 2015. Funnene i rapporten viser at Luftfartstilsynet driver sin virksomhet med om lag samme kostnadseffektivitet som sammenlignbare tilsyn. Rapporten peker samtidig på en del områder der det kan være rom for forbedringer. Samferdselsdepartementet følger opp funnene i studien gjennom etatsstyringen av Luftfartstilsynet. Benchmarkingen utgjør også en del av grunnlaget for at Luftfartstilsynet har satt i gang en omstillings- og effektiviseringsprosess. I statsbudsjettet for 2016 ble Stortinget informert om at Luftfartstilsynet arbeider med effektivisering.

Jeg føler meg derfor trygg på at Luftfartstilsynet vil kunne utføre sine oppgaver på en tilfredsstillende måte også i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1454

Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 24. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren styrke pasientsikkerheten innen alternativ behandling gjennom kvalitets-sikring av de ulike alternative behandlingsformer og/eller alternative utøvere?»

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet er opptatt av mangfold i helsetjenestetilbudet og mulighet til å velge den behandlingen som er best for den det gjelder. Alternativ behandling har derfor en naturlig plass i dette bildet. Det er derfor bra at alternativ behandling i dag benyttes både som et supplement til «vestlig skolemedisin» og som en del av den.

I 2003 ble det etablert et register for utøvere av alternativ behandling. Formålet var å bidra til seriøsitet og profesjonalitet blant utøvere av alternativ behandling. Parallelt ble de fleste alternative medisinske terapiformene fritatt for moms.

Lov om alternativ behandling av sykdom trådte i kraft 1. januar 2004. Samtidig opphørte kvakksalverloven. Loven ivaretar på den ene siden pasienters rett til selvbestemmelse og valgfrihet, og på den andre siden pasienters krav på sikkerhet - og den har som sikte-

mål å etablere et modernisert rammeverk for alternativ behandling i Norge. Dette skal ivareta hensynet til pasientenes valgfrihet og sikkerhet, og legge til rette for en tilnærming mellom helsetjenesten og alternativ behandling basert på ryddighet og redelighet.

I følge informasjon fra HOD finnes det pr. i dag intet offentlig organ som på faglig grunnlag godkjenner eller går god for forsvarligheten av ulike alternative behandlingsformer eller alternative utøvere. Som følge av dette er det heller ingen offentlig myndighet som fører faglig tilsyn med alternativ behandling, slik man har for den alminnelige helse- og omsorgstjenesten. Manglende offentlig godkjennings- og tilsynsorgan skyldes blant annet at feltet er preget av stort mangfold og et høyt antall ulike behandlingsformer.

I følge mine kilder fører regelverket, slik det er i dag, til at mennesker uten formell helsefaglig utdanning, men med noen ukers kurs innen for eksempel soneterapi, kan kreve momsfritak for utførte «behandlinger», og ikke minst bruke tittelen «behandler».

Godkjenningen av organisasjoner og utøvere er knyttet til formelle, etiske og forretningsmessige krav og innebærer i dag ingen faglig eller kvalitetsmessig vurdering av hver enkelt utøver eller behandlingsform.

I TNS Gallups Helsepolitiske Barometer for 2016 svarte nesten 40 prosent at alternative behandlere flest

har faglig kompetanse basert på en formell utdanning. Til sammen 15 prosent tror at behandlerne har kunnskap om kroppen på linje med sykepleiere, og/eller at de har autorisasjon som helsepersonell.

Jeg er kjent med at fagfeltet selv blant annet gjennom Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon arbeider for å fremme pasientsikkerheten gjennom kvalitetssikring av naturterapeutenes utdanning.

På denne bakgrunn ber jeg om statsrådens svar på om han har planer om å følge opp dette.

Svar:

Spørsmålet om offentlig godkjenning av alternative behandlinger og profesjonsgodkjenning av behandlerne er grundig utredet i forarbeidene til lov om alternativ behandling, jf. blant annet punkt 12.17.6, kapittel 13 og kapittel 14 i Ot.prp. nr. 27 (2002-2003) Om lov om alternativ behandling av sykdom mv. Det er vist til at det ikke finnes noe offentlig organ som på faglig grunnlag godkjenner eller går god for forsvarligheten av ulike alternative behandlingsformer eller alternative utøvere. Som følge av dette er det heller ingen offentlig myndighet som fører faglig tilsyn med alternativ behandling, slik man har for den alminnelige helse- og omsorgstjenesten. Manglende offentlig godkjennings- og tilsynsorgan skyldes blant annet at feltet er preget av stort mangfold og et høyt antall ulike behandlingsformer, samt at det blant utøverne er stor variasjon når det gjelder behandlingsfilosofi, sykdomsforståelse/-forklaring, faglig bakgrunn og utdanningslengde og –innhold. Det er videre vist til at dokumentasjonsstatus for effekt av ulike behandlingsformer er dels fraværende og dels mangelfull, samt at det heller ikke finnes allment aksepterte retningslinjer eller standarder for hva som er faglig forsvarlighet for ulike behandlingsformer. Myndighetene har derfor ikke kompetanse til å vurdere ”fagligheten” eller forsvarligheten av

de ulike alternative behandlingsformer som tilbys, i form av offentlig godkjenning eller tilsyn. Under henvisning til dette ble det derfor ikke foreslått å etablere et system med offentlig godkjenning av alternative behandlingsmetoder eller utøvere. Stortinget sluttet seg til dette ved vedtagelse av loven.

Helsedirektoratet har blitt bedt om å gi faglige vurderinger i forbindelse med spørsmålet som er stilt fra representanten Morten Wold. Direktoratet har i den forbindelse opplyst at det i tiden etter at loven trådte i kraft, ikke har vært saker som tyder på at regelverket bør endres. Den alternative bransjen selv har ved noen anledninger pekt på at den selvjustis som ligger i registerordningen ikke fungerer godt nok, fordi noen alternative behandlere som ikke vil følge bransjeforeningens etiske regler eller som ikke er enig i de faglige kravene til sin utøverorganisasjon, enkelt kan etablere en ny bransjeforening og få den registrert i Brønnøysundregisteret. Direktoratet mener imidlertid at denne problemstillingen ikke er av en slik art at det bør settes i gang et arbeid med sikte på endring av registerordningen. Direktoratet har videre gitt uttrykk for at de som fagmyndighet ikke vil anbefale etablering av offentlig godkjenning av behandlingsmetoder hvor det ikke finnes vitenskapelig dokumentasjon for at metoden har effekt og at de heller ikke vil anbefale at det vurderes å innføre profesjonsgodkjenning for alternative behandlere.

Som gjengitt ovenfor har myndighetene i dag ikke kompetanse til å vurdere ”fagligheten” eller forsvarligheten av ulike alternative behandlingsformer som tilbys. Dokumentasjonsstatus for effekt av de ulike behandlingsformene er fortsatt dels fraværende og dels mangelfull. Under henvisning til de vurderinger som fremgår av lovens forarbeider, og vurderinger fra Helsedirektoratet, mener jeg derfor at det ikke bør etableres et system hvor offentlige myndigheter på faglig grunnlag fører tilsyn med eller godkjenner alternative behandlingsmetoder eller utøvere.

SPØRSMÅL NR. 1455

Innlevert 16. august 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 19. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Legger DSB og Politidirektoratet som følge av omfattende sentralisering av politiet opp til en ny arbeidsdeling mellom politi og kommunale brannvesen i dis-

trikts-Norge fordi politiet ikke lenger vil være til stede i mange kommuner?»

BEGRUNNELSE:

I brev av 13.04.2015 fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har landets kommunale brann- og redningsvesen og 110-sentraler fått tilsendt «Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold» (PLIVO).

I prosedyren pkt. D 3.4 heiter det s. 28-29:

”D 3.4 Aksjonsfasen – når politiet ikke har ankommet stedet

”Når gjerningspersonen(e) benytter kniv eller annet dødelig stikk-/huggevåpen, skal leder for brann og/eller helse selv vurdere om tiltak kan iverksettes mot gjerningspersonen(e) før politiets ankomst. For eksempel ved at innsatspersonell fra brann holder gjerningspersonen(e) i sjakk med trykksatt slange, brannslukningsapparat eller annet relevant verktøy”.

Prosedyren er iverksatt fra 01.06.2016 kort tid før politiet skal fastsette sine nye tjenestesteder og der Politimesteren er gitt fullmakt til nedleggelse av lensmannskontorer.

Brannvesenet i distriktskommuner har over tid opplevd at politiet kommer senere enn før. Brannvesenet opplever også oftere at operasjonssentralene forsøker å få det kommunale brannvesenet til å rykke ut i stedet for politiet til oppdrag politiet har ansvar for, t.d. ved mistanke om promillekjøring.

Svar:

Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO) - som stortingsrepre-

sentanten viser til - er ett av oppfølgingstiltakene etter 22- juli kommisjonens rapport. Prosedyren er utviklet i samarbeid mellom politi, brann- og redningstjenesten og helsetjenesten, og skal danne grunnlag for bedre nasjonal beredskap for å håndtere hendelser der det utøves livstruende vold mot flere personer.

Politiets primæransvar er nedfelt i Politilovens § 2, og det er ikke lagt opp til å endre på dette som ledd i gjennomføring av nærpolitireformen. Det fremkommer av brann- og eksplosjonsvernloven § 12 at dersom brann- og redningsvesenet kommer først frem til et ulykkessted har brannsjefen myndighet og ansvar for ledelsen av skadestedet inntil politiet kommer til stedet.

Nærpolitireformen skal blant annet bidra til å bedre politiets responstid og beredskapsevne, og til å sikre tilstedeværelse i lokalmiljøene. Den er altså ment å ha motsatt effekt av det spørreeren antyder.

Det er fra 2015 innført krav om responstid ved ekstraordinære hendelser, hendelser hvor liv er direkte truet og/eller hvor det er umiddelbart behov for innsats fra politiet. Disse kravene ble innfridd i 2015 på nasjonalt nivå. Jeg vil følge opp responstidskravene i den videre dialogen med Politidirektoratet.

Jeg viser også til at operasjonssentralene til politiet og 110- sentralene til brannvesenet skal samlokaliseres som et ledd i gjennomføringen av nærpolitireformen. Dette skal bidra til å sikre god informasjonsflyt og godt samarbeid mellom nødetatene.

SPØRSMÅL NR. 1456

Innlevert 17. august 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 24. august 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble 5. desember 2008 opprettet ved kongelig resolusjon i statsråd. Vernevedtaket omfatter et areal på ca. 147,7 kvadratkilometer, og området er landets klart største skogreservat.

Hvor mye har staten utbetalt i henholdsvis erstatning og andre omkostninger i forbindelse med opprettelsen av naturreservatet fordelt på de tre kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal?»

Svar:

Staten har utbetalt til sammen ca. 95,7 mill. kr i erstatning og vederlag (inkludert renter), til grunneierne som følge av vernevedtaket for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat i 2008. I tillegg har det vært omkostninger knyttet til grensemerking, juridisk bistand, kunngjøringer o.l. på til sammen ca. 7,9 mill. kr som følge av dette vernevedtaket.

I foredraget til kongelig resolusjon for vernevedtaket ble det lagt til grunn at det skulle bevilges midler til utarbeidelse av forvaltningsplan, og at det i en femårsperiode fra vernevedtaket ble fattet i desember 2008,

skulle gis statlige midler til skjøtsel av bl.a. seterområder og gamle ferdselsveger, samt til full finansiering av en interkommunal forvalterstilling. Disse midlene utgjorde til sammen 2 mill. kr pr. år.

I tillegg ble det etablert et felles utviklingsfond for kommunene på 30 mill. kroner. Denne bevilgningen skulle fordeles over fem år. Fondet ble forvaltet av et

styre bestående av de tre kommunenes ordførere og to representanter oppnevnt av Innovasjon Norge i Buskerud.

De statlige midlene til Trillemarka ble utbetalt til Sigdal kommune som fordelte og forvaltet midlene på vegne av de andre Trillemarka-kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1457

Innlevert 17. august 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 24. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I brev av 12.08 d.å. hevder Ofoten regionråd at justisdepartementet nå arbeider for å lokalisere deler av teoriundervisningen ved brannskolen til Harstad. Dette er i strid med det som er hensikten, å etablere en god fagskoleutdanning der teori og praksis henger nøye sammen.

Vil justisministeren legge teoriundervisningen til Fjelldal i Tjeldsund eller Harstad?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet i februar 2015 at den fremtidige toårige fagutdanningen av brann og redningspersonell skulle etableres ved det eksisterende nasjonale anlegget til Norges brannskole (NBsk) i Tjeldsund med planlagt oppstart for studiet høsten 2018. Dette ble presentert på en pressekonferanse 13. februar 2015, på NBsk på Fjelldal i Tjeldsund.

Svar:

Regjeringen har besluttet at det skal etableres en offentlig fagskole for utdanning av brann- og redningspersonell, underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Fagskolen lokaliseres til Norges brannskole i Tjeldsund kommune, samtidig som deler av teoriundervisningen legges til Harstad. Det etableres en avdeling i Stavern underlagt fagskolen, som får ansvar for utdanning av nødmeldingsentraloperatører og opplæring innen samvirke og samhandling.

Etableringen av fagskolen vil avhenge av de årlige budsjettprosessene. Dette innebærer at nøyaktig fremdriftsplan og oppstartstidspunkt for ny fagskole på nåværende tidspunkt ikke kan tidfestes.

Justis- og beredskapsdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap arbeider nå med å følge opp regjeringens beslutning. Målsettingen er å etablere en fagskole for utdanning av brann- og redningspersonell som holder høy faglig kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 1458

Innlevert 17. august 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 29. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Politiet, helsetjenesten og brann- og redningstjenesten har utviklet en nasjonal prosedyre for samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO). I flere tilfeller i senere tid har brann- og redningstjenesten måtte gripe

inn i volds- og ulykkessituasjoner fordi politiet ikke ankommer åstedet. Dette gir utfordringer som brann- og redningstjenesten ikke er trent for og kommunene uforutsette kostnader.

Hvordan er kommunene trukket inn i utviklingen av PLIVO og hvilket ansvar har kommunen for utfall av aksjoner?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO) er utviklet i et samarbeid mellom politiet (POD), helsetjenesten (Hdir) og brann- og redningstjenesten (DSB), og er godkjent av direktørene fra henholdsvis Politidirektoratet, Helse- direktoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I et brev til landets brann- og redningsvesen heter det at "DSB forventer at det legges til rette for at innsatspersonell og personell på 110-sentralene blir satt i stad til å skaffe seg grunnleggende kjennskap til prosedyren og tilpasser den til gode rutiner gjennom lokalt planverk."

Det er positivt at nødetatene samarbeid i akutte situasjoner knyttet til ulykker og voldsutøvelse. Dette må skje innenfor rammer hvor hver av etatene har beredskap til å løse sine primæroppgaver. Vi har den senere tid sett mange tilfeller hvor brannvesenet er først på stedet og må gå inn i situasjoner som skulle vært løst med politifaglig myndighet. Dette er uheldig.

Brann- og redningstjenesten er en kommunal oppgave. Det er vanskelig å finne dokumentasjon på at kommunal sektor, f.eks. gjennom KS, har vært involvert i utviklingen av PLIVO. Det synes også som om DSBs henvendelser ikke går til kommunene, men direkte til brann- og redningsvesenet. Jeg mener derfor det er behov for at statsråden redegjør for kommunenes medvirkning og ansvar i samvirket mellom nødetatene.

Svar:

Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO) er et av oppfølgings- tiltakene etter 22. juli kommisjonens rapport. Prosedyren er utviklet i samarbeid mellom politi, brann- og redningstjenesten og helsetjenesten, og skal danne grunnlag for bedret nasjonal beredskap for å håndtere hendelser der det utøves livstruende vold mot flere personer.

Prosedypren tilstreber å nærme seg et best mulig samvirke mellom politi, brann og helse ved pågående livstruende vold, og vil ikke endre den enkelte etats primær- oppgaver eller ansvar. Den enkelte etat dekker sine utgifter.

Det fremgår av representantens spørsmål at brann- og redningstjenesten i flere tilfeller i senere tid har måtte gripe inn i volds- og ulykkessituasjoner fordi politiet ikke ankommer stedet. Jeg er ikke kjent med at det har vært noen vesentlig økning av slike tilfeller sammenlignet med tidligere år.

Brannvesenet er i utgangspunktet ikke forpliktet til, og har i mange tilfeller heller ikke forutsetninger for, å rykke ut for å ivareta rene politioppgaver. Regjeringen gjennomfører nå Nærpolitireformen hvor et av reformens viktigste mål er å sikre et tilstedeværende politi. Samtidig bygger vi opp norsk politi kapasitetsmessig for å nå målet om to polititjenestepersoner pr tusen innbyggere i løpet av 2020.

I forbindelse med gjennomføringen av nærpolitireformen vil også operasjonssentralene til politiet og 110-sentralene bli samlokalisert. Ved nødmeldinger vil samlokaliseringen gjøre koordineringen, samhandling og avklaring av oppgaver mellom brannvesenet og politiet enklere.

Fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har jeg fått opplyst at arbeidsgruppen for utviklingen av PLIVO var sammensatt av representanter fra de tre direktoratene og nødetatene, deriblant kommunalt ansatte brann- og redningspersonell. Prosedyren ble sendt til gjennomgang hos brann- og redningsvesenet i Rogaland og Salten før den ble sendt på høring. Blant høringsinstansene var alle landets brann- og redningsvesen, alle landets 110-sentraler, og kommunesektorens organisasjon (KS). DSB opplyser videre at Helsedirektoratet har tilskrevet alle landets kommuner og helseforetak om implementering av PLIVO.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål nr. 149 fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, spørsmål nr. 1450 fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete og spørsmål nr. 1455 fra stortingsrepresentant Marit Arnstad.

SPØRSMÅL NR. 1459**Innlevert 17. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 29. august 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Korleis har regjeringa følgt opp avtalen mellom regjeringspartia og Venstre om incentivordningar for å oppnå busetnad for politiet i lokalsamfunna; kor tid vart arbeidet starta opp, korleis er arbeidet organisert, er det trekt førebelse konklusjonar og når vil dei endelige konklusjonane verte offentlege?»

Svar:

Avtalen mellom regjeringen og Venstre av 17. februar 2015 ble fulgt opp i Prop. 61 LS (2014-2015) om nærpolitireformen, jf. kap. 5.3 side 26. Det ble der formulert som et krav til polititjenesten som blant annet skal være dimensjonerende for tjenestestedsstrukturen i politiet:

«Polititjenestemenn og -kvinner bor spredt, slik at flest mulig lokalsamfunn har politiansatte boende i sitt lokalmiljø. I ansettelsesprosessen legges det vekt på å oppnå bosetting på steder der det ikke allerede bor polititjenestemenn eller -kvinner. Politiet skal vurdere incentivordninger for å oppnå bosetting og tilstedeværelse fra politiet i lokalsamfunnet.»

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Politidirektoratet i oppdrag å vurdere ordninger for å oppnå bosetting og tilstedeværelse av politi i lokalsamfunnene. Behovet for å etablere nye ordninger (herunder økonomisk kompensasjon) for å oppnå spredt bosetting må vurderes i forlengelse av beslutningsprosessen om lokal struktur i 2017.

Det må også vurderes nærmere om bosetting kan benyttes som et utvalgs-kriterium i ansettelsesprosesser.

Jeg vil samtidig vise til at det allerede er gitt flere føringer knyttet til den lokale strukturen som kan stimulere til spredt bosetting. Ordningen med politikon-takter vil kunne gi incentiver til bosetting i de kommuner politikontakter dekker. Det er også gitt føringer om at politiets tjenestesteder skal lokaliseres slik at minst 90 % av befolkningen i alle politidistrikter skal kunne kjøre til nærmeste tjenestested i løpet av 45 minutter. Det sikrer en spredning av politiets arbeidsplasser og gir grunnlag for spredt bosetting for politiansatte.

SPØRSMÅL NR. 1460**Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 29. august 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Viser til god generell beskrivelse av analysen som er lagt til grunn for påstanden om at svenskene bygger veier til halve kostnaden av Norge. Ber om at analysen offentliggjøres i sin helhet. Den er viktig for alle aktører i veisektoren, og for fylkeskommunen, slik at den kan etterprøves og læres av.

Vil det ikke være urimelig om denne informasjonen bare skal være tilgjengelig for Nye Veier AS?»

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål besvart av samferdselsministeren 15. august om at svensker bygger motorveier til halve prisen av det Norge gjør.

Svar:

Det har i lang tid vært drøftet hvordan man skal redusere kostnadsveksten ved bygging av vei. Jeg er glad for at vår regjering har igangsatt tiltak som gjør at vi kan oppnå disse målsetningene. Det er da viktig at alle de ulike aktørene i vegsektoren både er opptatt av kostnadsnivået knyttet til vegbygging i Norge og kan bidra til å finne løsninger som gjør at vi får mer igjen for pengene. Nye Veier AS har allerede gjort materialet fra den aktuelle analysen tilgjengelig for Statens vegvesen som gjennom sams vegadministrasjon er byggherre for prosjekter både på riks- og fylkesvegnettet.

For å sikre at også de øvrige aktørene i sektoren er kjent med det arbeid som Nye Veier AS har initiert, vil jeg oppfordre selskapet til å gjøre resultatene fra arbeidet

det med sammenlikning av kostnadsforskjeller mellom vegbygging i Norge og Sverige offentlig tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 1461

Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 26. august 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«26. juli hadde adm.dir Cecilie Moholt et offensivt innlegg om digital kraftsamling i BT. Hun viste bl.a. til at Karsten Moholt AS' søknad til Innovasjon Norge om å automatisere produksjonsprosessen ble avvist.

Hvilke nye grep vil ministeren ta for å sikre at Innovasjon Norge støtter etablerte bedrifter i den digitale omstillingen?»

BEGRUNNELSE:

Cecilie Moholt viser til at flere land øker satsing på utvikling av fremtidens produksjonsteknikker. Det skjer gjennom digitalisering, høyteknologisk infrastruktur og spesialisert opplæring. Den digitale utviklingen er eksponentiell. Norge har mange småbedrifter som har investert i industrimaskiner som står stille mellom kl. 16.00 og kl. 07.00, og de har begrensede ressurser til å tilegne seg kompetanse og investere i kostbar, ny og innovativ teknologi som kan øke konkurransekraften. Teknologikonsernet Kongsberg Gruppen har lansert ideen om et toppindustrisenter. Det samme har Arbeiderpartiet gjort i et representantforslag som skal behandles i Stortinget denne høsten. Målet er bl.a. å samle de beste digitale kompetansemiljøene for ide-spredning, testing og læring på tvers.

Norge er et lite land med et lite hjemmemarked, og det gjør utnyttelse av eksisterende teknologi vel så viktig som oppfinnelse av ny. Innovasjon i produksjonsprosesser er ofte vel så avgjørende for konkurransekraften som utvikling av nye produkter. Slik innovasjon åpner også ofte for nye forretningsmodeller. Selskaper som komplett.no, kolonial.no og Amazon.com lykkes fordi de utnytter teknologi til å levere tjenester effektivt.

Den norske arbeidslivsmodellen gjør oss vel posisjonert til å bli verdens beste til å utnytte de mulighetene ny teknologi gir for høyere produktivitet. Denne teknologien gir oss mulighet til å flytte produksjon tilbake til Norge.

Karsten Moholt AS forsøkte å få støtte fra Innovasjon Norge til et prosjekt med mål om å adoptere ny

teknologi utviklet i utlandet for å automatisere verkstedet og øke konkurransekraften. Små serier og mye skreddersøm kjennetegner vestlandsbedrifter. Dette gjør automatisering krevende, men teknologien har kommet langt i andre land, og bedriften ser muligheter for et teknologisk løft. Søknaden ble avvist med begrunnelse om at de ikke vil støtte prosjekter som vil prøve å anvende teknologi til å automatisere, men kun støtte prosjekter der bedrifter ville utvikle robot-teknologi for salg. I prosjektsøknaden til Karsten Moholt AS kom det også klart frem at de ville dele resultatene med andre bedrifter.

Det er viktig at Innovasjon Norge, som ett av våre viktigste omstillingsverktøy, har oppdatert kunnskap om innovasjonsdrivere, nye produksjonsmuligheter og kjennskap til både potensial og utfordringer til konkurranseutsatt sektor. Det er en kjensgjerning at det er lettere for etablerte bedrifter å genererer nye arbeidsplasser enn for oppstart-bedrifter. En etablert bedrift har både kunder og et markedsapparat. Vi trenger et virkemiddelapparat som støtter innovasjon i både etablerte bedrifter og gründere.

Svar:

I statsbudsjettet for 2016 bevilges det nærmere 2,4 mrd. kroner mer til næringsrettet forskning og innovasjon enn i 2013, inkludert skattefradrag for skattefunnordningen. Det gir mer forskning og utvikling i næringslivet og grunnlag for nye produkter og tjenester som gir ny verdiskaping og vekst. Bevilgningene til Innovasjon Norges virkemidler over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett er i denne perioden økt betydelig. I 2015 ble 70 pst. av Innovasjon Norges tildelinger av finansielle støtte og lån rettet mot det etablerte næringslivet. Dette viser at de etablerte bedriftene i stor grad nyter godt av midlene som tildeles gjennom Innovasjon Norge.

Regjeringen vurderer det generelt som hensiktsmessig med bredt innrettede programmer i virkemiddelapparatet uten tematiske begrensninger, med betydelig konkurranse om midlene. Dette skal bidra til

at støtten går til de kvalitativt beste prosjektene, med størst verdiskapingspotensial og samfunnsøkonomisk effekt. Digitaliseringsprosjekter kan, på lik linje med andre typer prosjekter motta støtte fra Innovasjon Norges generelle, landsdekkende ordninger. Dette forutsetter at prosjektene møter de kriterier som er satt for de ulike ordningene og at prosjektene når opp i konkurransen om midlene.

Industrien gjennomgår grunnleggende endringer som følge av den raske og omfattende utviklingen av teknologi. Dette er en av grunnene til at Regjeringen har satt i gang arbeidet med en egen melding til Stortinget om industrien (industrimeldingen), hvor digitalisering og automatisering vil være viktige tema. Arbeidet vil se på i hvilken grad virksomheter, arbeidstakere og kompetansemiljøer er rustet til å håndtere og utnytte de

endringene som vi ser og forventer vil komme innenfor teknologiutvikling, endrede markedsforhold og overgangen til en lavutslippsøkonomi. Industrimeldingen vil drøfte hvordan nærings- og innovasjonspolitikken og virkemiddelapparatet bør innrettes for å møte den teknologiske utviklingen, fremme god omstillingsevne, økt bærekraft og fortsatt høy konkurransekraft i norsk industri.

Regjeringen støtter også initiativet om et norsk toppindustrisenter, som skal fokusere på mulighetene som ligger i digitaliseringen i bredden av norsk næringsliv. Etter søknad har vi tildelt 300 000 kroner i støtte til forprosjektet som skal se nærmere på hvordan et toppindustrisenter bør innrettes, organiseres og finansieres.

SPØRSMÅL NR. 1462

Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 26. august 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvor mange ganger har disse beredskapshelikoptrene blitt utkalt til oppdrag siden beredskapen ble opprettet i april 2013 og frem til dagens dato, og hvor mange av disse utkallingene har vært på anmodning knyttet til Politiets håndhevelsesbistand og politiets alminnelige bistand?»

BEGRUNNELSE:

Forsvaret har Bell 412 helikoptre på beredskap på hhv Bardufoss og Rygge flystasjon. Begge lokasjoner har 2 helikoptre bemannet til utrykning innen 1 time fra utkalling.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. august 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Martin Henriksen om antall og type utkallinger for beredskapshelikoptrene, Bell 412, på Bardufoss og Rygge.

Forsvaret har totalt 18 Bell 412 fordelt mellom Bardufoss og Rygge. Antall helikoptre og antall flytimer er omtrent likt fordelt mellom de to basene. Dagens fordeling gir ikke fullverdig støtte til Hæren, Forsvarets spesialstyrker eller politiet på grunn av helikoptrenes lokalisering. I tillegg er ikke helikoptrenes kapasitet tilpasset Hærens behov knyttet til mobilitet. Som det

fremgår av Prop.151 (2015-2016) er forslaget om samling av Bell 412-helikoptrene på Rygge en prioritering for å øke spesialstyrkenes operative evne. Det er derfor en bevisst operativ prioritering av regjeringen å samle helikoptrene på Rygge som dedikert støtte til spesialstyrkene. Dette styrker også evnen til å bistå politiet på Østlandsområdet og beredskapstroppen, og er den beste utnyttelsen av den ressursen Bell 412 utgjør. Regjeringen legger opp til flyttingen av 339 skvadron med Bell 412 fra Bardufoss til Rygge gjennomføres når tilstrekkelig helikopterkapasitet er etablert i Nord-Norge, ved innfasing av NH90 og AW101, etter planen innen 2019.

Som kjent har Bell 412-helikoptre, som en del av tiltakene etter terrorangrepet 22. juli 2011, blitt satt på beredskap til støtte for politiet. I september 2011 ble det etablert beredskap med helikopter for alminnelig bistand fra Rygge. Fra januar 2013 ble dette utvidet til å gjelde håndhevelsesbistand. I 2013 ble det også besluttet å etablere beredskap med helikopter for alminnelig bistand på Bardufoss. Fra januar 2015 ble beredskapskravene redusert fra to timer til én time begge steder.

Forsvaret har tidligere opplyst at de fire beredskapshelikoptrene i 2015 og 2016 har vært benyttet fire ganger til støtte for politiet. Dette har jeg også redegjort nærmere for i svar av 8. august 2016 på spørsmål nr. 1408 fra stortingsrepresentant Martin Henriksen. Forsvarsdepartementet er i ettertid gjort kjent med at

det har vært datatekniske utfordringer knyttet til registrering av oppdrag. På bakgrunn av dette har departementet bedt Forsvaret om en gjennomgang av tallmaterialet helt tilbake til 2013 for å kvalitetssikre tallene. Denne gjennomgangen viser at det i 2015 og 2016 er utført i alt ni oppdrag for bistand til politiet, ikke fire som oppgitt i svaret på spørsmål nr. 1408.

Forsvaret har i brev 24. august 2016 opplyst at fra beredskapen ble opprettet i 2013, og frem til 18. august 2016, har de fire beredskapshelikoptrene respondert på 29 utkallinger til støtte for politiet. Oppdragene fordeles seg med 14 utført fra Bardufoss og 15 utført fra Rygge. Av disse 29 oppdragene til støtte for politiet er 23 av typen alminnelig bistand, og seks er håndhevelsesbistand.

I tillegg til ivaretagelsen av støtten til politiet knyttet til alminnelig bistand og håndhevelsesbistand (Rygge), benyttes de fire beredskapshelikoptrene sammen med den øvrige Bell 412-parken også til andre typer oppdrag. Dette er bl.a. styrkeproduksjon av egne helikopterbesetninger og samtrening med øvrige forsvarsgrener, spesialstyrker og politiets beredskapstropp. Videre benyttes disse helikoptrene til andre militære transportoppdrag, samt til søk- og redningsoppdrag og ambulanseoppdrag hvis det er ledig kapasitet.

Når det gjelder konkret antall oppdrag for beredskapshelikoptrene, opplyser Forsvaret at Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) i disse drøyt tre og et halvt årene, i tillegg til bistandsoppdragene, har benyttet beredskapshelikoptrene til 168 oppdrag, i hovedsak militære transportoppdrag (inkludert flygninger for Grensevakten), søk- og redningsoppdrag og ambulanseoppdrag. Alle disse oppdragene ble utført fra Bardufoss der helikoptrene står på beredskap for alminnelig bistand til politiet. På Rygge står helikoptrene på beredskap for håndhevelsesbistand til politiet, noe som gir en høyere terskel for hvordan disse anvendes til andre oppdrag.

Selv om dagens beredskap for alminnelig bistand til politiet med Bell 412 på Bardufoss bortfaller når helikoptrene samles på Rygge, vil den totale helikopterkapasiteten i Nord-Norge øke med innføring av nye helikoptre. Politiet kan utnytte dagens Sea King redningshelikoptre ved behov. Med nye redningshelikoptre som nå er under anskaffelse, forbedres evnen til å støtte politiet i Nord-Norge fordi den totale tilgjengeligheten på og kapasiteten til helikoptrene øker. I tillegg vil Forsvaret på anmodning kunne omprioritere NH90-helikoptre enten fra basen på Bardufoss eller fra Sjøforsvarets fartøyer utenfor kysten.

SPØRSMÅL NR. 1463

Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 26. august 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hvilke forsikringer kan statsråden gi for at dekninga i det nye DAB-nettet vil være fullt tilfredsstillende sammenliknet med dagens FM-nett, og dersom dekninga vil være viser seg mangelfull, med de konsekvenser dette kan ha, vil statsråden iverksette særskilte tiltak eller vurdere å utsette den planlagte slukkinga av FM-nettet?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 2011 en overgang til DAB, og at FM-nettet vil slukkes regionvis i løpet av 2017. I Troms og Finnmark slukkes FM-nettet 13.12.2017.

Overgangen fra FM til DAB har skapt stort engasjement. I Stortingets vedtak fra 2011 om at radiomediet skal digitaliseres ble det satt flere kriterier som måtte oppfylles før en slik slukking. Det har kommet flere bekymringer om mangelfull dekning, særlig i distrikter

og om dekninga til havs. Utbygginga av DAB-nettet er enda ikke fullført, og flere sendere skal opp i Troms og Finnmark. Regjeringa bør det neste året følge nøye med på situasjonen for å forsikre seg om at folk i hele landet og Nord-Norge er sikret et fullgodt tilbud. Å lytte til publikums erfaringer i denne sammenhengen vil være særdeles viktig.

Svar:

Et bredt stortingsflertall, sluttet seg i 2011 til kriteriene for å digitalisere det riksdekkende radionettet. Aktørene har utvidet sitt radiotilbud med en rekke nye kanaler for å øke oppslutningen om digitalradio og påtatt seg store forpliktelser i tillit til at norske politikere står ved disse kriteriene. Lytterne har tatt i bruk det utvidede tilbudet. Radiolyttingen holder et høyt nivå og det norske radiomarkedet har en bedre utvikling enn i mange andre europeiske land.

I 2015 konkluderte Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet (Nkom) med at befolkningsdekningen i NRKs DAB-nett er bedre enn dekningen P1 har i FM-nettet. Ifølge Nkom hadde NRKs DAB-nett per 1. januar 2015 99,5 prosents befolkningsdekning, mens P1 hadde 98,6 prosents befolkningsdekning i FM-stereo. I FM-nettet har P2 og P3 dårligere dekning enn P1. Fra 2017 vil alle NRKs 14 digitale radiokanaler ha like god dekning. I DAB-nettet vil derfor de som bor i de tynnest befolkede delene av landet ikke lenger kun kan lytte til en enkelt radiokanal, men ha glede av NRKs samlede radiotilbud. Nkom har videre konkludert med at befolkningsdekningen til det kommersielle DAB-nettet er bedre enn dekningen til Radio Norge i FM-nettet. I FM-nettet har P4 lavere dekning. I DAB-nettet vil den gode dekningen omfatte opp til 20 riksdekkende kommersielle kanaler.

I 2015 konkluderte Nkom med at NRKs DAB-nett har noe bedre veidekning enn FM-nettet. Videre utplasserer Statens Vegvesen i løpet av 2016 DAB-sendere i alle riksveg-tunneler som har nødkommunikasjon (nødnett) i dag, alle riksveitunneler som er over 500 meter med årsdøgnetrafikk (ÅDT) på over 5000 kjøretøy og alle nye veitunneler over 500 meter. Dette innebærer at det vil være DAB-dekning i minst like mange tunneller i riksveinettet som i FM-nettet. Fylkesveinettet er fylkeskommunenes ansvar og vegmyndighetene har oppfordret fylkeskommunene til å følge samme plan som riksveinettet. Til forskjell fra FM-nettet hvor det med noen unntak bare er NRK P1 som har tunelldekning, gir DAB-nettet tunelldekning for alle NRKs kanaler samt kommersielle radiokanaler.

Når det gjelder dekningen til havs er DAB-nettet planlagt og bygd ut for å gi dekning minst 50 kilometer ut fra land langs hele kysten. For å teste om dekningen av NRKs DAB-nett er reell har NRK i samarbeid med Redningsselskapet gjennomført flere måleturer langs kysten og utarbeidet en rapport om DAB-dekningen til sjøs. I rapporten konkluderes det med at DAB-dekningen langs kysten er god og at dekningen stemmer overens med dekningskartene. Samtidig viser rapporten at det er viktig å bruke utvendig antenne for å få godt mottak.

Nkom har foretatt dekningsmålinger i felt for å verifisere sine egne beregninger. Videre har NRK og Digitalradio Norge gjennomført en rekke kontrollmålinger av Nkoms beregninger. NRK og Digitalradio Norge rykker dessuten fortløpende ut og foretar kontrollmålinger ved klager på mottaksforholdene. Lytternes høye forventninger til digitalradio og enkelte rapporter om manglende dekning, har ført til at NRK i løpet av 2016 vil fase inn et betydelig antall nye sen-

dere som vil gjøre dekningen enda bedre. En høy andel av NRKs ekstrasendere vil plasseres i de tre nordligste fylkene. NRK vil dessuten fortløpende vurdere behovet for ytterligere sendere slik at NRKs DAB-nett får best mulig dekning. Dette viser at både myndighetene og aktørene tar klagen på manglende dekning på alvor.

Digitalradio Norge melder for øvrig imidlertid om at mange av klagen skyldes brukerfeil. Dette er helt naturlig ved bruk av ny teknologi, men det bør ikke brukes som et påskudd for å kritisere DAB-nettet. For eksempel har enkelte ikke skrudd på "service following" eller "DAB til DAB-link" som gjør at bilradioen automatisk følger frekvensen til den kanalen man lytter til. En annen feil er at man ikke har foretatt nytt kanalsøk etter at man har tatt med DAB-radioen på hytta. Behovet for å skifte frekvens ved portabelt mottak, skyldes at NRKs DAB-nett i likhet med FM-nettet er delt inn i forskjellige regioner for å kunne sende lokale sendinger.

Videre vil bedre mottak kunne oppnås ved bruk av en ekstern antenne. Rapporter om dårlig dekning kan også skyldes at enkelte lyttere tror at de kommersielle kanalene skal ha like god dekning som NRKs kanaler og at de derfor klager når en kommersiell kanal faller ut. Det kan selvsagt også være forvirrende at 4 av 14 NRK-kanaler frem til 2017 distribueres i det kommersielle DAB-nettet og per i dag har dårligere dekning enn resten av NRK-kanalene. Fra 2017 vil imidlertid samtlige NRK-kanaler bli distribuert i Regionblokk, slik at hele NRKs radiotilbud vil ha like god dekning.

Jeg mener derfor at Stortingets forutsetning om at det digitale radionettet skal ha tilsvarende dekning som FM-nettet er oppfylt og at det derfor ikke er noe grunnlag for å utsette digitaliseringen av radiomediet.

Digitalradiomeldingen la opp til en aktørstyrt prosess. Det sentrale for myndighetene har vært å legge til rette for digitaliseringen ved å oppstille kriterier for utvikling av FM-nettet, ikke å velge en bestemt digitalradioteknologi. Aktørene baserer seg ikke utelukkende på DAB, men benytter flere digitale distribusjonsplattformer. Radiokanalene er derfor også tilgjengelig over mobilt bredbånd, det digitale bakkenettet for TV, satellitt-TV og kabel-TV. Også lytterne står fritt til å bestemme hvilken digital radioteknologi de ønsker å benytte. Internett-radio fungerer for eksempel godt i private hjem. I bilen kan det fort bli dyrt å basere seg på mobilt bredbånd og dekningen er per i dag langt dårligere enn DAB-nettet. Det er derfor en fordel for lytterne at det i tillegg til mobilt bredbånd eksisterer et DAB-nett som dekker hele landet og der lytterne ikke må betale for å høre på radio.

SPØRSMÅL NR. 1464**Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 26. august 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Den 18. desember 2015 ba Stortinget regjeringen om å utarbeide en forsterket strategi for hvordan steinkirker fra middelalderen, fredede etterreformatoriske kirker og særlig viktige kirker fra etter 1650 kan sikres et forsvarlig vedlikeholdsnivå. Stortinget bad også regjeringen vurdere nye bevaringsprogram av samme type som "stavkirkeprogrammet».

Hvor langt har regjeringen kommet i strategiarbeidet, og når vil regjeringen komme tilbake til stortinget med en sak om bevaringsprogram?»

Svar:

Det er mange vakre kirkebygg i Norge. Fra mektige domkirker i større byer til små, hvite trekirker på mindre steder. Et fellestrekk er at det kan være utfordrende for kommuner å ha ansvaret for kirker som både er kulturminner og i daglig bruk som menighetskirker, og der vedlikeholdsetterslepet er betydelig. For de nær 1000 kirkene som regnes som kulturhistorisk viktige kirker, er etterslepet av ulike instanser beregnet til flere milliarder kroner.

Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter (KA), Riksantikvaren og NIKU, kirkelige fellesråd og kommuner arbeider sammen for å styrke innsatsen og å sørge for kvalitet og kompetanse i kirkebyggforvaltningen. Årlige tilskudd fra Kulturdepartementet til KA, rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg med ramme på 750 mill. kroner i 2016, ulike tilskuddsordninger til middelalderanlegg på Klima- og miljødepartementets (KLD) og Riksantikvarens budsjetter er eksempler på tiltak som har vært virksomme i mange år. Etterspørselen under rentekompensasjonsordningen har vært begrenset hittil i år, men av erfaring vet vi at det kommer flest søknader mot slutten av året.

Stavkirkeprogrammet under KLD ble sluttført i 2015. Det er brukt mer enn 150 mill. kroner over 10 år på å istandsette og brannsikre de 28 stavkirkene vi har. Liknende programmer for andre kulturhistorisk verdifulle kirker vil forandre en betydelig kapitalinnsats. Av landets 1 628 kirker er 211 kirker oppført før 1650. 313 kirker er fra tiden 1650–1850. Også mange kirker bygget etter 1850 regnes som kulturhistorisk verdifulle.

Tros- og livssynspolitikken og de rettslige og økonomiske rammene for tros- og livssynsamfunnene, inklusive Den norske kirke, hører inn under Kulturdepartementet.

Kulturdepartementet har nå påbegynt arbeidet med en ny og helhetlig lovgivning for alle tros- og livssynssamfunn, inklusive Den norske kirke. Under dette arbeidet vil de offentlige finansieringsordningene for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn bli vurdert. Jeg viser i denne sammenheng til Stortingets anmodningsvedtak ved behandlingen av Innst. 111 L (2015–2016), der Stortinget ba regjeringen "komme tilbake til Stortinget med forslag til nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunn, sett i lys av endringer i Den norske kirke og prinsippet om likebehandling".

Nær alle kirkebygg eies av Den norske kirke (vedkommende kirkesokn). Ifølge kirkeloven har kommunene det økonomiske ansvaret for kirkebyggenes vedlikehold. Etter mitt syn bør strategier og tiltak for istandsetting og vedlikehold av kulturhistorisk verdifulle kirkebygg, inngå i vurderingen av de offentlige finansieringssystemene for tros- og livssynssamfunnene. Jeg ser derfor Stortingets anmodningsvedtak om kirkebygg som en viktig del av arbeidet med ny lovgivning og finansieringsordninger for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. Jeg har som siktemål at et høringsforslag om ny lovgivning skal foreligge i 2017.

SPØRSMÅL NR. 1465**Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 29. august 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvor stor andel av avgangskullet fra videregående opplæring har karakteren 4 i gjennomsnitt i matematikk eller bestått programfagene S1, S2, R1 eller R2, og hvordan fordeler disse seg på søkning til ulike studier innen høyere utdanning?»

BEGRUNNELSE:

Med innføringen av nytt karakterkrav for opptak til grunnskolelærerutdanningen, er det interessant å få en oversikt over hvor stor andel av et årskull som tilfredsstiller opptakskravet. Av de som har oppnådd karakteren 4 eller bedre, er det grunn til å tro at en stor andel har andre utdanningsvalg enn grunnskolelærerutdanningen som sine primære eller sekundære studievalg. Erfaringene fra årets inntak viser at innføringen av et høyere karakterkrav innebærer at 550 studieplasser på grunnskolelærerutdanningene vil stå tomme kommende studieår fordi det ikke finnes nok kvalifiserte søkere. Det betyr i sin tur at rekrutteringen til læreryrket vil bli tilsvarende lavere de kommende årene, hvilket vil medføre at skoleeierne tvinges til å dekke opp stillingene med midlertidig ansatte uten nødvendig formell undervisningskompetanse.

Svar:

Et karaktergjennomsnitt på 4 i fellesfaget matematikk fra videregående opplæring innebærer et gjennomsnitt av standpunkt- og eventuelle eksamenskarakterer. Fellesfaget matematikk på de studieforberedende utdanningsprogrammene tas normalt i Vg1 (140 timer) og Vg2 (84 timer). Elever som velger programfag i matematikk i Vg2 (S- eller R-matematikk) tar normalt ikke fellesfaget i Vg2.

Utdanningsdirektoratet sitter ikke på det samlede resultatet for en elev, slik det skrives ut på et vitnemål. De mottar kun resultatfiler per skoleår. Filene gir informasjon om hvilke karakterer elevene har fått for de ulike fagkodene det aktuelle skoleåret. Det er flere

fagkoder for hvert fag (skriftlig, muntlig) og flere vurderinger (standpunkt og eksamen). Dessuten er fellesfaget matematikk fordelt over 2 år med karakter hvert år. Det vil derfor være en kombinasjon av karakterene for de ulike fagkodene som avgjør gjennomsnittskarakteren. Det er ikke utarbeidet et system for å lage et samleresultat per fag.

Utdanningsdirektoratet har opplyst at data for årets avgangselever ikke vil være tilgjengelig før 19. oktober. Utdanningsdirektoratet har derfor med grunnlag i resultatene fra skoleåret 2014-2015 laget et grovt estimat basert på hvor mange elever som har standpunkt og eksamen i matematikk programfag og fellesfag, og hvor stor andel som ikke oppfyller kravet i de ulike fagene for dette kullet.

Utgangspunktet er at ca. 43 000 av elevene som gikk ut av videregående opplæring skoleåret 2014-2015 hadde tatt et studieforberedende utdanningsprogram. Grove beregninger viser at mellom 40 og 50 prosent av elevene oppfyller de fastsatte kravene i matematikk for opptak til lærerutdanning.

Samordna opptak har hentet ut tall fra Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) og det nasjonale opptaket til høyere utdanning. Omtrent 31 000 av årets kull har søkt opptak til høyere utdanning og 64 %, det vil si cirka 20 000 søkere, tilfredsstiller det nye karakterkravet i matematikk som er innført fra årets opptak til grunnskolelærerutdanning og 5-årig lektorutdanning. Det er rimelig godt samsvar mellom resultatene fra Utdanningsdirektoratet og Samordna opptak.

Vedlagt følger tabell med fordeling av 20 015 førstevalgsøkere som har søkt høyere utdanning gjennom Samordna opptak og som tilfredsstiller kravet til matematikk for opptak til grunnskolelærer- og lektorutdanningene med grunnlag i vitnemål utstedt i 2016 som er lagret i den nasjonale vitnemålsdatabasen. Jeg gjør oppmerksom på at det i tallene fra Samordna opptak ikke er tatt høyde for at søkere til lærerutdanningene også må ha 35 skolepoeng og et karaktergjennomsnitt på 3,0 i norsk for å være kvalifisert for de aktuelle lærerutdanningene.

Vedlegg til svar:

Utdanningsområde og type	Antall førstevalgssøkere med karaktergjennomsnitt 4,0 i fellesfaget matematikk eller bestått programfag på vitnemål utstedt i 2016
ESTETISK	208
HELSEFAG - ANNET	69
HELSEFAG - AUDIO	4
HELSEFAG - BARNEVER	148
HELSEFAG - BIOING	240
HELSEFAG - ERGO	39
HELSEFAG - ERNÆRING	95
HELSEFAG - FARMASI	103
HELSEFAG - FYSIO	362
HELSEFAG - MEDISIN	1274
HELSEFAG - ODONT	242
HELSEFAG - ORTOPEDI	
HELSEFAG - RADIO	70
HELSEFAG - RESEPTAR	94
HELSEFAG - SOSIONOM	265
HELSEFAG - SYKEPL	1480
HELSEFAG - VERNEPL	119
HELSEFAG - VETERIN	217
HISTORIE	233
IDRETT	395
INFOTEKN	665
JUS	1796
LANDBRUK	80
LÆRER - ANNET	11
LÆRER - BHGLÆRER	141
LÆRER - FAGLÆRER	68
LÆRER - GRL1-7	367
LÆRER - GRL5-10	564
LÆRER - 5-ÅRIG INTEGRERT	476
MEDIEFAG	318
PEDFAG	126
REALFAG	1057
REISELIV	68
SAMFUNN	2251
SPRÅK	319
TEKNO - ANNET	113
TEKNO - ARKITEKT	219
TEKNO - INGENIØR	1047
TEKNO - MARITIM	37
TEKNO - SIVING	1840
ØKADM	2795

SPØRSMÅL NR. 1466**Innlevert 18. august 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 29. august 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvor mange land mottar norsk bistand, og hva er årsaken til forskjellen i antall mottakerland oppgitt av NORAD og utenriksministeren?»

BEGRUNNELSE:

I artikkelen "Slik var norsk bistand i 2015" publisert i på NORADs nettsider 11. april 2016 heter det at 109 land mottok norsk bistand i 2015. I Aftenposten 15. august 2016 skriver utenriksministeren at antall stater som mottar norsk bistand er 85.

Svar:

Så langt i år har 88 land mottatt norsk bistand. For 2015 var tilsvarende tall 97. I tillegg er det et antall land som har mottatt humanitær bistand (kapittelpost 163.70) eller bistand gjennom norske frivillige organisasjoner (kapittelpost 160.70) som ikke er omfattet av konsentrasjonen av antall samarbeidsland, jf. Stortingsproposisjon 1 (2015-2016). Dersom vi også tar med disse landene, er tallet så langt i år 104, mens det i 2015 var 109 land som mottok slik bistand. Tallet jeg brukte i Aftenposten 15. august var for øvrig 88 og ikke 85 som det hevdes i begrunnelsen for spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1467**Innlevert 19. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 30. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gjere greie for dokumentasjonen som ligg til grunn for at Helse Bergen kan redusere talet på fødestover i det nye sjukehusbygget som Kvinne-klinikken skal flytte over, og spesielt vise dei faglege berekningane som ligg til grunn for strategien om at 4 av 10 fødekvinne ikkje skal overnatte på sjukehus etter fødsel, og vil statsråden gripe inn overfor Helse Bergen og pålegge dei å opprette minst same nivå og lengde på barseltilbodet som andre helseforetak i andre helseregionar?»

Svar:

Innholdet og tjenestene i det nye barne- og ungdomssykehuset ved Haukeland universitetssykehus er under utvikling i tett dialog med blant annet brukere, tillitsvalgte, og verneombud, og planlagt innflytting er i 2023.

Når det gjelder antallet fødestuer i det nye sykehusbygget opplyser Helse Bergen følgende: "Kvinne-klinikken reduserer ikkje talet på fødeplassar. Fødetilbodet i det nye Barne- og ungdomssjukehuset er planlagt etter ein heilt annan modell enn dagens tilbod. Det er viktig å ha i mente når det blir gjort samanlikningar med dagens tal på fødestover og liggetid.

Det aller viktigaste: Vi skal ikkje skilje mor og barn. Det gir føringar for korleis tilbod og rominndeling blir lagt opp. Det er riktig at det er få reine fødestover slik vi tenkjer på dei i dag, men heile filosofien bak det nye fødetilbodet er at kvinna skal få ha både føde- og barsel på same rom, på multifunksjonsrom. Det totale talet på fødestader er derfor høgare enn i dag. I dag har Kvinne-klinikken totalt 70 plassar der føde-/barselkvinner kan ligge. I det nye Barne- og ungdomssjukehuset er det totalt 73 plassar."

De nasjonale faglige retningslinjene for barselomsorg anbefaler at lengden på barseloppholdet tilpasses individuelle behov, og viser også til at praksis med "ambulant fødsel" vil bli vanligere når det gjelder friske kvinner som føder et friskt barn til termin. Hjemreise kan i slike tilfelle planlegges i løpet av 4-24 timer etter fødselen. Ut fra dagens erfaringer har Helse Bergen beregnet at 40 % av de fødende er i denne kategorien.

Jeg viser forøvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nummer 1422 fra representanten Toppe der jeg blant annet skriver at Helse Vest vil revidere den regionale planen for svangerskaps- fødsels- og barselomsorg. Dette skal bidra til en ensartet praksis i regionen for å sikre at kravene i nasjonale retningslinjer er likt forstått, og at erfaringene fra Helse Bergen med ulike modeller for individuelt tilpasset barselomsorg blir gjort kjent ved de øvrige helseforetakene.

Norske fødeinstitusjoner er forskjellige både når det gjelder andel kompliserte fødsler og avstander i opptaksområdet. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å stille spesifikke krav til lengden på barseloppholdet. Et slikt krav vil også være i strid med intensjonen

i de nasjonale faglige retningslinjene om en individuelt tilpasset barselomsorg. Det avgjørende er at det etableres et godt samarbeid mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten slik at det samlede tilbudet imøtekommer familien og det nyfødte barnets behov.

SPØRSMÅL NR. 1468

Innlevert 19. august 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 26. august 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Manger er sterkt opptatt av å bevare Nasjonalgalleriet i Oslo som visningssted for kunst. Nasjonalgalleriet er en synlig fortelling om nasjonsbyggingen og kunstens betydning. Stortinget har bedt regjeringen om å vurdere dette særskilt i eget vedtak. Det arbeides nå med en kvalitetssikring av en "konseptutvalgsutredning".

Mener statsråden det, i utgangspunktet, vil være en styrke for formidlingen av kunst at Nasjonalgalleriet består som et sted der det fortsatt vises frem kunst?»

Svar:

Som representanten Syversen også påpeker, er spørsmålet om fremtidig bruk av Nasjonalgalleriet under utredning i tråd med prosedyren for store statlige investeringssaker. For øyeblikket pågår ekstern kvalitetssikring av en konseptvalgutredning om Tullinløkka, herunder Nasjonalgalleribygningen.

Regjeringen har varslet at vi vil komme tilbake til Stortinget med vår vurdering om Nasjonalgalleriet etter at det pågående utredningsarbeidet er ferdigstilt. Det ville være feil av meg å kommentere de ulike mulige alternativene for Nasjonalgalleriet før den eksterne kvalitetssikringen er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 1469

Innlevert 19. august 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 26. august 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Forsvaret ser ut til å være inne i en permanent omstillingsprosess. I slike tider er det avgjørende å ta vare på Forsvarets viktigste ressurs; Menneskene som drifter det.

Mitt spørsmål til statsråden er derfor om statsråden kan garantere at ansatte som berører ikke utsettes for brudd på Hovedavtalen, AML eller andre lover og forskrifter som regulerer ansettelsesforhold?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt informasjon som tilsynelatende kan se ut som om det i gitte tilfeller kan skje at de viktigste reglene som omhandler stillinger og stillingsvern, brytes eller tøyes. Det er ikke akseptabelt etter mitt skjønn.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 19. august 2016 med spørsmål fra stortings-representant Jan Arild Ellingsen om Forsvarets etterlevelse av regelverk i forbindelse med omstillinger.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer kompleks og uforutsigbar enn på lenge. I langtidsplanen for Forsvaret legger regjeringen fram forslag om å styrke Forsvarets operative evne. For å nå dette målet er det behov for et betydelig økonomisk løft, fortsatt effektivisering, omprioritering av ressurser, samt base- og strukturendringer. For å vri ressurser fra administrasjon, stab og støtte, og frigjøre stillinger til styrking av operativ virksomhet, er det nødvendig med en omstilling av Forsvarets personellstruktur. Dette er videre påkrevet for å kunne tilsette ny og relevant kompetanse. Forsvaret har i forbindelse med omstilling opprettet en egen omstillingsenhet for å sikre god og profesjonell støtte til personellet som er berørt. Forsvaret har

også egne bestemmelser om ivaretagelse av arbeidsmiljø.

Omstillingsprosesser er krevende, både for dem det gjelder og for deres familier. Det er viktig for regjeringen å legge opp til en omstillingsprosess som ivaretar den enkelte tilsatte og Forsvarets behov. Tilsatte i Forsvaret har, som andre offentlig ansatte, et omfattende stillingsvern. Forsvaret er forpliktet til å følge relevante lov- og forskriftsverk, avtaler og interne reglementer og har gode rutiner for oppfølging av disse.

Omstillingen i Forsvaret berører den viktigste ressursen vi har, nemlig menneskene. Det tar regjeringen på største alvor.

SPØRSMÅL NR. 1470

Innlevert 22. august 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 30. august 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Ettersom fastlegene er private, det finnes private jordmorklinikker og tannleger er private, innebærer dette at Norge har gitt fra seg «policy space» til å regulere disse sektorene på måter som diskriminerer utenlandske aktører?»

BEGRUNNELSE:

En undergruppe av Medical and Dental Services som det ikke er bedt om unntak for i Norges åpningstilbud i TISA-avtalen er General Medical Services (CPC

93121). Norge har heller ikke bedt om unntak for Jordmortjenester, sykepleiertjenester, fysioterapi og livredning (CPC 93191).

Svar:

Norge er allerede forpliktet gjennom GATS, som trådte i kraft allerede i 1995, til å gi likebehandling og markedsadgang når det gjelder profesjonstjenestene i helsesektoren som lege, tannlege, jordmor, sykepleier, fysioterapeut og andre helseyrker. TISA-tilbudet er en videreføring av disse forpliktelsene og innebærer dermed ingen endring av dagens praksis.

SPØRSMÅL NR. 1471

Innlevert 22. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I behandlingen av Primærhelsemeldingen ble det vedtatt å prioritere elektroniske helsekort for gravide.

Hva er status for dette arbeidet og når kan vi regne med at det blir operativt?»

Svar:

Dagens helsekort skrives for hånd og det er den gravides ansvar å ha helsekortet med ved alle relevante møter med helsetjenesten. Elektronisk helsekort for gravide har lenge vært etterspurt fra både helsepersonell og den gravide selv.

Jeg er enig med representanten i at det er behov for et elektronisk helsekort som er tilgjengelig for helsepersonell som samarbeider om svangerskapsomsorg og for den gravide selv. Elektronisk helsekort for gravide er ett av flere tiltak for å nå regjeringens mål om å styrke svangerskaps- og barselomsorgen i kommunene.

Stortinget ba i forbindelse med oppfølging av Meld. St. 26 (2014–2015) Fremtidens primærhelsetje-

neste – nærhet og helhet, jf. Innst. 40 S (2015–2016) også om at elektronisk helsekort for gravide prioriteres i det videre arbeidet med nasjonal handlingsplan for e-helse.

En elektronisk versjon av helsekortet vil på en bedre måte kunne understøtte en evidensbasert svangerskapsomsorg og bedre kommunikasjonen mellom helsepersonell som deltar i oppfølgingen av den gravide. Den gravide vil få bedre oversikt over egne helseopplysninger. Videre skal en elektronisk løsning ivareta sikker håndtering av sensitive helseopplysninger.

Jeg har ønsket å få fart på dette arbeidet, og har derfor gitt Direktoratet for e-helse i oppdrag å utrede og starte utvikling av elektronisk helsekort for gravide, jf. tildelingsbrev til Direktoratet for e-helse for 2016.

SPØRSMÅL NR. 1472

Innlevert 22. august 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 29. august 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«I en del barnevernssaker blir hovedpersonen selv, nemlig barnet ikke hørt, slik lovverket uttrykkelig slår fast. Slik er også tilfellet med gutten på 15 år med Downs syndrom og autisme som ble flyttet bort fra sin fostermor grunnet uenighet mellom henne og barnevernet om nødvendig avlastning i hjemmet. Fylkesmannen har slått fast at gutten ikke er blitt hørt.

Hvordan kan statsråden sikre at lovbruddet i denne konkrete saken og i andre liknende saker, ikke bare fører til endring av rutiner, men at de barna det er begått lovbrudd mot, slik som denne gutten, blir hørt?»

BEGRUNNELSE:

Det skulle være en selvfølge at når tilsyn avdekker lovbrudd, så må disse også rettes opp overfor de menneskene som er blitt utsatt for lovbruddene. Da er det ikke tilstrekkelig med systemendringer og skjerping av rutiner, for liknende saker i fremtiden.

Svar:

Barnets rett til å bli hørt er en grunnleggende rettighet som er nedfelt både i Grunnloven, barnekonvensjonen og barnevernloven. Barn har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og barnets mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling. Barns rett til medvirkning i barnevernssaker er styrket

de siste årene, særlig etter 2014, da medvirkningsbestemmelsen i barnevernloven ble endret. For å gi hjelp som er til barnets beste, er barnevernet forpliktet til å legge til rette for samtale med barnet, og lytte til hva barnet uttrykker.

Jeg kan ikke kommentere den konkrete saken det henvises til, ettersom jeg som statsråd ikke kan gå inn i vurderingen av enkeltsaker.

Det er Statens helsetilsyn som har det overordnede faglige ansvaret for tilsyn med kommunens barneverntjeneste. Statens helsetilsyn er et faglig uavhengig organ. Fylkesmannen har ansvaret for å utføre tilsyn med at kommunene ivaretar sine lovpålagte oppgaver etter barnevernloven. Dersom fylkesmannen i forbindelse med en tilsynssak avdekker lovbrudd, skal kommunen følges opp, slik at tilsvarende lovbrudd ikke skal skje på nytt. Kommunen har på sin side ansvar for å rette lovbrudd som er påpekt av fylkesmannen. Tilsynet skal ikke avsluttes før fylkesmannen vurderer at kommunen har rettet lovbruddet, og at kommunen fremover vil ivareta sine oppgaver i samsvar med aktuelle lov- og forskriftskrav.

Hvorvidt det i enkeltsaker er mulig å rette opp et lovbrudd i ettertid, vil avhenge av hvilken type lovbrudd som har skjedd, og hva saken gjelder. Det må derfor vurderes konkret om de tiltak barneverntjenesten iverksetter som ledd i oppfølgingen av et lovbrudd, også skal gjelde for den aktuelle saken. Det vil

være aktuelt der en endring har en reell betydning for barnet.

Dersom lovbruddet er at et barn ikke har fått medvirke i sin sak, kan fylkesmannen som ledd i oppfølgingen av lovbruddet be barneverntjenesten snakke med barnet. Enkelte barnevernssaker er imidlertid av en slik karakter at det, av hensyn til barnet, ikke kan gjøres endringer. Å få sagt sin mening kan likevel ha en egenverdi for barnet, selv om ikke sakens endelige

utfall kan påvirkes. Det må derfor gjøres en konkret vurdering av om det vil være til barnets beste å innhente barnets synspunkt i spørsmål som allerede er avgjort, selv om det er klart at barnets uttalelse ikke vil kunne føre til endring.

Representanten tar opp et viktig tema. På bakgrunn av spørsmålet vil jeg ta kontakt med Statens helsetilsyn og be dem vurdere om det er grunn til å endre retningslinjene for oppfølging av tilsyn.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 22. august 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 31. august 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«01.03.2012 ble det gitt et oppdrag om: «Strakstiltak for pasienter med invalidiserende TMD.» I henhold til intensjon og dokumentasjon var det åpenbart at «strakstiltaket» også skulle inneholde tilbud om adekvat behandling.

Kan statsråden legge fram dokumentasjon som viser hva som er årsaken til at dette har blitt omgjort til et prøveprosjekt der denne pasientgruppen skal få et tverrfaglig utredningstilbud?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge evalueringsrapporten fra Rambøll mener pasientorganisasjonene at tiltaket ikke er utformet for pasienter med invalidiserende TMD, men andre TMD pasienter. Det er kjent at pasienter kan fremlegge dokumentasjon for at de ikke blir henvist videre der hvor helseforetaket selv ikke har et adekvat behandlingstilbud.

Svar:

I tildelingsbrevet for 2012 fra Helse- og omsorgsdepartementet fikk Helsedirektoratet følgende oppdrag: "Sammen med regionale helseforetak iverksette nødvendige tiltak for å styrke tilbudet om utredning og behandling av personer med invalidiserende Temporomandibulær dysfunksjon (TMD), herunder utarbeide veileder for behandlingsforløp for personer med TMD".

Tilbudet ved Helse Bergen HF er i forståelse med oppdraget som i sin tid ble gitt av Helse- og omsorgsdepartementet, en flerfaglig tjeneste, der pasientene også vurderes for om det er behov for kjeveleddskirurgi og

eventuelt tilbys dette. Tidligere var tilbudet til disse pasientene for fragmentert og preget av lite tverrfaglighet og samhandling. Nå er det etablert et nasjonalt opplegg på Haukeland sykehus med god flerfaglig kompetanse for pasienter med alvorlige tilstander.

Fra høsten 2013 fikk pasienter med alvorlig og invalidiserende grad av TMD ta del i det sentraliserte opplegget ved Helse Bergen HF. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag at de skal gi behandlingstilbud til TMD-pasienter som er vurdert og utredet ved det tverrfaglige tilbudet som er etablert i Helse Bergen HF. De regionale helseforetakene rapporterte i årlig melding 2014, at pasientene i deres opptaksområde ble henvist til utredning ved dette tilbudet i Helse Bergen HF. Representanten skriver at

"det er kjent at pasienter, kan fremlegge dokumentasjon for at de ikke blir henvist videre der hvor helseforetaket selv ikke har et adekvat behandlingstilbud."

Nå er det slik at departementet ikke kan bestemme hva som er faglig riktig behandling for de enkelte pasienter som det her vises til. Pasient- og brukerrettighetslovens bestemmelser om klageadgang skal ivareta pasientene i tilfeller der pasienten ikke får den behandlingen pasienten har krav på. Pasienten kan i slike tilfeller klage til fylkesmannen.

Representanten spør om det er foretatt en endring av det opprinnelige tiltaket. Det har under etableringen og oppfølgingen av tilbudet vært etablert en bredt sammensatt referansegruppe med medlemmer fra universitetene, helsetjenesten, relevante fagmiljø, brukerorganisasjoner og RHFene for å sikre tilbudets relevans og faglighet. Det såkalte strakstiltaket i spesialisthelsetjenesten ble opprettet for at pasientgruppen med alvorlig TMD skulle få et mer målrettet møte med tjenesten enn det som tidligere var tilfellet for mange av disse pasientene. I oktober 2015 forelå en rapport

fra Rambøll AS, som hadde fått i oppdrag å evaluere tiltaket. Evalueringsrapporten konkluderer med at det er enighet om at Strakstiltaket bør videreføres, men at det bør gjøres enkelte justeringer. Helsedirektoratet har uttalt at som oppfølging av rapportens vurderinger og anbefalinger, vil de aktuelle pasienter som blir utredet ved Haukeland sykehus i større grad bli direkte henvist til aktuelle behandlingstjenester nær hjemstedet. Lokale helseforetak vil også i større grad enn tidligere bli involvert i behandlingen. Dersom det ikke er et tilfredsstillende tilbud nær hjemstedet, vil Helse Bergen HF tilby nødvendig behandling.

Parallelt med tilbudet i Helse Bergen HF, har det blitt arbeidet med å effektivisere utredning og oppfølging av TMD-pasienter generelt. Det er for tiden under utarbeidelse en Nasjonal faglig retningslinje for utredning og behandling av pasienter med symptomer på TMD. Etter planen vil denne publiseres i løpet av høsten 2016. Retningslinjen vil i første rekke bli til hjelp for helsepersonell i primærhelsetjenesten og tannhelsetjenesten som først kommer i kontakt med pasienter med TMD-lidelser. Dette er viktig for å unngå at pasienter utvikler kroniske og alvorlige plager med TMD.

SPØRSMÅL NR. 1474

Innlevert 23. august 2016 av stortingsrepresentant Anders Tyvand

Besvart 29. august 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«I forbindelse med opphevelsen av klassesdelingstallene i 2003 fattet Stortinget et plenumsvedtak der: "Stortinget ber regjeringen gjennom tilsynsordningen påse at oppheving av delingstallet ikke blir brukt som et sparetiltak. Klassesdelingstallet skal ligge til grunn som minstenivå for ressurstildeling også etter at bestemmelsen om klassesdelingstall er opphevet..."

Hvilken oversikt har statsråden over oppfølgingen av dette vedtaket, og hvordan påser han at det følges opp rundt om i kommunene?»

Svar:

Det omtalte plenumsvedtaket som ble fattet av Stortinget i 2003, har etter instruks fra departementet blitt fulgt opp gjennom en årrekke av det statlige tilsynet (fylkesmennene).

I perioden 2004 til og med 2007 ble fylkesmannen gjennom embetsoppdraget pålagt særlig å rette oppmerksomheten mot at bestemmelsene i opplæringsloven § 8-2 om pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig gruppestørrelse ble overholdt, og at opphevingen av klassesdelingstallet ikke ble brukt som sparetiltak. Etter 2008 er ikke dette spesifikt nevnt i embetsoppdragene da embetsoppdragene på det tidspunktet ble gjort mer generelle ved at fylkesmannen skulle ha mer fokus på å gjøre egne risikovurderinger for valg av tilsynsmaer utover det felles nasjonale tilsynet. Siden 2008 har gruppeorganisering/gruppestørrelse vært gjenstand for noen av fylkesmennenes egeninitierte tilsyn, til sammen 41 forskjellige tilsyn.

Det felles nasjonale tilsynet som går fra 2014 til 2017 er knyttet til elevenes utbytte av opplæringen. Gruppestørrelse og lærertetthet inngår som en del av tilsynet. Tilsynet består i utgangspunktet av tre tema:

1. Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen (herunder knyttet til vurdering av den enkelte elev).

2. Forvaltningskompetanse (saksbehandling knyttet til vurderingen av mangelfullt utbytte).

3. Skolebasert vurdering, noe skolene er rettsforpliktet til å følge opp (dvs. om opplæringen er egnet til å nå målene i læreplanverket – alle ting som kan spille inn for utbyttet av opplæringen, fra måten det undervises, organisering, gruppestørrelse osv.)

Denne innfallsvinkelen til tilsyn kan fange opp mye mer av hva som er viktig enn bare å se isolert på gruppestørrelsen.

Jeg understreker at opplæringsloven § 8-2 stiller krav om at elevene skal undervises i grupper som er pedagogisk forsvarlig. Det følger av lovforarbeidene at hva som er forsvarlig vil variere ut fra situasjonen, som for eksempel lærernes og elevenes forutsetninger, hva det undervises i, fysiske rammevilkår osv. Det krever et konkret skjønn for å ta stilling til dette. Både skolen og skoleeierne er rettslig forpliktet til å ha system og praksis som gjør at lovens krav følges. Det er dessuten en del av det statlige tilsynets ansvar å gripe inn dersom det kommer fram konkrete opplysninger som tilsier at loven brytes i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1475

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1476

Innlevert 24. august 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 31. august 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hva er det departementet har summert for å komme frem til at det ble brukt 4,8 mrd. til næringsrettet forskning og innovasjon i 2013 og 7,2 mrd. i 2016?»

BEGRUNNELSE:

På Facebook reklamerer departementet med at "det aldri er brukt mer penger på næringsrettet forskning og innovasjon" og viser til tallene over. Jeg ber med dette om utdypning av hvordan denne beregningen er gjort og hva som ligger bak utvalget av poster eller summer.

Svar:

Tallene det vises til er basert på bevilginger til næringsrettet forskning og innovasjon over budsjettene til daværende Nærings- og handelsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet for 2013 og sammenlignet med bevilgninger over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett for 2016, samt budsjettrett skattefradrag fra Skattefunnordningen. Disse bevilgningene anses å være relevante for å se på midler til næringsrettet forskning og innovasjon samt for å kunne gi sammenlignbare tall over tid.

For 2013 ble det brukt bevilging over Nærings- og handelsdepartementets og Fiskeri- og kystdepartementets budsjett til Innovasjon Norge (ekskl. 90-poster) og

Norges Forskningsråd fra saldert budsjett. I tillegg er det tatt med budsjettrett skattefradrag fra skattefunnordningen. For 2013 gir det da følgende tall:

- Innovasjon Norge (inkl. marint verdiskapingsprogram over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett): 1 567,4 mill. kroner.
- Norges forskningsråd (inkl. basisbevilgning forskningsinstitutter og marin forskning over Fiskeri- og kystdepartementets budsjett): 1 743,7 mill. kroner.
- Budsjettrett skattefradrag fra Skattefunnordningen: 1 500 mill. kroner.

Sum næringsrettet forskning og innovasjon inkludert skattefunnordningen blir da om lag 4,8 mrd. kroner.

For 2016 blir det brukt bevilgning over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett til Innovasjon Norge (ekskl. 90-poster) og Norges Forskningsråd fra saldert budsjett. Dette inkluderer også den ekstraordinære tiltakspakken for arbeid, aktivitet og omstilling. I tillegg er det tatt med budsjettrett skattefradrag fra Skattefunnordningen. Det gir følgende tall:

- Kap. 2421 Innovasjon Norge: 2 280,4 mill. kroner
- Kap. 920 Norges Forskningsråd: 2 298 mill. kroner
- Budsjettrett skattefradrag fra Skattefunnordningen: 2 610 mill. kroner.

Sum næringsrettet forskning og innovasjon inkludert skattefunnordningen blir da om lag 7,2 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 1477**Innlevert 24. august 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 31. august 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hva er tidslinjen for reiselivsmelding, bioøkonomistrategi og industrimelding, og når kan vi forvente at de legges frem?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget, men ikke minst norsk nærings- og arbeidsliv, venter på flere saker fra næringsdepartementet. Regjeringen går inn i sin siste periode før valget og det er betimelig å stille spørsmål om fremdriften.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet arbeider for tiden med en bioøkonomistrategi, en Meld. St om reiseliv og en Meld. St om industrien.

Bioøkonomistrategien er trolig den første som vil ferdigstilles av de tre. Strategien vil legges frem i oktober 2016.

Arbeidet med Meld. St om reiseliv og Meld. St om industrien er også i gang. Jeg tar sikte på å legge frem Meld. St om reiseliv i november/desember 2016. Meld. St om industrien planlegges fremlagt tidlig i 2017.

SPØRSMÅL NR. 1478**Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Behovet for et nasjonalt løft for å øke kapasitet, kompetanse og kvalitet i akuttkjeden har gått igjen i alle de store helsesakene som Stortinget har behandlet de siste årene. Tidlig prehospital behandling og rask transport er livreddende og skadereduserende. Ansvaret for akuttmedisinske tjenester er delt mellom kommune og helseforetak og skaper utfordringer. Akuttutvalget sin utredning har flere gode forslag til tiltak.

Hva er begrunnelsen for at et så viktig område ikke blir lagt frem som en helhetlig melding til Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I desember 2015 kom akuttutvalget med sin NOU 2015:17 - Først og fremst - Et helhetlig system for håndtering av akutte sykdommer og skader utenfor sykehus.

På statsrådens middag i våres var leder av akuttutvalget, Ann-Kristin Olsen invitert til å orientere om utredningen, og det var skapt en klar forventning om at den skulle følges opp med en melding i løpet av høsten. I primærhelsemelding, kvalitetsmeldingene, i Nasjonal helse- og sykehusplan og i andre saker har behovet for et løft i akuttkjeden gått igjen som en rød tråd. Legevakt og prehospitaler tjenester beskrives ofte som akilleshælen i helsevesenet.

Akuttutvalget viser bl.a. til geografiske forskjeller og utfordringer med ulik tilgjengelighet til de akuttmedisinske forskjeller. Videre mener de det er god samfunnsøkonomi å møte akutt sykdom og skade tidligst mulig med høy fagkompetanse og en effektiv transport tjeneste. Beslutningsprosesser i kommuner og helseforetak er ofte lite koordinert. Rett dimensjonering av tjenesten er viktig og de anbefaler felles akuttmedisinske planer. De foreslår å styrke førstehjelpstiltak, styrke og profesjonalisere den medisinske nødmeldingstjenesten, styrke kapasitet og kompetanse i de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus og etterlyser mer forskning på området, mer systematisk innhenting av data, et sammenhengende elektronisk dokumentasjonssystem, styrking av den nasjonale kompetansen og responstidskrav.

Det at akuttkjeden er så mangfoldig og at de foreslåtte tiltakene henger sammen taler for en helhetlig behandling skal vi nå målet om å styrke ett av helsevesenet svakeste områder og der det er stort potensial for livredning og skadereduksjon.

Svar:

Akuttutvalget ble nedsatt høsten 2013. Formålet med utredningen var å beskrive et helhetlig system som skal ivareta befolkningens behov for trygghet ved

akutt sykdom og skade. Underveis i arbeidet (høsten 2014) avga Akuttutvalget en delrapport til Helse- og omsorgsdepartementet. Delrapporten var et innspill til arbeidet med Nasjonal helse- og sykehusplan og stortingsmeldingen om fremtidens primærhelsetjeneste.

Prehospitale tjenester er derfor omtalt både i Nasjonal helse- og sykehusplan og stortingsmelding om fremtidens primærhelsetjeneste, og dette er begrunnelsen for ikke å legge frem en egen stortingsmelding om temaet. I Nasjonal helse- og sykehusplan er ett av hovedmålene å styrke de akuttmedisinske tjenestene

utenfor sykehus, og flere av Akuttutvalgets forslag er ivare tatt i sykehusplanen.

Jeg mener at forslagene i NOU 2015:17 bør sees i sammenheng med ovennevnte stortingsmeldinger og pågående arbeid på det prehospitale området, herunder arbeidet med utviklingsplaner i de regionale helseforetakene, forbedring av nødmeldetjenesten og utvikling av legevaktjenesten, blant annet gjennom implementering og oppfølging av akuttmedisinforskriften. Forslagene i NOUen vil bli vurdert og omtalt i Prop 1 S.

SPØRSMÅL NR. 1479

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 1. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er helt uproblematisk at en tidligere prosjektdirektør i DNK, som har hatt en nøkkelrolle i nødnettutbyggingen, blir toppsjef hos leverandøren Motorola, eller er statsråden enig i at denne type overganger kan bidra til å redusere tilliten til offentlig forvaltning generelt og til nødnettprosjektet spesielt?»

Svar:

Spørsmålet dreier seg om en sak mellom DNK som arbeidsgiver og den tidligere prosjektdirektøren som arbeidstaker. Jeg legger til grunn at DNK har gjort de nødvendige vurderinger og fulgt statens rutiner og regler for slike overganger.

Det er ikke uvanlig at arbeidstakere med nøkkelroller bytter arbeidsgivere innen samme bransje, både i det offentlige, og mellom det offentlige og det private.

SPØRSMÅL NR. 1480

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 31. august 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Miljødirektoratet anbefaler at håndteringen av kasserte fritidsbåter finansieres gjennom et årlig gebyr og et obligatorisk småbåtregister.

Er statsråden enig i Miljødirektoratets faglige anbefaling og vil regjeringen legge fram en sak om dette i budsjettet?»

BEGRUNNELSE:

Denne uken leverte Miljødirektoratet rapport og anbefaling om hvordan vi skal håndtere kasserte fritidsbåter. Dette har i lang tid vært en stor miljøutfordring, særlig på steder med større småbåthavner. Denne rapporten har derfor vært etterlyst i lang tid. Direktoratets klare anbefaling er at håndteringen skjer ved et gebyr-finansiert obligatorisk småbåtregister. Dette er i tråd med prinsippet om at forurensere betaler og vil bidra til å få bukt med problemet med ulovlig kasserte fritidsbåter. Direktoratet peker også på at et obligatorisk

småbåtregister vil ha betydelig nytteverdi for andre samfunnssektorer som politi, redningstjeneste, tollvesen og forsikringsbransjen.

Svar:

Ulovlig håndtering av kasserte fritidsbåter kan utgjøre et betydelig miljø- og forurensningsproblem, først og fremst lokalt. Fritidsbåter er laget av ulike materialer og inneholder en rekke farlige stoffer. Når det gjelder innhold av farlig avfall varierer mengden med type båt, men dumping av fritidsbåter i havet kan være skadelig for fisk, fugler og dyr, og kan også påvirke områder i skjærgården negativt.

Det er den som eier båten som har ansvar for at den leveres til et godkjent mottak for å sikre trygg behandling. Det varierer kommuner imellom i hvilken grad

kasserte fritidsbåter inngår som en del av husholdningsavfallet som kommunen plikter å ta imot.

Nylig mottok jeg et forslag fra Miljødirektoratet om finansiering og organisering av returordning for kasserte fritidsbåter. Det foreslås å opprette et obligatorisk og gebyrfinansiert småbåtregister, hvor gebyret er ment å skulle dekke kostnadene ved etablering, drift av registeret og returordningen. I en slik ordning vil levering, miljøsanering og behandling av kasserte fritidsbåter blir tatt hånd om. Miljødirektoratet foreslår videre at det utredes om mindre og enkle fritidsbåter skal inngå i kommunens lovpålagte renovasjon og finansieres over avfallsgebyret.

Det er viktig å få på plass en ordning hvor kasserte fritidsbåter leveres inn til godkjent behandling, og jeg vil vurdere Miljødirektoratets forslag nøye. Det blir derfor for tidlig å konkludere denne saken i budsjett-dokumentene for 2017.

SPØRSMÅL NR. 1481

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 1. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Når vil planer for nytt fengsel på Vestlandet (evn Haugalandet) foreligge?»

BEGRUNNELSE:

Fengselkapasiteten på Vestlandet er utfordrende. Flere innsatte må sone langt borte fra familie og barn, også under varetekt. Kvinner som skal sone er svært utsatt for soningsforhold langt borte fra nære relasjoner/familie. Fengselet i Haugesund er gammelt, uhensiktsmessig og det trengs nytt og bedre fengsel i regionen.

Svar:

Regjeringen mener det er viktig å få på plass mer fengselkapasitet på Vestlandet. Jeg viser til revidert nasjo-

nalbudsjett 2016 (Prop 122 S (2015-2016)), der videre planer for fengselkapasitet på Vestlandet er kommentert i tilbakemeldingen til Stortinget på anmodningsvedtak nr. 604 om en opptrappingsplan for kriminalomsorgen.

«En konseptvalgutredning for Vestlandet er prioritert. Det er dokumentert behov for flere fengselsplasser på Vestlandet i Bergensområdet, og utvidelser i tilknytning til eksisterende fengsler i Bergen anses i den anledning som mest aktuelt. Videre kan det være aktuelt med utbygging ved Åna fengsel. Nye fengsler i Haugesund og Ålesund, og utbygging av Vik fengsel, jf. anmodningsvedtak 104 (2015–2016), vil vurderes som del av en KVVU for straffegjennomføringskapasitet på Vestlandet.»

Jeg vil komme tilbake til tidsplan for arbeidet med en KVVU i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1482**Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 2. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I hvilken grad mener statsråden at en sentralisering av Lånekassen med nedleggelse av statlige arbeidsplasser i Ørsta og Tromsø samt ansettelsesstopp i Bergen harmonerer med regjeringens uttalte mål om utflytting av statlige arbeidsplasser?»

BEGRUNNELSE:

Styret i lånekassen har foreslått å legge ned kontorene i Ørsta og Tromsø og innføre ansettelsesstopp i Bergen.

Det er forståelse for at Lånekassen tilpasser seg en ny digital hverdag. Det kan gi behov for en reduksjon av antall arbeidsplasser. Likevel vil den nye digitale hverdagen nettopp gi mulighet for å plassere statlige arbeidsplasser andre steder enn i storbyene.

En reduksjon på 21 kompetansesarbeidsplasser i en distriktskommune som f.eks. Ørsta vil ha større konsekvenser for en region enn en reduksjon på 60 i Oslo.

Rekruttering av kompetanse er ikke en utfordring da Lånekassen er lokalisert i områder med god tilgang på dette. Leiepriser og stabil arbeidskraft er ofte en fordel ved arbeidsplasser i distriktene.

Regjeringen lanserte i april at det før jul 2016 skulle legges fram en plan for utflytting av statlige arbeidsplasser. Det ble understreket at slike arbeidsplasser ikke kun skulle gjelde utflytting til byene, men også til mindre steder.

Svar:

Å tilby brukervennlige og effektive tjenester gjennom økt digitalisering og automatisk saksbehandling er en

sentral del av Lånekassen sin strategi, og i tråd med regjeringens mål om en effektiv offentlig sektor.

Lånekassen har i dag kontor på seks steder i Norge. Ved flere av kontorene er oppgavene som utføres i all hovedsak knyttet til manuell saksbehandling. Behovet for manuell saksbehandling vil bli lavere i framtida. 26. august 2016 fattet styret i Lånekassen et enstemmig vedtak om å oversende en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om å endre kontorstrukturen i Lånekassen.

Styret i Lånekassen har foreslått at tallet på kontor blir redusert fra seks til tre på sikt. To av kontorene, Tromsø og Ørsta, er foreslått avviklet innen 1. januar 2020. Lånekassen foreslår videre at kontoret i Bergen gradvis avvikles gjennom ansettelsesstopp og at kontoret etter hvert blir underlagt et av de andre kontorene. I tillegg er det en sentral del av forslaget at antallet medarbeidere som driver manuell saksbehandling i Oslo reduseres kraftig.

Forslaget skal nå behandles i Kunnskapsdepartementet. Det er for tidlig å konkludere på hva som blir den endelige kontorstrukturen. Jeg er glad for at Lånekassen på eget initiativ vurderer hvordan de best kan organisere virksomheten for å sikre effektiv drift og best mulige tjenester til elever, studenter og tilbakebetalere i framtida. Samtidig er det viktig for regjeringen å sikre en fordeling av statlige arbeidsplasser som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder over hele landet. Arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo skal forsterkes. Dette hensynet vil også være sentralt for meg i vurderingen av dette forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1483**Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 2. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvor stor andel av regjeringens økning til politisektoren har gått til politistillinger i de enkelte politidistriktene?»

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne Gjøvik- og Totens Blad melde om at en polititjenestemann måtte haike med ambulansen da politibilen havarerte under en utrykning der det sto om liv og helse. Fra andre deler av landet har vi fått eksem-

pler på at politiet kommer fram lenge etter det lokale brannvesenet. Det er også framkommet flere uønskede hendelser i sommer, der det viser seg at politiet ikke har ressurser eller kapasitet til å rykke ut til hendelser.

Regjeringen har økt bevilgningene til politiet og gjennomfører en såkalt "nærpolitireform". Samtidig er det over dobbelt så mange ansatte i Politidirektoratet enn for ti år siden. Byråkratiet eser ut, mens det ser ut til at de som skal utføre det nære politiarbeidet i politidistriktene nær folk ikke får de nødvendige ressurser for å utføre de tjenestene de er forventet å utføre.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at tall for ansatte i politietaten endres fra måned til måned. I tabellen fra

Politidirektoratet under fremgår tallene frem til og med 31/7 d.å. Inkludert i disse tallene er sommervikarer og personer som innehar midlertidige stillinger. Ut over høsten vil disse tallene endre seg ved at flere av sommervikarene ikke vil fortsette i disse stillingene og heller ikke gå over i andre stillinger rett fra sommervikariatene. Dersom politiet følger den opptrappingsplanen som departementet har lagt til grunn, skal det være over tusen flere politistillinger ved årsslutt 2016 enn da regjeringen tiltrådte.

Det har aldri har vært så mange ansatte i politi- og lensmannsetaten som nå. Dette gjelder totalt i hele politi- og lensmannsetaten og i politidistriktene. Tabellen under viser utvikling i årsverk.

Utvikling årsverk i politi- og lensmannsetaten

	2013	2014	2015	31.07. 2016
Politiutdannede				
- Politidistriktene	7 875	8 202	8 478	8 682
- Særorgan ¹⁾	544	643	728	803
- Politidirektoratet	30	34	41	41
Jurister				
- Politidistriktene	651	690	734	756

Kilde: Politidirektoratet

1)I tall for særorgan er ikke Politiets sikkerhetstjeneste inkludert.

Tabellen viser en økning i politibemanningen i politidistriktene på 807 årsverk fra 31.12.2013 til 31.07.2016. Totalt var økningen i politibemanningen på 1077 årsverk. Jeg understreker igjen at dette inkluderer sommervikarer, midlertidige stillinger mv. Øk-

ningen utenom politidistriktene er hovedsakelig i Politiets utlendingsenhet som er relatert til håndteringen av migrasjonsutfordringene. I 2016 er det fordelt 347 politistillinger som vil bli besatt.

I tillegg til de tall som jeg har presentert over, kommer økning i årsverk for Politiets sikkerhetstjeneste som i perioden 2013 til 2015 var på om lag 100 årsverk.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 31. august 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over gjennomførte tilpasningskurs i 2015 og tilsvarende innvilgede tilpasningskurs i 2016 som viser, fordelt på kurssted, antall kurs og deltakere for alle sanseapgrupper, en oversikt over det offentlige kostnad, samt redegjøre for hvilke

offentlige enheter som har ansvar for å gi et tilsvarende tilbud til ovennevnte sanseapgrupper?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Arbeids- og velferdsdirektoratets brev «Informasjon om tilpasningskurs i 2017» av 17.08.2016

til Norges Blindforbund. Rett til tilpasningskurs for personer med sansetap er hjemlet i folketrygdloven § 10-7.

Svar:

Ansvar for opplæring på sansetapsområdet er per i dag hjemlet i folketrygdloven, helse- og omsorgstjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven og opplæringsloven.

Det kan gis stønad til opplæringstiltak for hørselshemmede, synshemmede og døvblinde med hjemmel i folketrygdloven § 10-7 tredje ledd for å styrke medlemmets evne til å klare seg i dagliglivet eller i arbeidslivet. Retten til stønad skal imidlertid falle bort i den utstrekning stønaden kommer inn under ansvarsområdet i annen lovgivning, jf. folketrygdloven § 10-8.

Både i lov om spesialisthelsetjenesten og i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester er det et generelt ansvar for opplæring og rehabilitering av personer med ulike sykdommer og funksjonshemninger. Dette ansvaret er generelt for alle pasientgrupper, og omfatter dermed også blinde, døve og døvblinde. Kommunens

ansvar for helhetlig pasientforløp og rehabilitering er tydeliggjort i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b. Her framgår det at kommunene har ansvar for personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt. Bestemmelsen omfatter hjelp til egenomsorg og personlig stell og det som i dag omtales som personrettet praktisk bistand. Det er et formål å bidra til å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpen i dagliglivet.

I henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-8 har sykehusene ansvar for opplæring av pasienter og pårørende. Gjennom denne bestemmelsen synliggjøres opplæring som en integrert del av sykehusenes virksomhet. Opplæringen skal legge til rette for pasientens aktive deltakelse i egen behandling og rehabilitering.

Utdanningssektoren har ansvar for voksenopplæring etter kapittel 4a i opplæringsloven. Det vil i denne sammenheng kunne gjelde nyblinde, døvblitte eller døvblindblitte voksne.

Under gis en oversikt over de tilpasningskursene som er innvilget etter folketrygdloven i 2015 og 2016. Oversikten viser, fordelt på kurssted, antall kurs og deltakere samt utgiftene knyttet til disse kursene.

2015

Kursarrangør	Målgruppe	Antall kurs	Maks antall deltakere pr kurs ¹⁾	Kostnad 2015 ²⁾
Ål folkehøyskole og kurssenter for døve	Døve og deres pårørende	69 (ofte 6 dager pr kurs)	18	25,8 mill. ³⁾
Briskeby – rehabilitering og utadrettede tjenester as	Hørselshemmede	51 (ofte 3 dager pr kurs)	18	
Blindeforbundet (Hurdal, Evenes, Solvik)	Synshemmede	97 (5 eller 12 dager pr kurs er vanlig)	16	26,8 mill.
Eikholt – nasjonalt ressursenter for døvblinde	Døvblinde	39 uker ⁴⁾	8	10,5 mill.

2016

Kursarrangør	Målgruppe	Antall kurs	Maks antall deltakere pr kurs	Kostnad første halvår 2016 ⁵⁾
Ål folkehøyskole og kurssetter for døve	Døve og deres pårørende	67 (ofte 6 dager pr kurs)	18	9,2 mill. ³⁾
Briskeby – rehabilitering og utadrettede tjenester as	Hørselshemmede	47 (ofte 3 dager pr kurs)	18	
Blindeforbundet (Hurdal, Evenes, Solvik)	Synshemmede	105 (ofte 5 eller 12 dager pr kurs)	16	12,1 mill.
Eikholt – nasjonalt ressurssetter for døvblinde	Døvblinde	39 uker ⁴⁾	8	3,1 mill.

- 1) Direktoratet har ikke mulighet til å beregne antall deltakere som faktisk har deltatt på de enkelte tilpasningskursene utfra vedtaksstatistikken. En årsak er at ett vedtak kan gjelde én bruker pluss et antall pårørende. En annen årsak er at ett vedtak kan gjelde flere kurs for én bruker. Kursarrangørene forsøker å fylle opp kursene, men det er noe frafall som blant annet skyldes sykdom. Det reelle gjennomsnittlige antallet brukere per kurs er derfor noe lavere enn det maksimale antallet deltakere i tabellen over.
- 2) Kostnadene gjelder bare direkte utgifter til tilpasningskurs som er utbetalt til kursstedet. Det offentlige har også andre utgifter som vi ikke kan hente ut fra regnskapet og som er vanskelig å estimere:
  - reiseutgifter for brukerne mellom hjemmet og kursstedet
  - sykepenger til deltakere på tilpasningskurs
  - opplæringspenger til kursdeltakere som har omsorg for funksjonshemmet barn
- 3) Kostnadene knyttet til tilpasningskursene for døve og hørselshemmede ved Ål folkehøyskole og kurssetter for døve og Briskeby – rehabilitering og utadrettede tjeneste as føres på en felles konto.
- 4) Eikholt har fått godkjenning for å arrangere kurs i 39 uker hvert kalenderår med inntil åtte kursdeltakere på kurs samtidig. Innenfor denne rammen tilpasser Eikholt kursene fortløpende utfra hvem som melder seg på og får innvilget søknad om kurs.
- 5) Direktoratet forventer en økning av utgiftene for alle kursarrangører fra 2015 til 2016, selv om regnskapstallene for første halvår tyder på en reduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1485

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 2. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Lånekassen vurderer nå å legge ned avdelinga i Ørsta, og sentralisere tenestene til Oslo. Ørsta-avdelinga har 22 tilsette med lang erfaring og høy kompetanse.

Meiner statsråden at å legge ned ei slik avdeling er i tråd med regjeringa sin politikk for statleg lokalisering av arbeidsplassar, og vil han stoppe dette sentraliseringsforsøket frå Lånekassen?»

Svar:

Å tilby brukarvennlege og effektive tenester gjennom auka bruk av digitale og automatiske løysingar er ein sentral del av strategien til Lånekassen, og i tråd med måla regjeringa har om ein effektiv offentlig sektor.

Lånekassen har i dag kontor på seks stader i Noreg, inkludert i Ørsta. Ved fleire av kontora er oppgåvene i all hovudsak knytt til manuell sakshandsaming. Behovet for dette vil bli lågare i framtida. 26. august 2016 vedtok styret i Lånekassen ei samrøystes tilråding til Kunnskapsdepartementet om å endre kontorstrukturen i Lånekassen.

Styret i Lånekassen har foreslått at talet på kontor blir redusert frå seks til tre på sikt. To av kontora,

Tromsø og Ørsta, er foreslått avvikla innan 1. januar 2020. I tillegg er det ein sentral del av forslaget at talet på tilsette i Oslo også blir redusert kraftig.

Forslaget skal nå handsamas i Kunnskapsdepartementet. Det er for tidleg å konkludere på kva som blir den endelege kontorstrukturen. Eg er glad for at Lånekassen på eige initiativ vurderer korleis dei best kan organisere seg for å sikre effektiv drift og best mulige tenester til elevar, studentar og tilbakebetalarar i framtida. Samtidig er det viktig for regjeringa å sikre ein fordeling av statlege arbeidsplassar som bidreg til å utvikle robuste arbeidsmarknader i alle delar av landet. Arbeidet med å lokalisere nye arbeidsplassar utanfor Oslo skal forsterkast. Det vil også vere svært viktig for meg i vurderinga av dette forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1486

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 5. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Nylig ble det avdekket kritikkverdige forhold for psykisk syke pasienter ved UNN Åsgård, Tromsø. Det har satt søkelys på ressursbruken i sykehusene. Mental Helse viser til at fra 2014 til 2015 fikk somatikk en vekst på 3,0 prosent, mens psykisk helsevern fikk et kutt på 0,4 prosent. OUS så seg nødt til å kutte i tilbudet til psykisk syke pasienter i 2016.

Hvordan vil helseministeren sørge for at løftet om «den gylne regel» blir realisert i alle foretak, og hvordan følger man opp utfordringen med unødvendig tvang?»

Svar:

Representanten Knutsen viser her til to sentrale oppfølgingsområder for regjeringen på helseområdet: Psykisk helse skal høyere opp i prioriteringshierarkiet i helseforetakene (målt i aktivitet, årsverk, kostnader og ventetider) og bruk av tvang skal reduseres og kvalitetssikres.

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet avdekket kritikkverdige forhold under sitt besøk ved UNNs psykiatriske avdeling i Tromsø. Forebyggingsenhetens gjennomgang av tre akuttposter, psykose- og rusenheten og sikkerhetspsykiatrisk døgnenhet viser alvorlige funn på områder som pasientsikkerhet, bruk av tvangsmidler, skjerming og en bekymringsfull institusjonskultur. Bl.a. ble det registrert en tydelig «oss-og-dem»-

holdning, spesielt på akuttpost Nord, og det fremkom flere eksempler på at enkeltpasienter ble omtalt på måter som fremstod som dehumaniserende.

Departementet tok saken raskt opp med Helse Nord. Det regionale helseforetaket har orientert om at de nå foretar en bred og grundig gjennomgang av virksomheten, bl.a. i samarbeid med Sivilombudsmannen. Som representanten Knutsen trolig vil være enig med meg i, kan forholdene rundt tvangsbruk ved UNN og andre helseforetak som bruker tvang for mye og tidvis i strid med regelverket neppe tilskrives mangel på ressurser alene. Krav til pasientsikkerhet, etikk og faglig forsvarlighet i behandlingen er en minimumsnorm som uansett skal oppfylles.

Når det gjelder den gylne regel var det daværende helseminister Ansgar Gabrielsen som i 2005 innførte regelen. Bakgrunnen for innføringen av denne regelen var at psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) ofte "tapte i kampen" om ressursene i spesialisthelsetjenesten. For å motvirke dette ble altså regelen innført. Så vil jeg minne representanten Knutsen om at det var den forrige regjeringen som i 2010 tok vekk denne regelen, før Regjeringen Solberg gjeninnførte den gylne regel. Tilbakemeldingene fra de regionale helseforetakene viser at regelen i stort virker innenfor TSB og psykisk helsevern, selv om det på noen områder fortsatt er rom for forbedringer.

Det var realvekst i kostnader for TSB i alle regioner siste år, fra en relativt sterk vekst i Helse Vest (om lag 13 prosent) til om lag 2 prosent i Helse Sør-Øst.

For psykisk helsevern samlet hadde to regioner en realnedgang i kostnader fra 2014 til 2015 (Helse Vest med -2,7 prosent og Helse Nord med -3,0 prosent). Helse Midt-Norge og Helse Sør-Øst hadde på den annen side begge en realvekst på hhv. 1,6 og 0,8 prosent. For somatisk virksomhet varierte realendringen i ressursbruk fra om lag 1 til 1,5 prosent for Helse Sør-Øst, Helse Vest og Helse Nord, til en realnedgang på 0,5 prosent i Helse Midt-Norge. Jeg følger nøye opp de regionale helseforetakene på oppfyllelse av regelen, gjennom styringsdialogen.

Avslutningsvis viser jeg til at departementet tar flere grep for å redusere og kvalitetssikre bruken av tvang i psykisk helsevern. Det er nedsatt et lovutvalg som skal gjennomgå alle regelsettene for bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren, med tanke på harmonisering og modernisering. Videre har vi oversendt et lovforslag til Stortinget om endringer i psykisk helsevernloven som innebærer styrking av pasientenes rettstilling knyttet til beslutninger om og gjennomføring av tvangsvedtak. På tjenestesiden er det bl.a. stilt krav til regionale helseforetak om å gi et reelt, valgbart til-

bud om medikamentfri behandling til pasienter med psykiske lidelser. Progresjonen i gjennomføringen av kravet følges opp i styringsdialogen med helseforetakene. Foretakene er også blitt bedt om å rapportere inn komplette og korrekte data om bruk av tvangsmidler og tvangsbehandling til Norsk pasientregister, for årene 2014 og 2015. I tillegg til dette arbeider Helsedirektoratet med å utvikle nye kvalitetsindikatorer for tvang, som vil bidra til å få bedre data og oversikt over tvangsbruken i helseforetakene.

På bakgrunn av at den nasjonale strategien for økt frivillighet i psykiske helsetjenester (2012-2015) formelt er avsluttet, har det vært dialog med fag-, bruker- og pårørendemiljøene om behov for videre nasjonale grep på området. Blant det som fremkom i dialogen er at det fortsatt mangler kompetanse og systemstøtte for å øke bruken av frivillige løsninger i psykisk helsevern. Departementet vil legge til rette for en tettere oppfølging av de regionale helseforetakene på tvangsområdet, bl.a. gjennom Helsedirektoratets videre arbeid med kvalitetsindikatorer.

SPØRSMÅL NR. 1487

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 5. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Statsråden har tidligere lovet at lørdagsaviser ikke skulle rammes når Posten i vår sluttet med ordinær postombæring på lørdager. Han forsikret Stortinget om at han skulle «sørge for at den dekningen som er, fortsetter». Likevel melder MediaConnect, et logistikkelskap for flere aviser, at den nye ordningen innsnevrer områdene med leveringsplikt.

Står statsråden ved sin lovnad, og vil han nå ta grep for å sørge for at avisombæringen på lørdag blir like god som før?»

BEGRUNNELSE:

Lokalavisene utgjør fortsatt ryggraden i Medie-Norge. Rundt om i landet er den lokale avisen en viktig kilde til informasjon og en arena for diskusjon og engasjement. Når flere redaktører nå melder at de er bekymret for distribusjonen av avisene sine på lørdager, er det en alvorlig situasjon for den enkelte avis og det enkelte lokalsamfunn. I innstillingen fra komiteen fremheves lørdagsavisens viktige stilling, og man ber regjerin-

gen «følge opp intensjonen i loven og sørge for at det kommer på plass en god løsning som sikrer tilgang til papiraviser på lørdag i hele landet». Nå er situasjonen slik at flere redaktører sier de vurderer å legge ned lørdagsutgaven på grunn av et forverret distribusjonstilbud. Dette harmonerer dårlig med Stortingets vedtak og intensjoner.

Svar:

Regjeringen har selv vektlagt at vi skal sikre omdeling av aviser på lørdager. Dette har høy prioritet. Frem til nå har 85 % av postmottakerne fått aviser via Posten eller avisenes egne budtjenester. De siste 15 % av landet har bare hatt avisdistribusjon fra Posten. Sistnevnte distribusjon vil fra november bli ivaretatt gjennom avtalen med Kvikkas AS. Til abonnenter i resten av landet, må avisene fortsatt benytte avisenes egne distribusjonsselskaper for å få levert avisene. Når Posten avslutter sin lørdagsdistribusjon, skal abonnenten således kunne få lørdagsdistribusjon fra enten Kvikkas eller et avisbudnett.

All endring krever imidlertid omstilling. Staten har gjennomført sin del av avtalen der staten har ansvaret for avisomdeling. Jeg registrerer at mediebedriftene er forsinket med sin del av omstillingen, der enkelte må overføre sine aviser fra kommersiell distribusjon med Postens bud og over til mediebedriftenes egne budavtaler. Den overordnede tidsplanen for omstillingen har vært offentlig tilgjengelig siden januar, men etter det jeg har fått opplyst har mediebedriftene først grepet

ordentlig fatt i dette arbeidet nå nylig. Jeg forventer at mediebedriftene prioriterer dette høyt og finner løsningsmuligheter slik at avisleserne ikke blir skadelidende.

I de tilfellene hvor vi nå har fått informasjon om at avisenes budselskaper likevel ikke kan levere på grunn av nedlagte avisbudsruiter, vil Samferdselsdepartementet vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre omdeling av aviser på lørdager.

SPØRSMÅL NR. 1488

Innlevert 25. august 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 5. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«I Rendalen har det vært store tap denne sommeren grunnet ulv i et prioritert beiteområde, og årets situasjon for beitebrukerne vil umuliggjøre en langsiktig satsning på næringsaktivitet knyttet til beiting.

Vil statsråden gjennom forskrift endre praksis slik at det blir lettere å ta ut ulv som oppholder seg i prioriterte beiteområder også når det ikke er beitedyr i området?»

BEGRUNNELSE:

Rendalen er et viktig beiteområde for småfe. Høsting av utmarksressurser gjennom beiting er en miljøvennlig og skånsom måte å produsere ren mat. For en kommune som Rendalen med store utmarksressurser er næringsaktivitet knyttet til bruk av utmark av avgjørende betydning. Det har over tid vært politisk uenighet mellom Senterpartiet og regjeringen om det er rett å reetablere en egen finskrussisk ulvestamme i Norge, men Stortinget har på tross av uenighet om hovedmål vært tydelige på at vi ønsker aktiv bruk av utmarka til beiting og at vi skal sikre forutsigbarhet for den enkelte næringsutøver.

Svar:

Representanten Slagsvold Vedum ønsker at det skal bli lettere å ta ut ulv som oppholder seg i prioriterte beiteområder. Det er regjeringen enig i og det har vi fulgt opp. Det er blitt lettere å ta ut ulv i prioriterte beiteområder i forkant av beitesesongen enn det var under forrige regjering. Det er også en lav terskel for å ta ut rovdyr i beiteprioriterte områder under beitesesongen. Dagens regjering ønsker forutsigbare rammer for beitebrukere. Det krever en forutsigbar rovviltpolitikk basert på Stortingets vedtak.

tebrukere. Det krever en forutsigbar rovviltpolitikk basert på Stortingets vedtak.

Gjeldende rovviltforskrift åpner for å ta ut rovdyr før skade er oppstått, når gitte vilkår er tilfredsstilt. Vi har benyttet det handlingsrommet forskriften gir for i større grad å åpne for uttak av rovdyr i prioriterte beiteområder i forkant av beitesesongen. Sammen med andre tiltak som høy beredskap i forvaltningen og en tydeligere soneforvaltning, har dette bidratt til lavere konfliktnivå i rovviltforvaltningen og historisk lave tap av husdyr på beite de siste tre årene. Det viser at det ikke er endringer i lover og forskrifter som er avgjørende, men regjeringens vilje til å finne gode løsninger innenfor de rammer som er lagt av Stortinget.

Situasjonen i Rendalen, som representanten Slagsvold Vedum refererer til, viser at det ikke er manglende fellingstillatelser som er hovedutfordringen. I dette tilfellet ble det i juli 2016 raskt gitt fellingstillatelse og rovviltforvaltningen iverksatte omfattende fellingsforsøk, der også Statens naturoppsyn har bistått med mannskap og sporhund. Det ble til og med forsøkt ekstraordinære virkemidler som drone og helikopter for å lokalisere ulven. En ulv ble felt i Rendalen i juli, men dette avklarte dessverre ikke situasjonen da nye ulveskader oppstod etter dette.

Jeg oppfatter at representanten Slagsvold Vedum nå ønsker at ulv skal felles umiddelbart i det de beveger seg inn i prioriterte beiteområder, uavhengig av om det foreligger et skadepotensial eller ikke. Som Vedum er kjent med, er det imidlertid ikke anledning til å fra-vike kravet om skadepotensial, verken etter naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen.

I politikken skal vi prioritere og finne løsninger også i saker hvor sterke interesser står mot hverandre. Rovviltområdet er et slikt felt. De brede rovviltforlikene har hatt som ambisjon å finne et felles grunnlag

for ivaretagelse av det todelte målet. Det enstemmige rovviltforliket av 2011, som bygger på et forslag som representanten Slagsvold Vedum selv var med på å fremme, slår fast at Norge etter Bernkonvensjonen har en forpliktelse til å sikre overlevelsen til alle de store

rovviltartene i norsk natur, herunder ulv. Dette faktum ligger også til grunn for Stortingets vedtak om ulveforvaltningen våren 2016. Styrken ved brede forlik i Stortinget er at de står seg og gir forutsigbarhet over flere stortingsperioder med ulike politiske flertall.

SPØRSMÅL NR. 1489

Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 31. august 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Jeg viser til e-post av 28. juni 2016 fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til Norges Blindeforbund med tittel "Begrunnelse fra uavhengig fagperson". I dag oppfylles dokumentasjon/begrunnelse for tilpasningskurs gjennom en medisinsk spesialistutredning.

Har statsråden bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å innføre et nytt krav om at uavhengig fagperson må begrunne hvorfor tilpasningskurs er nødvendig for personer med sansetap?»

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektøren har orientert meg om at de har tatt initiativ til å utrede om forvaltningspraksisen rundt søknad om tilpasningskurs er hensiktsmessig.

Det kan gis stønad til tilpasningskurs for synshemmede med hjemmel i folketrygdloven § 10-7 tredje ledd for å styrke medlemmets evne til å klare seg i dagliglivet eller i arbeidslivet. Vilkår for stønaden er at tiltaket vurderes som nødvendig og hensiktsmessig. I en søknad om tilpasningskurs må bruker dokumentere graden av synstap, hvordan sansetapet påvirker funksjonsnivået i daglig- og/eller arbeidslivet og hvorfor tilpasningskurs er nødvendig. Synstap over et visst nivå gir ikke automatisk rett til tilpasningskurs. Det som er avgjørende er hvordan synstapet påvirker funk-

sjonsevnen og hvordan tilpasningskurset kan bidra til å bedre denne.

I dag er praksis at det ved søknad om tilpasningskurs for svaksynte kreves dokumentasjon på grad av synstap fra en øyelege, mens det ikke er et krav om at en uavhengig fagperson skal begrunne søknaden. Dagens praksis innebærer at det i mange tilfeller er ansatte hos arrangørene som Arbeids- og velferdsetaten kjøper tilpasningskursene av som fyller ut og begrunner søknaden for bruker. Arbeids- og velferdsdirektoratet påpeker at det prinsipielt sett kan framstå som uheldig at det er leverandøren av kurset som begrunner søknadene om offentlig støtte til sine egne kurs.

På denne bakgrunn har Arbeids- og velferdsdirektoratet satt i gang med å utrede om søknadsprosessen ved tilpasningskurs er i tråd med god forvaltningspraksis, herunder om en uavhengig fagperson bør begrunne søknadene. Direktoratet har bedt om innspill fra samtlige arrangører av tilpasningskurs, blant annet for å belyse hvor tilgjengelig slike uavhengige fagpersoner vil være for bruker i søknadsprosessen. Jeg har ingen innvendinger til at direktoratet foretar en slik gjennomgang, men jeg vil be om å bli orientert om utfallet av gjennomgangen før det eventuelt besluttet å gjøre endringer i dagens praksis.

SPØRSMÅL NR. 1490**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 2. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at en slik sentralisering er nødvendig i en tid der digitalisering gjør det mulig å utføre slike tjenester nærmest uavhengig av fysisk lokalisering, og vil han ta noen grep for å stoppe dette sentraliseringsforsøket og sikre kompetansesarbeidsplasser i Tromsø og andre steder i landet?»

BEGRUNNELSE:

Lånekassen vurderer å legge ned flere avdelinger, deriblant avdelinga i Tromsø, og sentralisere tjenestene. De ansatte i Tromsø utfører flere oppgaver, og har høy kompetanse. I en tid hvor digitale- og teknologiske plattformen danner rom for samhandling uavhengig av sted, er det et paradoks at det nettopp er digitalisering som er argumentet for at arbeidsplasser sentraliseres til de større byene.

Svar:

Å tilby brukervennlige og effektive tjenester gjennom økt digitalisering og automatisk saksbehandling er en sentral del av Lånekassen sin strategi, og i tråd med regjeringens mål om en effektiv offentlig sektor.

Lånekassen har i dag kontor på seks steder i Norge, inkludert i Tromsø. Ved flere av kontorene er opp-

gavene som utføres i all hovedsak knyttet til manuell saksbehandling. Behovet for manuell saksbehandling vil bli lavere i framtida. 26. august 2016 fattet styret i Lånekassen et enstemmig vedtak om å oversende en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om å endre kontorstrukturen i Lånekassen.

Styret i Lånekassen har foreslått at tallet på kontor blir redusert fra seks til tre på sikt. To av kontorene, Tromsø og Ørsta, er foreslått avviklet innen 1. januar 2020. Lånekassen foreslår videre at kontoret i Bergen gradvis avvikles gjennom ansettelsesstopp og at kontoret etter hvert blir underlagt et av de andre kontorene. I tillegg er det en sentral del av forslaget at antallet medarbeidere som driver manuell saksbehandling i Oslo reduseres kraftig.

Forslaget skal nå behandles i Kunnskapsdepartementet. Det er for tidlig å konkludere på hva som blir den endelige kontorstrukturen. Jeg er glad for at Lånekassen på eget initiativ vurderer hvordan de best kan organisere virksomheten for å sikre effektiv drift og best mulige tjenester til elever, studenter og tilbakebetalere i framtida. Samtidig er det viktig for regjeringen å sikre en fordeling av statlige arbeidsplasser som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder over hele landet. Arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo skal forsterkes. Dette hensynet vil også være sentralt for meg i vurderingen av dette forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1491**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 2. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke løsninger ser statsråden for seg for kostnadsdekking i tilfeller der brannvesenet må gjøre politiarbeid i politiets fravær, og hvilken løsning foretrekker han?»

BEGRUNNELSE:

16. august stilte Liv Signe Navarsete følgende spørsmål til statsråden

«Kva heimel har politiet sine operasjonssentralar for å kalle ut det kommunale brannvesen i distrikts-Norge til reine politioppdrag fordi det vil ta uforsvarlig lang tid før politiet kjem fram, og kven skal betale når brannvesenet rykkjer ut for å løyse oppgåver som er politiets sitt ansvar?»

Statsråden svarte 19. august at «[d]en enkelte etat dekker sine utgifter».

I Dagsnytt18 24. august ble statssekretær Ove Vanebo spurt om staten ville dekke Høyanger kommunes utgifter i forbindelse med at brannvesenet måtte ordne

opp i en knivstikkingsepisode fordi politiet befant seg 50 minutter unna. Han svarte da at utgangspunktet er at hver etat dekker sine utgifter, men at det dette gjaldt er en ganske ny situasjon som må tas til en konkret og grundig vurdering.

Svar:

Representanten viser i sin begrunnelse til spørsmålet til en hendelse som skjedde i Høyanger i august i år. Hendelsen ble definert som en PLIVO-hendelse (pågående livstruende vold). Brann – og redningstjenestens og helsevesenet sine oppgaver ved slike hendelser er aktivt å bistå med livreddende tiltak, noe som klart ligger innenfor de to nødetatenes kjerneoppgaver.

I redningstjenesten er det lagt til grunn at offentlige etater - både statlige og kommunale, dekker egne kostnader i forbindelse med innsatsen. En samlet vurdering tilsier etter mitt syn at samme prinsipp bør legges til grunn ved PLIVO-hendelser. Det vil være lite hensiktsmessig at nødetatene fakturerer seg i mellom ved hendelser der alle har en handleplikt til å redde liv, avverge og begrense skade.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål nr. 149 fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, spørsmål nr. 1450 fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, spørsmål nr. 1455 fra stortingsrepresentant Marit Arnstad og spørsmål nr. 1458 fra stortingsrepresentant Heidi Greni.

SPØRSMÅL NR. 1492

Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 5. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Ved stortingsbehandlingen av Prop.109 L (2014-2015) var alle partier opptatt av å sikre lørdagsombæring av papiraviser i hele landet. I media har det nylig framkommet at det er stor usikkerhet om flere tusen abonnenter vil få avisen på lørdag.

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp Stortingets tydelige føringer, og kan statsråden garantere at alle får aviser distribuert på lørdager også i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Da prop.109L (2014-2015) ble behandlet i Stortinget var en av usikkerhetene fortsatt distribusjon av aviser, og da spesielt på lørdagene. Nå ser vi at det er stor usikkerhet til om dette tilbudet vil bli videreført.

Ser man på merknaden til en samlet komite er det ikke tvil om at man forutsatte at distribusjon på lørdagene skulle opprettholdes. Viser til merknaden:

"Komiteen er opptatt av å sikre lørdagsombæring av aviser. Selv om mange aviser kan distribueres digital, er lørdagsavisen fremdeles viktig særlig for de mange lokalavisene.

Komiteen er fornøyd med at det legges opp til en hjemmel i loven for å forskriftsregulere krav til leveringsplikt på lørdager i områder der det ikke eksisterer noe alternativt distribusjonsnett.

Komiteen vil be departementet følge opp intensjonen i loven og sørge for at det kommer på plass en god løsning som sikrer tilgang til papiraviser på lørdag i hele landet.

Komiteen er opptatt av å videreføre lørdagsombæring av aviser der det ikke eksisterer alternativt avisbudnett, og forventer at det blir etablert en løsning som sikrer papiraviser på lørdag i hele landet."

Forventer derfor at statsråden følger opp Stortingets intensjon og gjør nødvendige grep for at man får en løsning som ivaretar dette.

Viser også til at i samme sak ble det også satt frem et forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

"Stortinget ber regjeringen fremme forslag for Stortinget som sikrer lørdagsdistribusjon av aviser med frem sending fra trykkeri til abonnent."

Dette ble også dessverre nedstemt av posisjon. Grunnen til at dette forslaget ble fremmet var at man var usikker på om regjeringens forslag ville sikre at distribusjon på lørdagene ble videreført som i dag.

Posisjon mente dette forslaget var unødig da dette ville bli ivaretatt ved forskrift.

Svar:

Regjeringen har selv vektlagt at vi skal sikre omdeling av aviser på lørdager. Dette har høy prioritet. Frem til nå har 85 % av postmottakerne fått aviser via Posten eller avisenes egne budtjenester. De siste 15 % av lan-

det har bare hatt avisdistribusjon fra Posten. Sistnevnte distribusjon vil fra november bli ivaretatt gjennom avtalen med Kvikkas AS. Til abonnenter i resten av landet, må avisene fortsatt benytte avisenes egne distribusjonsselskaper for å få levert avisene. Når Posten avslutter sin lørdagsdistribusjon, skal abonnenten således kunne få lørdagsdistribusjon fra enten Kvikkas eller et avisbudnett.

All endring krever imidlertid omstilling. Staten har gjennomført sin del av avtalen der staten har ansvaret for avisomdeling. Jeg registrerer at mediebedriftene er forsinket med sin del av omstillingen, der enkelte må overføre sine aviser fra kommersiell distribusjon med

Postens bud og over til mediebedriftenes egne budavtaler. Den overordnede tidsplanen for omstillingen har vært offentlig tilgjengelig siden januar, men etter det jeg har fått opplyst har mediebedriftene først grepet ordentlig fatt i dette arbeidet nå nylig. Jeg forventer at mediebedriftene prioriterer dette høyt og finner løsninger slik at avisleserne ikke blir skadelidende.

I de tilfellene hvor vi nå har fått informasjon om at avisenes budselskaper likevel ikke kan levere på grunn av nedlagte avisbudsruiter, vil Samferdselsdepartementet vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre omdeling av aviser på lørdager.

SPØRSMÅL NR. 1493

Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 5. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kor mykje bompengar er nytta til å finansiera innkrevjinga av bompengar i 2013, 2014 og 2015?»

GRUNNGJEVING:

Det bes om totale tall for kvart år og innkrevjingskostnader per innkravd bompengekrone i kvart år.

Svar:

Driftskostnader og driftskostnader som del av passeringsinntekter framkjem av tabellen under. Eg meiner dette tallet er for høgt, og har difor iverksett fleire grep med mål å minska kostnadene. Eg er likevel glad for at kostnadene viser nedgang frå tida då representanten Pollestad deltok i raudgrøn regjering.

Mill. løpande kroner

År	Driftskostnader	Driftskostnader som del av passeringsinntekter
2013	742	9,5 pst
2014	693	8,4 pst
2015*	720	7,9 pst

*Foreløpige tal

SPØRSMÅL NR. 1494**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 2. september 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Kva vil statsråden gjera for at sikra at tilsette på norske skip i norsk farvatn er underlagt norske lovar og reglar?»

Svar:

Skipsarbeidslova regulerer arbeidsforhold i skipsfarten for arbeidstakarar om bord på norske skip jf. § 1-2 fyrste ledd. Skipstryggleikslova stiller offentlegrettslege krav til tryggleik, arbeidsmiljø og arbeidsforhold for sjøfolk og gjeld på norske skip, jf. §§ 2 fyrste ledd fyrste punktum og § 3 fyrste ledd. Dette regelverket sikrar

rettar og plikter for sjøfolk på norske skip på ein god måte.

Det følgjer av ILO Maritime Labour Convention, 2006 (MLC), som Noreg har slutta seg til, at flaggstatar skal etablere eit effektivt system for inspeksjon og sertifisering av arbeids- og levevilkår for skip som fører deira flagg. I skipsarbeidslova og skipstryggleikslova er det teke inn føresegnar om tilsyn og sanksjonar som skal sikre at lova blir etterlevd. Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn og har ansvar for handheving av både skipstryggleikslova og skipsarbeidslova.

For tilsette på utanlandsregistrerte skip er hovudregelen at flaggstaten si arbeidsrettslovgiving gjeld.

SPØRSMÅL NR. 1495**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 2. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hva som er årsaken til at strukturendringer vedtas før forskningsstrategien for Ny-Ålesund på Svalbard er ferdigstilt, i hvilken grad regjeringen har involvert norske og utenlandske forskningsaktører under planleggingen, samt om og hvordan regjeringen har vurdert om det vil kunne oppstå rollekonflikt for Norsk Polarinstitutt som selv er forskningsaktør i området?»

BEGRUNNELSE:

Norge har lange tradisjoner innen polarforskning. Det har også vært en stadig økende internasjonal interesse for polarområdene. Jeg ser positivt på at forskning er et fortsatt satsningsområde i Svalbardmeldingen, og at det planlegges en helhetlig forskningsstrategi for Ny-Ålesund. Det har vært en prioritering for Norge å ha en god vertskapsrolle og legge til rette for det internasjonale forskningsmiljøet i Ny-Ålesund. Økende forskningsaktivitet både fra norske og utenlandske forskere vitner om at vi er på et godt spor. Andelen norske forskere er imidlertid mindre nå enn tidligere, og jeg vil understreke at jeg støtter tiltak som er iverksatt for å øke norsk forskningsaktivitet på Svalbard.

Svalbardmeldingen legger til en omorganisering, der en ser en for seg en større rolle for Norsk Polarinstitutt (NPI). I tillegg skal forvaltningen av statens eierskap i Kings Bay AS overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) til Klima- og miljødepartementet (KMD). Meldingen sier ikke så mye om bakgrunnen for dette utover at det skal sikres bedre koordinering. Det er i den forbindelse jeg ønsker en nærmere redegjørelse for vurderingene som er gjort.

Kings Bay AS, et heleid statlig selskap, er i dag en nøytral tilrettelegger for forskning og vitenskapelig virksomhet i Ny-Ålesund. Selskapet eier og administrerer bygg, anlegg og veier, og tilbyr i tillegg tjenester som strøm, kost og losji. Forskningsaktiviteten koordineres av Ny-Ålesund Science Managers Committee (NySMAC), samarbeidsorganet for de utenlandske og norske institusjonene som driver forskning i Ny-Ålesund. Norsk Polarinstitutt er i dag sekretariat for dette organet. I følge Svalbardmeldingen skal en overordnet løsning for Ny-Ålesund iverksettes pr. 1. januar 2017, det vil si før Forskningsrådet leverer sin forskningsstrategi vår/sommer 2017. Den planlagte forskningsstrategien, som NPI får ansvaret for å implementere, vil gi føringer for utvikling av infrastruktur, drift og tjenestetilbud i Ny-Ålesund. Når NPI i meldingen fore-

speiles et ansvar for på å implementere og følge opp forskningsstrategien gir dette et uklart bilde av hvor mye innflytelse NPI vil ha på administrasjon og forvaltning. En kan stille spørsmål ved om det kan oppstå en rollekonflikt for NPI, som selv utøver forskningsvirksomhet i Ny-Ålesund.

Jeg vil vise til utredningen fra en interdepartemental komite i 1995/1996, som vurderte organisering og drift i Ny-Ålesund, herunder eierstruktur, formål og organisering av Kings Bay AS, og norsk Polarinstituttets stilling i Ny-Ålesund som sentralinstitutt og største bruker. Konklusjonen var at Kings Bay har eierstruktur, formål og organisering som er tilpasset de krav som stilles til driften av en internasjonal forskningsbase. Det ble blant annet lagt vekt på et ønske fra brukerne om å unngå store endringer i daværende struktur og at driftsselskapet burde være selvstendig og uavhengig. Organiseringen av Ny-Ålesund var grunnlag for en egen utredning den gang, men temaet er ikke gjenstand for omfattende drøfting i Svalbardmeldingen. Det er derfor grunn til å spørre om regjeringen vurderer situasjonen annerledes i dag, hvilke avveininger som er foretatt og i hvilken grad lokale aktører har vært sikret deltagelse i planlegging av omstrukturering.

Svar:

La meg først presisere at det konstitusjonelle ansvaret for de spørsmål som stilles tilligger henholdsvis Kunnskapsministeren, Nærings- og fiskeriministeren og Klima- og miljøministeren. Mitt ansvar er å koordinere svalbardpolitikken. Fordi representantens spørsmål berører flere statsråders ansvarsområder, har jeg utarbeidet et svar i samarbeid med dem.

Regjeringen er opptatt av å sikre en bedre utnyttelse av de unike, men begrensede, godene som Ny-Ålesund byr på. Dette forutsetter en tydeligere retning for virksomheten i Ny-Ålesund og en mer planmessig utvikling og forvaltning av bygningsmasse og infrastruktur. Det er allerede gjort mange gode grep for å sikre en mer strategisk utvikling av Ny-Ålesund, der Kings Bay har vært en profesjonell og dyktig eier og tilrettelegger, men det er fremdeles behov for klarere strategiske prioritering for hvordan man skal utvikle Ny-Ålesund videre. Dette er bakgrunnen for at regjeringen i Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard, varsler at Forskningsrådet nå gis ansvar for å utvikle de faglige prioriteringene for Ny-Ålesund, i form av en forskningsstrategi. Strategien skal gi retningen for hvordan den faglige virksomheten i Ny-Ålesund skal utvikles videre. I meldingen slås det fast at fagmiljøene i Ny-Ålesund vil kunne gi innspill til strategien. Dette gjelder også andre fagmiljøer med interesse i Ny-Ålesund.

Å lage en forskningsstrategi, uten å vite hvilken struktur den skal fungere innenfor, er krevende. I Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard, varsler derfor regjeringen at Norsk Polarinstitutt gis ansvaret for den ope-

rativ oppfølgingen av forskningsstrategien. Videre flyttes ansvaret for forvaltningen av eierskapet i Kings Bay fra Nærings- og fiskeridepartementet til Klima- og miljødepartementet. Gjennom dette grepet samles ansvaret for driften av Ny-Ålesund og oppfølging av forskningsstrategien i ett departement, noe som gjør at forvaltningen av Norsk Polarinstitutt og Kings Bay kan ses i sammenheng og man kan finne en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom de to.

Representanten spør om hvorfor det ikke denne gangen laget noen egen utredning om organiseringen av Ny-Ålesund. Regjeringen har vurdert hva som kan være en hensiktsmessig organisering i Ny-Ålesund. Representanten spør også i hvilken grad regjeringen har involvert norske og utenlandske forskningsaktører under planleggingen av omstrukturering. Regjeringen har involvert og mottatt innspill fra ulike aktører i arbeidet med Meld. St. 32 (2015-2016) Svalbard.

Representanten viser til utredning om organisering av Ny-Ålesund i 1995/1996. Utredningens konklusjon var at Kings Bays eierstruktur, formål og organiseringer tilpasset de krav som stilles til driften av en internasjonal forskningsbase. Representanten viser til at det i utredningen ble lagt vekt på brukernes interesser, som ikke ønsket store endringer i struktur og mente driftsselskapet burde være selvstendig og uavhengig. Representanten spør hvorfor regjeringen vurderer situasjonen annerledes i dag.

Meld. St. 32 (2015-2016) slår fast at «Ny-Ålesund skal være en plattform for intensjonalt, naturvitenskapelig forskningssamarbeid i verdensklasse, der Norge har en tydelig vertskapsrolle med faglig tyngde og lederskap på relevante områder. Gjennom de senere år har det vært en økende interesse for forskning på Svalbard. Dette legger press på infrastruktur og natur. Vi ønsker derfor at de unike forskningsmulighetene på Svalbard utnyttes enda bedre. Det er vår oppfatning at de grep som nå varsles vil bidra til dette.

Representanten spør om og hvordan regjeringen har vurdert en eventuell rollekonflikt for Norsk Polarinstitutt. Regjeringen ønsker å styrke norsk vertskap og koordinering av forskningsvirksomheten i Ny-Ålesund. Norges forskningsråd får ansvar for å utarbeide en forskningsstrategi for Ny-Ålesund som skal sikre godt samspill mellom faglige prioriteringer og den videre utviklingen og bruken av infrastruktur og tjenestetilbud på stedet. Forskningsstrategien skal legge føringer og prioriteringer for forskningen i Ny-Ålesund, og denne strategien blir retningsgivende for alle som ønsker å drive forskning der. Norsk Polarinstituttets oppgave blir å implementere og følge opp strategien i praksis, i dialog med Forskningsrådet, berørte departementer og aktører. Dette er basert på at Norsk Polarinstitutt allerede er tilstede i Ny-Ålesund, har tyngde og legitimitet i internasjonale forskningsmiljøer og er statens hovedorgan for å ivareta norske interesser i po-

larområdene. Dette er sentrale forutsetninger for å få implementert strategien på en god måte.

Ansvar for å utforme strategien legges til et annet organ og et annet departement enn organet og departementet som har ansvaret for å følge opp strategien. Forskningsrådet – med Kunnskapsdepartementet som ansvarlig departement – gis ansvaret for å utvikle

forskningsstrategien for Ny-Ålesund i tett dialog med fagmiljøene. Klima- og miljødepartementet gis, med samlet ansvar for Polarinstittuttet og Kings Bay, ansvaret for at Ny-Ålesund driftes og ledes i tråd med forskningsstrategien og de overordnede Svalbardpolitiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 1496

Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. september 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvor stort beløp har Forsvarsbygg brukt til kommunikasjonsmessige formål hvert år de siste to årene, og hvor mange ansatte i Forsvarsbygg jobber i dag med kommunikasjonsrelaterte oppgaver?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26. august 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv

Signe Navarsete om hvor store ressurser Forsvarsbygg har brukt til kommunikasjonsmessige formål de siste årene.

Forsvarsbyggs kostnader til kommunikasjonsarbeid, utover lønns- og personellkostnader, er knyttet til eksempelvis drift og utvikling av websider, utforming av skilt, grafisk formgivning, foto og så videre. Under følger tabellarisk oversikt over utviklingen i antall ansatte innenfor dette området i perioden 2012 til 2016, med tilhørende kostnader.

År	Antall årsverk	Totalkostnad for kommunikasjonsfunksjonen, inklusiv lønns- og personellkostnader
2012	18,4	24,8 mill. kroner
2013	21,4	28,0 mill. kroner
2014	17,5	26,1 mill. kroner
2015	18,0	23,7 mill. kroner
2016 *)	15,0	

*) Antall ansatte pr. første oktober 2016. Totalkostnad for kommunikasjonsfunksjonen i 2016 er foreløpig ikke tilgjengelig.

Utviklingen i størrelsen på kommunikasjonsfunksjonen i Forsvarsbygg de senere år er blant annet et resultat av kravet til effektivisering av Forsvarsbyggs virksomhet, herunder en føring fra Forsvarsdepartementet om at Forsvarsbygg kun helt unntaksvis skal benytte eksterne kommunikasjonsbyråer.

Forsvarsbygg opplyser at det er gjennomført en sammenligning mellom Forsvarsbygg og Statsbygg

som viser at de to organisasjonenes kommunikasjonsfunksjoner i hovedsak har sammenlignbare oppgaver og leveranser. Sammenligningen viser samtidig at andelen kommunikasjonsmedarbeidere, sett opp mot totalt antall ansatte i virksomheten, er noe lavere i Forsvarsbygg enn i Statsbygg (Forsvarsbygg 1,2 % og Statsbygg 1,6 %).

SPØRSMÅL NR. 1497**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 2. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvor mange ansatte og ant årsverk er dedikert til menneskehandelsaker i hvert av de ulike politidistriktene og er det opprettet dedikerte etterforskningsteam for å bekjempe menneskehandel i alle politidistrikt?»

BEGRUNNELSE:

Jamfør anmodningsvedtak 17.12.2015 om at det opprettes dedikerte etterforskningsteam etter modell fra EXIT-gruppen i tidligere Hordaland politidistrikt og jf. øremerkede budsjettmidler i statsbudsjettet for 2015 og videreført i 2016 til slike team i de fem største politidistriktene.

Disse teamene skal dedikeres til menneskehandelsaker og ikke bli overflyttet til andre sakstyper når det oppstår slike behov.

Svar:

I budsjettet for 2015 øremerket Stortinget 15 millioner kroner til politiets bekjempelse av menneskehandel. Midlene er videreført i 2016. Midlene er benyttet til å opprette spesialiserte menneskehandelsgrupper i politidistriktene med de fem største byene; dagens Oslo, Agder, Sør-Vest, Vest og Trøndelag politidistrikt. Politidirektoratet har fordelt midlene til distriktene basert på organiseringen av innsatsen mot menneskehandel og distriktets planer knyttet til å opparbeide kunnskap om fenomenet, forebyggende tiltak og straffeforfølgning av menneskehandlerne.

Organiseringen av de spesialiserte gruppene følger ulike modeller og har ulike samarbeidsformer med andre enheter i distriktet. Der man prioriterer innsats mot menneskehandel innen arbeidslivet kan det være sterke bånd til gruppene som jobber mot økonomisk kriminalitet. Annerledes der fokus er på utnytting innen prostitusjon.

Spesialgruppene mot menneskehandel har i følge Politidirektoratet, følgende antall dedikerte medarbeidere:

Oslo: 11
Agder: 3
Sør-Vest: 6
Vest: 11
Trøndelag: 7

Det er foreløpig ikke etablert egne spesialiserte grupper utover de nevnte fem distriktene. En sentral målsetting med nærpoltireformen er imidlertid å utvikle sterke fagmiljøer som er i stand til å møte utfordringene knyttet til menneskehandel, og som har kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale lovbruddene. Sammen med utarbeidelsen av ny organisasjonsmodell for politiet skal det etableres standardiserte funksjoner. Målet er å levere tjenester med mer lik kvalitet, bedre samhandling, enhetlig utvikling og gode forutsetninger for kunnskapsstyrt fagutvikling i politiet.

Etterforskning av menneskehandel er en av 43 standardiserte funksjoner. I tråd med utviklingen av reformen vil det derfor bli etablert dedikerte funksjoner, enheter eller personell som skal forebygge og etterforske menneskehandel i alle politidistriktene.

Det vil være flere ulike funksjoner og mange ansatte innen politiet som jobber mot menneskehandel uten at de er dedikerte til dette ene fagområdet. De operative tjenestene har en viktig rolle i å avdekke menneskehandel når de er i ulike situasjoner og ved ulike typer oppdrag. Etterretning skal levere beslutningsgrunnlag også innen menneskehandel slik at ledere i politiet kan iverksette målrettede forbyggende tiltak og etterforskning og iretteføring av saker.

Menneskehandel inngår dessuten i flere saker som bare ett av flere straffbare forhold under etterforskning, slik at det er vanskelig å skille ut de ressursene som bare er knyttet til menneskehandel. Det pågår nå eksempelvis en rettssak i Oslo tingrett der tiltalen i tillegg til å gjelde utnytting av personer til arbeid i dagligvarebutikker også omfatter bedragerier og en rekke overtredelser knyttet til drift av næringsvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1498**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 9. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva er de konkrete bevilgningene i 2016 til hvert enkelt av Statens Barnehus, og hvordan fordeler ventetidene seg i de ulike politidistriktene?»

Svar:

Ressurstilgangen til barnehusene har økt betraktelig de siste par årene. I 2015 ble det bevilget til sammen rundt 90 millioner kroner til Statens barnehus, hvorav rundt 7,5 millioner kroner fra Barne- og likestillingsdepartementets og Helsedepartementets budsjetter. I 2016 er bevilgning styrket med til sammen 83 millioner kroner. Dette er midler som er øremerket etablering av nytt barnehus i Moss, styrking av bemanningen i barnehu-

sene samt kostnader knyttet til innføring av ny avhørsmodell og styrking av etterforskning i overgrepssaker mot barn.

Den administrative og faglige oppfølgingen av barnehusene ligger hos Politidirektoratet og politidistriktene. I følge Politidirektoratet har de per i dag ikke systemer som viser hva som er satt av totalt til hvert enkelt av Statens barnehus i 2016. I arbeidet med ny økonomimodell, knyttet til ny distriktstruktur, vil dette bli spesifisert for hvert enkelt distrikt.

Nedenfor følger en oversikt, utarbeidet av Politidirektoratet, over fordelingen av de øremerkede midlene til nytt barnehus i Moss og styrking av de eksisterende barnehusene for 2016:

Barnehus	Økning i 2016 (kroner)
Oslo (Oslo pd)	8 417 400
Moss (Øst pd)	10 433 394
Hamar (Innlandet pd)	4 452 538
Sandefjord (Sør-Øst pd)	6 930 967
Kristiansand (Agder pd)	2 282 471
Stavanger (Sør-Vest pd)	4 098 161
Bergen (Vest pd)	3 782 543
Ålesund (Møre og Romsdal pd)	1 813 783
Trondheim (Trøndelag pd)	3 132 644
Bodø (Nordland pd)	1 719 107
Tromsø (Troms pd)	3 922 004

Per 30. juli er det i 2016 gjennomført 3173 tilrettelagte avhør i landets 12 politidistrikter.

Ved overgang til ny avhørsmodell i oktober 2015 ble det innført et nytt system for månedlig rapportering av gjennomførte avhør. Tidligere baserte Politidirektoratet seg på gjennomsnittlig ventetid som indikator. Nå er graden av måloppnåelse basert på hvor stor andel av avhørene som gjennomføres innenfor frist. Den nye formen for rapportering har gitt Politidirektoratet ny og verdifull informasjon om den faktiske tilstanden på området. Blant annet er rapportering om årsaker til fristbrudd og restanser forbedret. Det er fortsatt en viss

usikkerhet knyttet til de rapporterte tallene, men Politidirektoratet arbeider med å videreutvikle rapporteringsverktøyet.

Politidirektoratet utarbeider sine månedsrapporter basert på avhør gjennomført ved det enkelte politidistrikt, og ikke det enkelte barnehus. Det er variasjon i politidistriktenes måloppnåelse. Videre er det også variasjon i måloppnåelsen innenfor det enkelte politidistrikt fra måned til måned. Måloppnåelse for det enkelte politidistrikt fra januar til juli 2016 framkommer i tabellen på neste side.

Andelen førstegangsavhør innenfor frist, per politidistrikt, januar – juli 2016

	Innenfor frist						
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli
Agder	0 %	63 %	56 %	75 %	74 %	70 %	75 %
Finnmark	38 %	62 %	30 %	8 %	16 %	23 %	33 %
Innlandet	34 %	40 %	40 %	30 %	38 %	23 %	20 %
Møre og Romsdal	30 %	55 %	64 %	53 %	73 %	69 %	65 %
Nordland	39 %	49 %	30 %	27 %	40 %	31 %	58 %
Oslo	13 %	12 %	26 %	19 %	25 %	21 %	33 %
Sør-Vest	37 %	33 %	22 %	20 %	20 %	22 %	26 %
Sør-Øst	59 %	54 %	38 %	46 %	68 %	77 %	89 %
Troms	59 %	85 %	14 %	32 %	75 %	31 %	27 %
Trøndelag	41 %	70 %	59 %	78 %	72 %	64 %	76 %
Vest	37 %	58 %	30 %	54 %	83 %	76 %	58 %
Øst	10 %	38 %	20 %	42 %	28 %	21 %	33 %
Totalt	30 %	47 %	34 %	42 %	48 %	43 %	51 %

Politidirektoratet opplyser at det er ulike årsaker til at avhørene ikke gjennomføres innenfor frist. De månedlige rapporteringene som Politidirektoratet mottar fra distriktene viser at hovedårsaken oppgis å være kapasitets- eller ressursmangel. Det rapporteres særlig om manglende kapasitet ved barnehusene, men kapasitetsutfordringene kan også ligge hos andre, som avhører, avhørsleder, etterforsker eller i utfordringer med koordinering. Årsaken til fristbrudd kan også påvirkes av faktorer som til dels ligger utenfor politiets kontroll. Det kan for eksempel være at det avdekkes nettrelaterte saker som kan inneholde flere titalls fornærmede på tvers av ulike politidistrikt.

Som tabellen ovenfor viser har den totale andelen av avhør som foretas innenfor frist økt fra 30 prosent i januar til 51 prosent i juli 2016. Gjennomsnittlig ventetid var i juli på 18,7 dager. Dette er en forbedring fra januar 2016 da gjennomsnittlig ventetid var på 26,2 dager.

Selv om vi ser en forbedring er dette fortsatt ikke godt nok. Avhør skal tas innenfor frist dersom ikke særskilte omstendigheter av hensyn til barnet, tilsier noe annet.

Jeg har bedt Politidirektoratet om å utarbeide en plan som skal sikre at ventetiden på tilrettelagte avhør blir gjennomført i henhold til frist. Det er blant annet igangsatt et analysearbeid av organiseringen av og kapasiteten til politidistriktene. Videre jobbes det med en utbedring av verktøy for oppfølging og rapportering knyttet til tilrettelagte avhør, samt at det gjennomføres månedlig oppfølging av politidistrikter som avviker fra prognoser. Åpningen av det nye barnehuset i Moss i november 2016 vil øke den generelle kapasiteten og avlaste barnehusene i Oslo og på Hamar.

SPØRSMÅL NR. 1499**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 6. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil regjeringen sørge for å opprettholde stønadsordning for hjemmefødsel slik at ordningen med to jordmødre tilstede, kan videreføres og dersom ikke, hvordan mener regjeringen at "jordmorassistenten", som de faglige retningslinjene krever skal være tilstede, skal lønnes dersom gratisprinsippet for fødsel i Norge, skal videreføres?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge pressemelding fra HOD 24.08.16 er ikke refusjonsreglene for hjemmefødsler endret. Det er heller ikke retningslinjene for slike fødsler. Likevel er praksisen endret, i og med at HELFO tidligere har utbetalt refusjon til to jordmødre under hjemmefødsel. I følge Helsedirektoratet sine faglige retningslinjer for hjemmefødsel, anbefales ikke to jordmødre, men at jordmor skal ha "en person til rådighet som kan bistå som assistent".

Svar:

Offentlig fødselsomsorg er de regionale helseforetakenes ansvar. Kvinner i Norge har mulighet til å velge planlagt hjemmefødsel med jordmor selv om dette ikke er en del av det offentlige tilbudet. Tilbud om hjemmefødsel gis i dag av privatpraktiserende jordmødre uten avtale med helseforetakene eller med den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det er viktig at også dette tilbudet er trygt med klare rammer rundt, og helsemyndighetene har derfor utarbeidet faglige retningslinjer for hjemmefødselsvirksomhet (jf. IS-2012).

Planlagt hjemmefødsel forutsetter at kvinnen er frisk og at svangerskapet utvikler seg normalt. Seleksjon til hjemmefødsel gjøres av jordmor og forutsetter fortløpende vurdering i svangerskapet og ved fødselens start. Det inngås en avtale mellom kvinnen som skal føde og jordmor om assistanse ved hjemmefødsel, fortrinnsvis i god tid før fødselen skal finne sted. Refusjon ytes etter takstene i kapittel III i forskrift om stønad til dekning av utgifter til jordmorhjelp (takstene 3-7) som også omfatter svangerskapsomsorg i forbindelse med planlagt hjemme-fødsel.

Representanten viser til Helse- og omsorgsdepartementets pressemelding 24. august der det blant annet står:

"Helse- og omsorgsdepartementet ble i mai kontaktet av Helsedirektoratet angående utbetaling av refusjon for hjemmefødsler. Bakgrunnen var at HELFO, som er underlagt direktoratet, i noen tilfeller hadde utbetalt godtgjørelse til to jordmødre under hjemmefødsel. Helsedirektoratet var i tvil om regelverket åpner for refusjon til to jordmødre samtidig for samme fødsel. Direktoratet ba derfor departementet vurdere om HELFOs utbetalinger var i strid med regelverket. Det har de vist seg å være. Helse- og omsorgsdepartementet har altså ikke endret refusjonsreglene for hjemmefødsler, men HELFO har i noen tilfeller tolket regelverket feil og utbetalt for mye støtte."

Som det fremgår, har ikke utbetaling av refusjon til to jordmødre for samme fødsel etter takst 4a vært vanlig praksis i HELFO, men det har skjedd unntaksvis og under tvil. HELFO tok selv opp spørsmålet med Helsedirektoratet fordi de ønsket en avklaring av hva som var korrekt praktisering av regelverket.

Slik dagens regelverk knyttet til utbetaling av refusjoner er utformet, kan ikke HELFO utbetale refusjon for samme pasient til mer enn ett helsepersonell for samtidig helsehjelp. Dette gjelder generelt, og ikke kun for jordmor. I departementets svarbrev til Helsedirektoratet 24. juni ble det gitt en avklaring rundt regelverket slik Helsedirektoratet/HELFO hadde etterspurt, og HELFO ble bedt om å etterleve gjeldende regelverk. Det ble samtidig påpekt at en eventuell endring av regelverket ville kreve utredning i departementet.

I Retningslinje for hjemmefødsel (IS-2012) kap. 7.2 "anbefales at jordmor har en person til rådighet som kan bistå som assistent ved en planlagt hjemmefødsel." Som nevnt er det friske kvinner uten spesiell risiko forbundet med svangerskapet som kan føde hjemme, og som Den norske jordmorforening også skriver på sin nettside, er én jordmor godt rustet til å håndtere en fødsel alene så lenge hun er komfortabel med dette i henhold til forsvarlighetskravet i helse-personelloven § 4.

Inntil departementet finner faglig grunnlag for å endre regelverket, kan vi ikke åpne for at HELFO viderefører en praksis som bryter med dagens regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1500**Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Mattilsynet har stoppet bruken av NoFence i Bergens-området av hensyn til dyrevelferd.

Hva er den faglige begrunnelsen for denne beslutningen?»

Svar:

Mattilsynet opplyser at dei har gjort sine vurderingar med utgangspunkt i at bruk av strømklave til geit for å avgrense det området dei skal opphalde seg på, er ei ny metode.

Mattilsynet syner i den samanhengen mellom anna til lov om dyrevelferd § 8 andre ledd der det heiter:

"Den som markedsfører eller omsetter nye driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger til bruk på dyr eller i dyrehold, skal påse at disse er utprøvd og funnet egnet ut fra hensynet til dyrevelferd."

Mattilsynet meiner det ikkje ligg føre tilfredsstillande dokumentasjon på at NoFence er eigna til å ta vare på velferda til dyra. Denne konklusjonen har dei trekt på grunnlag av ei fagleg vurdering Veterinærinstituttet har gjort av ein rapport frå forsøk med NoFence. Ut frå dette har Mattilsynet stoppa bruken av NoFence i Bergensområdet.

Mattilsynet opplyser elles at firmaet NoFence har sendt over ein ny rapport frå forsøk med NoFence. Denne rapporten er òg sendt til Veterinærinstituttet for vurdering. Svaret frå Veterinærinstituttet ligg ennå ikkje føre.

Eg synest det er svært interessant med norsk utvikling av ny teknologi som kan betre utnyttinga av beiteressursane i utmarka. Regjeringa er oppteken av god dyrevelferd. Bruk av utmarksbeite er positivt både for dyra og husdyrnæringa.

Eg har difor i brev til Mattilsynet 2. september 2016 understreka at tilsynet må legge til rette for den utprøvinga som er naudsynt, for å avklare om NoFence er eigna ut frå omsynet til dyrevelferd.

